

БЕЛЯЗАНИ ОТ КАИН Том Нокс

*Авторът на „Тайната
на сътворението“*

ПРОЗОРЕЦ

ТОМ НОКС

БЕЛЯЗАНИ ОТ КАИН

Превод: Надежда Розова

chitanka.info

Когато младият адвокат Дейвид Мартинес получава от умирация си дядо стара карта, загадките от миналото му започват да се разбулват. Картата отвежда Дейвид в дебрите на опасните планини в земите на баските, където се пази в тайна генетично проклятие и страховити истини от миналото на западния свят. Междувременно лондонският журналист Саймън Куин е надушил сензация, с която ще осъществи големия си пробив. Богата възрастна жена е убита по зловещ начин, а скоро е извършено още едно убийство.

И двете жертви са родени в селца в Страната на баските, и двете са били интернирани в строго секретен нацистки лагер, и двете са принудени да пазят в тайна онова, което знаят за опитите, провеждани в лагера върху баски, евреи и каготи — представители на загадъчна и изчезваща древна народност.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

„Белязани от Каин“ е плод на въображението, но се опира на редица автентични исторически, археологически и научни източници.

По-конкретно:

Манастирът „Сент Мари дьо ла Турет“ се намира сред гори и лозя в Централна Франция. Проектираната от Льо Корбюзие сграда е построена през 50-те години на XX в. Пет години след завършването на строителството манастирът едва не е затворен заради появилите се психически проблеми на много от монасите.

Ойген Фишер е немски учен, станал известен с изследванията си в областта на наследствеността при хората: най-напред сред бастерите в Намибия, а после — за Хитлер и за нацистката партия. След края на Втората световна война продължава работата си, без да е подложен на преследване.

През 1610 г. кралят на Навара нарежда на лекарите си да прегледат двайсет и двама от неговите поданици каготи^[1].

[1] Презряно и подложено на преследване малцинство в Западна Франция и в Северна Испания. — Бел.прев. ↑

1

*Гласът на братовата ти кръв вика от
земята към мене.*

Бит. 4:10

Саймън Куин слушаше някакъв млад мъж да обяснява как си е изгубил палеца.

— Това се оказа началото на края — каза мъжът. — Не е дреболия да си отрежеш палеца с кухненски нож, нали? Сериозна работа е. Да си отрежеш палеца. Прецаках си боулинга.

Обзе го почти неудържимо желание да се разсмее, но Саймън го овладя. Най-лошото нещо, което можеш да направиш на сбирка на Анонимните наркозависими, е да се изхилиш на нечия ужасна история. Просто не се прави. Хората идват тук да споделят, да си отворят душата, да постигнат нещо като катарзис, като извадят на показ най-черния си страх и срам и така се излекуват.

— Тогава някак ми просветна. Осъзнах, че трябва да предприема нещо... за дрогата и пиенето — довърши разказа си младият мъж.

Стаята притихна за миг. Жена на средна възраст промълви „Благодаря ти, Джони“ едва чуто, като въздишка, и всички останали също измънкаха „Благодаря ти, Джони“.

Почти бяха приключили. Шестима човека бяха споделили преживелиците си, раздадени бяха брошури и ключодържатели. Групата беше нова за Саймън и му харесваше. Обикновено ходеше на вечерните сбирки на Анонимните наркозависими, които се провеждаха по-близо до апартамента, съпругата и сина му на „Финчли Роуд“ в лондонските предградия. Днес обаче дойде в Хампстед по работа и пътьом реши да посети нова група, да опита на непознато място. До гуша му беше дошло от пианиците на обичайните сбирки и от разказите им как са смучели гориво за запалки. Затова позвъни на горещата линия на наркозависимите, научи за тази сбирка, на която

никога не беше идвал, а се оказа, че тя се провежда редовно по обедно време — с интересни хора и интригуващи истории.

Паузата се проточи. Дали пък той да не разкаже за себе си? Да опита нещо различно?

Реши да разкаже най-първата история. Голямата.

— Здравейте, казвам се Саймън и съм зависим.

— Здравей, Саймън...

— Здравсти, Саймън.

Поприведе се напред и поде:

— Бях пияница... най-малко десет години. При това не бях само алкохолик, ами... дрогирах се с какво ли не. С абсолютно всичко. Но не ми се говори за това. Искам да обясня... как започнах.

Ръководителят на групата, мъж на петдесет и няколко с благи сини очи, кимна леко.

— Както искаш. Моля, продължавай.

— Благодаря. Ами... Така. Отраснах недалеч от тук, в Белсайз Парк. Родителите ми бяха доста заможни — баща ми беше архитект, а майка ми преподаваше в университета. Корените ми са ирландски, обаче... учих в частно училище в Съсекс. Там се сдобих с този глупав английски акцент на средната класа.

Ръководителят на групата се усмихна вежливо. Слушаше внимателно.

— Имах... по-голям брат. Бяхме доста щастливо семейство... Отначало... После, когато станах на осемнайсет, заминах за университета и докато учех там, дойде онова неистово телефонно обаждане на майка ми. Каза ми: *брат ти Тим откачи*. Попитах я какво точно има предвид, а тя повтори, че *той откачил*. И се оказа вярно. Най-ненадейно се прибрал от университета и започнал да дърдори абсолютно несвързано — за някакви уравнения и за научни формули... а най-щурото от всичко било, че говорел на *немски*.

Саймън огледа лицата на хората, събрали се в приземното помещение, и продължи:

— Затова незабавно се изстрелях към къщи и установих, че майка ми има право. Тим се беше побъркал. Напълно смахнат. Пушел доста канабис с приятелчетата си в университета — може би това бе подействало като катализатор — обаче според мен просто си беше болен от шизофрения. Защото болестта се проявява точно на тази

възраст — между осемнайсет и двайсет и пет. Разбира се, тогава не го знаех.

Жената на средна възраст отпиваше чай от пластмасова чаша.

— Тим учеше точни науки. Беше страшно умен, много по-умен от мен. Аз едва ще изломотя едно bonjour, а той говореше четири езика. Както ви казах, пишеше докторат в Оксфорд, обаче неочаквано се върнал у дома... без никакво предупреждение... и започнал да сипе безсмислици, да цитира научни формули на немски. Правеше го по цяла нощ, крачейки напред-назад по площадката на стълбището. Das Helium und das Hydrogen^[1], дрън, дрън, дрън... Цяла нощ!

Родителите ми съзнаваха, че брат ми има сериозен проблем, и го заведоха на лекар, който предписа на Тим обичайните лекарства. Проклетите хапченца. Антипсихотици. Известно време му действаха добре... Обаче една нощ — бях си у дома за Коледа — чух някакво мърморене и разбрах, че е неговият глас. Отново. Да. Das Helium und das Hydrogen. Лежах и се чудех какво да правя. В този момент се разнесе страховит писък, изхвърчах от стаята и намерих брат си в... — Саймън затвори очи и пак ги отвори. — Брат ми беше в спалнята на мама и двамата бяха сами, понеже баща ми беше извън града... и... Тим я беше нападнал, кълцаше майка ни с мачете. С огромен нож. Мачете. Не знам точно какво беше. Обаче той я сечеше... нашата майка, затова се метнах отгоре му и го съборих на земята... навсякъде имаше кръв, навсякъде — и стените бяха опръскани. Едва не го задуших. За малко да убия собствения си брат.

Саймън си пое голяма глътка въздух.

— Полицайте го отведоха, а мама... я откараха в болницата и я позакърпиха, но вече не можеше да си служи с някои от пръстите си, понеже нервите бяха прекъснати. Обаче се оказа само това, което си е невероятен късмет. Мама едва не умря, но после се възстанови. Семейството ни се изправи пред ужасната дилема дали да повдигне обвинения. С баща ми бяхме „за“, но майка ми каза „не“. Тя обичаше Тим повече от нас. Вярваше, че може да бъде излекуван. Затова се съгласихме с нея — глупаво, налудничаво, но се съгласихме. Тим се прибра у дома и известно време като че ли беше добре, вземаше си лекарствата, докато една нощ не го чух отново: Das Helium und das Hydrogen...

Саймън усещаше потта на челото си и забързано продължи да разказва:

— Тим отново ломотеше в стаята си. И, разбира се, това беше краят. Повикахме полиция и те пристигнаха тутакси. Отведоха Тим в психиатрията. И досега е там. Затворен и залостен в килията си. Не е излизал оттогава. Ще остане в лудницата до края на живота си.

С приближаването на края Саймън изпита обичайното облекчение.

— Тогава започнах да пия — за да забравя, нали разбирате. После дойдоха сулфатите, а след тях и всичко останало... Най-накрая обаче, преди шест години, престанах да се наливам, изкарах курса с антибиотиците на АН — моите шейсет срещи за шейсет дни! И оттогава съм чист!

Вече имам съпруга и син, които много обичам. Наистина се случват чудеса. Наистина. Разбира се, още не проумявам защо брат ми направи това, нито какво означава, обаче мисля следното: може пък аз да нямам такива гени, може би моят син ще бъде здрав. Кой знае! Карам ден за ден. Това е моята история. Много благодаря, че ме изслушахте. Благодаря ви.

Топлото и спарено помещение се изпълни с промърморени благодарности — сякаш откликваше паство. Последвалото мълчание бе като музикална кода — астрономическият час беше почти изтекъл. Всички се изправиха и се запрегръщаха, после казаха Молитвата за покой. Сборката приключи, страдащите от всякакви зависимости се заизнизваха навън и поеха нагоре по скърцащите дървени стълби към гробището на църквата в Хампстед.

Мобилният му звънна. Той спря до портата на църквата и натисна копчето.

— Куин! Аз съм.

Обаждана му се от скрит номер, но Саймън незабавно позна гласа.

Беше Боб Сандерсън. Неговият колега, неговият източник, неговият човек: главен инспектор, детектив от Скотланд Ярд.

Саймън каза едно ведро „здрасти“. Винаги му беше приятно да чуе Боб Сандерсън, понеже полицаят редовно пускаше на журналиста хубави истории: клюки за големи обири, слухове за смразяващи кръвта убийства. В замяна Саймън се стараше в статиите инспектор Сандерсън да бъде представен в ласкателна светлина: умно ченге,

което разкрива престъпления, изгряваща звезда в управлението. Изгодна уговорка.

— Радвам се да чуя гласа ти, инспекторе. Останал съм без пари.

— Ти вечно си без пари.

— Така е на свободна практика. Какво имаш?

— Може би нещо хубавко. Странен случай на „Примроуз Хил“.

— Нима?

— Аха. И още как.

— Е... Казвай! Къде?

Детективът замълча, после отговори:

— В голяма стара къща. Убита е някаква старица.

— Така...

— Не звучиш особено въодушевено.

— Ами... — Саймън мислено сви рамене, загледан към автобуса, който завиваше наляво покрай спирката на метрото и се насочваше надолу към Белсайз Парк. — „Примроуз Хил“ казваш... Сигурно е някой взлом, довел до жертви... Крадци, които са търсели скъпоценности... Не се знае точно.

— Ето тук грешиш — изхили се полицаят с намек за нещо сериозно. — Не става дума за обикновена дребна кражба, Куин.

— Добре, какво му е особеното тогава?

— Методът. Тя е била... оплетена.

— Оплетена ли?

— Ами така изглежда. Твърдят, че това е точната дума. — Полицаят се поколеба, после продължи: — Оплетена! Може би трябва да дойдеш и сам да видиш.

[1] Хелий и водород (нем.). — Бел.прев. ↑

2

Пред хосписа се ширеше покрусената прелест на аризонската пустиня: с нейните покорени пясъци, с болните креозотови храсти и с раните от оголен базалт. Зелените ръце на кактусите сагуаро се протягаха умолително нагоре към неумолимото слънце.

Дейвид Мартинес си помисли, че ако ще умираш, надали ще намериш по-подходящо място от това в самите покрайнини на Финикс, в последната извънградска зона, откъдето започва пустошта на Сонора.

Дядо му мъкнаше в леглото си. Съществува бяха увеличили дозата му морфин. В момента съзнанието му беше доста замъглено, но така беше почти постоянно.

Внукът се наведе и попи потта от лицето на дядо си с хартиена кърпичка. Отново се зачуди защо изобщо е дошъл чак от Лондон и е изхабил безценния си отпуск. Отговорът беше все същият.

Обичаше стареца. Помнеше по-добрите времена, помнеше, когато дядо му беше тъмнокос и весел здравеняк, понесъл Дейвид върху раменете си навън на слънце. В Сан Диего, на брега на морето, докато все още си имаха семейство. Мъничко, но все пак семейство.

Може би това бе другата причина Дейвид да бие толкова път. Родителите му загинаха при автомобилна катастрофа преди петнайсет години. И вече петнайсет години Дейвид живееше сам в Лондон, а дядо му прекарваше последните дни от живота си далеч от него във Финикс. Сега Дейвид щеше да остане съвсем сам. Този отрезвяващ факт трябваше да бъде приет подобаващо — с истинско сбогуване.

Лицето на дядо му потръпна насън.

Дейвид поседя около час и чете книга. После дядо му се събуди, закашля се и очите му се зареяха нанякъде.

Умиращият озадачено се взря в прозореца, в синия квадрат на пустинното небе, сякаш за пръв път съзираше тази последна гледка. Сетне погледът му се спря върху посетителя. Страх прониза Дейвид — дали дядо му щеше да го изгледа и да го попита кой е? През последната седмица често се бе случвало.

— Дейвид?

Придърпа стола си по-близо до леглото.

— Дядо...

Последва кратичък разговор, но все пак разговор. Поговориха си как се чувства дядо му, обсъдиха за кратко и храната в хосписа. *Тако, Дейвид, твърде много тако.* Дейвид спомена, че едноседмичният му отпуск е към края си и че след ден-два трябва да се връща в Лондон.

Старецът кимна. Навън ястреб кръжеше в пустинното небе, а сянката на птицата пробяга мимолетно през стаята.

— Дейвид, съжалявам, че не бях до теб, когато майка ти... и баща ти... сещаш се... когато се случи.

— Моля?

— Нали се сещаш... за... катастрофата, за случилото се... Ужасно съжалявам за всичко. Бях такъв глупак!

— Недей, дядо, хайде престани — поклати глава Дейвид.

— Изслушай ме, Дейвид, моля те... Трябва да ти кажа нещо — свъси се старецът.

Дейвид кимна и внимателно се вслуша в думите на дядо си.

— Трябва да ти кажа нещо. Можех... можех да се справя по-добре, можех да ти помогна повече. Обаче ти много искаше да останеш в Англия, приятелите на майка ти те поеа и това ми се стори най-доброто... Не знаеш колко ми беше трудно. Да дойда в Америка след войната. А и баба ти... умираше.

Думите му заглъхнаха.

— Дядо?

Старецът погледна към следобедното слънце, което падаше косо в стаята.

— Искам да те попитам нещо, Дейвид.

— Да, разбира се. Питай.

— Някога питал ли си се какъв е произходът ти? Кой си всъщност?

Дейвид беше свикнал дядо му да задава всякакви въпроси. Беше неизменна част от взаимоотношенията им, от начина им на общуване: по-възрастният мъж разпитваше внука си за по-младежки неща. Този въпрос обаче беше различен — неочакван — но и много наболял. Не беше който и да е познат въпрос. Беше Въпросът с главна буква.

Кой беше Дейвид всъщност? Какъв беше истинският му произход?

Винаги бе отдавал усещането, че е лишен от корени, на хаотичното си детство и на необичайния си произход. Дядо му беше испанец, но се преселил в Сан Диего през 1946 година заедно със съпругата си. Тя починала при раждането на бащата на Дейвид, който по-късно се запознал с майка му, медицинска сестра от Англия на работа във военновъздушната база „Едуард“ в Калифорния.

Затова през първите години от живота си Дейвид може и да бе имал някакво усещане кой е — американец от английско-испански произход, калифорниец — обаче латиноамериканската фамилия и тъмната му испанска външност все пак бележеха семейството като не съвсем обичайно, не сто процента американско. След това се преместиха във Великобритания, после в Германия, в Япония и накрая пак във Великобритания, защото баща му работеше в Американските военновъздушни сили.

В края на тази световна обиколка Дейвид, вече десетина-дванайсетгодишен, не се чувстваше нито американец, нито британец, нито испанец, нито калифорниец — всъщност никакъв. А после родителите му загинаха в автомобилна катастрофа и чувството му за откъснатост, за самота, за анонимно носене по течението се задълбочи. Беше сам-самичък на света.

Дядо му повтори въпроса:

— Е, Дейвид, питал ли си се? Някога замислял ли си се откъде си?

Дейвид излъга — сви рамене и заяви, че не, всъщност не се бил замислял. Не му се навлизаше в тази територия, не и сега.

Обаче кога друг път, ако не сега?

— Добре, добре — заекна старецът. — Добре, Дейвид. Ами новото ти място? Работата ти? Харесваш ли я? Все забравям с какво се занимаваш...

Дядо му отново ли губеше ясната си мисъл? Дейвид се намръщи и отговори:

— Медиен адвокат. Адвокат съм. Бива.

— Просто бива?

— Неее... всъщност мразя работата си — въздъхна Дейвид заради собствената си прямота. — Мислех си... допусках, че ще е поне

малко бляскава. Нали разбираш... поп звезди, купони. А всъщност кисна в някакъв мрачен офис и говоря по телефона с други адвокати. Гнусотия. А шефът ми е пълен кретен.

Разнесе се деряща старческа кашлица. После дядо му се отпусна назад и забодде поглед в тавана.

— Нали завърши хубава специалност в... колежа? Някаква наука беше, нали?

— Ами... завърших биохимия, дядо. В Англия. Обаче там не се правят много пари, затова се насочих към правото.

Поредната пауза. В стаята беше много светло. Най-накрая дядо му се обади:

— Дейвид, трябва да ти кажа нещо.

— Какво?

— Излъгах.

Мълчанието в стаята беше задушаващо. Някъде в хосписа изтрака носилка.

— Излъгал си ме? Какво искаш да кажеш?

Дейвид се взря в лицето на дядо си — пак ли изпаднаше в деменция? Не беше сигурен, обаче старецът изглеждаше притеснен, когато се зае да обяснява по-подробно:

— Всъщност в момента те лъжа, синко... Аз просто... просто не мога... не мога да го преодоля, Дейвид. Твърде късно е да се променям. *A las cinco de la tarde. Съжалявам. Desolada!*^[1]

Странна работа. Дейвид наблюдаваше стареца, докато говори.

— Добре... изморен съм, Дейвид. Аз... аз... аз... Трябва да го направя сега. Моля те, погледни ето тук... Поне това мога да направя. Моля те.

— Какво?

— В чантата в края... на леглото ми. В торбата от „Кеймарт“. Виж, виж, моля те!

Дейвид се изправи енергично и се приближи към натрупаните торби и сакове в ъгъла на стаята, от другата страна на леглото. Яркочервената торба от „Кеймарт“ се набиваше на очи в иначе доста окаяната купчина. Взе я и надникна вътре: на дъното имаше някаква сгъната хартия. Карта може би?

Като малък Дейвид беше много запален по картите — по картите и по атласите. Разгъвайки тази на пустинната светлина, струяща през

прозореца, той установи, че държи в ръцете си доста красив образец.

Определено беше старинна пътна карта, красиво оцветена и с изискани светлосенки. Меките сивкави вълнообразни очертания обозначаваха планините и възвишенията, езерата и реките бяха в поетично синьо, а зелените многоъгълници бяха блатистите местности покрай Атлантическия океан. Беше карта на Южна Франция и Северна Испания.

Дейвид седна и разгледа картата по-внимателно. Хартията беше прецизно белязана със син химикал: малки сини звездички бяха осеяли вълнистите планински възвишения между Франция и Испания. Една-единствена синя звездичка беше поставена в десния ъгъл на картата. Близо до Лион.

Той погледна въпросително дядо си.

— Билбао — поясни старецът, вече видимо изморен. — Това е Билбао... Трябва да отидеш там.

— Моля?

— Хващай самолета за Билбао, Дейвид. Отиди в Лесака. И намери Хосе Гаровийо.

— Какво?

Старецът направи последно усилие, очите му вече се замъгляваха.

— *Покажи му... картата.* И го попитай за църквите... дето са отбелязани на нея. Църквите.

— Кой е той? Защо просто ти не ми кажеш?

— Беше твърде отдавна... прекалено много вина, не мога, не мога да призная... — Думите на стареца звучаха немощно и заглъхваха. — Пък и... дори да ти кажа, няма да ми повярваш. Никой не би повярвал. Само лудият старец. Ще ме вземеш за луд, за побъркан старик. Затова трябва сам да откриеш всичко, Дейвид. Обаче внимавай... внимавай.

— Дядо?

Дядо му се извърна и се загледа към тавана. А сетне с плашещо усещане за неизбежност очите му примигнаха и се затвориха. Старецът, упоен, потъна в неспокоен сън.

Помпичката на морфина цъкаше.

Дейвид дълго седя до леглото и наблюдава как дядо му вдишва и издишва почти в безсъзнание. После се изправи и пушна щорите —

пустинното слънце и бездруго клонеше към залез.

Дейвид седна на един стол и погледна надолу към картата — нямаше представа какво означава, какво свързваше дядо му с Билбао или с църквите. Може би беше само разпокъсан сън, някакъв младежки спомен, изплувал помежду бистрата мисъл и деменцията. Или пък изобщо нямаше значение.

Да, със сигурност беше така. Просто брътвежите на един умиращ старец, чийто мозък с приближаването на последния час се поддава на напора на нелогичното. Той не беше с всичкия си — тъжно, но вярно.

Дейвид взе картата и я пхна в джоба си, после се наведе и докосна ръката на дядо си, обаче старецът не реагира.

Младият мъж въздъхна, излезе навън в топлата лятна нощ във Финикс и се качи на тойотата, която беше взел под наем. Подкара по магистралата към мотела си, а там по някаква мексиканска сателитна станция с лоша картина гледа футбол в самотната компания на стек от шест бири и пица.

Дядо му почина рано на следващата сутрин. Медицинска сестра звънна на Дейвид в мотела. Той веднага се обади в Лондон и съобщи на приятелите си — имаше нужда да чуе приятелски глас. След това звънна в кантората и удължи отпуската си с още няколко дни поради смъртта на роднина.

Въпреки това шефът му в Лондон звучеше малко намусено и изтъкна, че все пак ставало дума „само“ за дядото на Дейвид.

— Много сме заети, Дейвид, така че това е адски неприятно. Постарай се да побързаш.

Опелото се извърши в безличен крематориум в друго богато предградие на Финикс. Темпе. Дейвид беше единственият истински опечален в сградата. Дойдоха две сестри от хосписа и толкова. Нямаше други поканени. Дейвид вече знаеше, че няма близки в Америка — нито където и да е другаде всъщност — и усещаше самотата си доста мъчително, дори безмилостно. Обаче нямаше избор. Затова Дейвид и двете медицински сестри седяха в крематориума заедно и самотни, беззащитно оголени.

Ритуалът също беше суров: по молба на дядо му никой отникъде не чете, всъщност нямаше нищо — пуснаха само диск с нехармонична и чудата китарна музика, вероятно също избрана от дядо му.

След края на песента шумно и бързо извозиха ковчега към пламъците. Дейвид усети припряността като юмручен удар. Сякаш старецът прекалено бързаше да слезе от сцената, закопнял да избяга от този живот — или пък нетърпелив да се освободи от някакво бреме.

Същия следобед Дейвид навлезе с колата си навътре в пустинята, търсейки отдалечено местенце, където да се отърси от скръбта си наред пустошта. Под заплашителното буреносно небе той пръсна праха на стареца сред опунциите и трънливите храсти. Постоя, наблюдавайки как прахът изчезва, после се запъти към колата си. Докато пътуваше обратно към града, първите тежки дъждовни капки заплюяха по предното стъкло, а когато пристигна в мотела си, вече се бе разразила истинска пустинна буря и между злокобните черни облаци прехвърчаха назъбени мълнии.

Наближаваше времето за полета му. Зае се да си приготвя багажа. В този момент телефонът в мотелската му стая извънна пронизително. Може би беше предишната му приятелка? През последните няколко дни му се обаждаше от време на време — опитваше се да повдигне духа му. Да се държи като добър приятел.

Дейвид вдигна слушалката:

Не беше бившата му. Чу се жизнерадостен американски акцент.

— Дейвид Мартинес? Франк Антонеску...

— Аааа... Ало?

— Адвокатът на дядо ти! Най-напред приеми съболезнованията ми заради загубата ти.

— Благодаря. Хммм... извинете... Дядо ми е имал адвокат, така ли?

Гласът потвърди: дядо му имал адвокат. Дейвид поклати глава леко изненадан. През прозореца на мотелската си стая виждаше как пустинният дъжд обстрелва басейна на мотела.

— Добре. Слушам ви.

— Благодаря. Трябва да ви съобщя нещо — аз управлявам състоянието на дядо ви.

Дейвид се засмя — на глас. Дядо му живееше в многократно ипотекрирана паянтова къща, караше шевролет на двацет и една години и не притежаваше нищо съществено. Какво състояние, моля ви се!

Но после смехът на Дейвид секна и той усети да го пронизва тревожно предчувствие. Това ли беше причината за странния срам на дядо му — да не би старецът да му прехвърляше някакъв дълг, от който не бе успял да се отърве?

— Господин Мартинес? Състоянието на дядо ви възлиза приблизително на два милиона долара. В пари. В спестовна сметка в банката във Финикс.

Дейвид се олюля от мощния порив на това разкритие. Помоли адвокатата да повтори сумата. Той го стори и този път Дейвид изпита гняв.

През цялото време! През цялото това време дядо му е бил червив с пари, бькан с мангизи проклет милионер? През цялото време той, Дейвид, осиротелият му внук, се бе борил с живота със зъби и нокти, беше работил, докато следваше в университета и едва смогваше да задържи глава над повърхността, а скъпият му дядо си е кътал два милиона долара?

Дейвид попита адвокатата откога дядо му има тези пари.

— Откакто ме нае. Най-малко от двайсет години.

— Тогава... защо живееше в тази скапана тясна къща? Защо караше тази кола? Не разбирам.

— Адски сте прав — увери го адвокатът. — Повярвайте ми, господин Мартинес, съветвах го да използва парите, да ги харчи или да ги даде на вас. Но той не го направи. Поне получи хубава лихва — тъжно се засмя мъжът. — Ако някога разберете откъде са парите, моля ви да ми кажете. Винаги съм се чудел.

— И какво да правя сега?

— Елате в кантората ми утре сутринта. Ще подпишете няколко документа и парите са ваши.

— Само толкова?

— Само толкова. — Пауза. — Обаче... господин Мартинес. Трябва да знаете, че към завещанието има допълнение, има една клауза.

— Каква е тя?

— Според нея... — въздъхна адвокатът. — Ами... малко е странна. Според нея най-напред трябва да използвате част от парите, за да... направите нещо. Трябва да заминете за Страната на баските. И да откриете човек на име Хосе Гаровийо от град Лесака. Мисля, че се

намира в Испания. Страната на баските, имам предвид. — Адвокатът се поколеба. — И така... мисля, че е най-добре да направим следното: когато пристигнете в Испания, ми се обадете и аз ще преведа парите по ваша сметка. След това са ваши.

— Ама той защо иска... искаше... да намеря този човек?

— Нямам представа. Такова е условието.

Дейвид наблюдаваше през прозореца дъжда, който постепенно бе отслабнал и сега само ръмеше.

— Добре... Ще мина утре сутрин.

— Чудесно. Очаквам ви в девет. И отново ви поднасям съболезнованията си.

Дейвид остави слушалката и погледна часовника — пресметна часовата разлика. Беше твърде късно, за да звъни в Англия и да съобщи на всички необикновената и удивителна новина, беше твърде късно и да звъни на шефа си и да го изпрати на майната си с тъпата му работа.

Затова се приближи към масичката и взе картата. Разгърна меката и тъжно нагъната хартия и разгледа внимателно сините звездички. Бяха нарисувани категорично и четливо до имената на населените места. Поразителни имена. *Арискун. Елисондо. Сугарамурди*. Защо бяха отбелязани тези места? Какво общо имаше този факт с църквите? Как изобщо беше попаднала картата у дядо му?

И как така бедният му дядо притежаваше *два милиона долара, които не беше пипнал?*

Дейвид трябваше да провери полетите до Билбао.

[1] В пет следобед... Отчаян... (От стихотворението „По дяволите смъртта“ на Федерико Гарсия Норка). — Бел.прев. ↑

3

В претъпканата зала за пристигащи на летището в Билбао Дейвид отвори лаптопа си и изпрати имейл на Франк Антонеску. Към имейла прикачи своя снимка, на която държеше в ръка баски вестник като доказателство, че е пристигнал в страната, за да изпълни условието в завещанието на дядо си. Цялото приключение беше направо сюрреалистично, едва ли не глупаво, но такова беше желанието на стареца. Затова Дейвид го изпълни с радост.

Въпреки проблемната часова разлика адвокатът отговори на имейла му веднага и с впечатляваща деловитост: в момента превеждали парите.

Дейвид отвори един уебсайт и провери банковата си сметка.

Ето. Наистина бяха там.

Два милиона и сто хиляди долара.

Усещането беше тревожно и същевременно удовлетворяващо.

Беше богат, но по някакъв натрапчив и притеснителен начин, сякаш не беше самият той, а някой друг се бе промъкнал в къщата му и беше боядисал мебелите в златисто. Имаше ли право изобщо да седне на тях?

Дейвид затвори лаптопа, прозя се, после се прозя още веднъж и погледна през широките стъклени врати на терминала. Валеше проливно. А той беше ужасно уморен. Щеше да продължи пътуването си утре.

Дейвид безуспешно се помъчи да използва баския „Ел Корео“ като чадър и подкара количката с багажа си към стоянката на такситата. Спаси го приветлив таксиметров шофьор с крещяща фланелка на „Барса“ под елегантното кожено яке, който пушеше и не спираше да дърдори, докато потегляха от летището.

Таксито заправи сред облак пръски по дъждовната магистрала. Отляво в далечината сивееше Атлантическият океан, отдясно внезапно появили се зелени възвишения се протягаха към облаците, а в стръмните падини между тях се спотайваха заводи за стомана и за

хартия и фабрики с високи комини от червени тухли, бълващи димни ленти с цвета на избеляло бяло бельо.

Дейвид свали прозореца и подложи лицето си на водните пръски. Студеният дъжд му се отрази добре — прониза сковаността от изтощението, поразбуди го и му припомни. Той плъзна поглед по Страната на баските. Ето че беше пристигнал.

Беше проучил доста неща по време на трийсетчасовия си полет от другия край на света — беше чел в интернет за Страната на баските и за самите баски.

Вече знаеше, че някои смятат баските за потомци на неандерталците. Научи също, че те имат необикновено дълги месести части на ушите. Узна, че говорят на уникален и сложен език, несвързан родствено с никой друг език на света, а също и че *arrauktaka* означава „да удариш някого с гребло“.

Освен това научи, че английската дума *bizarre* — странен, чудат — произхожда от баската дума за „брадат“, че баските са по-високи и по-плещести в сравнение с испанците, че са изкусни ловци на китове, че имат някакви специални череша, страстно са запалени по ръгбито, имат си свой вид лен, вълнист слънчев символ, наречен *лаубуру*, и дребна порода диви коне, която се казва *поток*.

Дейвид вдигна прозореца. Проучването беше доста увлекателно, но не му беше дало информацията, от която действително се нуждаеше. Кой беше Хосе Гаровийо? Защо бяха отбелязани църквите? Каква беше тази карта на дядо му?

При спомена за стареца го жегна остра болка. Дейвид се помъчи да потисне чувството — замислеше ли се за дядо си, нишката на мислите лесно щеше да го отведе към родителите му. Ето защо трябваше да прави нещо, не да мисли, а и му оставаше да прекъсне една последна връзка, да осъществи още една категорична промяна.

Взе мобилния си и натисна копчето.

Обади се в Лондон.

— Роланд де Вилие. Да?

Обичайният високомерен, самомнително отегчен израз. Гласът, който Дейвид търпеше половин десетилетие.

— Роланд, Дейвид се обажда. Аз...

— О, за бога, Дейвид! Как е възможно! Къде си?

— Роланд...

— Знаеш ли каква купчина дела се е натрупала върху бюрото ти? Пет пари не давам за, честно казано, периферните обстоятелства от личния ти живот. Ти си професионалист, стегни се. Очаквам да те видя зад паравана до час, в противен случай...

— Няма да се върна.

Пауза.

— Имаш един час да се появиш...

— Дай работата ми на онзи тип от счетоводството, дето чука жена ти. Дочуване.

Дейвид затвори. И тихичко се засмя. Представи си шефа си в неговия кабинет с пламнало от гняв лице.

Хубаво.

Отпред пътят се спусна и направи завой, явно приближаваха центъра на града. Сиви жилищни блокове, опръскани от дъжда, стояха мирно от двете страни.

Таксиметровият шофьор погледна към Дейвид в огледалото:

— Centro urbano, señor? Хотел... „Доноestia“. Si?

— Si. Амии... Si, в центъра на града. Хотел... „Доноestia“.

Шофьорът се отклони от магистралата и се насочи надолу към широките главни улици на града. Големи сиви офис сгради излъчваха влажна помпозност в сумрака. Много от тях, изглежда, бяха банки. „Банко Виская“. „Банко Сантандер“. „Банко де Билбао“. Хората минаваха забързано покрай суровите сгради, разтворили чадъри — беше като снимка на Лондон от 50-те години на двайсети век.

Хотел „Доноestia“ изглеждаше до голяма степен точно като на уебстраницата си — позагубил блясъка си, но официален. Портиерът изгледа презрително измачканата риза на Дейвид. На него обаче не му пукаше — беше замаян от изтощение. Намери стаята си, пребори се с входната карта, стовари се на прекалено мекото легло и спа непробудно единайсет часа, сънувайки къща, в която няма никого. Сънува родителите си, живи, в някаква кола — и дребни диви коне, които прекосяват пътя в галоп.

После писък. После червено. После момченце, което пресича пустия бряг. Тича към морето.

Когато се събуди и дръпна завесите, ахна. Небето беше яркосиньо — септемврийското слънце отново бе тук. Дейвид се

облече, хапна сладкиши с кафе, повика си такси и от гарата взе кола под наем. След кратко колебание ангажира автомобила за един месец.

Главният път извън замърсения Билбао го отведе на изток към френската граница. Отново се замисли за майка си, баща си и дядо си, откъсна се от тези мисли и се съсредоточи върху пътя. Дали пътуваше в правилната посока? Спря в една бензиностанция на „Аджип“, чието огромно пластмасово лого — червено куче, бълващо червени пламъци — изглеждаше прекалено ярко на силното слънце. Паркира, извади старата карта и прокара пръст по очертаванията, проучвайки сините звездички, осеяли сивкавите подножия на планините. Приличаха на далечни полицейски лампи, които виждаш през мъгла и дъждовна пелена.

После прегъна картата наполовина и за пръв път забеляза, че има истински надпис, думи с различен почерк, надраскани в тъгълчето от задната страна на картата. На ярката дневна светлина написаното беше много бледо и най-вероятно на баски или на испански. Може би дори на немски. Надписът беше толкова дребен и изсветлял, че бе почти нечетлив.

Поредната загадка, а Дейвид изобщо не бе по-близо до разгадаването ѝ. Все пак картата му казваше поне едно: че беше поел в правилната посока, към сърцевината на „истинската“ Страна на баските. Отново запали колата.

Пътуването беше хипнотично. Понякога Дейвид мярваше синия океан, Бискайския залив, искрящ на слънцето. На места пътят се гмурваше през тъмнозелените сенчести долини, където боядисаните в бяло баски къщи приличаха на кубични гъби, избуяли неочаквано за една нощ.

Най-накрая пътят се раздели близо до Сан Себастиан, като потясното и по-красиво разклонение пое към вътрешността на страната — долината Бидасоа. Местността беше точно толкова живописна, колкото обещаваеше проучването му. Буйни планински реки се спускаха през сенчести клисури, огромни дъбови и кестенови гори шумоляха в нежния септемврийски въздух. Лесака беше наблизко. Дейвид се намираше в баска Навара. Почти беше пристигнал.

Когато намали скоростта, забеляза.

В Лесака се случваше нещо. Краят на града бе очертан от големи черни полицейски микробуси с големи метални решетки на предните

прозорци. Навъсени испански полицаи от силите за борба с размириците бяха насядали по зидовете и говореха по мобилните си телефони, а оръжията на всички бяха прекомерно видими.

Едно от ченгетата се взря в Дейвид, намръщено огледа колата и провери номера ѝ. После поклати глава и му посочи някакъв паркинг. Поуплашен, Дейвид закара колата там. Полицаят се извърна, изгуби интерес. Искаше от него само да спре автомобила и да продължи пеша.

Дейвид покорно праметна раницата си през рамо и влезе в Лесака пеша. Припомни си какво беше прочел за баския тероризъм: за баското движение за независимост, ръководено от терористичната групировка ЕТА. Противна работа: убийства и бомбардировки, сюрреалистично зверски жестокости, мъже с женски перуки, които разстрелват юноши. Адски противно.

На това ли се дължеше полицейската акция?

Несъмнено беше възможно, обаче човек трудно би могъл да свърже такива ужасяващи зверства с място като Лесака. Тихият въздух беше прохладен и уханен — истинска планинска свежест. По небето имаше разпокъсани облаци, но слънцето въпреки това осветяваше старинните каменни къщи, старата църква на хълма и уютните каменни дворци, ограждащи малки площадчета. По ъглите на улиците имаше чудати колони, на които беше гравирани вълнистият слънчев символ на баските като някаква свастика в стила на ар нуво. *Лаубуру*. Дейвид си повтори думата мислено, докато прекосяваше Лесака.

Лаубуру.

Тъй като не беше сигурен каква да бъде следващата му стъпка, той седна на пейка на централния площад и впери поглед в голяма каменна къща, на която висеше баското знаме в зелено, червено и бяло — *икурина*. Неочаквано се почувства глупаво — и какво да прави сега? Просто... да разпитва хората? Като някакъв детектив аматьор?

До него седеше възрастна жена с броеница в ръка, която си мърмореше нещо.

Дейвид се прокашля възможно най-учтиво, приведе се към старицата и я попита на неуверен испански дали познава мъж на име... Хосе Гаровийо.

Жената го стрелна с предпазлив поглед, сякаш подозираше, че непознатият всеки момент ще извърши някое улично престъпление,

после поклати глава, стана и се отдалечи, разгонвайки гълъбите по пътя си. Дейвид проследи с очи как сянката ѝ се изгуби зад ъгъла.

През остатъка от следобеда той положи огромно старание: разпита още непознати по улиците и влезе в два супермаркета, но се натъкна на същите безучастни и дори враждебни реакции. Никой не познаваше Хосе Гаровийо или поне никой не искаше да говори за него. Дейвид безсилно се върна при колата си, взе си малко дрехи и четка за зъби и се настани в малък хотел в края на главната улица — хотел „Егуски“.

Стаята, която минаваше за двойна, беше с нарисувани по стените овчарски геги, а кранчетата на мивката плюеха ръждива вода. Дейвид прекара вечерта, хапвайки чорисо от супермаркета, гледайки разни викторини по испанската телевизия и зяпайки неразгадаемите надписи по картата. Усещаше самотата като песен във въздуха. Като тъжна, стара народна песен.

Сутринта го завари по-решителен. Най-напред отиде в църквата — порутена и влажна сграда с мирис на плесенявали кожени молитвени възглавнички. Печален дървен Христос бе зареял копнеж поглед към празните пейки. Имаше два купела. На по-малкия се мъдреше странен символ, напомнящ на стрела, издълбан грубо в стария сив камък.

Дейвид докосна камъка, излъскан и изгладен с течение на времето от един милион селяшки длани, протегнали се към светената вода, за да намокрят с нея мръсните си чела.

В името на Отца, и Сина, и Светия дух...

Стига. Беше безполезно. Дейвид вдигна чантата си и с облекчение излезе от църквата на ухаещия на трева въздух навън. Къде ли се събираха хората? Къде би могъл да намери оживление, разговори и отговори?

В бар.

Запъти се към главната улица с магазини и кафенета от двете страни и си избра бар „Билбо“. Вътре звучеше музика, а през дебелия стъкла на прозорците се виждаха хора, които пият.

При влизането му няколко лица се извърнаха. Тъмният и опушен бар беше претъпкан. Група тийнейджъри си бърбеха в ъгъла на най-гърления испански, който Дейвид беше чувал. На отсрещната маса седеше млада жена, привлекателна блондинка. Тя го стрелна с поглед,

после отново насочи внимание към мобилния си телефон. Другите посетители в бара бяха предимно смугли чернокоси мъже, които пресушаваха чаши с мътно ябълково вино и се смееха на фона на музиката.

В този момент Дейвид си спомни — музиката. Точно такава музика пуснаха на погребението на дядо му, нали? Буйна и леко дисхармонична китарна песен. Какво означаваше това? Имаше ли пряка връзка с баските? Да не би дядо му всъщност да е... баск?

Дейвид никога не беше чувал дядо си да говори на друг език освен на испански... и на английски. А фамилното им име си беше испанско — Мартинес. Обаче набитите мъжаги изглеждаха досущ като дядо му. Всъщност и като бащата на Дейвид.

Поредната загадка. Тайните се умножаваха.

Облакът се на бара и си поръча бира на своя очебийно жалък испански. И отново се почувства парализиран — идиотска работа. Обаче си спомни и думите на дядо си — отиди в Лесака, намери Хосе Гаровийо и го попитай за картата. Така че трябваше да го направи. И толкова.

Стана и потупа по рамото най-едрия мъжага в бара.

— Ola?

Онзи не му обърна внимание.

— Хммм... Buenos días.

Неколцина други клиенти с широки и мрачни лица наблюдаваха безуспешния опит на Дейвид да завърже разговор. Равнодушни лица. Ала някак начумерени.

Дейвид отново потупа мъжа по рамото.

— Buenos días, señor?

Онзи пак не му обърна внимание.

Двама от другите пиячи в бара вече измерваха Дейвид с гневни погледи и му задаваха резки въпроси на гърления си акцент. Не разбираше какво му говорят. Затова посочи картата и мина на английски:

— Вижте, съжалявам, че ви прекъсвам... обаче... Наистина съжалявам. Но тази карта... Дядо ми я даде... и ми поръча да дойда тук и да потърся... на тези места — разбирате ли, Арис... кун, Елисондо? Освен това трябва да открия човек на име Хосе Гаровийо. Знаете ли къде мога да го намеря?

Сега вече най-едрият мъж се обърна и изтърси нещо много рязко. Дейвид не проумяваше.

— Хммм... извинете... но... испанският ми е много лош, нали?

Мъжът се навъси истински вбесен. Дейвид осъзна, че вероятно е допуснал сериозна грешка. Че е стигнал твърде далеч. Нямаше представа защо или как, обаче беше извършил глупост. Обстановката определено се беше нажежила. Изключиха музиката.

Един от мъжете, които пиеха сайдер, крещеше оскърбително на Дейвид. В другия край на помещението барманът сочеше изхода с палец. Дейвид съзнаваше, че трябва да се вслуша в намека му. Вдигна ръце и се запъти към вратата.

Но пиячите го изпревариха, трима се надигнаха и му препречиха пътя — отрязаха пътя му за бягство. Към едрия здравеняк се присъедини мъж с дънкова риза и кални ботуши и още един с потник на „Лед Цепелин“ и с татуировки на раменете.

Боже, ами сега?

Най-добре щеше да е Дейвид да си проправи път между хората с надеждата да стигне до вратата, светлината и свободата. Обаче той направи още един опит да се оправи с приказки:

— Вижте... момчета... извинявайте... por favor... — Безполезно беше, той заекваше. Всъщност един от пиячите на ябълково вино вече навиваше ръкавите си.

— Престанете!

Дейвид рязко се завъртя и съзря русото момиче. Беше застанало между него и нападателите му и говореше бързо на мъжете. Приятният ѝ, пъргав испански имаше акцент, а думите се сипеха твърде бързо, та Дейвид да ги разбере.

Само че намесата ѝ... даваше резултат. Каквото и да им говореше тя, успяваше. Гневът на мъжете видимо намаля, свъсените им изражения се сведоха до нацупени погледи, студените сърдити лица се оттеглиха обратно в сенките. Тя го спасяваше от як тупаник.

Дейвид погледна момичето, то — него, а после очите ѝ се плъзнаха покрай Дейвид.

В този момент той осъзна, че вероятно има и друга причина тези типове да отстъпят. Точно зад гърба му някаква фигура прекосяваше помещението. Ако момичето бе успяло да успокои пиещите,

новодошлият, изникнал от тъмното, със сигурност ги бе уплашил. Откъде се бе появил?

Мъжът беше висок и тъмен. Лицето му бе сурово, наполовина обръснато и скръбно агресивно. Беше на около трийсет и пет. Или пък беше атлетичен четирийсетгодишен. Кой беше този мъж? И защо заради него всички млъкнаха?

— Мигел...?

Беше барманът — дърдореше напрегнато:

— Мммм... Мигел... Уф... Dos equis?^[1]

Мигел не удостои предложението му с отговор. Беше вперил тъмните си хлътнали очи право в русото момиче и Дейвид. Спря наблизо. Дъхът му миришеше на някакъв алкохол — силно вино или бренди. Обаче мъжът не изглеждаше пиян. Мигел се извърна и погледна момичето. Гласът му прозвуча дълбок и плавен:

— Ейми?

— *Adiós*, Мигел — отговори му тя предизвикателно.

Ейми хвана Дейвид за ръката и го помъкна към вратата. Бързо и категорично. Обаче Мигел я спря. Протегна се и просто я стисна за гърлото. Пръстите ѝ се измушиха от ръката на Дейвид.

И тогава Мигел я удари. Силно. Смайващ жесток удар през лицето. Момичето се строполи на дъските на пода и се просна сред фасовете и смачканите салфетки от тапас.

Дейвид зяпна. Тази неочаквана проява на насилие към много по-дребната млада жена беше толкова шокираща, толкова дълбоко възмутителна по своето нехайство, че той се слиса. Закова се на място. Какво да стори? Озърна се. Никой не възнамеряваше да се намеси. Някои от пиячите дори се бяха извърнали и си разменяха слабохарактерни и боязливи усмивки.

Дейвид се хвърли върху Мигел. Баскът може и да беше по-висок и по-едър — а Дейвид не беше никак нисък — обаче какво от това! Спомни си как го биеха като момче. Гневният сирак. Хората все си набелязват слабите или уязвимите. Майната им!

Беше стиснал Мигел за шията и се опитваше да замахне, за да го удари.

Не успя. Да стискаш този мъж беше като да яздиш побеснял бик: едрият здравеняк застина, рязко се завъртя и презрително метна противника си на пода. Дейвид се хвана за едно високо столче до

барплота и се изправи. Но в същия миг усети нова, съкрушителна болка — бяха го ударили с нещо метално.

Докато го обгръщаше мрак, Дейвид осъзна, че са го халосали с приклада на пистолет.

[1] Марка бира (исп.). — Бел.прев. ↑

4

Саймън Куин плати на шофьора, излезе от таксито и огледа терасата с гипсова мазилка от епохата на крал Джордж. Чантата с лаптопа тежеше на рамото му.

Къщата, в която бе извършено убийството, болезнено се набиваше на очи: отвън бяха паркирани два полицейски микробуса, от които облечени в бели хартиени гащеризони криминолози разтоварваха стоманеносивите куфарчета с оборудването си. Синьобели полицейски ленти заграждаха предната част на елегантната лондонска тераса.

Внезапно го прободде тревожно опасение. Инспектор Сандерсън беше споменал, че убитата е „оплетена“. Какво означаваше това, по дяволите?

Беше осезаемо, всъщност видимо нервен — ръцете му леко трепереха. Работата му го бе отвеждала на многобройни местопрестъпления — за него като журналист престъплението и наказанието бяха хлябът и водата — обаче тази дума... *оплетена*. Звучеше тревожно.

Куин се пъкна под полицейската лента и бе посрещнат на прага от умното младо лице на сержант Томаски. Новият помощник на Сандерсън, жизнерадостен лондончанин от полски произход. Саймън вече го беше виждал веднъж.

— Господин Куин... — усмихна се Томаски. — Боя се, че пропуснахте трупа. Току-що я преместихме.

— Тук съм, понеже инспекторът ми се обади...

— Пак иска да види името си във вестниците значи — засмя се Томаски. После смехът му секна. — Мисля, че иска да ви покаже няколко снимки.

— Така ли?

— Аха. Доста са зловеци, предупреждавам ви.

Томаски протегна ръка направо на вратата и препречи достъпа на журналиста към къщата. Зад ръката на Томаски се виждаха още

криминолози, които влизаха и излизаха от една стая със свалени сини хартиени маски за лице.

— На колко години е жертвата?

Полицаят не отдръпна ръката си.

— Стара е. От Южна Франция. Много е стара.

Саймън вдигна поглед към измазаната фасада на къщата и се огледа наляво-надясно.

— Хубава къща за една стара дама.

— Аха. Сигурно е била богата.

— Андрю, вече може ли да вляза?

Сержант Томаски се усмихна.

— Добре. Инспекторът е в стаята отляво. Просто се опитвах... да ви подготвя.

Сержантът с жест покани Саймън да влезе. Журналистът тръгна по коридора, в който миришеше на пчелен восък и на стари цветя — а също на геловете и газовете на криминолозите.

Спря го един глас:

— Казва се Франсоаз Гае. Неомъжена.

Беше Сандерсън. Набразденото му от бръчки оживено лице надничаше от вратата на стаята в дъното на коридора.

— Инспекторе! Здравей.

— Носиш ли си бележника?

— Да. — Саймън извади бележника от джоба си.

— Както вече ти споменах, казва се Франсоаз Гае. Неомъжена. Била е богата, живеела сама... Знаем, че живее във Великобритания шейсет години, че няма близки роднини. Засега толкова. Искаш ли да видиш местопрестъплението?

— Освен ако не предпочиташ да отидем на пица.

Сандерсън се подсмихна едва-едва.

Прекосяха коридора, а инспекторът продължи:

— Тялото било намерено вчера от чистачката. Естонка на име Лара. Продължава да се налива с водка.

Приближиха се към дъното на дневната. Криминолог с бял гащеризон и бяла маска се дръпна, за да пусне двамата мъже да погледнат.

— Ето тук я намерихме. Точно тук. Тялото беше преместено днес сутринта. Тя... седеше ето тук. Готов ли си да видиш снимките?

— Да.

Сандерсън се пресегна към една странична масичка. Взе някаква папка, отвори я и извади отвътре тесте снимки.

На първата снимка се виждаше убитата жена, напълно облечена, коленичила на пода с гръб към тях. Странно защо беше с ръкавици. Саймън съпостави снимката с действителното помещение отпред.

После отново погледна снимката. От тази гледна точка жертвата изглеждаше жива, сякаш беше коленичила на пода и търсеше нещо под телевизора или под канапето. Поне на пръв поглед изглеждаше така — ако я гледаш само до шията.

Саймън потрепери при вида на главата, на онова, което убиецът или убийците бяха сторили с главата.

— Какво, по...

Сандерсън му подаде друга снимка.

— Имаме по-близък план. Погледни.

Втората снимка беше направена буквално от сантиметри разстояние: виждаше се как скалпът на жертвата е свален и отдолу се показва бялата и окървавена кост на черепа ѝ.

— Виж и тази — подаде му Сандерсън трета снимка.

Беше кадър на отделения скалп — окървавена пихтия от набръчкана кожа и дълга прошарена коса, захвърлена на килима. В косата беше напъхана дебела пръчка — нещо подобно на дръжката на метла. Прошарената коса беше стегнато навита около пръчката, накъсана и усукана. Оплетена.

Саймън въздъхна съвсем бавно.

— Това ми стига, струва ми се.

Огледа стаята — кървавите петна по килима още личаха съвсем ясно. Беше очевидно как е извършено престъплението — странно, но очевидно. Някой беше накарал старицата да коленичи пред телевизора, после беше промушил пръчката през дългата ѝ прошарена коса, беше я завъртял многократно и бе пристягал все повече косата около пръчката, усуквайки я цялата в болезнен възел от кръв и болка и мъчейки се да изтръгне корените ѝ от скалпа, докато напънът бе станал толкова силен, че беше откъснал целия скалп.

Саймън взе една от последните снимки. Беше направена отпред и на нея се виждаше изражението на жената. Следващите му думи прозвучаха моментално и... унесено.

— О, боже мой!

Устата на старицата беше зейнала в неистов, но беззвучен вик — последен застинал образ на страданието ѝ, докато някой усуквал кожата на темето ѝ и отпорвал скалпа от черепа.

Това беше прекалено. Саймън настръхна и захвърли папката със снимките на масичката, после се извърна и се приближи до мраморната камина. Беше празна и студена, с изсъхнали треви в една ваза и снимка на някакви възрастни хора. Безвкусна гипсова статуетка на Дева Мария се усмихваше от средата на полицата над камината, а до нея се мъдреше керамично магаренце. В съзнанието на Саймън неканено изникна зиналото лице на брат му и окървавените му ръце.

Той го прогони и се обърна.

— Е, инспекторе... ако се съди по тази дръжка на метла... изглежда... са усуквали косата, докато не са я... отскубнали от черепа ѝ, нали?

Сандерсън кимна.

— Да. Нарича се оплитане.

— Откъде знаеш?

— Вид мъчение е. Изглежда се използва от векове. — Детективът погледна към вратата. — Томаски като съвестно момче проучи въпроса. Каза, че оплитането било използвано сред циганите. И по време на революцията в Русия.

— Значи... — Саймън потръпна при мисълта за болките на жената, — значи... е умряла от шока?

— Не. Била е удушена с гарота. Ето виж.

Поредната снимка. Писалката на Сандерсън сочеше към шията на жената. Журналистът се приведе по-близо и забеляза бледочервените следи.

Беше озадачаващо и адски необичайно. Той се намръщи погнусено и каза:

— Но това е... много объркващо. Убиецът най-напред е изтезавал старицата. А после я е убил... много вещо... Защо човек би направил всичко това, за бога?

— Кой знае, мамка му! — отговори Сандерсън. — Откачена работа, а? Има и друга подробност — не са откраднали нищичко.

— Моля?

— Горе има бижута. Не са ги пипнали.

Запътиха се към вратата — Саймън изпита огромно желание да напусне стаята. На излизане Сандерсън не спираше да говори:

— И така... Куин. Ти си добър журналист. Седмият най-добър криминален репортер във Великобритания. — Усмивката му угасна. — Не се шегувам, приятел. Затова те повиках — ти обичаш загадъчните кървави истории. Кажи ни, ако разплетеш загадката.

5

Когато Дейвид се свести, вцепенен и замаян, и двамата бяха навън, до входа на бара. На планинското слънце. Челото на момичето кървеше, но немного. Тя го разтърсваше в опит да го свести.

Над тях се надвеси нечия сянка. Барманът. Неспойно пристъпваше от крак на крак с уплашено и състрадателно изражение.

— Ейми... Мигел... опитвам се да го задържа вътре, обаче... обаче... обаче трябва да тръгвате... веднага.

Тя кимна.

— Знам.

Русото момиче отново хвана Дейвид за ръката. Дръпна го да се изправи. Когато той стъпи на краката си, усети мускулчетата и костите на лицето си — болеше го. Но не беше премазан. По пръстите му имаше засъхнала кръв — явно докато се бе опитал да предпази себе си и момичето.

— Откачалка! — поклати глава тя. — Искам да кажа, благодаря ти, че направи това. Ама си откачалка.

— Съжалявам. — Дейвид съвсем се обърка. Тя се оказа британка. — Пък и всъщност ти ме спаси първа. Обаче аз... не разбирам. Какво се случи в този бар?

— Мигел. Беше Мигел.

Това вече го знаеше. Тя го повлече по тихата баска улица, покрай ресторантчета, рекламиращи *raciones*^[1] и *gorgin*^[2]. Покрай притихнали каменни къщи с кулички.

Дейвид огледа спасителката си. Сигурно беше на двацет и седем или на двацет и осем, имаше решително и хубаво лице въпреки кървящата рана. И беше настойчива.

— Хайде, побързай. Къде е колата ти? Аз дойдох с автобуса. Трябва да се разкараме отгук, преди той истински да се ядоса. Затова се опитах да те дръпна.

— Преди малко не беше ли истински ядосан?

Тя поклати глава.

— Това не беше нищо.

— Моля?

— Никога ли не си чувал за Мигел Оцоко?

— Не.

— *Оцоко* на баски означава „вълк“. Това е кодовото му име. В
ЕТА.

Не му трябваха повече обяснения — двамата хукнаха към колата му и бързо се качиха.

Дейвид погледна към нея.

— Къде да отидем? Къде?

— В което и да е село, само не в Лесака. Карай към... Елисондо.
Моето местенце.

Дейвид запали колата и двамата изхвърчаха от градчето.

— Там е безопасно — добави Ейми и го погледна. — Ще те почистим, понеже доста пострада.

— И теб, нали?

Усмивката ѝ бе мимолетна.

— Благодаря. Карай натам.

Дейвид завъртя волана, а нервите му бяха изопнати от мисълта за Мигел, за Вълка. Барманът и другите посетители явно бяха успели да убедят Мигел да прекрати побоя, обаче ако той променеше решението си?

Вълка?

Дейвид напрегнато изхвърча с колата от градчето, профуча покрай испанската полиция и покрай последната каменна къща. Беше обезпокоен от всички загадки. Какво се бе случило в бара? Кой беше Мигел? И кое беше момичето?

Спомни си, че говореше испански с британски акцент.

Какво търсеше Ейми тук?

Докато летяха по тесния път през гористата местност, Дейвид осъзна, че трябва да я разпита, понеже тя няма да му разкрие много, ако не я подтикне. Затова попита. Лицето ѝ беше нашарено от слънцето — светлина и сянка прикриваха синината. Първият му въпрос беше за най-очевидното:

— Така... Трябва да отидем в полицията, нали? Да им разкажем за случилото се.

Смая се, когато тя поклати глава.

— Не. Не, не може, просто... не може. Съжалявам, обаче аз работя с тези хора, живея с тях, ползвам се с доверието им. Това е територия на ЕТА. А полицаите са испанци. Никой не ходи в полицията.

— Ама...

— Пък и какво точно ще им кажем? А? — Сините ѝ очи горяха. — Какво ще им кажа аз? Че някакъв тип ме е ударил в бара? Ще питат как се казва и ще трябва да им кажа, че е бил Вълка. Ще предам герой на ЕТА, прочут баски боец. — Изражението ѝ беше мрачно и сериозно. — Което не е добре за дълголетието ми. Не и в сърцето на Еускади^[3].

Дейвид бавно кимна в знак, че приема обяснението ѝ. Обаче отговорите ѝ бяха породили още въпроси. Как така тя работи с тези хора? Къде? И защо?

Попита я с какво се занимава съвсем направо. Тя се извърна и се загледа към тучните зелени поляни.

— Искаш ли да узнаеш?

— Имам много въпроси. Така че защо да не започнем още сега?

Кратка пауза, после тя каза:

— Добре, добре. Ти наистина се опита да ми спасиш живота. Може би заслужаваш да узнаеш.

Слабичкото ѝ лице остана обърнато в решителен профил, докато Ейми отговаряше на въпросите му.

Казваше се Еми Майърсън. Беше еврейка, на двацет и осем години, от Лондон, където получила филологическо образование. В момента преподавала английска литература на баски младежи в университета в Сан Себастиан. Стигнала в Страната на баските, след като две години обикаляла света с раница на гръб.

— Попрекалих с хашиша в Мароко, нали разбираш.

Дейвид издокара някаква усмивка, обаче тя не се усмихна в отговор, а добави:

— Така се озовах тук, в Pays Basque^[4], наред гори и заводи за стомана. — Слънчевите отблясъци от дърветата искряха по предното стъкло. — И се оказах въввлечена в борбата за независимост. Запознах се с хора от Хери Батасуна^[5] — политическото крило на ЕТА. Разбира се, не подкрепям насилието... обаче приемам целта им. Баската свобода. — Ейми отново зарея поглед през прозореца. — Защо да не получат свобода? Баските са тук по-дълго от всички останали.

Вероятно отпреди трийсет хиляди години. Потънали в тихите долини на Навара...

Стигнаха до основната магистрала за Бидасоа. Край тях тътнеха големи бетонобъркачки.

— Завий надясно — нареди му Ейми.

Дейвид кимна. Устната му още пулсираше, челюстта го болеше на мястото на удара с приклада на пистолета. Обаче си личеше, че няма счупени кости. Умееше добре да преценява физическото си състояние, понеже беше сирак и открай време се грижеше сам за себе си. Щеше да се оправи. Ами тя?

Ейми бе вперила поглед в него.

— Е, това е историята ми, не е бестселър. Ами ти? Разкажи ми за себе си.

Така беше честно — и тя трябваше да научи.

Дейвид набързо ѝ описа странното си донкихотовско положение: за произхода на родителите си, за заръката на дядо си, за картата и църквите. Сините очи на Ейми Майърсън се ококориха, докато го слушаше.

— Два милиона долара?

— Два милиона долара.

— Боже! Иска ми се и на мен някой да ми завещае два милиона долара! — После тя закри с ръка красивите си бели зъби. — О, господи, ти сигурно скърбиш! Как можах да изръся такава глупост! Извинявай... просто... след тази сутрин...

— Всичко е наред, разбирам. — Дейвид не се подразни. Тя го беше спасила от побой или от нещо още по-лошо, точно както и той бе спасил нея. Спомни си тъмните и гневни очи на Мигел.

— Тук завий наляво.

Дейвид послушно отби от магистралата и двамата поеха по много по-спокоен път. Отпред се виждаше просторна и пищна долина, която водеше към мъгливия син силует на планините. По горните им склонове тук-там имаше сняг.

— Долината Бастан — оповести Ейми. — Красиво е, нали?

Имаше право, беше зашеметяващо. Дейвид обходи с очи успокоителната гледка — кравите, нагазили до колене в искрящата златиста река, сънливите гори, ширнали се до обгърнатия в синкава мъгла хоризонт.

След десетминутно пътуване през възхитителната пиренейска местност минаха покрай сервиз за трактори, после покрай един супермаркет „Лидл“ и най-сетне влязоха в градче с излъчващи достойнство площадчета, малки пекарни и ромолящи планински рекички, които течаха покрай градините на старите каменни къщи. Елисондо.

Апартаментът ѝ се намираше в модерна сграда точно до главната улица. Ейми отключи вратата и двамата влязоха. Жилището имаше високи прозорци с прекрасна гледка към Пиренеите над долината. Със своите обвити в мъгла и лед склонове и извисяващите се над тях върхове планината приличаше на редица мафиоти в бръснарница, загърнати до шията с бели пелерини.

Убийци, седнали в редица.

Дейвид си спомни за Мигел, докато Ейми вършеше нещо в кухнята. За Мигел, Оцоко, Вълка. За невероятно силните мускули, високото смугло тяло, хлътналите очи. Постара се да не мисли за него. Огледа апартаментата — по стените нямаше почти нищо, обаче лавиците бяха отрупани с тежки книги: Йейтс, Хемингуей, Оруел. Един дебел том, озаглавен „Поезия на насилието“.

Какво преподаваше Ейми на младежите в университета в Сан Себастиан?

Дейвид се извърна — тя се бе върнала в стаята, носеше хартиени и бархетни кърпи, антисептичен крем и пластмасов леген с топла вода. Двамата коленичиха на голото дъшеме и се погрижиха взаимно за раните си. Тя попи устната му с бяла фланелена кърпа — засъхналата кръв обagri плата в червено и в кафяво.

— Ох! — изохка Дейвид.

— Няма счупено — отбеляза Ейми. — Смело войниче!

Той махна с ръка при тази нелепа похвала, а тя отново се зае със задачата си и изстиска кърпата във водата, където кръвта му нарисова алени цветя. После заговори:

— Бихме могли да отидем на лекар, но сигурно ще се наложи да чакаме най-малко шест часа за няколко шева. А не виждам смисъл. Ммм?

Той кимна. Изражението ѝ беше сериозно, безстрастно и сдържано. Явно премълчаваше още много неща, но пък и Дейвид не ѝ

беше задал най-трудния въпрос: защо Мигел я беше нападнал така светкавично и ожесточено?

— Добре, Ейми, дай да ти помогна. — Дейвид взе чиста фланелена кърпа и я намокри с топла вода. Тя подложи лицето си, затвори очи, и той се зае да попива и отмива кръвта високо на челото, до косата ѝ. Ейми се намръщи от щипещата вода, но не се оплака. Дейвид я заразпитва, промивайки раната ѝ:

— Искам да науча още за онзи бар.

— Аха...?

— Не разбирам... Не само онзи тип Мигел, всички в бара бяха наежени. Къде сбърках? Защо само с няколко въпроса подразних толкова много хора?

Ейми беше наклонила глава на една страна, за да му е по-удобно да промие челото ѝ. Смълча се за кратко, но после каза:

— Така, ето как стоят неща. Лесака е един от най-националистическите градове в Страната на баските. Хората са неистово горди.

Дейвид кимна, взе хартиени кърпи и започна да подсушава дълбоката драскотина, която вече бе спряла да кърви.

— Слушам те...

— Освен това там е ЕТА. Терористите. Приятелите на Мигел — намръщи се Ейми. — Само преди две седмици те убиха неколцина войници от Гражданската гвардия. Петима човека загинаха при ужасен бомбен атентат в Сан Себастиан. А после испанската полиция застреля четирима активисти на ЕТА. Мадрид твърди, че и те планирали бомбен атентат. А според баските става дума за хладнокръвно отмъщение.

— О!

— Затова е пълно с полиция. Адски е напрегнато. Испанската полиция е способна на крайно насилие, когато се разправя с ЕТА. Това е порочен кръг.

Дейвид се отдръпна назад и огледа раната ѝ. Щеше да се оправи, той също. Беше забелязал обаче нещо странно, нещо, което не бе съвсем както трябва.

Докато отмиваше кръвта от челото на Ейми, забеляза някакъв белег. Странен и сложен белег — извитите линии на дълбоки, но същевременно декоративни разрези — скрити под светлорусата ѝ коса.

Не каза нищо.

След като раните ѝ бяха промити, Ейми се отдръпна. Кръстоса обутите си с джинси и маратонки крака и постави длани върху голия дъсчен под.

— Искаш ли да знаеш още къде сгреши?

— Да.

— Да започнем подред. Първо, обвини хората, че говорят испански в един свирепо баски район. Което не е никак гот. Пък и предвид политическото напрежение... както ти обясних.

— Ясно. Друго?

— Ами... има и още.

— Какво?

— Отгоре на всичко изръси нещо много предизвикателно.

— Така ли?

— Спомена *Хосе Гаровийо*. Тогава се намесих и се опитах да ти помогна — когато спомена името му. Казах им, че те познавам, че си проклет глупак и че трябва да бъдат снизходителни към теб...

— Ами, благодаря...

— Налагаше се. Като те чух да дърдориш за Хосе, разбрах, че здравата си загазил.

— А кой е той?

Тя плъзна поглед над хладката вода в пластмасовия леген.

— Не знаеш ли?

Дейвид се чувстваше все по-глупаво и все по-обезсърчен.

— Хосе Гаровийо вече е много стар, но всъщност е доста прочут по тези места.

— Да не би да го познаваш? Ще ми помогнеш ли да го открия?

— Познавам го добре. Мога още днес да му изпратя имейл и да му съобщя за теб. Ако искаш.

— Ами... страхотно. Това е страхотно!

— Почакай. — На лицето ѝ нямаше усмивка. Тя вдигна ръка, за да го накара да говори по-бавно. — Чуй ме. Тук мнозина познават Гаровийо, понеже той е емблематична фигура в културата, един от интелектуалците, допринесли за възраждането на баския език и литература... преди доста време. През 60-те и 70-те години. Освен това през 60-те години той бил член на ЕТА.

— Известен ли е? Аз го потърсих в интернет и нищо не открих.

— Известен е само сред баските. А в ЕТА го наричат просто Хосе. Никъде не можеш да видиш изписано цялото му име... Членовете на ЕТА не обичат да се набиват на очи. А Гаровийо е баски радикал от много отдавна — по време на войната германците го интернират в Ипаралде.

— Моля?

Тя се обърна и махна с малката си бяла длан към прозореца.

— Ей там. Земята отвъд! Френската страна на баските, отвъд планината. През 1970 година бил арестуван и изтезаван от Франко, а после от социалистите. Преди години ходел да пие в бар „Билбо“. Доста е прочут... но славата му е по-скоро лоша. — Изражението ѝ беше сериозно. — Не на последно място заради сина му...

— Моля?

— Синът му се казва... Мигел.

— Онзи тип, който ни нападна...

— ... е син на Хосе. Вълка е син на Хосе Гаровийо.

[1] Порция; храна, която се поднася като питателна закуска или гарнитура (исп.). — Бел.прев. ↑

[2] Прасенце; сукалче (исп.). — Бел.прев. ↑

[3] Страната на баските (баск.). — Бел.прев. ↑

[4] Страна на баските (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Букв. Народно единство националистическа баска политическа партия, поставена извън закона през 2003 г., понеже е установено, че финансира ЕТА с обществени средства. — Бел.прев. ↑

6

Дейвид се настани в хотел в покрайнините на Елисондо в очакване имейлът на Ейми до Хосе да постигне целта си. Хотел „Герника“ не беше нищо особено. Имаше малък басейн, скромнен дневен бар и много гости от Франция, пристигнали да карат велосипеди и издокарани с притеснително тесни шорти от ликра. Дейвид обаче беше доволен.

Предвид състоянието си — с което още не беше свикнал — можеше да отседне в най-хубавия хотел в Навара, обаче не му се струваше редно. Искаше да не се набива на очи. Да бъде анонимен и незабележим — просто поредният турист в хубав, но второкласен хотел. Затова си взе багажа, ангажира си стая и прекара остатъка от деня на скромния си балкон, откъдето съзерцаваше планината. Циркусите и върховете сякаш трептяха многозначително, ликуващи от собствената си отдалеченост.

Денят беше горещ и прашен. Вечерта Дейвид реши да отиде да поплува — слезе в градината на хотела, съблече се по бански и се гмурна в примамливата синя вода на басейна. Изплува шокиран — водата беше ледена, идваше направо от планината, незатоплена.

Цялото му тяло изтръпна, сърцето му биеше лудешки в гърдите — идеалната метафора за положението, в което се намираше. Преди три седмици беше отегчен и апатичен адвокат, който ежедневно пътува до работата си и обратно, чете безплатните вестници във влака, на работа пие кафе от автомата и прави всекидневните си безсмислени обиколки. Веднага след пристигането си в Страната на баските обаче той се гмурна в нейната загадъчност, чудатост и жестокост. И се почувства добре. Шокиращо, ала добре. Ободряващо, но вдъхващо сили. Точно като гмурването в басейн с ледена планинска вода, от която цялото ти тяло изтръпва.

Жив съм.

На следващия ден му звънна Ейми — хрумнало й нещо. Решила, че може би ще е добра идея той да публикува историята си, за да си

помогне с разплитането на загадката. Ейми познавала местна журналистка, която би проявила желание да напише материала. Според нея колкото повече хора знаят въпросите, толкова по-голям е шансът да открият част от отговорите.

Дейвид възприе идеята ѝ с лека неохота.

Срещнаха се отново в минималистично обзаведения бял апартамент на журналистката и младата тъмнокоса Сара Гарсия натрака статията на лаптопа си. Материалът излезе в испански вестник само след половин ден. Няколко английски новинарски блога веднага надушиха и преведоха статията.

Когато Дейвид най-накрая прочете публикувания материал на собствения си лаптоп, седнал заедно с Ейми в малко интернет кафене близо до централния площад на Елисондо, изпита вълнение, примесено с тревога. Статията беше озаглавена „Необикновено завещание води до баска загадка за милиони долари“.

Имаше и направена от Сара снимка на Дейвид с картата в ръка, а във вестника беше публикуван имейл адресът на Дейвид, на който хората можеха да се свържат с него, ако им хрумнеше как да му помогнат.

Журналистката беше пропуснала връзката с Хосе Гаровийо: тя му обясни, че това би било твърде предизвикателно подстрекателство в настоящия политически климат. Докато четеше статията, Дейвид реши, че пропускът определено е добра идея — вече се чувстваше достатъчно изложен на показ от публикувания материал. Ами ако Мигел го прочете?

Затвори лаптопа и погледна към Ейми, облечена с мораво дънково яке и елегантни тесни джинси. Тя също го погледна безмълвно със сините си очи и той осъзна в какво необикновено положение се намират — като необяснима тръпка в много топъл ден. В известен смисъл вече се бяха сприятелили — бяха се сблизили принудително вследствие на ужасната и плашеща сцена, разиграла се в бар „Билбо“. Но въпреки това не бяха приятели, а напълно непознати. Противоречие.

Или пък той просто беше изнервен заради шумотевицата в кафенето. Ясно се чуваше смехът и ударите по топката на децата, които играеха пелота на площада отпред. Здравно бяхтеха твърдата

топка към една висока стена. Звукът беше силен и повтарящ се. Ейми погледна към Дейвид.

— Да се преместим ли другаде?

— Ако имаш време.

— Днес е неучебен ден. Пък и бих искала да ти помогна, докато студентите ми някъде стрелят по полицаите. — Тя се усмихна на притеснената му реакция. — Ей, пошегувах се. Къде ти се ходи?

— Бих искал да се заема с църквите от картата ми...

— Добре.

— Но преди това искам да отидем някъде, където мога да пийна нещо свястно. — Вгледа се продължително в нея и после си призна: все още усещаше напрежението, страха и последиците от нападението на Мигел.

— Да отидем да пийнем по чаша и да поговорим — подкани го тя.

След няколко минути стигнаха с колата в тихо селце, на чиято табела пишеше Ирурита. Дремеци старци с каскети, кафенета на открито. Паркираха до селската църква и седнаха под чадър в едно от кафенетата. Чистият планински въздух им подежда освежаващо, слънцето напичаше. Ейми поръча маслини и бутилка изстудено местно бяло вино, което тя нарече *чаколи*.

Келнерката ги обслужи на сенчестата им маса сръчно и любезно.

— Не си ми задал най-очевидния въпрос — поде Ейми.

Той остана сдържан, със сериозно изражение.

— Трябва да го знаеш... след като ще те представям на Хосе.

Дейвид отпи от свежото студено вино и кимна.

— Добре, щом настояваш. Защо те удари Мигел? Появи се изневиделица и после... те нападна. Защо?

Отговорът ѝ прозвуча спокойно:

— Той ме мрази.

— Защо?

Тя долепи длани като за молитва.

— Когато пристигнах в Страната на баските, бях... силно заинтригувана от ЕТА. От каузата на борбата за независимост. Смятах я за похвална амбиция на един древен народ. Дори симпатизирах на терористите. За известно време. Няколко месеца.

— И...

— После се запознах с Хосе. С великия Хосе Гаровийо. Станахме добри приятели — той ми показа откъде да си купувам най-хубавите пинчоси^[1] в Биская. Разказа ми всичко. Каза, че се е отказал от насилието след падането на Франко. Заяви, че тероризмът е задънена улица за баския народ в границите на демократична Испания.

— Обаче синът му...

— Не беше съгласен. Очевидно. — Тя погледна Дейвид право в очите. — После Хосе ми намери работа като преподавател по английски в университета. И знаеш ли... много от младежите в часовете ми са доста радикално настроени, идват от крайните квартали на Витория и на Билбао и са готови да умрат за ЕТА. Момичетата са още по-крайни от момчетата. Убийци с миниполи.

Устните ѝ бяха розови и влажни от виното.

— Смятам за своя задача да ги откъсна от ЕТА, от насилието и от саморазрухата на тероризма. Затова им преподавам литературата на революцията — произведенията на Оруел за Гражданската война, стиховете на Йейтс за ирландските въстания. Старая се да ги запозная и с трагизма, и с романтиката на безмилостната националистическа борба.

— Затова ли те мрази Мигел? Понеже мисли, че работиш против ЕТА?

— Да. Знаех, че известно време е бил в чужбина, макар да чувах и слухове, че се е върнал. Все пак прецених, че е безопасно да отида да се видя с приятели в Билбао. Той явно вече е бил в бара. Спотайвал се е в задните стаи с приятелчетата си от ЕТА...

— И после чул кавгата.

— Да. Излязъл. Видял ме. С теб — свъси се тя. — И направи любимото си нещо.

Обяснението беше добро, макар и не безукорно. Дейвид все още долавяше отгласа на нещо необяснено, тъмно и неясно местенце в образа. Какво премълчаваше тя? Ами белегът на черепа ѝ?

Мислите му секнаха, когато келнерката дойде и им поднесе порция маслини.

— Gracias — каза Дейвид.

Момичето кимна, поклони се леко и отговори със силен гърлен испански акцент: *kazakatchazaka* ... После махна на приятелка от

отсрещната страна на застлания с обли камъни площад и се отправи обратно към бара.

— Знаеш ли — призна Дейвид, — досега не съм чувал да говорят на баски. Още не.

— Моля?

— Вече два дни съм в Страната на баските. Навсякъде виждам надписи на баски, обаче не бях чувал никой да говори езика.

Ейми го изгледа изпод русия си бретон, все едно е невменяем.

— Това момиче току-що говори на баски.

— Така ли?

— Аха.

Ейми свали дънковото си яке. Дейвид забеляза златистите косъмчета на загорелите ѝ ръце, когато тя се пресегна към чашата с виното си.

— А също и всички в Лесака — добави тя и наклони чашата си. — Всички говореха на баски. Затова се ядосаха, когато ти се опита да говориш на испански.

Дейвид наостри уши и заслуша какво бърбори келнерката. *Kazakatchazaka*.

Ейми имаше право, това несъмнено беше баски. А звучеше, все едно говорят на странен испански. Беше го слушал през цялото време, без да си дава сметка.

— Не се тревожи — успокои го тя, — след като пристигнах, ми трябваше известно време, за да осъзная, че съм сред хора, които говорят на баски. Мислех си, че просто имат странен испански акцент. — Тя погледна зад него, към варосаните стени на църквата. — Според мен баският език е толкова странен, че слухът и мозъкът не могат напълно да схванат какво чуват.

— Ти понаучи ли баски?

— Опитах, разбира се! Но просто не е възможно — странни подчинени изречения, уникален синтаксис — вирна брадичка тя. — Ще ти дам пример колко шантав език е баският. Коя е първата фраза, която човек научава на който и да било чужд език?

— Говорите ли английски?

— Гениален комик си, няма що! Друго?

— Една бира, моля!

— Точно така. *Une bière s'il vous plait. Ein bier bitte.*

— А как е „Една бира, моля“ на баски?

Ейми го изгледа и отговори:

— Garagardoa nahi nuke.

Седяха на слънцето в напрегнато, но приятно мълчание. После порив на вятъра накъдри чадъра. Дейвид погледна наляво: от запад плавно се носеха облаци, други, по-плътни се скупчваха покрай отсамния склон на Пиренеите, сякаш палто от бяла овча кожа бавно се свличаше от нечии рамене.

— Е, откъде да сме сигурни, че Мигел няма просто да те последва и да цъфне тук? — попита Дейвид. — И да те нарани. Не разбирам — изглеждаш спокойна. Е, поне относително спокойна.

— Той беше пиян. Удрял ме е само веднъж преди.

— И преди те е удрял?

Тя се изчерви, после побърза да добави:

— Обикновено се мотае в Билбао или в Байон с другите водачи от ЕТА. Рядко идва в Навара, понеже може да го видят. Двамата с теб просто нямахме късмет. А и аз не възнамерявам да позволя на това копеле да ме преследва.

Последните думи изрече предизвикателно — нежните ѝ ноздри потрепваха, очите ѝ гневно се разшириха.

Дейвид усети решимостта и здравомислието в думите ѝ, но въпреки това се чувстваше неуверен и напрегнат.

— Добре, хайде да отидем да разгледаме църквите от картата ми.

Ейми кимна и се надигна. Когато се качиха в колата, първите капки дъжд вече пръскаха по предното стъкло.

— Колко бързо се променя. През есента.

Дъждът барабанеше по покрива на колата като мажоретен ритъм. Дейвид бръкна в жабката и извади скъпоценното листче, внимателно го разгърна и ѝ показа картата, заради която беше прелетял от другия край на света.

Забеляза изгрисаните ѝ нокти, когато Ейми посочи звездичките:

— Ето тук. В Арискун.

— Знаеш ли го?

— Да, чувала съм за него. Едно от най-традиционните баски села. Високо в планината. — Ейми погледна Дейвид право в очите. — Мога да те заведа.

Той обърна колата и изпълни указанията на Ейми: към Франция, границата и бледия силует на планината. Към Отвъдната земя.

Докато се катереха нагоре по склона, селата оредяха. Призрачни късове мъгла се носеха над стръмните склонове — меланхолични тесни знамена като флагове на отстъпваща призрачна армия.

— Съвсем близо сме до границата — отбеляза Ейми. — Преди тук идвали контрабандисти. И бунтовници. Вещици. Терористи.

— Накъде?

— Натам.

Ейми му сочеше тясна лъкатушна отбивка, над която имаше едва различим в мъглата знак.

Пътят към Аriskун, най-тесният досега: високи планински храсти и грамадни канари ги ограждаха от двете страни, сякаш едри здравеняци се опитват да ги притиснат в ъгъла. На запад се низеха още планински върхове, които се смаляваха в мъгливата далечина.

— При ясно време се вижда чак до Франция — отбеляза Ейми.

— Едва различавам проклетия път.

Навлизаха в мъничък и типично баски селски площад. Имаше обичайното игрище за пелота, няколко терасовидно разположени средновековни каменни къщи и по-голяма каменна постройка, увенчана със скулптиран герб. Крилат двукрак дракон танцуваше върху мокрия каменен герб — дракон с гневно извита опашка и женски нокти.

Селцето беше безлюдно и празно. Паркираха до голямата постройка, цялата осеяна с графити на ЕТА.

Eusak Presoak, Eusak Herrira^[2].

Под този лозунг се мъдреше още по-грамаден графити надпис. Написана на традиционното назъбено и древно баско писмо, думата се разпознаваше безпогрешно.

Otsoko.

До думата в черно беше скицирана вълча глава.

Вълка.

Ейми застана до Дейвид и се загледа в рисунката.

— Някои баски деца го боготворят... — поясни тя.

— Защо?

— Защото той е напълно безмилостен. Съвършен убиец... който се появява и изчезва. И никога не го залавят.

Тя видимо трепереше.

— И се възхищават на жестокостта му, разбира се — додаде тя.

— Мигел е... особено жесток, така ли?

— Бомбастично. Чувствено. *Поетично жесток*. Испанците изтезават баските радикали, обаче Мигел им отвърща със същото. Наплашил е до смърт испанската полиция. Дори частите за борба с тероризма.

Ейми се приведе, за да разгледа рисунката по-отблизо.

— Как точно ги изтезава? — попита Дейвид.

По русия ѝ бретон имаше капчици от мъглата.

— Зарови един от Гражданската гвардия в негасена вар.

— За да заличи доказателствата ли?

— Не, не, не. Мигел го потопи жив в негасената вар чак до шията. Тялото му на практика се разтвори. Живо.

Ейми рязко се откъсна напред. Дейвид заподтичва подире ѝ и двамата поеха надолу по мокра камениста пътека между две от по-старите баски къщи. Дейвид се огледа. Покафенели и трънливи слънчогледи красяха влажните дървени порти, приковани свирепо към дъските. Някои от страничните бодили бяха оформени като човешки тела. Чучела от тръни.

Тишината в селото лазеше по нервите им. Двата крачеха в лепкавата мъгла и се чуваше само как отекват стъпките им.

— Къде са хората, по дяволите?

— Избити. Умрели. В Америка.

Стигнаха до края на уличката. Къщите вече бяха по-нарядко и бяха оградени от камънаци и храсти. Някъде там беше Франция и океанът... и градове, влакове, летища.

Някъде.

Изневиделица от гъстата белота изникна църквата. От сив камък и много стара, кацнала над един пролом, потопен в мъглата. Неприветливи прозорци, зловещо място.

— Не е много дружелюбен този Божи дом.

Ейми бутна ръждясалата желязна порта.

— Църквите често са такива. Строели ги на по-древни езически места. Вероятно заради енергията.

Дейвид се закова на място слисан. Покрай пътеката към входа на църквата имаше стари обли камъни — нещо като кръгове, поставени

върху квадрати. Върху камъните беше издълбан *лаубурус* — тайнствената свастика. Дейвид за пръв път виждаше кръгли надгробни плочи.

— Да опитаме да влезем — предложи той.

Тръгнаха по хлъзгавата калдъръмена пътека към скромната дървена порта на църквата. Беше черна, стара, мокра — и заключена.

— По дяволите!

Ейми се отклони наляво и заобиколи църквата, мъглата я обгърна. Дейвид я последва. Там имаше друга, по-малка врата. Тя натисна ръждясалата брава и вратата се отвори. Дейвид усети как влагата го близва по врата. Вече бе станало студено и мрачно. Прииска му се да влезе вътре.

Но отвътре църквата беше също толкова неприветлива, колкото и отвън. Влажна и полутъмна, с небоядисани галерии с пейки. Вонеше силно на застояла вода от вази с цветя, а през петте прозореца със стъклописи се процеждаше студена и мъглива дневна светлина.

— Интересно — отбеляза Ейми и посочи нагоре. Единият стъклопис изобразяваше едър бик, горящо дърво и бяла баска къща. След това тя поясни, все още сочейки към прозореца: — Баските са силно набожни католици, но до десети век са били езичници, затова са съхранили голяма част от предхристиянската образност. Като това тук например. Къщата — махна тя с ръка към най-големия прозорец — е *ексте*, семейната къща, свещеният крайъгълен камък на баската култура. Смята се, че душите на мъртвите баски се връщат в баската къща през подземни тунели...

Дейвид се загледа в изображението. Дървото от стъклописа гореше на студената стъклена светлина.

— Ами жената? На другия прозорец.

— Това е Мари, повелителката на вещиците.

— Коя?

— Повелителката на вещиците. На баските вещици. *Ние не съществуваме, ние съществуваме, ние сме четиринайсет хиляди.* — Тя го погледна, а очите ѝ бяха станали леденосини на студената светлина. — Това е тяхната прочута — или по-скоро печално известна — поговорка. *Ние не съществуваме, ние съществуваме, ние сме четиринайсет хиляди.*

Думите ѝ оставиха видими призрaчни слeди във въздуха, изражението ѝ беше неразгадаемо. Дейвид изпита силно желание да излезе, не знаеше какво иска да прави. Затова се запъти към малката врата и с облекчение се измъкна навън на мъжделивата дневна светлина. Ейми го последва усмихната и веднага тръгна наляво. Отдалечи се от пътеката и изчезна зад завесите на мъглата.

— Ейми?

Мълчание.

— Ейми? — отново я повика той.

Мълчание. А после:

— Насам. Какво е това? Дейвид!

Той примижа и я видя — неясен силует наред мъгливото гробище, женствен, слабичък и неуловим. Дейвид бързо се запъти към нея.

— Виж, още едно гробище — каза тя. — С изоставени гробове.

Имаше право. Това беше второ гробище, отделено от двора на църквата с нисък каменен зид. Това гробище беше доста позанемарено. Грубовато изваяна статуя на ангел се въргаляше върху мократа трева, а в околото на ангела презрително бе угасена кафява цигара. Кръгли надгробни плочи заобикаляха повалената фигура.

Някакъв шум привлече вниманието му. Дейвид се извърна. От мъглата изникна възрастна жена. Лицето ѝ беше тъмно. Бе облечена с дълга черна пола и раздърпан син пуловер, върху който беше навлякла фланелка с щамповани анимационни герои: Уол-И, Цар Лъв, Покахонтас.

Освен това жената беше обезобразена. Имаше израстък на шията колкото грейпфрут — тумор, издут навън като гюле, което старицата като гюлетласкачка сякаш бе притиснала към брадичката си и се готвеше да го метне.

— *Ggghhhchchc* — избоботи възрастната жена.

Сочеше ги, израстъкът на шията ѝ стана синкав и се изду, докато тя ломотеше с пламнало от гняв лице. Приличаше на крякаща жаба.

— *Graktschakk* — посочи тя с дългия си пръст първо тях, после — занемареното гробище.

— Какво? Какво има? — Сърцето на Дейвид блъскаше в гърдите... Глупава работа. Това беше просто една старица, тъжна и

обезобразена възрастна жена. Въпреки това обаче той изпита силен страх, осезаема и необяснима тревога. Обърна се.

— Ейми, какво казва тя?

— Мисля, че е на баски. Казва... лайнари — прошепна Ейми и тронаво отстъпи назад.

— Моля?

— Казва, че сме лайнари. Лайнари. Нямам представа защо.

Жената забодде поглед в тях. И изграка още нещо. Прозвуча почти като кикот.

— Ейми. Да се омитаме оттук, по дяволите.

— Хайде!

Двамата забързано поеха по пътеката и Дейвид се постара да не гледа израстъка на шията на жената, докато минаваха покрай нея, обаче не щеш ли, се обърна и я зяпна. Старицата продължаваше да ги сочи като човек, който обвинява, отхвърля или осмива.

Двамата се спуснаха почти тичешком, а Дейвид мимоходом напъха картата в джоба си.

Когато стигнаха до колата, ги заля огромно и нелепо облекчение. Дейвид заключи вратите, запали двигателя и завъртя волана — зави на скорост. Изтрополиха по облите камъни на пътя, покрай рисунката на Оцоко — безмълвно ухилената вълча глава.

Мобилният телефон на Ейми звънна, докато се изкачваха по едно възвишение — отново имаше сигнал.

— Хосе Гаровийо е. Съобщението е от Хосе.

— Е? — Обзе го истинско вълнение, което надмогна страха. — Какъв е отговорът му?

Тя наведе очи и зачете съобщението.

— Пише... че иска да се срещне с теб. Утре. — Ейми поклати глава. — Обаче... това е малко странно... пише и още нещо.

— Какво?

— Твърди, че знае защо си тук.

[1] Популярни хапки на клечка, които се сервират като мезе на вино или бира и се ядат на крак. — Бел.прев. ↑

[2] Баските затворници — в Страната на баските (баск.). — Бел.прев. ↑

Малкият четириместен самолет се носеше над ветровитите поля на Шетланд, устремен към бурното синьо море, което вече се виждаше в далечината.

— Полетът трае само дващсет минути — осведоми ги пилотът, надвиквайки шума на двигателите. — Може да се поразтърсим, когато наближим брега.

Саймън Куин се беше натъпкал в задната част на миниатюрния самолет заедно с инспектор Сандерсън, а сержант Томаски седеше до пилота.

Събитията се развиваха с главоломна бързина. Саймън научи едва предния ден следобед, докато гледаше „Шрек“ заедно със сина си Конър, че е извършено още едно убийство, свързано с оплитането от „Примроуз Хил“. И ето го вече тук — лети над самотните и огрени от слънцето канари, а в съзнанието му все още отекват думите на развълнувания му редактор от „Дейли Телеграф“: *знаеш клишето, Саймън, убийството означава пари. Читателите ни ще глътнат историята като топъл хляб. Върви и виж какво става!*

Историята несъмнено беше пикантна. Представяше си заглавията и съпътстващата снимка. Обаче тук се криеше и нещо тайнствено. Казаха му само, че новата жертва, Жули Шарпантие, също е възрастна и е от Южна Франция. Обаче обстоятелството, което полицията доволно бе възприела като очевидна връзка с предишния случай, беше фактът, че жената е била изтезавана. Засега не му бяха разкрили подробности около въпросните „изтезания“.

Когато Саймън научи за убийството, се наложи да умолява Сандерсън да го вземе със себе си — обеща в готовия материал да отрази много хубаво приноса му. Инспекторът отстъпи пред увещанията на журналиста с лаконичното подсмивхане: „Гледай стомахът ти да е празен. Държат трупа вече няколко дни, за да го видим“.

Самолетът се носеше над скалите към морето. Журналистът се приведе напред и попита пилота:

— Какво е усещането?

— Моля? — Пилотът Джими Никълсън повдигна една от слушалките си, за да го чува по-ясно. — Не ви разбрах. Какво попитахте?

— Какво е да живееш във Фаулър?

— Фула — поправи го през смях Джими. — Помните ли какво ви казах? Произнася се Фула.

— Да. Извинете.

— Не се притеснявайте — отвърна пилотът. — Свикнали сме хората да не знаят за нас.

— Как така?

— Откакто евакуираха хората от Сейнт Килда, Фула е най-отдалеченото населено място... в цяла Великобритания.

Саймън погледна през прозореца към океана. Пенестите късове бяха просто бели петънца посред огромната водна шир. Няколко минути летяха мълчаливо. Саймън усети коремът му да се стяга — не беше сигурен дали е заради неприятния и напрегнат полет със самолета, или от тревожното опасение преди посещението на местопрестъплението. Въпреки това го бе обзело някакво младежко вълнение. Заглавията. Водещите заглавия щяха да са негови.

— Ето — обади се Джими Никълсън. — Фула!

Едва различима в морската мъгла, се виждаше малка, но дръзка скала — откъсната от масива канара без дървета, обрасла с трева и кацнала върху стръмни възвишения. Скалите изглеждаха толкова грамадни, а възвишенията всяваха такъв ужас, че човек трудно можеше да си представи някой да разпъне палатка на острова, камо ли да намери достатъчно голямо равно място, за да построи къща. Обаче там наистина имаше къщи — малки ниви и ферми, сгущени по склоновете.

Вече се носеха към единствената писта за кацане във Фула. Парче земя, покрито със зелен торф.

— Това ли е пистата? — изсмя се Сандерсън.

— Най-равната част на острова — поясни Джими. — Досега не сме имали нито една катастрофа. Ако не успееш да спреш, най-много

да се озовеш в морето — засмя се той. — Придържайте шапките си, господа.

Това бе най-рязкото спускане със самолет, което бе правил Саймън — носеха се почти отвесно към пистата, все едно се канеха да изорат полето с перката. После обаче Джими силно дръпна лоста, самолетът се вирна нагоре и ето че неочаквано се заковаха на място на десетина метра от бурните вълни.

Томаски дори аплодира пилота.

— Чудесно кацане!

— Благодаря — отговори Джими. — Ето, вижте, това е вдовицата Холбърн. И Хеймиш Лиск.

Червенобузите местни жители вече тупаха Джими по гърба и му помагаха да разтовари стоките от багажното на малкия самолет. Неколцина кимнаха уважително на инспектор Сандерсън. Висок червенокос мъж с полицейска униформа се приближи и се представи на полицаите от Скотланд Ярд.

— Хеймиш Лиск. Северно полицейско управление.

Сандерсън се усмихна учтиво.

— Да, разбира се, разговаряхме по телефона. Здравейте! — С жест представи спътниците си: — Това е журналистът, за когото ви споменах, Саймън Куин. Той отразява... събития за „Телеграф“.

— О, да, сериозен вестник. — Лиск удостои Саймън със смазващо силно ръкостискане. Преди журналистът да успее да отговори, се намеси Джими:

— Ужасно нещо, Хеймиш. Ужасно нещо!

Лиск кимна. Безмълвно. После се извърна към гостите си.

— Е, господа, да се залавяме ли?

— Да, ако обичате.

— Карам колата на Джими. Много щедро от негова страна. Ето там е.

Петимата мъже закрачиха през поляната към един син и много кален джип. В рейндж ровъра миришеше на торф, на кучета и на кошара.

Минаха покрай малко пристанище. На чакълестия бряг лежаха малки дървени лодки, катурнати настрани като пияници, заспали по пейките в парка. Най-голямата, червен метален влекач, бе странно

надвиснала над ледените води — буквално беше повдигната от пристанищните води с огромна желязна кука.

— Налага се да повдигат лодката, иначе ще се разбие, когато има буря — поясни Лиск.

— Но тя е метална — изтъкна Саймън.

— Не знаете какви са бурите във Фула — засмя се Джими.

Пътят минаваше през полета с оголена на места тъмнокафява почва, където торфът беше безмилостно изтръгнат от тревната площ. Овце пасяха солената трева.

Най-накрая завиха и пътят силно се стесни, а от другата му страна няколко скромни сивкави къщи бяха пръснати в края на полето и гледаха към морето — някои видимо бяха празни, а комините на други пушеха. Всички обаче изглеждаха схлупени и уплашени, сгушени срещу брулещия вятър като кучета, често хокани от строгия си господар.

Пътят към къщата на Шарпантие — вероятно местопрестъплението — беше кратък и подгизнал. Саймън остана доволен, че си е обул високите боти.

— Така... Откакто открихме трупа, не сме докосвали нищо — каза шетландският инспектор.

— Значи точно така сте я намерили? — попита Сандерсън.

— Доста отвратителна гледка. Пригответе се. Тялото е открито от приятелка на убитата, Идит Тейт. Друга възрастна дама, която живее в къщата отвъд онази нива. Замина при свои близки в другия край на острова.

На студената северна светлина скромната ферма изглеждаше доста невинно. Белосана и стабилна. Нямаше никакви признаци за полицейска намеса, нито следа от полицейското оживление, което Саймън беше очаквал.

Хеймиш огледа лицата на събралите се и след драматична пауза попита:

— Ще влизаме ли?

Всички кимнаха. Хеймиш Лиск бутна втора врата и Саймън бързо огледа стаята. Мебелировката беше спартанска, портрет на кралицата висеше редом до снимка на папата. Имаше и труп — проснат на пода пред камината.

Жената беше стара и бе облечена в някаква домашна дреха. От шията надолу тялото ѝ беше буквално непокътнато, побелялата ѝ коса беше дълга. Беше мургава и боса. Обаче от лицето и раменете ѝ личеше какво се е случило всъщност.

Лицето ѝ беше раздрано. Буквално беше на парчета: късове кожа висяха от бузите и от челото ѝ, устните ѝ бяха изрязани, но оставени да висят, брутални рани зееха над синкава плът. Езикът ѝ беше разрязан на две — стърчеше и беше раздвоен от ножа. Гърлото ѝ беше опръскано с кръв, а най-дългата ивица кожа се спускаше чак до гърдите на старицата. Въпреки страховитите варварски рани изражението ѝ все още личеше — лицето ѝ беше разкривено от болка.

Саймън усети как коленете му омекват при зловещата гледка — оказа се по-отвратително, отколкото бе очаквал. Много по-зле. Обаче на всяка цена трябваше да запази ума си бистър и буден — да си свърши работата, да бъде истински журналист. Извади писалката от джоба си — трябваше да стисне нещо, за да се успокои.

Инспектор Сандерсън се приближи към трупа. Детективът спря, за да огледа раните по шията. Кръвта се бе стекла към гърдите на жертвата и плътта бе изгубила цвета си. Усещаше се силната воня на разложение. Трябваше много скоро да се погрижат да преместят трупа.

— Ей, Томаски, я погледни.

Полският сержант покорно се приближи. Саймън преодоля погнусата си и направи същото — неканен.

Сандерсън подсвирна едва ли не с възхищение.

— *Отново* е пипано нещо. Удушване с гарота.

Саймън проследи какво сочи писалката на инспектора: тънки следи по шията. Бяха синкави и болезнени на вид. Имаше кръв, но охлузванията бяха минимални — удушването наистина бе извършено бързо, безмилостно и майсторски. Както изтъкна инспекторът. Обаче изтезанията бяха зверски, безумни.

Нещо друго привлече вниманието на Саймън. Сведе поглед към стъпалата на жената. Нещо там не беше наред, нещо там... *изобщо не беше както трябва.*

Не беше сигурен дали да го споменава.

Сандерсън се надигна и попита отсечено:

— Трябва да я закарате в патологията в Леруик, нали?

— Да, днес следобед със самолета. Твърде дълго я държахме тук. Но решихме, че ще искате да видите местопрестъплението, инспекторе. То е толкова... необичайно.

— Местили ли сте нещо?

— Нееее. Няма признаци за проникване с взлом, обаче във Фула това нищо не означава, понеже хората не се заключват. Няма отпечатъци. Просто... нищо — сви рамене той.

Сандерсън кимна разсеяно.

— Да. Да, благодаря ви.

— О, боже мой! Пресвета майко! Лицето й! — възкликна Томаски.

— Каква гледка само! — отвърна Сандерсън.

Саймън беше озадачен, но и ужасен. Все още мислеше за стъпалата й. Странна работа. Обърна се.

— Значи големият въпрос е... какво свързва тази жена с Франсоаз Гае, така ли?

Сандерсън оглеждаше стаята.

— Аха. Работим над това — отговори той замислено. — Тя е от Гаскония. Нали, Хеймиш?

— Да. Френската Страна на баските близо до Биариц. Пристигнала е тук заедно с майка си съвсем млада, преди шейсет-седемдесет години.

Смълчаха се мрачно, чуваше се само стенанието на несекващия вятър на Фула, с който долиташе и тихото блееене на овците.

— Е, достатъчно ли е?

— Засега е достатъчно — отговори Сандерсън. — Разбира се, трябва да поговорим с приятелката на жертвата.

— Идид Тейт.

— Утре може би?

Шетландският инспектор кимна и се извърна към Джими Никълсън.

Ведрото настроение на пилота се беше изпарило.

— Беше толкова достолепна възрастна дама. Казват, че пристигнала тук след войната. А вижте я сега!

Той закри очите си с ръка и излезе от стаята.

— Фула е съвсем мъничко селце — въздъхна Лиск. — Трагедията се отрази тежко на всички. Да се поразходим.

Изведе ги навън на студения чист въздух. Джими Никълсън седеше в колата си и страстно пушеше. Томаски се присъедини към него, но Хеймиш Лиск вече се беше запътил в обратната посока — нагоре по най-близкото възвишение. Обърна се и се провикна през якото си рамо:

— Хайде да се покатерим! Искам да си прочистя дробовете.

Саймън и Сандерсън се спогледаха, после се обърнаха и последваха шетландския полицай.

Склонът беше невероятно стръмен, затова беше много изтощително да говорят по време на изкачването. Журналистът усети как кръвта му пулсира болезнено в гърдите, когато най-сетне стигнаха на върха на величественото възвишение.

Горе духаше жесток вятър. Озоваха се на ръба на стръмна канара. Саймън се приближи към крайчеца, за да надникне.

— Мътните да ме вземат!

В основата на скалите кръжаха чайки, но бяха само миниатюрни бели точки.

— Мили боже! Колко е високо?

— Това е една от най-високите крайморски скали в Европа, а може би и в света — отговори Лиск. — Повече от осемстотин метра.

Саймън се дръпна назад.

— Много разумно — насърчи го Лиск. — Вятърът може да помете човек от скалите и да го метне долу. — Хеймиш се подсмихна мрачно и добави: — Но въпреки това знаете ли кое е наистина удивително?

— Кое?

— Тези скали векове наред крепят жителите на Фула.

— Моля?

— Погледнете. Ето там... — Шетландският полицай сочеше към някакви миниатюрни птици далече долу, някъде по средата на огромната канара. — Тъпоклюнна кайра, гнезди по скалите. В миналото, когато храната не достигала след дълга зима, местните мъже се спускали по скалите, за да крадат яйцата и пиленцата. Жизненоважен източник на протеини в трудни времена. Малките кайри са изключително вкусни — доста са тлъстички.

— И хората са се спускали по тези скали?

— Аха. Всъщност развили чудата уродливост. Нещо като човешки подвид.

— Моля?

— Говоря за мъжете във Фула и в Сейнт Килда. — Хеймиш сви рамене, вятърът рошеше ръждивочервената му коса. — С течение на времето пръстите на краката им станали много големи, понеже ги използвали при катеренето по скалите. Еволюция вероятно. Най-добрите катерачи били с най-големи пръсти на краката, затова те имали съпруги и добре нахранени деца и предали тази особеност на поколенията.

— Сериозно ли говорите?

— Съвсем сериозно — усмихна се ведро Хеймиш.

Саймън обаче не беше никак ведър. Разговорът за необикновените палци на краката на жителите на Фула внезапно му припомни какво бе видял. Босите стъпала на старицата. Трябваше да го спомене.

— Какво ще кажете да се махнем от този вятър?

— Разбира се.

Двамата полицаи и журналистът се спуснаха до една падина и се излегнаха по гръб на влажния торф.

— Споменахте за големите палци на краката, господин Лиск.

— Да.

— Ами, интересно е... палците на Жули Шарпантие... Някой от вас забеляза ли?

— Какво? — изгледа го неразбиращо Лиск.

— Не забелязахте ли нещо необичайно у жертвата? Стъпалата ѝ?

— Какво за тях?

Саймън се зачуди дали не звучи глупаво.

— Пръстите на дясното ѝ стъпало бяха деформирани. Леко.

Сандерсън се намръщи.

— Продължавай, Саймън.

— Мисля, че състоянието се нарича синдактилия. Съпругата ми е лекарка.

— Синд...

— Да, синдактилия. Сраснати пръсти. Два от пръстите на старицата бяха съединени, поне частично. Състоянието е доста рядко, но се среща...

— Е, и? — вдигна рамене Сандерсън.

Саймън съзнаваше, че догадката е прекалено свободна, но беше сигурен, че е напипал нещо.

— Помните ли жената в къщата на „Примроуз Хил“? С какво беше облечена?

Изражението на Сандерсън рязко се промени.

— Имаш предвид ръкавиците! Проклетите ръкавици!

И преди Саймън да успее да каже каквото и да било, Сандерсън скочи на крака и поведе разговор по мобилния си телефон. Инспекторът се спусна няколко метра по-надолу по огрения от слънцето склон, като през цялото време нареждаше оживено. Вятърът беше твърде силен и Саймън не чуваше разговора.

Седеше на хладното, но ослепително слънце и мислеше за болката на старицата, за самотните ѝ страдалчески писъци. Хеймиш Лиск беше затворил очи.

След няколко минути Сандерсън се върна, обикновено руменото му лице беше преbledняло, всъщност бе бял като платно от изненада.

— Току-що се обадох на патолозите в Лондон. — Извърна се към Саймън. — Имаш право. Ръкавиците са прикривали деформация, патологът вече беше забелязал. — Отново отмести поглед и го зарея към далечния океан. — Каза, че състоянието се нарича синдактилия. Жертвата от „Примроуз Хил“ имала два... сраснати пръста.

Морските птици зовяха откъм скалите долу.

8

Тръгнаха по пътя за Бидасоа през мъгливата зелена долина и последваха буйната река надолу по склона, а после направиха остър десен завой и отново се закатериха нагоре по склона към следващото баско село в Навара, подминаха неизменния каменен фонтан и празния сив площад. Дейвид усещаше малък стегнат възел от притеснение — какво знаеше Хосе Гаровийо? Какво щеше да му каже?

Селото се казваше Етчалар.

Дейвид изрече думата на глас, упражнявайки произношението. Ейми се усмихна съвсем лекичко.

— Не, не се произнася Етксалар... а Етчалар.

— Ет... чалар?

— Така е по-добре.

Тътрузеха се зад един камион, превозващ добитък. Ейми изглеждаше разсеяна. Поразпита го ей така, без връзка, за предишния му живот, за Лондон, за Америка, за работата му. Той ѝ нахвърля някои подробности.

После тя се поинтересува от любовния му живот.

Дейвид замълча, но после призна, че е сам. Ейми попита защо.

Кравата в камиона ги гледеше укорително.

— Мисля, че отблъсквам хората, преди да се доближат твърде много — отговори Дейвид. — Вероятно защото изгубих родителите си. Не вярвам, че някой може да се задържи дълго край мен.

Отново се възцари мълчание.

— Ами ти? — попита той. — Обвързана ли си?

Мълчание. Камионът с добитъка се отдалечи и те го последваха, ускорявайки покрай малка крушова градина. Най-накрая Ейми каза:

— Дейвид, трябва да ти кажа нещо. Излъгах те. Поне...

— Моля?

— Не ти казах всичко.

— За кое?

Профилът ѝ се очертаваше на фона на синьо-зеления силует на планината. Противоречивите ѝ мисли бяха изписани на лицето.

— Не е нужно да ми казваш, ако не искаш — увери я Дейвид.

— Не — отвърна тя, — заслужаваш обяснение. И освен това ще се срещнем с Хосе, бащата на Мигел.

Ейми се обърна и погледна Дейвид — в изражението ѝ се долавяше напрежение, но и дързост.

— Бяхме любовници. Мигел ми беше любовник. Преди години.

— Боже!

— Бях на двацет и три. Току-що бях пристигнала в Страната на баските. Бях самичка. Млада и глупава. Не го споменах досега... понеже... сигурно се срамувам.

Дейвид завъртя волана, за да завият, а дърветата и храстите край пътя потрепериха на въздушната струя. Не можеше да не я попита:

— Знаела си, че той е от ЕТА, но въпреки това...

— ... съм спала с него? — въздъхна тя. — Да, знам. Много глупаво... Но както ти казах, бях млада... а неопитните момичета си падат по злодеи, нали? По лошите момчета. Глупавото увлечение по типове като Хийтклиф, по по-възрастни мъже. Дори по бляскавото насилие — поклати глава тя. — Допускам, че всичко това криеше някаква незряла привлекателност. Пък и той беше тайнствен. А също умен, хубав и известен, прочут със силата и действията си — усмихна се тя едва-едва. — Всъщност малко прилича на теб. Но е по-възрастен и малко по-слаб.

— Само дето аз не обезобразявам, не изтезвам и не убивам хора и... не удрям жени по баровете.

— Разбира се, разбира се. Самата аз след около два месеца разбрах, че Мигел е голям злодей. И... — Ейми сви неловко рамене и призна: — И че у него има нещо странно. Беше извратен. В леглото. Зарязах го след два месеца.

Дейвид не знаеше какво да отговори. Откровеността ѝ беше обезоръжаваща.

Опита да зададе друг въпрос, докато подминаваха една ферма:

— Продължаваш ли да поддържаш контакт с него?

— Не. Стремя се да го избягвам. Обаче понякога няма как. Мигел ме представи на баща си, на Хосе, а с него продължаваме да бъдем добри приятели — той ми помогна да си намеря работа. А аз наистина

обичам работата си... Обичам и тези планини — въздъхна тя. — Но Мигел постоянно изниква край мен, спотайва се, следи ме още оттогава... Знаеш ли, постъпката ти в бара беше много смела.

— Удрял ли те е, докато бяхте заедно?

— Да. Тогава се случи. Веднъж ме удари и аз го напуснах. Копеле!

Дейвид се замисли за белега на челото ѝ. Не се връзваше със сцена на домашно насилие. Обаче не искаше да любопитства. Фермите отстъпиха място на гори — бавно се спускаха от планината.

— Ейми, благодаря, че ми каза. — Погледна я. — Не беше длъжна да споделяш тези неща с мен. Всъщност изобщо не си длъжна да ми помагаш.

— Вече и аз участвам.

— В известен смисъл.

— Не, не в известен смисъл — възрази тя. — Определено. Освен това... се чувствам съпричастна с положението ти.

— Как така?

— Заради собственото ми семейство. — Ситни и злобни капки дъжд се посипаха по стъклото. — Баща ми почина, когато бях на десет, а майка ми започна да пие малко след това. На практика двамата с брат ми трябваше да си грижим сами за себе си. После брат ми емигрира в Австралия. Въпреки всичко обаче пияната ми майка и избягалият ми надалеч брат са всичко, което имам, тъй като останалите ми близки са загинали в холокоста — всичките ми предци, всичките ми братовчеди. Всички са умрели. Сигурно затова се чувствам... като сирак. — Тя се обърна към Дейвид и го погледна. — Като теб.

Русата коса на Ейми се развяваше от хладния дъждовен повеи през прозореца на колата. Явно монологът ѝ я успокои — вече не изглеждаше толкова разтревожена.

— Завий надясно покрай параклиса.

Той послушно завъртя волана.

— Понякога се питам — каза Ейми — дали еврейският ми произход не обяснява привързаността ми към баските и техния здрав усет кои са и къде им е мястото. Тук са от толкова отдавна. Един народ, който живее на едно място. А евреите от край време скитат, все бродят. — Тя разтри лицето си, сякаш се опитваше да се разбуди. — Както и да е. Почти стигнахме.

Дейвид превключи скоростите, завивайки покрай последния ъгъл. Замисли се за Мигел Гаровийо, за слабите и заплашителни черти на лицето му, за тъмните и излъчващи жестокост очи. Ейми го бе уверила, че Мигел няма да се появи в дома на баща си. Хосе гарантираше отсъствието му.

Обаче на Дейвид му беше трудно да забрави как Мигел изникна в бара заради Ейми. Силна и разтърсваща ревност. Нещо повече от ревност. Нещо като похотлива ненавист.

— Намали — даде му знак Ейми, — ето по този тесен път.

Беше сенчест и изровен път, който сякаш водеше право в дебрите на мъгливите планински гори. Дейвид предпазливо подкара колата по разкаляните коловози и точно когато гумите започнаха да се пързаят, завиха в една просека и Ейми оповести:

— Пристигнахме.

Къщата беше малка, красива, варосана в ослепително бяло и със зелени дървени капаци на прозорците. Беше престанало да вали и остриетата на слънчевите лъчи пронизваха мимолетната мъгла. Пред къщата, гордо размахал каскета си, стоеше най-жизнерадостният възрастен човек, когото Дейвид бе виждал. Месестите части на ушите му бяха много дълги.

— *Era!* — възкликна Хосе Гаровийо и много внимателно се вгледа в Дейвид, докато той слизаше от колата. — *Zer moduz? Pozten paiz zu ezagutzeaz?*^[1]

— Ммм...

— Ха. Не се притеснявай, приятелю Дейвид... *Мартинес!* — засмя се старецът. — Влизайте, влизайте, няма да те карам да говориш на баски. Владеея прекрасно твоя език. Обичам английския, обожавам вашите ругатни! *Fuckturpet!* Много по-хубави са от финландските.

Усмихна се и се обърна към Ейми. А после усмихнатото му лице помрачня за миг, когато той забеляза вече избледняващата ѝ синина.

— Ай, Ейми! Ай! Много съжалявам. *Lo siento.* Научих за случилото се в „Билбо“. — Старецът потръпна виновно. — Какво да правя? Синът ми... ужасният ми син. Той ме плаши. Обаче, Ейми, кажи ми какво да направя и ще го направя.

Ейми се приведе към него и го притисна в успокоителна прегръдка.

— Добре съм. Дейвид ми помогна. Наистина, Хосе.

— Но, Ейми, *la violencia*? Толкова е ужасно!

— Хосе! — рязко го прекъсна Ейми. — Моля те, съвсем добре съм.

Усмивката отново се върна на лицето на стареца.

— Ами тогава... трябва да седнем да похапнем! Винаги трябва да се похапва. Изпаднат ли в беда, баските трябва да ядат. Заповядай вътре, Дейвид. Трябва да пируваме, за да умилостивим всеки горски джентилак^[2].

Нямаше време за повече въпроси. Веднага щом седнаха, им поднесоха храна и напитки, нескончаема поредица от храни и напитки.

Фермина, много по-младата съпруга на Хосе, се оказа страстна готвачка. Отрупаните ѝ с гривни ръце им принасяха от тясната кухничка традиционни баски ястия, които Хосе възторжено им представяше и обясняваше.

Хапнаха люти чушлета от Еспелете, изпечени на шишче с *tripotx* — агнешка кървавица от Бирайтоу; опитаха *Gerezi beltza arno gorriakin* — черешова супа с цвят на червено вино, поднесена с бяла топка бита заквасена сметана; след това „бузите на хека“, украсени с маслини; последва мазен *kapouga* — шоколадов карамел — и мека нуга турон от Виская, а също овче сирене от Ираути с черешово сладко, като всичко това прокарваха с пенести халби най-различен баски сайдер: червен, зелен и жълт и силно алкохолен.

Между блюдата на това пищно угощение Хосе говореше ли говореше, обясни произхода на каскета сред овчарите от Беарн, описа с патос величавите борби с овни в Аспейта, показа на Дейвид едно скъпоценно разпятие от позлатен бронз, благословено някога от папа Пий Десети, говори загадъчно за кромлехите в горите на Ронсесвалес, построени от легендарните великани и от митичните маври, за джентилаките.

Беше изтощително, но и увлекателно, дори хипнотично. Накрая Дейвид се почувства дебел, пиян и нещо като лингвист аматьор. Почти забрави за стегнатия обръч на тревогата и за причината да дойде тук. Обаче все пак не напълно. Никога не би могъл да забрави напълно. *La violencia, la violencia*.

Това трудно можеше да забрави.

Дейвид погледна Ейми. Тя беше зареяла поглед навън през прозореца. Той отново погледна към стаята.

Хосе посърбваше шери, Фермина беше заета в кухнята — май правеше кафе. Моментът беше подходящ. Дейвид запълни мълчанието и попита Хосе дали би искал да чуе разказа му, да узнае причината за мисията на Дейвид в Испания. Хосе се облегна.

— Разбира се! Но както написах в съобщението си, мисля, че вече знам отговора. Знам защо си тук!

Дейвид впери поглед в стареца.

— Е?

Той замълча, за да подсили въздействието.

— Познавах дядо ти. Досетих се веднага щом Ейми ми спомена името Мартинес.

— Как така? Кога?

— Отдавна, преди много години! — Усмивката не слизаше от устните на стареца. — Бяхме приятели от детинство в... в Доносия, преди войната. После семействата ни избягаха във Франция през 1936 година. В Байон, където правят еврейски шоколад. Най-хубавият шоколад на света!

Дейвид се приведе още по-наблизо и зададе най-логичния въпрос:

— Дядо ми баск ли беше?

Хосе се засмя пренебрежително — сякаш въпросът на Дейвид беше едва ли не сюрреалистично глупав.

— Ама разбира се! Да. Не ти ли е казал? Съвсем в негов стил. Той беше... загадъчен човек. Но, да, беше баск! Както и младата му съпруга, естествено! — Хосе погледна закачливо към Ейми, после отново към Дейвид. — Та така, Дейвид Мартинес! Ти си баск, поне частично — човек от Еускади! Можеш да свириш на чисту^[3] в деня на свети Фермин! Е, отговорих ли на всичките ти въпроси? Разбудена ли е загадката?

Дейвид поседя мълчаливо няколко секунди, осмисляйки чутото. Това ли беше всичко? Дядо му беше баск, но нито веднъж не му го бе признал?

После Дейвид си спомни за картата и за църквите. И за наследството. Те къде се помещаваха в картинката?

— Всъщност не е, Хосе. Има и още.

— Още ли?

— Хосе — прекъсна го Ейми. — Статията във вестниците. Наследството... Картата. Не си ли я виждал?

— Не чета вестници! — заяви Хосе с поугаснала усмивка. — А каква е тази друга загадка? Разкажи ми! Какво още искаш да узнаеш?

Дейвид стрелна въпросително Ейми с поглед: тя сви рамене, сякаш му казваше: *хайде де, продължавай, защо не, така и така сме тук!*

И Дейвид започна. Разказа за дядо си, за църквите и за завещанието. Докато говореше, извади от джоба си картата с отбелязаните със сини звездички места.

Обстановката в скромната къща се бе променила.

Фермина стоеше на вратата на кухнята, обвита в напрегнато мълчание. Старецът смръщено разглеждаше картата. Лицето му беше навъсено, почти трагично. Изглеждаше едва ли не... съкрушен.

Слисан от въздействието на разказа си, Дейвид остави картата върху масата. Сякаш светлината в стаята бе станала по-мъжделива и само меката бяла хартия на картата сияеше.

Хосе се наведе и взе картата. Няколко минути гали протритата хартия. Разгърна я и разгледа сините звездички, мърморейки си нещо неразбираемо под носа. Никой не помръдваше.

После вдигна поглед към Дейвид.

— Забрави за това. Умолявам те, *забрави за това*. Не ти е нужно да научаваш нищо повече за църквите. Задръж си парите. Отърви се от тази карта. Върни се в Лондон. *Por favor*.

Дейвид отвори уста, но оттам не излязоха думи.

— Вземи я — върна му картата Хосе — и се махай от къщата ми. Знам, че вината не е твоя. Но... се махай от къщата ми. И повече никога не споменавай за това. Никога. Тази... тази карта... църквите... това е портата към ада. Умолявам те да спреш дотук.

Дейвид не проумяваше какво да направи. Съпругата на Хосе бършеше ръце с някаква кърпа, все още застанала на прага на кухнята. Бършеше се отново и отново, същинско кълбо от нерви.

Напрежението се повиши още повече от някакъв шум. Хосе Гаровийо вдигна поглед — съвсем ясно се чуваше хрущенето на чакъла пред къщата.

Отпред спря червена кола.

Ейми закри устата си с ръка.

— О, не...

Хосе ахна.

— Не! Казах му да не идва. Съжалявам, казах му, че ще идваш, но го помолих да не се намесва. Извинете, извинете. Фермина!

Нямаше как да сбъркаш изключително високия мъж, който слезе от колата: Мигел Гаровийо. След секунда той бутна вратата на къщата и влетя вътре — висок, бесен и с гневен поглед, вперен в Дейвид и в Ейми. И в картата в ръката на Дейвид. Имаше едва забележим тик на едното око и тъничък белег над устните.

— Татко! — презрително възкликна Мигел.

Синът вдигна ръка и за един ужасяващ миг сякаш се канеше да удари Хосе, да посегне на собствения си баща. Хосе трепна. Фермина извика. Черните очи на Мигел обходиха стаята. Дейвид забеляза тъмната издутина на кобура под коженото яке на терориста.

Фермина Гаровийо се опитваше да избута сина си, но Мигел крещеше на баща си, на Ейми и на Дейвид неразбираемо на баски — недвусмислено ясна бе само неистовата му ярост. Хосе изкрещя няколко думи в отговор — но немощно, неубедително.

После Мигел се развика на английски. На Дейвид. Плътният му гневен глас отекна във въздуха:

— Омитай се отгук, по дяволите! Искаш курвата? Вземи я. Обаче разкарай тази гадост отгук. Махай се!

Дейвид отстъпи назад.

— Ние ще... Ние ще...

— Първия път те ударих. Следващия ще те застрелям.

Ейми и Дейвид се обърнаха, прекосиха двора тичешком и скочиха в колата.

Мигел обаче изхвърча след тях от къщата. Беше извадил оръжието си, беше вдигнал във въздуха черния си пистолет. Държеше го високо, сякаш за да им го покаже. Дейвид изпита странното и разтърсващо усещане, че у Мигел има нещо нечовешко — сякаш бе великан. Буен горски джентилак, който демонстрира мощта и гнева си. Пистолетът беше толкова черен! И лъщеше на бледата слънчева светлина.

Дейвид бързо даде на заден. Завъртя волана в пълен кръг и най-накрая потеглиха, форсираха през калта и шеметно се понесоха по черния път към шосето.

Половин час Дейвид шофира бясно и решително в сивкаво-зеленикавото подножие на планината с единствената цел да се измъкне.

Когато паниката и шокът му се уталожиха, Дейвид усети надигащ се в гърдите му гняв, а също нужда да спре и да помисли.

Спря колата. Намираха се в края на някакво село, а отляво се виждаше дъскорезница. Пиренеите в далечината бяха поизгубили от прелестта си, върхарите на боровата гора бяха обточени с упорита и задушлива мъгла. На възвишението отпред се издигаше църква с кръгли надгробни камъни.

Всичко беше влажно, всичко край тях постепенно и осезаемо зрееше и загниваше на влагата.

Дейвид изруга.

— По дяволите!

Ейми извинително наклони лице.

— Знам. Съжалявам.

— Какво?

— Съжалявам...

— Не си виновна.

— Но... — поклати глава тя. — Всъщност съм. Може би трябва да се прибереш у дома, Дейвид. Мигел е мой проблем.

— Не. Няма начин. Вече е и мой проблем.

— Нали ти обясних какъв е. Убийствено ревнив. Той... наистина ще направи нещо. Може дори...

— Да ме убие ли?

Тя се сви ужасено.

Дейвид усети напора на бунтовен дух.

— Майната му. Искам да получа отговори. — Запали колата и няколко минути бавно кара по пътя. — Искам да науча всичко. Дядо не би ме изпратил тук, не би ме забъркал във всичко това, ако не е имал причина. Искам да я науча.

— Картата.

— Точно така. Картата. Чу какво каза Хосе, видя как реагира той — има нещо... определено има нещо...

Той се опитваше да намери начин, за да опише сложността на загадките, но тя прекъсна следващите му думи:

— Не спирай.

— Моля?

— Продължавай да караш.

— Какво?

Дейвид усети ледената вероятност да пристяга сърцето му.

Ейми потвърди:

— Мигел е. В колата зад нас.

[1] Здравей!... Какво правиш? Радвам се да се запознаем (баск.).

— Бел.прев. ↑

[2] Великани от баските суеверия. — Бел.прев. ↑

[3] Баска флейта, превърнала се в символ на възраждането на баския фолклор. — Бел.прев. ↑

9

Очите ѝ останаха приковани в огледалото. Дейвид направи същото.

— Боже! — примижа той. — Сигурна ли си? Същата кола ли е?

— Да, номерът е същият. Той е.

Пътят пред тях беше тесен, а мъглата се сгъстяваше, докато се изкачваха по склона на планината.

— Но... — Дейвид здраво стисна волана. — През цялото време ли ни е следил?

— Кой знае! Може да ни е проследил. Или пък...

— Какво?

— Той е от ЕТА. Това е същинската територия на ЕТА.

— Е, и?

— Непрекъснато наблюдават пътищата. Той има приятели и познати навсякъде. Може би някой се е обадил. Ние току-що паркирахме до селото. Какво ще правим?

Страхът беше осезаем. Но Дейвид усети как у него се надига съпротива — отново. Спомни си за скъпите си родители, които го бяха оставили съвсем самичък. Замисли се за самотата си — как му се беше наложило да се бори и да си проправя път в колежа съвсем сам, а единственият му близък беше дядо му някъде далеч във Финикс. Беше успял да преодолее всички тези гадости, беше се справил с всичко, така че нямаше да допусне никой да го наплаши, ако ще да е най-опасният терорист звяр. Вече не. Не и сега, когато тайната на дядо му се оказа свързана със собствения му произход, със собствената му самоличност. С откриването на баската му принадлежност.

Освен това не обичаше да го преследват.

— Да избягаме на копелето.

Натисна газта и ускори по тесния път с остри завои. Двигателят ревеше мъчително, докато фучаха между безучастните живи плетове и разкаляните склонове. След малко Дейвид погледна в огледалото.

Червената кола се приближаваше.

— Мамка му!

Усети вкуса на тревогата, но го пренебрегна, смени скоростите няколко пъти и се стрелна напред възможно най-бързо.

— Дейвид...

От лявата им страна изневиделица се появи стръмна отвесна скала. Беше адски висока — триста метра надолу или повече. Няколко метра встрани от пътя и щяха безпомощно да полетят в пропастта.

Дейвид успя да се върне в платното, но в този момент — бум!

Червената кола ги бе блъснала. Ударът отзад беше категоричен, целенасочен и ги разтърси целите. Дейвид отчаяно се вкопчи във волана и задържа колата на пътя, после стрелна уплашен поглед към огледалото. Не беше сигурен, но май преследвачът им... се усмихваше.

— Не се тревожи, всичко е наред — каза той на Ейми.

Защо го каза? Беше ужасен. Обаче усещаше и прилив на ярост. Не сега. Не отстъпвай! Откажеше ли се, за какво щеше да е било всичко? Толкова много години на бездействие, на киснене в онази стерилна кантора, на адвокатстване, на борба да съхрани връзките си, уплашен до мозъка на костите си, че може да се окаже изоставен — отново сам-самичък.

Сърцето му преливаше от гневно възмущение. Щеше да спаси Ейми и себе си. Можеше да го направи.

Педалът на газта се залепи за пода и Дейвид пришпори колата. Изпита самоувереност от действията си — въпреки мъчителните си страхове. Наложил му се да се научи да шофира много млад, да се придвижва сам. И беше доста добър.

Този път обаче ставаше дума за различно шофиране: бясно се плъзгаха през завоите, изкачвайки се все по-нагоре и по-нагоре. Освен това ги преследваха.

После пътят започна да се вие на зигзаг, завоите станаха още по-трудни и накрая платното зави съвсем на сляпо покрай гола каменна стена — Дейвид притаи дъх и сърцето му задумка бясно в гърдите, но от срещнатата страна беше чисто.

Погледна в огледалото. Червената кола беше намалила скорост за миг — беше успял да се отскубне от безмилостния им преследвач. Разполагаше с няколко секунди преднина.

Докато се носеха по пътя, той се помъчи да разсъди. Ако спряха колата, излезеха и хукнеха, може би щяха да успеят да се скрият...

обаче червената кола бе твърде близо за такъв ход. Мигел имаше пистолет, така че най-вероятно щеше да ги подгони по скалите. Да ги поизмъчи, а после да ги застреля. Обикновена екзекуция в гората.

— Дейвид!

Червената кола се носеше с бясна скорост към тях. Дейвид не можеше да кара по-бързо. Бяха стигнали до преломния момент, до решителния час. Никой нямаше да ги види. Вече бяха над облаците, слънцето грееше ослепително ярко, отразявано от преспите неразтопен сняг. Ето тук щяха да умрат. Мъж и жена в автомобил. Като родителите му. И двамата мъртви.

Обаче Дейвид съзря един шанс. Пред тях се показва широка гола скала. Три секунди по-късно той плъзна колата по склона от гол варовик, дръпна ръчната спирачка и завъртя автомобила с пронизително свистене на гумите. Завъртяха се, сякаш бяха деца на шеметно кошмарна въртележка.

Получи се. Червената кола се стрелна покрай тях. Дейвид тутакси подкара в обратната посока и се запуска бързо и решително.

Дейвид фучеше шеметно надолу по планински път — видя в огледалото как червената кола зави. Този път обаче имаше план, докато завиваше покрай острата скала със сто и трийсет километра в час и летеше към сивеещата гора. Рязко зави надясно и пое нагоре по някакъв черен път.

Право между дърветата.

Пътят лъкатушеше насам-натам и накрая ги изплю като катапулт на сред тъмните горски дебри. Колата подскачаше и стенеше, но след около шестстотин метра черният път свърши. Дейвид рязко спря, ритна вратата и изскочи навън — Ейми вече беше излязла и го чакаше. Стисна я за ръката и двамата хукнаха през гората, тичаха между дърветата и скалите, прескачаха потоци, докато не се натъкнаха на една голяма канара.

Там най-сетне спряха и приклегнаха. Закачаха. Задъхани, едва дишащи.

Сърцето на Дейвид беше като безумец, който блъска по решетките на затвора си, юмрукът му здраво стискаше влажната и лепкава ръка на Ейми.

Стояха приклепнали, безмълвни и изстинали. Гората шумолеше под скръбния дъждец. Нищо не се случваше. Нишки мъгла се точеха

между меланхоличните борики като приказни привидения.

В далечината се чу тихото боботене на автомобилен двигател. Вероятно беше червената кола, която ги търсеше. Автомобилът сякаш намали скорост някъде на пътя. Някъде съвсем наблизко. Дейвид усети как ръката на Ейми се стяга в дланта му. Мъчителните мигове бавно се изнизаха като погребално шествие. Двамата чакаха да бъдат открити и разстреляни.

Или нещо още по-лошо.

Двигателят на колата отново забоботи. Автомобилът се движеше. Червената кола се отдалечаваше, може би се бе запътила надолу по склона. Обгърна ги тишина. Дейвид си позволи да поеме въздух.

Но облекчението му секна от едно-единствено изпукване — сухи клонки се трошаха под нечий стъпки.

10

Възрастните жени пееха носово — необикновен хор от странни звуци, а треперливият глас на мъжа в тъмен костюм най-отпред, който извисяваше трели и размахваше ръце, едновременно водеше и следваше прочувствения и подобен на вой напев на женския хор.

Все още бяха във Фула, на около четиристотин и осемдесет километра от Глазгоу.

Саймън, Сандерсън и Томаски бяха пренощували неудобно в единствения пансион във Фула в очакване на възможност да разпитат Идит Тейт. Собственикът на пансиона, вдовец на средна възраст от Единбург, беше превъзбуден от нашествието на лъскави туристи — на непознати, с които да си побъбри — и ги държа будни до късно през нощта на два пръста уиски, за да им разказва смразяващи кръвта истории за чудатостите и опасностите на Фула.

Разказа им за германеца, който наблюдавал птици, но се подхлъзнал на агнешка плацента, ударил си главата в скала и арктическите морелетници изяли мозъка му. Спомена за двойка туристи, които се покатерили на най-високата канара, Кейм, обаче полетели в пропастта, когато единият от тях кихнал.

Саймън пое цялата тази информация със спотаена усмивка, Сандерсън — с неприкрит сарказъм.

— Значи смъртността сред туристите е колко... към петдесет процента?

Едно нещо обаче истински заинтригува журналиста: келтското наследство на острова. Както им обясни собственикът на пансиона, Фула беше толкова изолирано селище, че съхранило норвежко-келтски културни особености, почти изчезнали по другите места. Местните използвали собствен Григориански календар, празнували Коледа на 6 януари, а някои от местните все още говорели шотландски келтски.

Правели го най-вече в църквата, където службите се оказваха последните, провеждани по този начин: известни с акапелното носово

пеене, наричано дисонантно келтско песнопение според обясненията на собственика на пансиона, поднесени с разнежено задоволство.

И така, в момента те се намираха в църквата, слушаха носовата келтска хетерофония и чакаха да им се удаде възможност да разпитат Идит. Саймън определено беше привлечен от тази автентична, древна и вероятно езическа традиция, обаче инспектор Сандерсън не беше толкова впечатлен.

— Звучат като орляк шантави ирландски мъхести пчели под душа.

Забележката му беше подметната на висок глас. Една от жените се извърна и изгледа инспектора, но продължи да напява пред старешките си ноздри дори докато гневно се взираше в него.

Инспектор Сандерсън се изчерви, изправи се, изниза се покрай пейката и излезе от църквата, препъвайки се. Саймън се почувства твърде видим и изложен на показ, затова побърза да го последва. Завари Сандерсън да пуши цигара близо до гробището.

Сандерсън хвърли цигарата, стъпка я с обувката си и погледна към Снек о'да Смаали — дълбок пролом непосредствено до църквата, който стигаше чак до бурното море, гърчещо се като паднал епилептик със синя усмирителна риза. Дъждът, който валеше по-рано, бе спрял и небето се беше прояснило.

— Май не си религиозен, инспекторе?

— А, досети се значи — усмихна се саркастично Сандерсън. — Ходих на църковно училище, понеже родителите ми бяха вярващи. А то със сигурност те отказва от религията.

Саймън кимна.

— Моят опит е съвсем различен. Моите родители бяха... атеисти. Учени и архитекти. — Неканена мисъл мина през главата му: *das Helium und das Hydrogen*. Той побърза да продължи разговора: — Затова никога не са ми налагали никакви вярвания. И сега имам... доста неясни убеждения.

— Bravo на теб. — Инспекторът ядосано се взираше в нещо бяло. В гробището беше влязла овца. — Боже, какво място! Навсякъде има овце. Овце! Каква полза от тях? Глупави рунтави проклетии. — Сандерсън положи ръка върху рамото на журналиста и го погледна право в очите. — Куин, трябва да ти кажа нещо. Ако все още искаш да пишеш за този случай.

— Да?

— Станало е още едно убийство. Днес сутринта. Научих по телефона. Сигурни сме, че е свързано с предишните — намръщи се инспекторът, — така че мога да кажа и на теб.

— Къде?

— Близо до Уиндзор. Възрастен мъж на име Жан Мендиа. Затова Томаски замина обратно сутринта. За да проучи нещата.

Носовото пееие в църквата беше престанало.

— Ще се опитам да позная — жертвата е от Южна Франция? И има деформации?

Сандерсън поклати глава.

— Да, френски баск. От Гаскония. Обаче няма физически деформации. И не е изтезаван.

Преди журналистът да успее да зададе очевидния въпрос, Сандерсън добави:

— Причините да сме сигурни, че убийството е свързано с нашите случаи, са: възрастта му — много е стар; и фактът, че е баск. Освен това няма обир. Наглед безсмислено убийство.

— Значи случаите са три...

— Аха.

— Кой ги убива, за бога? И защо?

— Един бог знае. Може да попитаме него — извърна се инспекторът.

Службата беше приключила. Вратата на църквата се отвори широко и отвътре заизлизаха възрастни жени с бонета, които си бърбеха на английски и на келтски.

Бързо откриха Идит Тейт. Тя се оказа по-енергична, отколкото бе очаквал Саймън: макар да беше шейсет и седем годишна, спокойно можеше да мине за жена на петдесет. Пламъчето в очите ѝ угасна, когато ѝ обясниха кои са и каква е причината да я потърсят.

Всъщност за кратко тя имаше вид на човек, който ей сега ще избухне в сълзи. После закопча палтото си от туид догоре и ги покани да влязат обратно в празната църква, а вътре седнаха на една пейка да поговорят.

Тя не беше свидетелят, на който се бяха надявали. Призна, че през съдбовната нощ чула странен шум, *обаче не беше сигурна*. Може

би беше чула бръмченето на малка лодка в малките часове, *обаче не беше сигурна.*

Идит Тейт не беше сигурна за нищо, но как да я вини човек. Тя правеше всичко по силите си и очевидно никак не ѝ беше лесно. В края на показанията си Идит се разхлипа, но закри уста с бледите си ръце, за да се овладее. След това напълно свали маската и впери поглед в журналиста.

— Извинете, но не мога да се владея повече. Тя ми беше много добра приятелка. Много добра. Съжалявам, господине... господа. Идвате от толкова далеч да говорите с мен, но наистина нищо не видях.

Саймън и Сандерсън се спогледаха многозначително. Тази мила старица преживяваше може би най-трудния момент в живота си, така че надали можеха да очакват от нея нещо повече. Може би трябваше да ѝ зададат само още един въпрос:

— Кога и защо Жули пристигна във Фула, Идит? Мястото е доста откъснато от света.

— Пристигна в края на 40-те, струва ми се — смръщи чело Идит.
— Да. През 40-те. Сближихме се по-късно, когато мама почина и аз наследих къщата до тази на Жули.

— Значи не знаете причината да емигрира от Франция не къде да е, ами точно във Фула?

— Неее — поклати глава Идит. — Тя никога не говореше за това и аз никога не я питах. Може да е било семейна тайна. Или пък просто ѝ допаднаше усамотението и тишината, не знам. Да ви кажа, на някои хора им харесва... Вече наистина трябва да тръгвам. Приятелката ми ме чака.

— Разбира се.

Разпитът приключи. Той затвори бележника си.

Докато вървеше към изхода, Идит забави крачка и наклони глава. Размишляваше над въпроса.

— Всъщност има още нещо. Още нещо, което може би трябва да знаете. Една дребничка особеност.

Саймън отвори бележника си.

— Да?

— Преди известно време... я потърси някакъв млад мъж, млад учен... И това силно я разстрои.

— Моля?

— Казваше се Ангъс Неърн. — Възрастната жена затвори очи, после отново ги отвори. — Точно така. Хубаво шотландско име. Непрекъснато ѝ досаждаше с телефонни обаждания... това учено приятелче.

— Как така ѝ досаждаше?

— Искаше да я изследва. Твърдеше, че тя е уникален случай. Баска, струва ми се. Така ли е? Не знам. Може и да е баска. Аха.

— И това я разстрои?

— Много. Много повече, отколкото би допуснал човек. Цяла седмица плака. Този Неърн наистина я разстрои. Ето, приятелката ми ме вика.

Саймън обаче я притисна:

— Но, госпожо Тейт?

Тя кимна.

— Казвате, че този човек искал да я изследва, но какво точно имате предвид? Какво искаше да изследва?

— Кръвта ѝ — спокойно отговори Идит.

11

Дейвид надникна през мократа папрат.

Беше кон. Дребен кон с чорлава грива.

— *Поток* — обясни Ейми.

Дребното пони ги изгледа със старческа меланхолия, изтопурка към вътрешността на гората и изчезна.

Облекчение се разля по напрегнатите мускули на Дейвид. Погледна между дърветата. Колата несъмнено се беше отдалечила много надолу по склона. Бяха в безопасност. Успяха да избягат. Дейвид се пресегна към скалата, за да се изправи на крака.

— Почакай! — прошепна му неистово Ейми.

Пронизващият страх се завърна.

— Какво е това? — прошепна Ейми.

Сочеше му нещо. Дейвид примижа и застина. На около петдесетина метра от тях висока, слаба, призрачна фигура бавно пристъпваше в мъглата, озъртайки се. Трудно можеш да разпознаеш човека заради перестата мъгла, но не бе невъзможно.

— Мигел ли е?

Нямаше защо да пита. Несъмнено беше Мигел. Черният вълк ги преследваше в гората.

Дейвид отново я хвана за ръка.

— Хайде...

Тя кимна безмълвно. Двамата заедно се дръпнаха назад и потънаха в по-плътния мрак на горските дебри. Бавно и мъчително се отдалечаваха, пропълзяваха върху влажните и покрити с мъх дънери, като се стараеха да не строшат и най-малкото клонче, да не изшумолят и с най-малкото листенце.

Дейвид се озърна назад, но не беше сигурен какво точно вижда. Наистина ли Мигел ги преследваше? Мъглата се движеше заради вятъра, черните фигури се оказваха дървета, дърветата се огъваха на ситния дъжд, стенойки жаловито.

Той се извърна и се взря съсредоточено — търсеше път през мрачния есенен лабиринт.

— Надолу...

Дейвид нямаше представа накъде води Ейми — просто далеч от Мигел. Спускаха се шейсет-седемдесет минути през гъстата и вероломна гора. Ейми няколко пъти се спъна, Дейвид се подхлъзваше по листата и калта. Във влажните планински гори беше студено, но той се потеше. Ръката на Ейми в дланта му беше влажна. Въпреки това обаче той чуваше или просто му се струваше, че чува тихото и заплашително шумолене от нечии стъпки подире им. Или пък беше някое друго конче.

Наклонът намаля, черните силуети на скупчените мокри дървета отстъпиха място на белота — небе и светлина. Наближаваха към нещо, което приличаше на път. След едночасово пълзене и страх най-сетне се бяха добрали до цивилизацията.

— Ето тук... долу. — Той отново посегна да хване ръката ѝ. Бяха се сгушили под един стар и наполовина паднал дъб. Трънци преграждаха пътя им. Скалистата пътека лъкатушеше към малка долина.

— Знам къде сме — каза Ейми.

— Къде?

— Много близо до Сугарамурди — посочи тя през разсейващата се мъгла. — Едно село. Би трябвало да е ей там, отвъд това възвишение.

— Ами какво чакаме, да вървим? Може да отидем в някое кафене и...

— Не, почакай! — Гласът ѝ прозвуча остро, настойчиво, уплашено. — Той познава тези гори... Ще очаква да отидем точно там, да поемем в тази посока. Трябва да... — Тя бръкна в джоба си и извади мобилния си телефон. — Трябва да се скрием, докато някой не ни помогне, докато не дойде да ни вземе.

Покатери се няколко метра нагоре по склона, за да потърси похубав сигнал. Дейвид я наблюдава как набира някакъв номер, чу я да изрича *Sara* и *por favor*, шептейки отчаяно. Досети се, че разговаря с приятелката си, с журналистката Сара Гарсия. След броени минути Ейми пъкна телефона обратно в джоба си и насочи вниманието си към него.

— Така, тя ще дойде в селото. Ще ѝ трябва половин час.

— А къде ще се скрием... докато...

— Насам.

Ейми вече се спускаше нанякъде мълчаливо и целенасочено. Той я последва озадачено и непохватно, улавяйки се за корените на дърветата, за да пази равновесие. Най-сетне разкаляната пътека направи завой и се разшири, а пред погледа им се ширна нещо като преден двор, застлан с естествени каменни плочи. А отвъд него зееше входът на голяма пещера.

— Пещерата на вещиците от Сугарамурди — посочи Ейми.

Огромната подземна кухня бе отворена и в двата края като естествен каменен тунел, по дъното на който течеше поток — приличаше на тънка струя отходна вода в огромна циментова тръба.

— Коя пещера?

— На вещиците — отвърна Ейми с непроницаемо изражение. — Можем да се скрием тук. Лабиринтът от пещери е безкраен.

— Сигурна ли си?

Тя не спря, за да му отговори, и Дейвид заключи, че вероятно така е правилно. Бягството им през гората беше изтощително и той жадуваше да си отдъхне. Ейми изглеждаше на края на силите си, лицето ѝ беше цялото опръскано с кал. Трябваше да се скрият за половин час.

Предпазливите ѝ стъпки ги поведоха по черен път, който се шмугваше под каменния таван. В края му се озоваха на платформа, от която се виждаше основната зала на пещерата — широк еквивалентен тунел. Оттам тъмни проломи разяждаха меката бяла скала във всички посоки, което подсказваше наличието на още тунели. Ейми беше права — бяха влезли в лабиринт от проходи и камери. Които ги подмамваха към вътрешността.

Седнаха. Сухият и топъл камък им се стори копринен след смразяващото изпитание на бягството им през гората.

Дейвид изтощен положи глава върху камъка. Затвори очи. После отново ги отвори уплашен и нащрек. Отърси се от сънливостта и огледа подземното помещение.

— Каза, че това била пещерата на вещиците.

— Да.

— Защо се нарича така?

Тя мрачно сви рамене.

— Историята е много плашеща. Хосе ми я разказа. Обичаше да я разказва.

— Е?

От усмивката на Ейми струеше умора.

— Ти все настояваш да знаеш.

— Да, все настоявам да знам. Моля те, разкажи ми нещо. Иначе има опасност да заспя.

— Добре. Така... — Тя се смълча умислено, припомняше си. — Пещерата и равнините и поляните наоколо били *акеларе*, мястото, където баските вещици провеждали своите сборища.

Той понечи да попита нещо, тя му даде знак да замълчи и обясни:

— Преди четиристотин години Сугарамурди бил център на истинска мания по вещерството. Френският ловец на вещици Пиер дьо Ланкър бил убеден, че... — Ейми направи гримаса. — Той решил, че всички баски в същността си са вещици и вещиери. Понеже били толкова различни, толкова самобитно малцинство. Те били... другите.

— Имаш предвид... като евреите?

— Разбира се. Всичко започнало към 1610 година. Баско момиче, което работело далеч от дома си в Сибур, близо до Сен Жан дьо Люз на крайбрежието, се прибрало у дома в планинското си село. В Сугарамурди.

Отразената от потока светлина танкуваше по тавана на пещерата. Сталактити пронизваха празнотата.

— Младата жена се казвала Мария де Шимилдегуи. Тя започнала да обвинява свои приятелки и роднини, че са вещици. Местните свещеници повикали Инквизицията. Измъквали деца от семействата им и ги разпитвали. Хлапетата започнали да разказват, че сънуват кошмари, сънища за голи и намазани с масла вещици, които ги понасят на необикновени места, на среща със Сатаната.

Сатаната се появявал като едър козел, който ходел на задните си крака. Сношавал се с жените и децата. Имал, според разказите, много дебел и студен черен пенис. След това ги бележел по челото с острия си нокът. Прочутият дяволски белег, че Сатаната те е притежавал.

Ейми впери поглед право в Дейвид. Той не знаеше какво да каже — да се смее ли, или да възрази. Тя продължи да разказва, а гласът ѝ

тихо отекваше в пещерата:

— Така се развихрила маниакалната лудост. Свещениците докладвали какво са научили и паниката заради вещиците обхванала цялата долина, Елисондо, Лесака, Сан Себастиан. Хиляди били арестувани, Дейвид, буквално хиляди жени, мъже, деца... После свещениците се заловили за работа — подлагали хората на изтезания, проливали кръв, измъчвали всички.

Дейвид се мъчеше да не мисли за белега ѝ.

— Но... същото се е случвало в цяла Европа, нали? — попита той. — По онова време не е било толкова необичайно. Било е нещо като случилото се в Салем — лов на вещици, нали?

— Не. Преследване на вещици в такива мащаби не е имало другаде, било е може би най-страховитият лов на вещици в Европа. Наричат го Сънната епидемия на баските. Инквизицията осакатила стотици. Десетки хора били линчувани от съселяните си. По официални данни петима били изгорени в Логроно.

— А Дьо Ланкър?

Ейми се взираше в сивкавата светлина в пещерата.

— Дьо Ланкър действал по-ефикасно дори от Инквизицията. Както ти казах, той бил обсебен: смятал, че всички баски са вещици и вещици, зъл народ, който трябва да бъде изстребен. Изгорил стотици хора, може би дори повече. Развихрил същински холокост. Съвсем наблизо, в Ипаралде. *Отвъдната земя*. — Ейми махна с ръка към поточето. — Все още го наричат Пъкления поток. Най-любопитното е, че Дьо Ланкър бил баск. Ненавиждал сам себе си.

Думите ѝ заглъхнаха. Дейвид тъкмо се канеше да зададе друг въпрос, но още недокрай формулираните му мисли секнаха. Заради нечий плътен глас. И еквив.

— *Ера*.

Дейвид рязко се завъртя.

Мигел. Стоеше там, на входа на пещерата на вещиците.

Дейвид се огледа наляво-надясно, мъчейки се да прецени светкавично. Единственото спускане от скалистата платформа — или по-навътре в пещерите, или към светлината на изхода — минаваше покрай Мигел. Бяха в капан.

— *Ера*.

Дейвид знаеше тази дума на баски. Здравей. Усмивката на терориста беше вяла, но и гневна. Пистолетът му беше насочен към тях.

— *Euzkaraz badakisu?* А, не, разбира се. Вие, американците, говорите само един език. Нека ти обясня... по-свойски.

Високият баск закрочи по ръба на скалата, като през цялото време ги държеше на мушка. Когато наближи, забави ход и се обърна. Дейвид разбра, че Мигел има съучастник — зад него се появи нисък и набит мъж. Мигел нареди с жест:

— Енока? Въжето...

На ръката на съучастника му имаше татуиран знак лаубуру. Същата татуирана ръка носеше въже. Ниският мъж, Енока, пристъпи напред.

Дейвид стрелна Ейми с отчаян поглед.

Вече се бяха снабдили и с въже? Май идваха подготвени.

Съучастникът Енока се залови за работа. Завърза ръцете на Ейми и на Дейвид зад гърба им, а те седяха притихнали и неподвижни под заплахата от дулото на пистолета на терориста. След броени секунди бяха овързани като безпомощни животни на път за кланицата.

Мигел заговори с печална и мрачна разпаленост. Сянката му се бе проточила по тавана на пещерата, метната там от потрепващите отблясъци от потока.

— Признавам, че шофираш много хубаво, Мартинес. Много хубаво. Впечатляващо. Но все още не познаваш добре тези планини. Не разбираш това място. Езика ни. Това не можеш да го разбереш — *Nikuntzta ez da nahikoa*^[1]! Нали така? — Мигел огледа пещерата полуусмихнат, а думите му прокънтяха в празното помещение. — Предупредих те какво ще стане, когато пак те намеря. И ето че те намерих. В пещерата на вещиците, представи си! Малката вещица и нейният голям гасконски приятел. Уместно. — Той се обърна. — Спомняш ли си, Ейми? Нашия прекрасен пикник?

Той се наведе и впери поглед в Ейми съвсем отблизо. Дейвид отвратен забеляза, че Мигел всъщност гали лицето ѝ с върха на цевта. Галеше я.

— Ммм. Нали, Ейми? Спомняш си превъзходната кървавица. *Трипота*. Твоята вкусна *марматико*^[2].

Тя не продумваше. Той не се отказа.

— Не правихме ли секс тук? Или беше в друга пещера? Тук беше, нали? Не мога да си спомня.

Тя бе извърнала лице, но терористът буташе брадичката ѝ с цевта на оръжието си, за да я принуди да го погледне. Той безмълвно се усмихваше. Тя се мръщеше. Той се усмихваше.

И ето че тя също се усмихна.

Дейвид ги наблюдаваше втрещен.

Ейми вдигна поглед, усмихната почти похотливо, когато Мигел измърмори:

— Знаеш, че ще те убия, нали?

Тя кимна.

— Да.

— В такъв случай, Ейми, дали да не се забавляваме преди това?

Тя отново кимна и той се приведе съвсем близо до нея.

— Dantzatu nahî al duzu nirekin.^[3] Преди да убием него.

— Добре — съгласи се тя. — Моля те! Чукай ме тук! Чукай ме както преди.

Мигел се засмя. Тъжен и гърлен смях. Ужас вледени кръвта в жилите на Дейвид. Какво ставаше?

Терористът отново прокара линия от ухото на Ейми до устните ѝ с металния връх на дулото си — като хирург, който упражнява разрез, или като месар, очертаващ филето. После се обърна към съучастника си, спотаил се в тъмното.

— Енока. Върви си!

Набитият нисичък мъж офейка с видимо облекчение. Дейвид местеше поглед от Мигел към Ейми, после пак към Мигел. Взираше се в лицата им. Студен ужас сковаваше сърцето му.

Ейми продължаваше да се усмихва, извърнала лицето си нагоре, към терориста — покорна, в жадно очакване. Напрежението в погледа на Мигел бе едва доловимо. По-очевидна беше ерекцията в панталона му с цвят каки.

Страх и отвращение заляха мислите на Дейвид. Не му се искаше дори да поглежда към Ейми. Как можеше да постъпва така? Да не би всичко да беше някаква нелепа шега с него? Да не би тя да се опитваше да спаси само себе си? Или пък наистина желаше Мигел? Дали двамата с него не разиграваха някаква странна и извратена сексуална игра, за която той им беше нужен като зрител?

Сърцето му затуптя гневно... презрително... безпомощно.

Енока беше изчезнал в скалистия проход. Бяха сами. Мигел и Ейми... и Дейвид. Терористът развързваше ръцете на Ейми. Щом я освободи, тя тутакси протегна ръце към Мигел, разкопча колана на панталона му, смъкна го надолу, повдигна ризата, започна да го целува под избръснатата брадичка, галеше очертанието на челюстта му като ханъма, която подготвя султана за любовна нощ. Вещица, която моли козела да я удостои с ласките си.

Дейвид се извърна отворен. Не желаше да гледа. Не можеше да се махне, беше вързан и щеше да се наложи да слуша, обаче не желаше да гледа.

В пещерата отекна дълбок глас:

— Ей, ти!

Дейвид отвори очи.

Мигел беше върху Ейми — едра висока фигура, извита над дребничката млада жена като тъмен покрив. Но гледаше към Дейвид и пистолетът все още беше в ръката му.

— Ти, Мартинес. Гледай или ще те убия. Гледай, а после ще те убия.

Бясна погнуса изпълни Дейвид. Присви свъсените си очи и погледна.

Ейми лежеше по гръб. Беше гола от кръста надолу. Устните ѝ търсеха голите рамене на Мигел и жадно го целуваха. Дейвид наблюдаваше с мрачно отвращение как Мигел прониква в нея. Чукаха се, вече наистина го правеха и Ейми го целуваше. Пъхаше пръсти в устата му и той ги смучеше, ближеше пръстите ѝ. Хапеше ги и ги вкусваше. Хълбоците му се мятаха на бесни тласъци към нея, лицето му беше застинало в блажена гримаса. Мигел стенеше.

— Моята сладка ягодка... Малкото ми момиченце. Още обичаш татенцето, нали?

Хапеше белите ѝ гърди, обхванал с длани белия ѝ задник — надвиснал над бялата ѝ плът силуеет, който я поглъщаше цялата с тъмната си вълча муцуна. На Дейвид му причерня от отчаяние.

После терористът достигна уродливата си кулминация. Ръцете му потръпнаха конвулсивно и той се отпусна тежко напред.

Главата му легна върху голите ѝ бели гърди. Тя го галеше по главата, милваше го.

А после Ейми се ококори и впери поглед в Дейвид с неразгадаемо изражение.

— Да вървим.

Дейвид се задави.

— Моля?!

— Той заспа. Винаги заспива след секс. Винаги. Много дълбоко. Имаме шанс!

Ейми лекичко избута Мигел. Дейвид смаян установи, че тя има право — Мигел хъркаше, потънал в безпамятен сън. Дори не помръдна, когато Ейми го избута настрани върху скалата.

Дейвид отмести поглед, докато Ейми се обличаше. В главата му се завихриха куп въпроси. Наистина ли тя направи всичко това, за да могат да избягат? Що за черна и жестока комедия се разиграваше? Докато гледаше настрани, Дейвид забеляза пистолета, паднал от ръката на Мигел.

— Ръцете ми. Ейми!

Тя вече го развързваше. Щом освободи насинените му китки, Дейвид се наведе и взе пистолета. После се увери, че Енока го няма.

Имаше възможност да убие терориста. Да застреля Вълка. Дейвид се вгледа в спящата глава на своя мъчител.

Не можеше да го направи. Не можеше да убие спящ човек, изобщо не можеше да убие човек. Беше адвокат, не убиец, и цялата тази история беше абсурдна. Злокобна, но абсурдна. Освен това, дори да го убиеше, нямаше да го победи. По стените на баските села щяха да се появят многобройни графити. *Оцоко*. Вълка. А споменът за онова, на което току-що бе станал свидетел, никога нямаше да го напусне.

— Моля те! — умоляваше го Ейми.

Той отстъпи пред настойчивостта ѝ. Изпълзяха по скалата навън от пещерата, от другата страна на просеката. Щяха да успеят. Дейвид усети радостната тръпка от бягството, въпреки че мислено още се терзаеше от мъчителната сцена, която беше принуден да наблюдава. Ейми тичаше пред него, нагоре по една пътека между дърветата и храстите.

— Сара. Ще пристигне всеки момент.

Тичаха до края на пътеката, после тя се превърна в черен път, който пък стана мъгливо селско шосе. Шпилът на църквата в

Сугарамурди изникна от другата страна на един пуст площад.

— Ето там!

Ейми хукна към кола, паркирана до църквата. Отвори вратата със замах, а Дейвид отвори другата. Сара беше вътре и неистово ги обсипваше с въпроси на испански, но Ейми ѝ нареди кратко:

— Тръгвай!

Колата изхвърча с бясна скорост от площада и от Сугарамурди и пое по друг планински път.

Дейвид погледна към другия край на задната седалка.

Ейми бе притихнала, но плачеше.

[1] Един език не стига (баск.). — Бел.прев. ↑

[2] Рибна яхния. — Бел.прев. ↑

[3] Искаш ли да танцуваш с мен? (баск.). — Бел.прев. ↑

12

Сара подкара бързо към пътя, където бяха оставили взетата под наем кола — за броени минути изминаха разстоянието, което пълзешком бяха преодолели за цял час. Ейми мълча през целия път, изтри сълзите, после не обели нито дума въпреки настойчивите и многократни въпроси на Сара.

Испанската журналистка ги изгледа озадачено и гневно, когато най-накрая двамата излязоха от колата на дъжда. Очевидно беше заинтригувана от тайнствените събития и от последвалото ги мълчание. Безмълвно и нацупено подаде на Ейми чантата, която според нарежданията ѝ беше взела от апартамента ѝ, ползвайки резервния ключ.

После Сара за последен път изгледа приятелката си изпитателно и удивено, преди да се качи в колата си и да отпраши.

Все още смълчани, двамата поеха бързо по мокрия черен път и се качиха в калната кола под наем на Дейвид.

Действаха механично. Като роботи. Между дърветата се стелеше разпокъсана мъгла. Дейвид седна зад волана, запали двигателя и подкара колата към края на пътя. Бяха наскре дъното и мъртво сърце на гората.

Той извади пистолета от джоба си, поразмисли и после го изхвърли от колата категорично и решително, натисна газта, направи остър десен завой и двамата бързо потеглиха в обратна посока, към Франция. Далеч от Испания, далеч от Мигел, далеч от убиеца. Далеч от пещерата на вещиците в Сугарамурди.

Ейми не обелваше нито дума.

— Добре ли си? — попита Дейвид.

— Да. — Тя спокойно съзерцаваше през прозореца прелитащите покрай тях редици дървета. — Добре съм.

Отпред се появи кола — Дейвид овладя надигналия се страх, но онзи се оказа просто фермер в син и кален закрит пикап. Изпревариха

го и той проследи с поглед как колата на фермера се стопява в мъглата зад тях.

Минаха няколко минути. Ейми му хвърли изпълнен с очакване поглед над скоростния лост.

— Във Франция ли отиваме?

— Да.

— Добре... Това е добре.

Отново се изкачваха. След десетина километра стигнаха до сиво скалисто било — оголено място в гората, над което зорко кръжаха орли с грамадни криле, а след това прекосиха невидимата граница и вече бяха във Франция, подминаха изоставените стари караулки и започнаха да се спускат от върховете.

Дейвид се наслади на пращинката облекчение. Поне бяха извън пределите на Испания, където двамата с Ейми едва не бяха убити. Където Ейми беше... изнасилена. Изнасилване ли беше? *Какво се бе случило?*

За петдесети път през последните трийсет минути той погледна в огледалото за обратно виждане. Просто да провери дали не ги следва някаква кола. Червена кола.

Бяха сами на пътя и той разтри напрегнатите мускули на врата си. Докато лъкатушеха по планинските пътища, той се замисли за изгарянето на вещици. За Сугарамурди.

Представяше си страховитите сцени: млада жена, която влачат за косата през зловец, застлан с плочи площад. Представяше си как селяните ѝ крещат, как я замерват с камъни, как краставите кучета лаят и се зъбят. Чуваше уплашените селски деца да ридаят в тъмницата... Да предават родителите си. Виждаше как свещениците с черни качулки разсъбличат жените голи и оглеждат телата им за дяволски белези...

Помъчи се да проясни мислите си и да се съсредоточи над пътя. Вече се спускаха към подножието на планината и през изтънелите облаци блестеше слънце, а след още малко облаци те съвсем се разпръснаха. Синьото есенно небе се ширна над зелените възвишения и долини на Южна Гаскония.

— Когато го видях за пръв път, той сечеше дърва — каза тя.

Дейвид сепнато погледна към другия край на колата, изтръгнат от мислите си.

Тя повтори думите си. Поде монолог.

— Тогава се запознах с Мигел. Беше на един баски панаир. Баските практикуват свои селски спортове. Наричат ги *la force Basque*. *Хери Коралак*. Изпитания на селската сила. — Лекичкият речен бриз през отворения прозорец на колата поразроши бретона ѝ. — Той мятеше грамадни камъни и сечеше дърва, и печелеше състезанията по дърпане на въже. Знаеш ли, Мигел беше истинска... легенда. Вълка вече беше станал легендарна личност, всички говореха за него — за великана от Етчалар, за сина на великия Хосе Гаровийо, човека с нечовешка сила. *Джентилак* от горите край Ираути. Беше гол до кръста, аз бях на двайсет и три... беше просто физическо привличане. Съжалявам. Съжалявам. Ужасно съжалявам.

Дейвид се зачуди за какво се извинява тя, а също и на кого. Слушаше я как говори ли говори, думите ѝ се сливаха с шума на двигателя и с пулсиращата светлина на планинското слънце.

— По-късно разбрах, че е умен, но и... наистина жесток, убиец. А и силата му... този прочут висок мъж, този *джентилак*... беше порочен. Но сексът беше хубав, поне отначало. Това е истината, наистина съжалявам. Той ме връзваше. Аз го хапех. Веднъж ме поряза по главата с нож. Играехме на една секс игра с нож. Свършвах, когато ми го правеше.

Ейми гледаше право напред, забола поглед в далечните възвишения на хоризонта.

— После започнах да се отвращавам. Доста скоро всъщност. От секса, от вкуса на насиетието. Мигел се оказа сериозно увреден — умствено, емоционално, всякак. Патологично увреден. Винаги след много страстен секс той потъваше в дълбок сън, сякаш изпадаше в кома. Какво е това? Представа нямам.

Ейми го погледна.

— Е, това е. Не се сецах за нищо друго, което можеше да ни даде шанс да избягаме. Той със сигурност щеше да те убие. Може би и мен. Затова му позволих да ме обладае — смятах, че така ще се спасим. Извинявай. Ако искаш, спри колата и ме остави тук. Ще се придвижа на автостоп.

По изражението ѝ личеше, че с мъка удържа сълзите. Гневът на Дейвид се уталожил и на негово място се настани съчувствието на воайора, споделеният и сляп ужас от онова, което бе преживяла тя. Значи го беше направила, за да ги спаси, беше изнасилване. Нещо като

изнасилване. Може би не точно изнасилване. Но Ейми беше спасила живота му.

— Не е нужно да говориш повече за това — увери я той. — Никога повече.

И говореше съвсем сериозно. Тя поклати глава и устните ѝ се разтрепериха, докато през прозореца на колата съзерцаваше хълмистите гасконски долини, зелени и тучни.

— Искам да говоря за това. Още щом Мигел влезе в пещерата, разбрах, че ще поиска... нещо такова. Имаше същата жадна усмивка. Харесваше му да прави секс на открито, опасността, че може да го спипат, да го видят. И преди сме го правили в пещерата на вещиците. Оттам знам за нея. Винаги е ненаситен за секс, все едно дълго се е лишавал.

— Много съжалявам, Ейми.

— Недей. Не беше изнасилване. Беше просто отвратително. Преди наистина го обичах и никога няма да си го простя. Но той щеше да те убие. А вероятно щеше и да те изтезава. Така.

— Той... — Дейвид не знаеше как точно да се изрази. — Той болен ли е? Очевидно е копеле, но ми се струва, че става дума за нещо повече.

— Кой знае. Може би има някаква психоза. Винаги съм се чудела заради тика му... и заради дълбокия сън, и ненаситното либидо... Правехме секс по пет-шест пъти дневно. Където и да е. С много... — Тя се намръщи и продължи: — Вече ти разказах... връзване, хапане, порязване и дори по-лоши неща. Сещаш се.

— Добре...

Той посегна към ръката ѝ, докосна я невидящо, понеже следеше лъкатушещия планински път. Няколко километра мълчаха.

После Дейвид изрече въпроса, който се налагаше от само себе си, същия въпрос като преди:

— Вече може ли да отидем в полицията?

— Не.

— Знаех си, че ще отговориш така.

Тя се усмихна вежливо.

— Разбира се, обаче е вярно. Никаква полиция. Научила съм го от Хосе. Става ли дума за баски, нямай доверие на полицията никъде, и от двете страни на границата. — Ейми го удостои с още една тъничка

усмивка през стиснати устни. — Знаеш ли, че в Страната на баските има пет полицейски части? И всичките са опасни. Някои са убийци от Испания. В други са проникнали хора от ЕТА... Може отново да се окажем в опасност.

— Добре де, но вече сме във Франция.

— Все тая. Хайде просто... да се махнем. Помисли.

Той отстъпи. Може би тя имаше право. Всъщност подозираше, че Ейми греши, но след последните няколко часа не искаше да ѝ възразява, нито да я притиска повече от необходимото.

Пътуваха, грееше слънце, пътуваха.

Дейвид и Ейми размениха местата си и сега той се зае да я упътва. Имаше много ясна представа къде иска да отидат — още по на север и на изток, в Гаскония, далеч от Испания. Към другите градове, отбелязани на картата. Савин. Кампан. Люз сен Совер.

Знаеше точно къде ще отидат, понеже повече от всякога бе твърдо решен да открие истината за църквите, за картата и за дядо си. Дивацината и ужасът от предходните няколко дни само подсилваха целеустремеността му. За своя собствена изненада Дейвид установи, че е въодушевен от бързината на събитията, от поставянето на целите, от причините за нещата. Поне в живота най-сетне имаше удовлетворителна, макар и трудна цел, ежедневието му протичаше на високи обороти и с точна посока след цяло десетилетие на апатия и отчуждение. Сякаш пътуваше в много бърз влак, след като безцелно е карал кола по брега.

Ейми знаеше ли къде отиват? Вероятно, сигурно, кой знае. Тя сякаш едновременно го подмамваше и подлъгваше. Беше като дълбоко синьо езеро насклад скалите, останало след прилива, пълно с измамно бистра вода. Докато Ейми говореше, беше честна и пряма и Дейвид сякаш виждаше всичко — дъното, скалите. Обаче гмурнеше ли се вътре, осъзнаваше истината. Би могъл да се удави в студените и дълбоки води, понеже нейните дълбини криеха опасности.

Затова просто пътуваха.

Околността се ширеше необятна, а тесните френски пътища бяха бавни и пълни с трактори и пикапи на фермери. Няколко часа се влачиха през сънливи селца и забравени баски поселища, покрай ферми, където ръчно написани табели рекламираха *Fromage d'Iraty*^[1]. На хипнотичната светлина на ранния следобед Дейвид отново се унесе

във видения — този път спомени за детството. Играеше ръгби през лятото с баща си — спомни си ослепителната му и щастлива усмивка, острия мирис на кожената топка за ръгби, която усещаше грапава в дланта си. Голямото семейно куче подскачаше весело по тревата. Щастие. И после печал.

Най-накрая спряха в един голям хипермаркет „Карфур“ на главния път за Молеон, където в някакво безлично кафене хапнаха зелена салата и печен сандвич с шунка и сирене, купиха си дрехи и паста за зъби, взирайки се безмълвно един в друг над щандовете на супермаркета. Бяха бегълци, които се крият. А не можеха да имат доверие дори на полицията.

Най-накрая се изкачиха до градчето Молеон Лишар, разположено на брега на красива река и заобиколено отвсякъде от зелените възвишения на Пиренеите.

Дейвид стигна право в средновековното сърце на града и паркира. Протегна се, понеже тялото ужасно го болеше след дългото шофиране, след преживените в пещерата и в гората ужаси. Градчето беше тихо, по калдъръмените му улички в здрача се разхождаха двойки. Ейми и Дейвид се присъединиха към тях — отидоха до брега на реката и от моста се полюбуваха на сините води. В мекия сумрак на ранната есен над главите им кръжаха лястовици. Дейвид се прозя.

— Капнал съм.

— И аз.

Оставиха колата където си беше и отидоха в най-близкия хотел — красив, но скромен хотел две звезди близо до централния площад на градчето, чиято собственичка беше францужойка на петдесет и няколко години. Жената имаше толкова дълги и толкова ярко лакирани нокти, че приличаха на пурпурни животински щипци.

— Bonsoir! J'ai deux chambres... mais très petites...^[2]

— Няма нищо — увери я Дейвид, като се стараеше да не гледа ноктите ѝ.

Асансьорът беше най-миниатюрният в цяла Гаскония. Дейвид спа неспокойно. Цяла нощ сънува.

Сънува, че къщата гори.

От горящата сграда се носеха гласове и молеха Дейвид за помощ, но той не можеше да направи нищо. Стоеше в градината и гледаше буйно пламтящата къща, наблюдаваше как пламъците ближат стените

и накрая видя нечие изгоряло и черно лице на прозореца. Беше майка му. Тя беше вътре в горящата къща, тропаше по стъклото, мъчейки се да се свърже със сина си, и го уверяваше: вината не е твоя, Дейвид, вината не е твоя, когато изведнъж камбаните на църквата забиха силно и Дейвид...

... се събуди.

Облян в пот.

Не бяха църковни камбани.

Облян в пот.

Беше телефонът в хотела. Изкашля се, за да прогони вкуса на кошмара, и изтощено се протегна към телефона.

— Дейвид? Ало?

Беше девет сутринта. Обаждаше се Ейми.

Взе си душ, облече се и слезе долу. Когато и Ейми слезе за закуска на кацналата над реката открита тераса на хотела, тя го погледна изпитателно.

И той незабавно си призна.

— Сънувах кошмар. Непрекъснато мисля за смъртта на родителите си. Странни сънища.

— Може би не е чудно...

— Струва ми се някак свързано със събитията, обаче не знам защо.

— Може би трябва да ми разкажеш. Да ми обясниш. Току-виж ти помогнало.

— Но... какво? — сви рамене безпомощно, жертва на безкрайните си несвързани спомени. — Какво да ти разкажа?

— Не знам. Може да ми кажеш какво се е случило — усмихна се тя и в усмивката ѝ имаше печално съчувствие. Прииска му се да я прегърне, но овладя порива. — Разкажи ми как научи за катастрофата — подкани го Ейми.

— Добре... така... — После замълча, понеже му беше страшно трудно. Досега не беше говорил за това. Дейвид забодя поглед в наполовина изядения си кроасан и в купичката си с черешово сладко.

Ейми му помогна:

— На колко години беше тогава?

— На петнайсет.

Ейми повтори бавно и с предпазливо учудване:

— На петнайсет...?

— Да — отговори той. — Те просто заминаха на почивка през лятото... мама и татко.

— Не си ли бил твърде малък, за да те оставят родителите ти сам?

— Да, беше необичайно — отговори Дейвид. — Бяха много добри родители, винаги прекарвахме прекрасни почивки заедно. И после изведнъж мама каза, че двамата с татко ще заминат сами за един месец. В чужбина.

— И те оставиха съвсем сам в Англия?

Дейвид отмести поглед. На терасата имаше само още двама гости — един германец и съпругата му, които мълчаливо мажеха масло върху разрязаните си на две багети. Туристическият сезон беше приключил. Той се помъчи да не мисли за Мигел. Отново погледна към Ейми.

— Оставиха ме при приятели в Норич. Приятели на мама, семейство Андерсън. Бяхме много близки — децата им и аз. Всъщност семейство Андерсън ме взеха в дома си, когато... мама и татко... когато им се случи... когато катастрофираха. Когато загинаха.

— Разбирам.

— Но точно това е странното! — възкликна Дейвид, неочаквано повишавайки тон. Изчерви се и продължи по-тихо: — Ето кое е странно: помня, че преди да заминат, попитах мама защо тръгват без мен и тя каза: „Ще разберем истината“, а татко се засмя, обаче някак по-различно, смутено.

Ейми се наклони още по-близо към него.

— Ще разберем истината. Защо го е казала?

— Не знам. Май никога не съм се замислял сериозно. Никога не съм искал да се замислям.

Дейвид въздъхна и поклати глава. Отпи от кафето си и се загледа към отсрещния бряг на реката, към стария мост. Запита се дали Мигел е тръгнал подире им, запита се и откъде Мигел бе разбрал, че са в пещерата на вещиците. Някак усещаше, че терористът ще ги намери, където и да се скрият, където и да избягат.

И нищо чудно. Дейвид се сепна, понеже установи, че Мигел ги наблюдава точно в този момент. От моста.

Средновековните перила на моста бяха осеяни с графити на ЕТА. Непохватно изписаните букви гласяха: *Viva Otsoko!*

А до думата *Otsoko* се мъдреше грубовато изрисувана, голяма и много въздействаща черна вълча глава.

Вълка.

Значи беше тук и ги наблюдаваше, винаги наблюдаваше. Гледаше ги как дояждат кроасаните си с конфитюр.

Дейвид преглътна горчивия вкус от рисунката с глътка кафе с мляко. Решително вдигна очи и зарея поглед отвъд моста и предизвикалите тревогата му графити, към отсрещния бряг на реката, към сивите покриви на мансардите на Молеон.

Над буйната планинска река се виждаше шпилът на църква, редица паркирани рена и ситроени и една красива жена на трийсетина години, която излизаше от съседната пекарна и от торбата ѝ стърчеше франзела. На витрината на пекарната рекламираха *gâteaux basque*, дебелите мазни торти с лаубурус от бяла захарна глазура върху мекия оранжев пандишпан и с дебел пълнеж от черешово сладко.

Дейвид гледаше хубавата руса жена, жена като майка му.

И ето че най-сетне истинската му рана зейна сега, в настоящето. *Gâteaux basque*, разрязана на две, за да се вижда червеното черешово сладко.

Спомни си сцената съвсем ясно: как приятелката на майка му, госпожа Андерсън, се появи в стаята му със зачервени очи, как заекваше, как се разрида, а после се извини. Най-накрая успя да му съобщи какво се е случило с майка му и баща му. Автомобилна катастрофа във Франция.

В онзи момент Дейвид се постара да бъде силен: момче, което се мъчи да се държи като мъж, но е едва на петнайсет години. За нищо на света не искаше да се разплаче пред госпожа Андерсън, но когато тя тихо затвори вратата зад себе си, сълзите рукнаха, в онзи миг нещо се развърза вътре в него, нещо се прекърши, нещо завинаги скъса сребърното синджирче на живота и Дейвид се обърна, зарови пламналото си момчешко лице във възглавницата и се разплака, сам-самичък, мъчейки се да сподави срамните слабоволеви ридания.

След това той нарочно никога не беше идвал тук, не беше посещавал Франция, не бе пожелал да научи какво се е случило, как точно са катастрофирали, как майка му и баща му са загинали заедно.

Вместо това бе събрал чувствата, спомените, скръбните мисли и съображения и ги беше пхнал в черна желязна кутия в солниците на сърцето си, както цяла една нация съхранява ценните творби на изкуството по време на нацисткото нашествие. След това Дейвид се зае с работата и ежедневните тревоги, с учението и усилието да държи живота си в релси въпреки всичко, да се предпазва. А ето че сега се бе озовал в Гаскония. Близо до Наваренс. *Близо до Наваренс.*

— Добре ли си?

Ейми се усмихваше съчувствено, притеснено, неясно, нежно и пак съчувствено. Но може би и нито едно от тези неща. Дали той изобщо разчиташе правилно усмивките ѝ?

— Добре съм — отвърна той малко пресипнало. — Просто току-що осъзнах нещо. *А винаги е било пред очите ми.*

— Какво?

Изненадано смълчан, той бръкна в джоба си и измъкна картата.

Дейвид разгледа ситните знаци, градчетата, отбелязани със сините звездички. И внезапно картата се сдоби с ужасяваща горчивина и той преглътна надигащите се в гърлото му чувства.

— Погледни. Ето тук. Виждаш ли колко старателно са запълнени тези звездички? Стилът ми е познат.

— Моля?

— Това е почеркът на баща ми. Картата явно е била негова. Той е отбелязвал по нея... Ето това място — посочи той един от маркираните градове във френската част на пътната карта.

Ейми се понадигна от стола си и погледна.

— Нава... ренс — прочете тя. — Не е далеч оттук... и е отбелязано, така че явно е едно от местата с църквите. Добре...

— Обаче я виж до него... — Пръстът му се отмести съвсем мъничко и посочи малкото градче до Наваренс.

Ейми го погледна.

— Гюрс. Точно до него.

Той кимна. Устата му беше пресъхнала.

— Гюрс.

— Какво означава това?

— Чувал съм името и преди. Много отдавна. Помня, че госпожа Андерсън го прошепна. Нали знаеш как правят възрастните, когато обсъждат нещо, което не искат децата да чуят.

— Значи Гюрс...

— Според мен там са катастрофирали родителите ми. Сигурно картата е била у баща ми, когато се е случило. Когато мама и татко са загинали... *Те са следвали тази карта.*

[1] Сирене от Ираути (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Добър вечер, имам две стаи, но са много малки (фр.). — Бел.прев. ↑

Саймън се опитваше да работи в кабинета си, който гледаше към малката морава на малката му къща в предградията на северен Лондон. Обаче четиригодишният му син Конър непрекъснато връхлиташе вътре, за да покаже на баща си някой паяк, да го попита с какво се хранят овцете и да настоява целият свят да гледа диска с неговото анимационно филмче за Томас Танка.

Бащата трудно устояваше на молбите на сина си — съзнаваше, че е прекалено отстъпчив родител, вероятно защото късно беше станал баща, на трийсет и шест години. Но беше отстъпчив и обожаваше сина си — доверчивите му очи с цвят на далечна синева, начина, по който хлапето наказваше с пръчка непокорната футболна топка. Конър беше същинска природна стихия. И беше способен винаги да разсмее родителите си.

Обаче Саймън трябваше да работи. Първите му две статии в „Телеграф“ относно странните и свързани убийства предизвикаха фурор и редакторът му искаше още. Много повече. В резултат се налагаше журналистът да прави проучвания цяла седмица, днес също.

Усмири Конър с малинов сок, който отмъкна от бюфета в кухнята, и се върна в кабинета си, затвори плътно вратата и остави бавачката, която едва смогваха да си позволят, да се оправя с Томас Танка. Отново седна пред компютъра си и за секунда погледна през прозореца към безкрайното предградие и към една пълна домакиня, която простираше пране.

После започна да рови из „Гугъл“.

Синдактилия.

Проблемът беше, че нямаше какво толкова да научи. След половинчасово търсене не изрови повече от онова, което съпругата му вече му бе обяснила — деформацията се оказа немного честа и бе свързана с различни генетични синдроми: групи болести и нарушения, на свой ред дължащи се на конкретни хромозомни аномалии.

Синдромите имаха много звучни имена: синдром на Аарског, синдром на Лемли Опиц, синдром на Корнелия де Ланге.

Саймън примигна срещу яркия екран на компютъра. Прочете имената два пъти. Взе писалка и си ги записа в бележника.

Нещо му направи впечатление. Повечето от имената бяха френски: синдром на Бардет-Бийдъл, синдром на Аперт.

Френски ли?

След още двадесетина по-насърчителни минути пред компютъра разбра причината. Много от синдромите бяха причинени от бракове между близки родственици, „еднокръвни бракове“, както чудато ги наричаха на един уебсайт. Освен това браковете между близки роднини бяха често срещано явление в откъснатите от света планински общности.

Например в Алпите и в Пиренеите.

Ето защо много френски лекари първи бяха забелязали въпросните заболявания и суетно ги бяха кръстили със собствените си фамилни имена. Синдромите бяха разпространени във френските планини.

Саймън се загледа в трептящите на екрана думи. Пиренеите. Южна Франция. Баските Пиренеи. Отново взе писалката си и написа думата „Пиренеи“ някак безцелно в бележника си. После впери поглед в листа. Чуваше веселия смях на сина си някъде далеч, ама наистина далеч. Саймън се бе съсредоточил. Размишляваше ясно.

Отново насочи поглед към екрана. Бързо натрака „Пиренеи“ и „уродливост“. Прегледа няколко сайта. Споменавахе се за гуша. За психотични разстройства. За вродени болести поради кръвосмешение, недостиг на йод или друг вид хранителен дефицит. И после на екрана се появи нещо друго, нещо, което ни най-малко не беше очаквал.

Докъм осемнайсети век в Пиренеите и на други места уродливостта често била възприемана като признак за прокълнатост или за вещерство.

Както цветисто пишеше на един уебсайт: „По време на маниакалното преследване на вещици през шестнайсети и седемнайсети век стотици невинни жертви били изтезавани, осакатявани или изгаряни на клада само защото са имали нещастieto да се родят с някой пръст повече или с трето зърно на гърдите, хората били буквално премазвани с камъни заради вродената си уродливост“.

Изтезавани. Убивани с камъни или изгаряни. Мислите му се върнаха към зловещите снимки на жертвата от „Примроуз Хил“. Тя беше оплетена. Що за изтезание беше това?

Отне му четири секунди. Ето. Дали ударите на сърцето му се чуваха в стаята?

Оплитане. Разпространено през седемнайсети век изтезание, при което през косата на обвинената във вешерство жена се прокарява тояга, която се оплита все постегнато в косата. Когато инквизиторът няма повече сила да усуква, той хваща главата на жертвата или я завързва за нещо, а по-яки мъже от него поемат тоягата. Често се откъсва целият скалп.

Саймън се зачуди защо ченгетата сами не бяха изровили тази информация. Според Сандерсън Томаски вече беше проучил оплитането. Полицията беше неспособна — или пък укриваше нещо от него. Пазеше подробностите за себе си. И преди го бяха правили.

Саймън се наведе наляво и надраска кратък текст в бележника си. За да си напомня. После отново погледна в екрана. Ами жената във Фула? И нарязаното ѝ на ивици лице? Саймън разгледа списъка с мъчения, на които са били подлагани вещиците, и се стъписа от ужас. Испански паяк, страпато, столът на Юда, разчекване с коне, железни ботуши, крушата на болката — круша на болката ли? — и най-накрая Саймън го откри.

Рязане.

Не го откри веднага, понеже мъчението не се наричаше така. Изтезанието, на което беше подложена жертвата във Фула, се казваше „очертаване на устата“. Описанието му беше просто: обвиненият в магьосничество бива методично кълцан с нож покрай устните и бузите, докато лицето му не се превърне в „поревица от ужасяващи рани и кожата не бъде отделена от лицевите кости. Болката при това извънредно жестоко мъчение понякога е толкова силна, че жертвата изпада в безсъзнание“.

Саймън се пресегна към чашата с кафето, но то вече беше изстинало и не ставаше за пиене, затова той поседя няколко минути в

притихналия кабинет, размишлявайки над откритията си, направени сутринта. Не беше сигурен какво точно е открил.

Понеже не се връзваше, нищо не се връзваше с нищо. Трите убийства бяха извършени в три различни краища на страната, но и трите самотни жертви произхождаха от баските в Пиренеите, а две от убийствата включваха елементи на изтезания, прилагани на вещиците. Обаче нищо не показваше, че тези самотни души действително са „вещици“ — каквото и да означаваше това.

Нещо повече — двете изтезавани жертви имаха същата аномалия: синдактилия, деформация на пръстите на ръцете и на краката, срещаща се сред общности, които живеят изолирано в планините, например в Пиренеите. В Южна Франция.

Саймън се почувства като момче, което гледа ярък телевизионен екран съвсем отблизо: виждаше цветовете на пикселите, детайлите бяха намекнати, обаче той беше прекалено близо до пукащото стъкло, за да добие представа за цялостния образ.

Трябваше да се отдръпне. Да заеме по-обективна позиция.

Прегледа другите факти, с които разполагаха.

Начинът, по който бяха извършени убийствата, говореше за хладнокръвие и ефикасност въпреки зловещите елементи на изтезание. Убиецът или убийците във Фула явно са били много добре екипирани и никой не ги бе видял да идват или да си тръгват — най-вероятно с малка гумена лодка. Сигурно бяха пристигнали под прикритието на мрака, бяха отишли право в къщата на Жули Шарпантие и я бяха изтезавали и убили. Бяха напуснали острова и местопрестъплението преди изгрев.

Случаят на „Примроуз Хил“ демонстрираше сходна вещина и предумисъл, а след крайно зловещите мъчения отново бе извършено хладнокръвно удушване с гарота. В убийството в Уиндзор нямаше изтезания, но умъртвяването беше извършено също толкова ефикасно. Ето защо тези убийства надали бяха дело на тийнейджъри вандали, дишали лепило. Със сигурност не бяха. Беше някой или някоя служба с конкретен план на действие.

А имаше и трето утежняващо обстоятелство. Наистина интересно обстоятелство. Една от жените неотдавна бе тормозена от млад генетик на име Ангъс Неърн, който се опитвал да ѝ вземе кръвни проби.

Освен това въпросният генетик наскоро изчезнал.

Ето какъв бе смайващият и показателен резултат от проучванията на Саймън по-рано през седмицата. Той написа „Ангъс Неърн“ в „Гугъл“ веднага щом се върна от Шотландия, и се оказа, че този Неърн е доста загадъчен субект. Беше изчезнал осем седмици по-рано.

Неърн работеше за частен лондонски изследователски институт, наречен „ГеноМап“ — изследователска организация, която изследваше „геномното разнообразие“. Лабораторията затворила преди три месеца след известна полемика и малко след това Неърн просто... изчезнал. Никой не знаеше къде е. Родителите му, бившите му колеги от лабораторията, приятелите му. Никой.

Разбира се, съществуваше вероятност изчезването на Неърн да е съвпадение. Може би контактът му с Шарпантие нямаше връзка. Обаче нещо подсказваше, че нещата не стоят така: връзките не бяха категорични, но някаква връзка със сигурност имаше. Генетиката, деформациите, Пиренеите, баските, кръвните изследвания... Саймън се нуждаеше само от време, за да навърже цялата верига.

Погледна си часовника и си грабна сакото. Беше обяд, а той имаше доста неприятен ангажимент, трябваше да изпълни едно тежко задължение.

Метна се на колата и подкара към далечните предградия на Лондон, където околновръстното шосе стигаше до първите неугледни ферми и до старателно окосените игрища за голф. И до акрите пищна зеленина около клиниката за душевноболни „Сейнт Хилари“.

Четирийсет минути след като потегли от дома си, журналистът вече наблюдаваше как отбор страдащи от шизофрения играят футбол.

Ако не знаеше какво гледа — как откачалки ритат топка — Саймън никога не би се досетил. Едва когато се приближи непосредствено до тъчлинията, установи, че в мача има нещо странно. Движенията на повечето от играчите бяха видимо сковани. Вратарят пълзеше в зоната за наказателните удари без видима причина. А един защитник спореше разпалено и остро с флагчето в ъгъла на игрището.

— Саймън!

Доктор Фанторп, заместник главният психиатър, махна на журналиста и прекоси игрището тичешком, за да го поздрави.

Лечението чрез футбол беше любимият проект на Фанторп. Според хрумването на Бил Фанторп футболният мач — отборната игра

— спомагаше за социализирането на сериозно изолирани хора с психически заболявания и ги удовлетворяваше при отбелязването на гол, а това подпомагаше преодоляването на ниското им самочувствие. Освен това физическото натоварване контролираше теглото на пациентите — известно е, че мнозина психичноболни са пълни.

— Здравей, Бил.

Лекарят се усмихна — беше по къси гащета, сигурно с два номера по-големи.

— Прочетох статията ти в „Телеграф“. Невероятна история. Баски убийства!

— Да... Много са странни. Както и да е... Ами Тим, как е той?

Бил все още беше задъхан от мача.

— Той е... добре. Миналата седмица направи някакъв пристъп, обаче тази седмица не е никак зле. Бори се за топката!

Психиатърът изпуфтя недоволно, когато нападателят на противниковия отбор се измъкна след крайно слаба борба за топката и отбеляза лесен гол. Лесен, понеже вратарят си седеше на тревата със затворени очи.

Саймън овладя порива да се засмее, обаче не се ли засмееше, щеше да се разплаче. *Този човек там беше брат му* — пълничкият шизофреник на четирийсет и няколко години, който мъкнаше нещо в ъгъла, до флагчето. Нападателят с нож. В далечния край на игрището обикаляше охрана. Саймън допускаше, че мъжът вероятно е въоръжен — клиниката беше със затворнически режим.

Реферът наду свирката си.

— Три на два! — развълнувано възкликна Бил. — Това е чудесно, така, така. Отивам да доведа Тим.

Част от Саймън искаше веднага да си тръгне. Беше изпълнил дълга си и беше видял Тим — макар и само отдалеч — беше се уверил, че брат му е жив, и вече можеше да си върви, да се върне обратно при сина си, бавачката и съпругата си и да се преструва, че Тим не съществува, да се преструва, че цялото му семейство няма същата лудост в кръвта и в гените си, да се преструва, че бащата не се взира в сина си поне веднъж дневно и не се пита: „Така ли е? И ти ли? Какво си наследил?“.

— Саймън?

Тим изглеждаше много радостен, че вижда брат си. Саймън го прегърна. Пълните бели бедра на Тим изглеждаха странно уязвими със сините найлонови футболни гащета.

— Изглеждаш добре, Тимоти. Как се чувстваш?

— А, добре, добре, добре, отлична игра, нали? — разпалено се ухили Тим.

Саймън се вгледа в лицето на брат си: косата му беше още по-прошарена, бузите му бяха по-пълни, но въпреки това Тим като че ли не старееше. Дали лудостта поддържа човека млад? Или просто собствената му представа за Тим беше застинала в съзнанието му — Тим с нож в ръка ожесточено ръга с него майка им в спалнята. И кръвта. Ужасно много кръв.

— Игра много хубаво — каза журналистът, мъчейки се да не мрази по-големия си брат. *Вината не беше негова.*

— О, да. Много добри игрови възможности. Ако останеш тук по-дълго, има... да. Да, несъмнено. Да.

И двамата се постараха да проведат разговор, но изреченията предаваха Тим непрекъснато, затова няколко минути по-късно разговорът секна. Вниманието на Тим се насочи другаде, отплесна се. Саймън познаваше прекрасно това разсеяно и измъчено изражение — брат му чуваше гласовете. Чертите на лицето му издаваха раздражение и тревога — тикове и примигвания. Тим се мъчеше да продължи да се усмихва, обаче чуваше разни неща, всякакви объркващи нареждания.

Прилив на жалост заля братското сърце — жалост, омраза и обич едновременно. Тъгата му зовеше сълзите. Искаше да си тръгне, Тим щеше да остане тук до края на живота си.

— Добре, Тим, вече трябва да вървя.

Тим се усмихна укорително.

— Толкова скоро? Не стоиш дълго, явно сме заети. Както винаги. Да, много заети, докато...

— Тим?

— И аз съм зает, разбира се, работя. Отлично... вътре в системата.

— Тим, чуй ме. Татко ти изпраща поздрави.

Очите на Тим сякаш се замъглиха от скръб, както си стоеше там, пред лудницата, на мекото есенно слънце. О, ужас, брат му наистина ли щеше да се разплаче?

— Саймън?...

— Тим.

— По-скоро... ти несъмнено знаеш... майка и татко са в Южна Африка. Саймън. Аз... аз... аз... направих нещо. За теб.

— Моля?

Бил Фанторп се бе приближил до тях и ги наблюдаваше от няколко метра.

Тим бръкна в джоба на найлоновите си шорти. И извади отвътре малък предмет, грубо издялан от дърво.

— Гъсти. Адски забавно. Помниш Гъсти помниш? Направих куче... дано ти хареса.

По-малкият брат разгледа миниатюрната дървена играчка. И проумя. Като бяха малки, семейството имаше шпрингер шпаньол, Огъстъс — Гъсти. Саймън и Тим часове и дни наред си играеха с Гъсти, целите ваканции, ходеха на разходки в равнината. Тичаха по слънчевите плажове.

Това беше символ на по-щастливите времена от живота им, отпреди мрака на шизофренията на Тим.

— Благодаря ти, Тим. Много... ти благодаря.

Идеше му да захвърли глупавата играчка в храстите. И в същото време страшно, неистово закопня да притежава този предмет. Имаше някаква непоносима горчивина в дребната и жалка играчка.

Бил Фанторп се приближи.

— Тим се занимаваше с резба. Реши, че на теб сигурно...

— Да — каза Саймън. — Прекрасна е. Благодаря.

Бил отстъпи назад. Журналистът прегърна отново брат си, после на лицето на Тим грейна широката му, неспокойна усмивка и по-младият мъж както обикновено изпита ужасното чувство, че брат му прилича на неговия син, на Конър — същата усмивка, *съвсем същата усмивка*.

Саймън се укори мислено и овладя желанието си да хукне по поляната. Ръкува се с Фанторп и бавно се запъти към колата си. Докато вървеше натам, усети душата си да риде от мъка. Продължаваше да държи в ръка малката играчка. Извади портфейла си и я пхна вътре, до кичура коса, който пазеше — от бебешката коса на Конър.

Тъгата му беше толкова силна, че с облекчение се добра до колата, с облекчение попадна и в задръстването трийсет минути по-

късно и заседна в неизменната хватка на северната дъга на околоръстното. Винаги можеше да разчита на това ужасно задръстване. Беше толкова предсказуемо.

Колата му не помръдваше вече десет минути, пръскана от лекия септемврийски дъждец, когато телефонът му звънна.

Беше Идит Тейт.

Каза му, че току-що ѝ се е случило нещо адски изненадващо. Спомена завещанието на Жули Шарпантие.

— Работата е в сумата, господин Куин, в размера на сумата. Обадох се на полицая, за да му съобщя, обаче той не беше... Затова си помислих, че сигурно вие бихте се заинтересували. И звъня на вас.

Саймън превключи скоростите и колата му се придвижи напред с няколко сантиметра.

— Слушам ви. За колко става дума?

— Ами... — засмя се стеснително Идит, — малко ми е неудобно.

— Идит?

Шотландката си пое рязко дъх и отговори:

— Жули ми е завещала половин милион лири.

Времето се влоши. Силни дъждовни струи безмилостно зашибаха разгневените и заседнали автомобили.

Ейми позвъни на Хосе, застанала в края на терасата за закуска. Дейвид я наблюдаваше: оживените ѝ жестове, развятата от освежаващия ветреца руса коса. По смръщеното ѝ лице отсъди, че разговорът е неловък или труден. Тя седна. Той се приведе към нея.

— Какво каза Хосе? Попита ли го за родителите ми? С тях ли е свързано всичко?

Ейми остави телефона на масата.

— Ами... много ми е трудно да разбера. Той говореше безсмислици, дрънкаше несвързано. Беше по-зле, отколкото когато му показва картата.

— И...?

— Каза, че трябва да се махнем. Че Мигел е изключително опасен. Каза също да не се доверяваме на полицията. Както си и мислех. И че най-вероятно Мигел ще тръгне да ни преследва.

Дейвид изръмжа нетърпеливо.

— Това ли е всичко? Вече го знаем.

— Да, обаче освен това той ми се стори... странен. — Ейми се облакът върху покривката на масата, осеяна с трохи от кроасаните. — Хосе ми каза, че заминава. Щял да се скрие.

— Хосе ли? Защо?

Тя сви рамене озадачено.

— Нямам представа. Обаче беше изплашен.

— От Мигел ли?

— Може би. От полицията... Де да знаех!

Капка дъжд тупна върху хартиената покривка — сиво петънце до телефона.

— Аз няма да бягам, по дяволите! — заяви Дейвид. — Трябва да науча какво се е случило с родителите ми. Ако всичко това е свързано... един бог знае как, но... — Той прикова с поглед красивите ѝ сини очи. Като тези на майка му. — Той изобщо спомена ли нещо за мама и татко?

— Не, не спомена. Съжалявам — измънка Ейми.

Дейвид се облегна назад с кратка въздишка от безсилие. Бяха опитали всичко възможно с Хосе, обаче той със сигурност знаеше повече. Дейвид отпи от кафето си и се намръщи от вкуса на утайката, после отново се свъси и погледна към телефона на Ейми.

Мобилният.

Прозрението го удари като електричество. Пресегна се, грабна телефона на Ейми и я погледна.

— Точно така!

— Какво?

— Сигурно използва това. Мисля, че Мигел ни намира чрез мобилната мрежа.

— Моля?

— Мобилните се проследяват, нали? Триангулация. Лесно е.

— Как...

— Ти сама ми каза, че това е френската Страна на баските. ЕТА има симпатизанти навсякъде тук, дори в полицията. Може би и в мобилните оператори. В телекомите?

Тя го гледаше напрегнато.

— Обадих се по телефона пред пещерата на вещиците.

— Именно. Той знае номера ти. А сега, след като се обади и на Хосе, той ще ни проследи в Молеон. Може би в момента пътува насам.

Нов порив на вятъра премина по терасата. Дейвид се изправи, отвори капачето на телефона и извади SIM картата. Наведе се, прицели се и хвърли малката карта в реката. Ейми го наблюдаваше. Той затвори телефона и ѝ го върна.

— Добре, да тръгваме. Багажът ти готов ли е?

— В колата е при твоя, но защо...

— Ще купим друга SIM карта! Хайде!

Той я поведе надолу по стълбите от терасата към колата. После напуснаха Молеон.

Той посочи сляпо към картата, докато шофираше — вече беше вдигнал деветдесет километра в час.

— Така, моля те... Ейми, направи маршрут. Да е на зигзаг, непредсказуем. Да отидем да видим тези църкви. Още сега.

Тя покорно разгледа старата карта, потърси логиката зад сините звездички. Прелитаха през обширни гори. Планинските върхове в

далечината бяха покрити със сняг — като зловеща редица от последователи на Ку-Клукс-Клан.

Лесно откриха град Савин. След един час бързо и напрегнато шофиране стигнаха до скупчените му полегати покриви. Савин бе красиво разположен на хребет и от него се откриваше гледка към сивкави ферми и лозя. Паркираха на една странична уличка и се озърнаха. За Мигел. За червената кола. Улицата беше празна.

Мирис на тамян обгърна Дейвид, когато влязоха в църквата на Савин. Неколцина американци снимаха богато гравирани органи. Дейвид погледна един грубовато изработен стар купел, чийто пиедестал формираха трима изваяни от камък селяни, които крепяха водата. Лицата на селяните бяха тъжни. Безкрайно тъжни.

После Дейвид обиколи нефа и мястото за хора, огледа около олтара, където каменните плочи бяха нашарени с меки цветове от стъклописите на прозорците. Влезе в един страничен параклис, посветен на папа Пий Х. Строг портрет на папата властваше над малкото помещение. Отдавна покойният папа гледаше гневно за вечни времена в ухаещата на тамян гробовна мрачевина.

В църквата нямаше нищо друго. Ейми вече се беше отказала и беше седнала на една пейка. Изглеждаше изморена.

Него обаче нещо го заинтригува. Имаше ли значение? Или пък не?

Отстрани Дейвид забеляза още една, по-малка врата. Защо църквата ще има две врати, една от които е толкова видимо по-малка от първата? Той застана на място и се огледа. Погледна назад. Малката врата се криеше в ъгъла на църквата, в югоизточния ъгъл — нисичка и скромна. Дали беше важно? Колко църкви имат два входа? Много може би.

Дейвид приближи към по-малката врата и докосна гранита край нея — студената и стара странична каса беше излъскана и гладка. Металната брава беше ръждясала и неизползвана. В трегера на вратата имаше грубо издялана тъничка, дълга и много характерна стрела, чиито три линии се срещаха най-долу — натам сочеше стрелата.

Той отстъпи назад и едва не се блъсна в свещеника, който се навърташе зад него.

— Хммм... је m'excuse... извинете...

Свещеникът го удостои с пронизващ, бдителен поглед, после се отдалечи към нефа на църквата, шумолейки с изкуствената материя на расото си.

Дейвид се взря вцепенен в стрелата. Спомни си за купела от Лесака. В онази църква имаше два купела, а на единия беше гравирана същата грубовата стрела. Примитивна, но категорична — три издълбани линии, които се сливаха горе, стрела. Онази стрела сочеше нагоре.

Мислите му вече шеметно се въртяха, зъбците на ребуса бързо щракаха. Ами църквата в Аriskун, която имаше две врати и две гробища. Можеше ли да забрави второто гробище? Статуята на ангела с угасения в околото му жълтеникав цигарен фас се бе връзала в паметта му.

Както и старицата с тумора на шията, която ги сочеше и проклинаше.

Лайнари, лайнари, лайнари.

Приближаваше се до целта. Нямаше представа колко. Но беше по-близо и искаше да продължи да напредва. Даде знак на Ейми — да вървим? — тя му се усмихна изнурено и се изправи. Обаче Дейвид не сподели с нея мислите си, докато отиваха към колата. Защото част от тези мисли бяха наистина тревожни. Съществува ли някаква злокобна връзка между знаците по купела и знаците... по черепа на Ейми? Вярваше на разказа ѝ за Мигел — за сексуалната игра с ножа. Болезнената ѝ откровеност, докато правеше това признание, беше съвсем непресторена. Обаче белезите. Белезите бяха странни. Като онези по челата на вещиците след сборище и съвкупление със Сатаната.

Идваше му в повече и беше упоително разстройващо, твърде сложна смес от отблъскващи представи. Докато крачеше по чакъла на паркинга, Дейвид смътно усети, че му се гади. Ръмеше сивкав дъждец. Без да си продумат, двамата с Ейми отпътуваха към съседния град, закриволичиха през Гаскония, мъчейки се да отклонят Мигел от следите си.

Шейсет километра празен път ги отвеждаха съвсем бавничко към Люз сен Совер. Шосето се виеше зрелищно между стени от канари, а тук-там по някой страничен път грубо се връзваше в потискащите стени на пропастите — отново се движеха към Пиренеите. Облаци

обгръщаха черните, мрачни и навъсени планински върхове като белите дантелени нагръдници на благородниците на Ван Дайк.

Направиха още един, последен завой и видяха местоназначението си — сгушения в зелена долина град. В старата и печална сърцевина на Люз сен Совер се криеха поредните ниски къщи, скупчени около много стара църква. Паркираха точно до църквата, измъкнаха се от колата и влязоха. Дейвид знаеше, че е съвсем близо до пулсиращото сърце на загадката, поне до една нейна част — какво означават църквите. Нямаше представа какво е решението, обаче го чуваше, чуваше дългия протяжен вой на признанието — ето какво означава всичко.

В енорийската църква на Люз сен Совер имаше още двама човека. На пейките от последния ред редом до жена, която, изглежда, бе майка му, седеше видимо бавноразвиващ се младеж. Очите му се въртяха, по брадичката му се стичаше браздулица слюнка като влажна следа от охлюв. Лицето на майка му беше преждевременно състарено, видимо уморено от необходимостта да се грижи за такъв син. Кретен. Дейвис изпита прилив на съчувствие и отпрати на жената безпомощна, но искрена усмивка.

Ейми разглеждаше олтара и източната част на църквата. Когато се върна при него, изражението ѝ беше отчаяно.

— Не разбирам. Няма нищо.

— Не съм толкова сигурен... може би има нещо.

— Моля?

Той погледна към нея.

— Търси чифтове. Двойки от неща. Две врати, две гробища, две...

— Два купела? Видях два купела. Ето там...

Приблжиха се с отекващи в каменната тишина стъпки.

Тази църква също имаше два купела, единият от които беше полускрит в затулен с паяжини и плесенясал ъгъл. Беше мъничък, скромнен и някак меланхоличен.

Точно като онзи в Лесака.

— Но... защо са два? Защо изобщо трябва да има два? — попита Ейми.

— Не знам — отговори той. — Нека просто да не спираме.

След още един напрегнат и прекаран в мълчание час двамата стигнаха до отдалеченото пиренейско село Кампан, откъснато и усамотено в дъното на една странична долина. Дейвид спусна стъклото на прозореца и заоглежда, докато минаваха по главната улица.

От прозорец или от вратата на всяка къща се хилеше голяма парцалена кукла. Недодялани парцалени кукли, големи почти колкото възрастен човек, се мъдреха и във витрините на магазините. Още една голяма кукла лежеше на пътя, паднала от някоя подпрозоречна дъска — лежеше просната, вперила поглед в дивите върхове на Пиренеите, оградени Кампан като в затвор.

Ейми смаяно изглежда куклите.

— Боже!

Паркираха в една пресечка и отидоха пеш до безлюдния център на селото. Пътьом подминаха едно порутено и затворено туристическо бюро, на чиято витрина се мъдреше малка печатна табела. Ейми я прочете на глас и я преведе на Дейвид: празникът за изработването на парцалени кукли се оказва местна традиция. Хората в малкия Кампан от векове изработвали тези големи кукли, наричани *mountaques*, и в средата на септември хората излагали ръчно изработените си кукли по прозорците и входовете, в магазините и автомобилите си.

Това беше село на кукли. Село на мълчаливи и безстрастни куклени лица, ухилени нелепо неизвестно на какво. Усмивките им създаваха усещането за нещо присмехулно или оскърбително.

Не че имаше кой да се почувства застрашен или оскърбен: Кампан беше опустял, заключен, празен, смълчан, закепенчен. Някаква старица излизаше от магазин за конско месо — погледна към тях, начумери се и бързо зави зад ъгъла.

Стигнаха до главния площад на Кампан. Скръбен военен паметник, автобусна спирка и един магазин, също затворен — ето това беше центърът. Една къса уличка водеше до мост над бурната река Адур. Дори оттук Дейвид виждаше, че отсрещният бряг на реката е съвсем запуснат — поле с останали без покрив къщи и прогнили плевни.

Кампан беше съвсем празен и наполовина обезлюден.

Другата улица от площада стигаше право до църквата. Желязна порта водеше към обраслия двор, ограден с висока и сива каменна

стена.

Вратата на самата църква беше отворена и те влязоха направо. Нефът беше украсен с евтини червени пластмасови цветя. На първия ред седяха четири парцалени кукли и гледаха към олтара — цяло семейство манекени.

Дейвид се огледа за чифтове, обаче не намери нищо. В Кампан имаше един купел, една врата, един амвон и четири парцалени кукли, ухилени идиотски като семейство от бавноразвиващи се.

Никакви двойки.

Ейми вероятно усети безсилието му и положи длан на рамото му.
— Може би е по-сложно...

— Не, сигурен съм, че е това. Две. Трябва да бъде. — Изрече думите остро, несправедливо гневно. Ейми трепна и той се извини. Каза, че се нуждае от чист въздух, и отново излезе навън, в двора на църквата. Мрачният есенен ден беше неприятен и потискащ, но все пак навън беше по-добре от тъмната вътрешност на църквата.

Дейвид пое въздух и отново издиша, за да се успокои. Огледа се с бистър ум. Размисли. Далечните планински върхове надничаха над измазаната тухлена стена на църквата.

Дейвид се взря в стената.

Ако имаше втора врата, би трябвало да бъде в този странен и висок назъбен зид, който преграждаше целия двор на църквата.

Мокрите храсти, избуяли между гробовете, затрудняваха издирването. Огромни паяци се разбягваха от стъпките му.

— Какво правиш?

Ейми го бе последвала навън.

Той вдигна ръка, без да се обръща.

— Търся... врати. В тази стена. Не знам какво друго да направя.

Подритваше мократа растителност, за да си проправи път, тъпчеше дивите рози и се катереше по натрошените надгробни плочи. Въздухът беше влажен, сякаш всеки миг ще завали, гробовете бяха хлъзгави на допир. Дейвид се катереше, хлъзгаше се, проучваше.

Стената беше цяла-целеничка, в древните тухли не се виждаше никакъв отвор.

— Насам! — провикна се Ейми.

Беше зад него и дърпаше бръшлян, прораснал над един участък от стената. Зад бръшляна имаше врата — затворена и неизползваема,

но врата. Дейвид приближи с бърза крачка и се наведе да погледне: малката портичка лъхаше на древност, камъните около нея бяха разкривени, кафявото дърво беше загнило, но вратата все още беше стабилна. Категорично затворена. Затворена от векове.

Дейвид се вгледа по-отблизо. На трегера беше гравирано нещо.

Той нетърпеливо изтръгна и последните извити стъбла на бръшляна и в средата на камъка се показа издълбаният символ.

— Ето — развълнувано и тревожно възкликна той. — Тази стрела! Навсякъде я виждам. Купелите, вратите, стрелите.

Ейми клатеше глава.

— Това не е стрела.

— Моля?

— Сигурна съм, че това не е стрела.

— Как така?

— Понеже има такава на една къща в Елисондо. Помня, че веднъж минах покрай нея заедно с Хосе преди години. Попитах го какво означава символът, а той отвърна уклончиво. Необичайно уклончиво.

— Аз не...

— Помня само следното: той го нарече *Patte d'oise*. Ясно си го спомням, понеже го каза на френски.

— *Patt...* какво означава това? *Patt...*?

— *Patte d'oise*. Гъши крак. Древен символ. — Ейми изтупа още малко пръст от вдълбаните линии, грубо изрязани в камъка. — Това е гъши крак, а не стрела. Гъши крак с ципи.

Вече бяха на последния етап от пътуването — насочили се бяха към последното място, отбелязано на картата. Приближаваха към центъра на лабиринта.

Наваренс. Близо до Гюрс.

Наваренс беше доста по-на север, затова спряха да заредят. Дейвид отиде в малкото магазинче, мъчейки се да отгатне какво означават онези врати. По-малки врати, по-малки гробища, по-малки купели. Защо?

Не се връзваше. Защо всичко ще бъде дублирано по такъв ексцентричен и почти оскърбителен начин? Да не беше някакъв своеобразен апартейд като пейките за чернокожите през 50-те години в Алабама? Като някога в Южна Африка?

Или ставаше дума за нещо различно? Възможно ли беше това да са по-малки врати... за по-дребни хора?

Това обаче нямаше почти никакъв смисъл — по-дребничките хора можеха да влизат през която и да е врата.

Когато Дейвид влезе в магазинчето на бензиностанцията, дрънна някакъв звънец. Той се запъти право към касата и купи нова SIM карта на Ейми и един чисто нов мобилен телефон, за всеки случай. Собственикът на бензиностанцията ядеше червена наденица и багета, докато тракаше сметката. Дейвид погледна сумата на бележката и се помъчи да си напомни, че не му се налага да се притеснява за пари.

В колата и двамата бяха умислени и мълчаливи. Дейвид усети как тъгата се засилва, когато поеха на последния етап от пътуването. Замисли се за родителите си. И спомените изникнаха в съзнанието му, въпреки че планините избледняха зад тях в огледалото.

Беше върху силните рамене на дядо си, а по детската му уста беше полепнал облак розов захарен памук. Синият Тих океан блещукаше, а майка му беше млада и крачеше до тях, баща му също беше там и се смееше. Кога беше това? Какво търсеха там? На колко

години е бил той тогава? На пет? На седем? На девет? Всичко му беше в мъгла — твърде смътно, за да различи каквото и да било ясно.

И най-мъчителното беше, че няма кого да попита. Ето кое бе най-лошото. Не можеше да позвъни на майка си и да попита кога са правили това, не можеше да попита и дядо си защо са го правили. Не бе останал никой, който да му даде отговори, да му обясни детството му, да се смее на смехориите, да му разказва спомени, да му припомни кога са ходили на онзи пикник... Останал сам-самичък след всички останали, Дейвид с неистова тъга копнееше да узнае защо. Дядо му го беше изпратил тук неслучайно, причината трябваше да обясни всичко.

Трябваше.

Дейвид здраво стисна волана. Пътуването до Наваренс ги отведе до село Гюрс, което на практика беше предградие на Наваренс.

Гюрс беше разпилян. От двете страни на дългия френски път имаше редици успоредни дървета, варосани в основата. На юг от града се простираше странна равна площ — осяяна със стъклени постройки, подобни на автобусни спирки. Дейвид погледна натам и отмести очи. Над поляната изникна огромно черно разпятие и той изпита неустоймото желание да увеличи скоростта. Кръстът беше толкова черен...

Продължиха право напред, прекосиха селцето Гюрс, сгушено до главния път, и няколко минути по-късно видяха табелата на Наваренс.

Най-сетне Ейми се обади:

— Знаеш ли, не е нужно да го правим сега... — Печалната ѝ усмивка излъчваше състрадание.

— Какво искаш да кажеш?

— Можем да почакаме. Днес денят беше дълъг. Може би трябва да почакаме.

— Аз съм добре. Добре съм. А ако Мигел ни преследва, искам да приключваме бързо.

Зачуди се защо го каза. Беше сигурен, че Мигел ги преследва. Може би в момента беше в Молеон и разпитваше собственичката на хотела. Облегнал се на рецепцията, висок, с белези, внушителен. Накъде поеха двамата, които говореха на английски?

Докато преодоляваха последните няколко километра, Ейми го попита:

— Защо досега не си се опитвал да узнаеш повече за катастрофата?

Той въздъхна.

— Бях млад... Исках да се предпазя. От болката. От това да знам.

— Затова дори не ти е хрумнало, че картата има връзка.

— Вероятно. Да. Отричане. Заличаване. Потискане на спомените. Избягвах подробностите. А семейство Андерсън ме предпазваше от истината. Бях само на петнайсет и съвсем сам.

— Разбираемо е.

— Именно. Сега обаче трябва да се замисля над това.

Дейвид превключи на втора, загледан към човек, който караше колело по платното на предградието. В края на пътя се виждаше червена кола. Дейвид потуши напирещите отвътре викове на тревога и скръб.

Паркираха непосредствено до центъра. Нямаха друг избор — историческият град беше укрепен и очевидно достъпът на коли в центъра беше забранен. Затова заключиха автомобила и продължиха пеша.

В края на празен сив площад насреща им се изпречи карта на града. От нея разбраха, че са близо до църквата. След последни няколко метра се озоваха пред внушителната фасада на „Наваренс Сен Жермен“. Беше сурова и сива сграда, с намек за готически арки, но нищо повече — като избледняващ спомен за готиката.

Вътрешността на църквата беше съвсем пуста, точно както и другите църкви. Близо до олтара възрастен свещеник подреждаше някакви книги. На стената над оплешивяващата глава на свещеника Дейвид забеляза портрет. Не се налагаше да приближава и да чете надписа — портретът беше съвсем същият като онзи в Савин. Същото строго викторианско лице, начумерено, неодобрително, надменно.

Папа Пий Х.

Главната порта на църквата се захлопна шумно зад тях. Стреснат от шума, свещеникът се извърна и впери поглед в Дейвид. Взираше се в него и лицето му пребледня, когато, явно сличан, го позна.

Дейвид искаше да се приближи и да поговори с него, обаче свещеникът се затътри настрани, поклати глава и продължи заниманието си, сякаш избягваше да ги гледа, решително

пренебрегваше присъствието им. Отново се залови да подрежда книгите.

Какво беше това? Дейвид се измъчваше, нетърпелив и уплашен. Да не би да си въобразяваше? Може би се оставяше на параноята да го завладее. Въпреки това усещаше, че Мигел е по следите им точно в този момент. Знаеше го по туптенето на сърцето си: бър-зо, бър-зо, бър-зо...

Дейвид огледа вратите на църквата. Понеже множественото число беше вярно, отново. Имаше две врати.

Ейми се приближи.

— Добре. Кампан, Люз, Савин, Наваренс. Две врати. Винаги по две врати. И две гробища. Свързани са, обаче как...

Той сви рамене.

— Двете врати сигурно могат да получат някакво обяснение, обаче два купела или два бокала? Просто не виждам смисъл — въздъхна той. — А и символът. Гъшият крак. Не го разбирам.

Настойчиво просъскване прекъсна разговора им.

Беше свещеникът.

Старецът се беше приближил и дърпаше Дейвид за ръкава — бърбореше нещо със силен френски акцент, настойчиво, разпалено, съобщаваше нещо важно. Очите му бяха кървясали и жълти като оцветен яйчен белтък. Дейвид отговори с отчаяно и извинително свиване на рамене — не разбираше!

Ейми се приближи и се намръщи, докато слушаше свещеника. После обясни на Дейвид и преведе:

— Казва, че... те познава. Странното е, че според думите му... те очаквали. Обаче сега, когато видял лицето ти, се почувствал... по-различно. Исква да знае дали баща ти се е казвал... Едуард...

Дейвид потръпна от тези думи. Погледна първо Ейми, после стареца.

— Да. Едуард! Едуардо Мартинес. Защо?

Свещеникът се кръстеше и повтаряше:

— Едуардо Мартинес... Едуардо Мартинес...

Ейми слушаше внимателно и преведе следващите думи на свещеника:

— Явно си одрал кожата на баща си. Той казва, че всички в Наваренс знаят какво се е случило... за катастрофата... О, боже мой!

— Лицето на Ейми стана скръбно и състрадателно. — Дейвид... не знам как да ти го кажа, не е била катастрофа, било е... било е нещо друго.

— Просто ми кажи.

— Той твърди, че родителите ти са били убити.

Сините ѝ очи бяха ококорени от състрадание, обаче Дейвид просто искаше да узнае истината.

— Попитай го... Попитай го, моля те, дали ще се съгласи да седне с нас и да ни разкаже повече.

Старият свещеник изглеждаше нервен и дори уплашен, но явно се съгласи.

— Казва, че знае още съвсем малко. Но било опасно. Ордент ни чакал. Трябвало да им съобщи. Нямам представа какво означава това... Той се чуди... дали не може да отидем на друго място, по-дискретно, и то веднага.

— Мерси! — възкликна Дейвид. — Благодаря ви, благодаря ви!

Тримата се запътиха към ярката светлина — отворената врата. По-голямата врата, която се беше затръшна зад тях. Преди да излязат на светло, Ейми вдигна ръка и каза:

— Спрете.

— Какво?

В позата на Ейми имаше нещо отбранително. Нещо адски уплашено.

Тя кимна към площада.

— Кола. Тъкмо спира.

Той знаеше каква ще бъде следващата ѝ дума:

— Мигел.

Заля го вълна от студен ужас — чак до върховете на пръстите. Бягай или се сражай. Заслони очите си с ръка и огледа площада...

Ейми имаше право. Една червена кола тъкмо завиваше към площада. Вратата се отвори и отвътре се показа Мигел заедно с още двама тъмнокоси мъже. Тръгнаха към църквата.

Дейвид се шмугна обратно в тъмните сенки. Скован от страх. Ейми също се дръпна от прага.

— Още не ни е видял.

— Но ще ни види. Идва... В капан сме.

От тъмната вътрешност на църквата впериха поглед към злокобно ярката светлина.

Друг глас се намеси в напрегнатия им разговор. Свещеникът буташе Ейми и настойчиво ѝ говореше нещо.

Ейми преведе:

— Казва, че можем да избягаме. Да минем през другата врата. Каква е?

— *La porte des Cagots!* — заеквайки, отговори свещеникът. — *La porte des Cagots!*^[1]

Свещеникът забързано ги поведе към другата врата, прекосявайки църквата. И дърдореше като обезумял. Ейми и Дейвид го последваха.

Ейми прошепна:

— Казва нещо за вратата на... каготите? Водела към средновековния квартал... можело да се измъкнем оттам. Твърди, че може да избягаме...

Застанаха пред страничната врата, скромната врата, по-малката врата. Ейми погледна Дейвид, той погледна нея.

— Дейвид!

Той примига и отново огледа площада. Доста далеч — макар да бе трудно да се определи, понеже светлината беше ослепителна в

сравнение със сумрака в църквата — трите фигури, изглежда, бяха спрели.

Но после бързо закрачиха към църквата.

— Идва!

— *La porte!*

Възрастният свещеник се мъчеше да отвори вратата, обаче бравата явно не бе помръдвала от десетилетия. Дейвид му се притече на помощ. Въртеше, дърпаше — нищо.

— Съвсем е ръждясала!

Дланите на Дейвид бяха потни от напрежение — и от страх — но той сграбчи старата дървена брава и отново я натисна с все сила.

Мигел се приближаваше, почти бе стигнал църквата. Всеки момент щеше да влезе, да ги види, притиснати в ъгъла... и да извади пистолета си. Портата обаче не поддаваше.

— Опитай с това!

Ейми държеше в ръка стъкленица.

— Взех го от олтара. Миро.

Мирото се просмука в бравата, докато Дейвид неистово я въртеше. Възрастният свещеник мърмореше:

— *Votre père, votre père...*^[2]

Металът застърга — и въздъхна — после поддаде. На главния вход на църквата се очертаха три силуета, но бравата на вратата вече се отваряше. С последно ръждиво издихание вратата рязко се отвори към кладенец от светлина, заобиколен от извисяващи се край него средновековни къщи, разкривени и стари. От вътрешния двор тръгваха различни улички и се губеха в сенките.

Гласът на Мигел ли прозвуча зад тях? Отекна някакъв шум. Свещеникът беше затръшнал вратата — беше останал вътре и препречваше пътя на Мигел. Имаха шанс.

— Надолу! — кресна Дейвид.

Ейми вече го бе последвала. Дейвид я сграбчи за ръката и двамата хукнаха. Той не се осмеляваше да погледне назад. Свещеникът беше в църквата, може би ги бранеше, противопоставяйки се на Мигел. Какво щеше да се случи? Мигел можеше да стреля. Щеше да разбие вратата... и тогава... и тогава...

Дейвид продължи да тича. Пресечката приличаше по-скоро на покрита канавка, над която бяха надвиснали стрехите и издадените

навън горни етажи на старите постройки. Снопове слънчева светлина пробиваха между плочите като сияйни копия, които трябваше да избягат. Дейвид тичаше, почти препъвайки се, и мислеше за родителите си. Убити. Покосени. Унищожени.

Страхът му беше примесен с гняв, коремът му се бе стегнал от ужас, докато бягаше. Най-сетне се измъкнаха от уличката и се озоваха на една поляна, оградена със стар назъбен зид с бойни кули.

— Оттам?

Беше готически проход — пронизваше белите варовикови стени от Наваренс. Отвъд имаше падина с ров, а отвъд рова по едно мостче се стигаше до паркинга.

— Там!

Ключовете от колата се хлъзгаха в потните длани на Дейвид, докато отваряше вратите. Мушнаха се вътре. Дейвид форсира и даде на заден, изхвърчаха на пътя.

На юг. Караха няколко минути — бързо и мълчаливо. Дейвид погледна в огледалото. Нищо. Погледна отново. Нищо. Ейми въздъхна напрегнато:

— Това е прекалено. Бяхме на косъм...

Дейвид отново хвърли поглед в огледалото за обратно виждане, докато шофираше. Обаче пътят беше пуст. Не ги следяха. Страховитото напрежение отслабна съвсем мъничко, наистина съвсем мъничко. Вече бяха извън градчето, преди кръстопът, на който имаше голяма сграда от алуминий.

Той спря. Подаде на Ейми телефона с новата карта, която беше купил на бензиностанцията.

— Ще провериш ли нещо, ако обичаш?

— Какво?

— Тези хора с вратите. Как ги нарече той... каготи?

Ейми поклати глава.

— Сега ли? Не трябва ли просто да се омитаме от тук?

Той изруга язвително.

— Зарежи това. Къде ще отидем? А и ако избягам... никога няма да науча отговора. Родителите ми са умрели тук, били са убити, по дяволите! Трябва да е свързано с тези църкви, с каготите, иначе защо дядо ще ми дава картата, картата на баща ми, на която са отбелязани тези каготски църкви?

Ейми кимна и се усмихна нещастно. Пое си дълбоко дъх, взе телефона, включи го и влезе в интернет.

— Така.

— Провери каготите. И символа — гъшия крак.

Ейми притихна, докато търсеше в мрежата. Дейвид отмести поглед и отвори прозореца на колата — вътре нахлу влажният мирис на кравешки тор. И на гниещ силаж. В далечината ловуваше мишелов, а силуетът му ясно се очертаваше на фона на далечната синя планина.

— Така — обади се Ейми. — Не намерих много, обаче е странно. Каготите, изглежда, са били презряна прослойка, наричали са ги парии, като недосегаемите. Живеели в Пиренеите. — Замълча, после добави: — Имали свои врати, отбелязани със символи. *Pattes d'oie*, разбира се.

— Прослойка ли? Парии?

— Така пише. Да. В църквите имало специални ниски врати за тях. Не пише почти нищо друго. Мисля... ако искаме да узнаем повече...

— Да?

— Има един хубав уебсайт, dernieredescagots.fr — последният кагот. Това е уебсайтът на последния кагот. На кагот, който живее в Гюрс. Бихме могли...

Дейвид вече палеше колата. Ейми се възпротиви:

— Но, Дейвид... това е съвсем близо до Наваренс. Ами Мигел?

Той отвърна категорично:

— Ейми, мога да те откарам до най-близката гара и да ти дам десет бона и повече никога да не ме видиш, а и бих те разбрал...

Тя положи ръка на китката му.

— Заедно участваме в това. Вече. Не. Пък и познавам Мигел. — Тя поклати глава, очите ѝ блестяха от страх или от тъга. — Познавам го. Той ще ме преследва, каквото и да направя. Ще убие и мен, и теб. Заедно или поотделно. Така че...

— Така че ще останем заедно.

Дейвид подкара бързо към Гюрс. Ейми го направляваше, като използваше сателитната навигация по телефона.

— Надолу, завий наляво, точно тук...

Гюрс се оказа скучновато място: няколко меланхолични стари вили, неизползваема железопътна линия. Няколко пръснати паянтови

едноетажни къщи край уморено на вид кметство, дори пивоварна „Д’Ажетмо“ беше категорично затворена. По-големите околни градове бяха изсмукали живота от това място. Или просто никой не държеше особено да живее тук.

След извънредно остър завой се озоваха пред друга редица къщи с градини, потънали в пищна зеленина след последния дъжд.

— Ето, това е номерът — каза Ейми и посочи последната къща в редицата. Постройката беше доста уединена, намираше се срещу съвременна и грозновата църква с канцеларии в съседство. Отвъд се ширеше неподдържана пустош.

Тръгнаха по пътеката. Входната врата беше боядисана в самоуверено и весело жълто. Дейвид изпита усещането, че някъде другаде на тихата улица в предградието помръдват пердетата, че надничат стари лица. Обърна се. Никой не гледаше.

Натисна звънеца. Разнесе се леко религиозен звън. Ейми надникна през прозорците.

— Може би няма никой...

Той отново натисна звънеца. Запита се къде ли е Мигел. После чу някакъв звук. Вик. Някой им крещеше отвътре.

— Какво...?

Викът се разнесе отново гневен и паникьосан.

Дейвид повдигна капака на пощенския процеп и надникна.

В коридора беше коленичила млада жена. И държеше пушка. Цялата трепереше и държеше оръжието неумело, но го беше насочила към вратата. Към Дейвид и Ейми.

[1] Вратата на каготите (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Баща ви, баща ви... (фр.). — Бел.прев. ↑

Детектив Сандерсън се отнасяше скептично към мисията на Саймън да интервюира професора емеритус Франсис Сейнт Джон Фейзакърли, някогашен носител на наградата „Уилард“ за изследвания в областта на човешката генетика, а сега бивш директор на „ГеноМап“.

— Късмет. Ще ти трябва, приятел — каза Сандерсън, а бодрият му глас долетя съвсем ясно по мобилния телефон, притиснат към ухото на Саймън. Детективът добави: — Той е един уклончив дърт хитрец, разпитахме го миналата седмица.

— Така ли?

Саймън пресече „Юстън Роуд“ и впери поглед в лъскавите офиси на института „Уелкъм“: целият район беше пълен с медицински изследователски центрове и високотехнологични университетски факултети, а също и с млади студенти, които се смееха пред кръчмите и караха Саймън да усеща тежестта на всичките си четирийсет години.

— Той знае ли нещо за Неърн? — попита журналистът по телефона.

— И да знае, не казва — изсмя се подигравателно Сандерсън. — Томаски за малко да му изкара ангелите. В „ГеноМап“ ли ще се срещнете?

— Да.

— И нас ни покани да се срещнем там. Явно предпочита неутрална територия.

Саймън се запъти към „Гордън стрийт“.

— Детектив...

— Приятел, викай ми Боб, за бога...

— Боб... Детектив... Боб.

Боб Сандерсън се засмя.

— Ако успееш да се докопаш до нещо за тези кръвни изследвания, да ни кажеш — може пък твоите детективски способности да са по-добри от нашите.

— Боб, звучиш така, като че ли... май не му вярваш особено.

Линията замлъкна. Саймън повтори въпроса. Полицейският инспектор отговори бавно:

— Не съм сигурен, че му вярвам. У него има нещо... уклончиво. Провери го.

Разговорът приключи, журналистът мина през очуканата врата с олющена боя. Качи се с асансьора до последния етаж, където един много възрастен тип със сако от туид, увиснала шия и пожълтели очи го очакваше. Човекът изглеждаше почти като скитник. Но въпреки това проучването на Саймън сочеше, че този Фейзакърли някога е бил сред най-добрите генетици на своето поколение.

Фейзакърли прикова посетителя си с поглед. Жълтеникавата усмивка на учения беше високомерна, но и отблъскваща — приличаше на голям тропически гушер, ухилен доволно след пищно угощение с убита коза.

— Господин Куин от „Дейли Телеграф“. Заповядайте, моля, и ме извинете за безпорядъка. Все още местя помощната документация. Два месеца по-късно!

Фейзакърли отвори стъклена врата и поведе госта си през главната лаборатория на проекта „ГеноМап“. Отвсякъде личеше, че проектът е закрит. Много от апаратите вече бяха демонтирани, виждаха се прашни и притихнали полузатворени големи сандъци с големи колкото фризерни машини, които очакваха да бъдат транспортирани.

Старият професор посочи към няколко от по-големите машини и изреди техните имена и функции: термосайкълър за бърза сегментация, голямата микровълнова за стерилизация и за хистологични изследвания, ДНК секвенсери за анализ на флуорохроми. Саймън си нахвърли странните думи и задачи в бележника — имаше чувството, че му диктуват на латински.

После Фейзакърли покани журналиста в задната стаичка, затвори вратата и седна на едно бюро. Саймън се настани срещу него на стоманен стол. Черно-бяла снимка на викториански на вид мъж лежеше прашна върху бюрото.

Фейзакърли кимна към снимката.

— Току-що е свалена от стената. Това е Галтън.

— Моля?

— Франсис Галтън, в известен смисъл герой. Основател на евгениката. Свършил е чудесна работа в Намибия.

Ученият взе поставената в рамка снимка и я пъкна в едно кашонче отстрани. Вътре имаше и три празни бутилки от уиски.

— Е, господин Куин, допускам, че имате някои въпроси точно като приятеля си.

— Така е.

— Какво ще кажете да ви въведа в нещата?

— Добре.

Фейзакърли започна да плещи глупости: за човешката генетика, за проекта за генома и за свързаните с финансирането на чистите научни изследвания проблеми. Саймън чинно записваше.

Но журналистът започваше да схваща за какво му намекна детективът от Скотланд Ярд: Фейзакърли беше уклончив, пълнеше въздуха с красноречиви, но отвличащи вниманието думи, предназначени сякаш за примамка.

Трябваше да пришпори разговора.

— Професор Фейзакърли, защо бе закрит проектът за човешкия геном?

Интервюираният изсумтя.

— Боя се, че понеже ни свършиха парите. Геномиката е скъпо начинание.

— Значи няма... политически елемент?

Жълтите зъби проблеснаха.

— Ами...

Мълчание.

— Професор Фейзакърли, знам, че сте зает човек. Ще се изразя съвсем ясно — впери поглед Саймън в професора. — Поразрових се в интернет. „ГеноМап“ започва предимно с частно финансиране от корпорации с цел да продължи работата на Проекта за разнообразието на човешкия геном на Станфордския университет, нали така?

— Да...

— Да не би да ви закриха по същата причина, по която закриха и Станфордския проект?

Ученият за пръв път, изглежда, се почувства неловко.

— Господин Куин, моля, не забравяйте, че аз съм просто един пенсиониран биолог.

— Какво ви изкуши отново да се хванете на работа?

— Мисля, че „ГеноМап“ е великолепа идея: целта ни е, или по-скоро беше, създаването на карта на разликите между човешките раси... Ако успеем да го направим, това ще е от огромно значение.

— По-точно?

— За лекарства. Съществуват например нови лекарства за хората от африкански произход в Съединените щати и техния специфичен проблем с високото кръвно налягане. И така нататък. Ние от „ГеноМап“ се надявахме да постигнем напредък най-вече по отношение на болестта на Тай-Сакс, което, изглежда, е често разпространено сред евреите ашкенази...

— Но сте имали и политически цели, нали.

Изразителна въздишка.

— Да.

— Защо?

— Подозирам, че знаете не по-зле от мен, господин Куин. За някои хора самата идея за съществуването на сериозни етнически различия е проклетие. Мнозина мислители и политици обичат да твърдят, че расовите различия са илюзорни, че са социална концепция. Измислица. Химера. И това несъмнено е една от гледните точки.

— Обаче вие не сте съгласен?

— Не. Аз смятам, че чернокожите мъже бягат по-бързо от белите — средностатистически. Това е доста основополагаща расова и генетична разлика. Разбира се, от вас не се очаква да говорите така... — изсмя се той невесело. — Но аз не се съобразявам с такива неща. Твърде стар съм!

— Имате основание. Обаче един по-млад учен?

Изражението на Фейзакърли стана бдително.

— Да, за един млад учен нещата стоят различно — ако се замеси в подобни изследвания, това би било равносилно на самоубийство за кариерата му. Въпросът е много противоречив. Корейците са по-добри шахматисти от аборигените и така нататък! Евгениката умира като наука след Втората световна война по очевидни причини. Освен това се оказва много трудно да се възстановят изследванията на расовите различия. Проектът за разнообразието на човешкия геном на Станфорд беше начало, обаче политиците го закриха. След това мнозина решиха

да избягват напълно темата за човешкото генетично разнообразие. И, разбира се, започнаха безкрайни съдебни дела, а също и...

— Биопиратството?

— Подготвили сте си домашното. — По лицето на Фейзакърли се изписа едва ли не копнеж. — Да. Разбирате ли, с изследванията си се опитвахме да анализираме ДНК на изолирани племена и расови групи като меланезийците и жителите на Андаманските острови.

— Защо?

— Защото подобно на редките амазонски растения редките човешки раси може да се окажат носители на изключително полезни гени. Ако открием някое изолирано конгоанско племе, което е генетично резистентно на маларията, ще имаме пряк път към създаването на ваксина против малария на генетична основа.

Саймън пишеше в бележника си.

— Но племенните народи възразиха. И започнаха съдебни дела. Понеже става дума за тяхната ДНК, нали?

— Точно така. Обаче пък ловците и събирателите от Каковелд не са направили всички скъпи изследвания. — Фейзакърли нетърпеливо сви рамене. — Така или иначе, някои австралийски етнически групи ни съдиха за биопиратство и това бе отровната черешка върху вече доста неядливата торта за нашите основни покровители. Фондация „Грийлър“, „Келерман Намкорп“ и така нататък. Те врътнаха кранчето. И това беше краят на „ГеноМап“.

Фейзакърли зарея поглед през прозореца.

— Жалко за екипа. Тук имаше страхотни хора. Дяволско умно момиче от университета в Киото. И един забележителен канадец от китайски произход. И разбира се...

Двамата се спогледаха.

— Ангъс Неърн — каза журналистът.

— Младият Ангъс Неърн. Може би най-добрият млад генетик в Европа. Той вече беше публикувал няколко доста впечатляващи статии.

— Но... след това изчезнал, нали?

— Да, след като ни затвориха.

— Защо?

— Нямам представа.

— Нямате представа къде е отишъл и защо, така ли?

— Не. — Фейзакърли сви рамене. — Питам се дали като един истински сократист не е сложил край на живота си. Броят на младите мъже, които се самоубиват, е доста тревожен. Лично аз подозирам, че той беше твърде... амбициозен... за да скочи от Тауър Бридж. — Жълтата усмивка стана видимо тъжна. — Истинска загадка. Съжалявам. Не мога да ви помогна.

— Ами връзката с тези... убийства? По телефона ми казахте, че сте чели статиите ми. Значи знаете, че Ангъс Неърн е изследвал баските непосредствено преди изчезването си.

— Баските са от огромен интерес за генетиците.

— Но по силата на някакво съвпадение един от тези баски неотдавна е бил убит. Жена на име Шарпантие...

В лабораторията беше тихо. Изведнъж Фейзакърли се изправи и попита:

— Вижте, имам теория относно Неърн. Обаче не разполагам с повече време да обсъждам въпроса с вас. Така. Може ли да излезем на площада?

— Както искате...

— Добре. Бих могъл да ви покажа нещо там — нещо, което ще ви обясни концепцията ми.

Двамата мъже се обърнаха и излязоха от вече пустите лаборатории. На мекото есенно слънце празните помещения изглеждаха още по-празни.

Фейзакърли крачеше доста отривисто за възрастен човек. Поведение госта си по стълбите, извън сградата и после по неоживената пътека, през телената врата и към септемврийското зелено и златисто на Гордън Скуеър Гардънс. Студенти, туристи и служители от офисите обядваха по моравите, хапваха сандвичи от прозрачни найлонови пликчета или си вземаха суши с дълги пръчици от малки пластмасови тарелки. Лицата на обядващите бяха бели, черни и с всевъзможни други оттенъци.

Саймън си помисли, че това е най-хубавата страна на Лондон — най-добрата надежда на света. Всички раси заедно. И въпреки това хора като този гуцер Фейзакърли се опитваха да разделят човечеството отново — да напъхат хората по различни кутийки, да принудят всеки отново да се съмнява във всеки.

Саймън разбираше възраженията на хората. Струваше му се погрешно и потискащо това расово парцелиране на света. И въпреки това ставаше дума за наука — за наука, способна да спасява живот. Парадоксът беше сложен. И предизвикателен.

— Ето — каза Фейзакърли. Беше се навел над пръстта. Професорът пресегна старческата си и покрита с тъмни петна ръка и вдигна нещо.

Върху набраздената му възрастна длан имаше червена мравка, която пълзеше, дирейки свободата си.

— Наблюдавайте я, господин Куин — приведе се още по-ниско професорът.

До един канал имаше плоски павеа. Край тях пъплеха черни мравки, много от които се бяха събрали около една изхвърлена и лъскава сърцевина от ябълка.

Фейзакърли внимателно пусна червената мравка сред гъмжилото от черни мравки. Саймън се приведе още малко, макар да се чувстваше леко неловко. Чудеше се дали студентите, които също се извърнаха да наблюдават мравките, не им се присмиват.

Фейзакърли обясни:

— Сигурен съм, че сте правили това като момче с изцапани с мастило пръсти. Невероятно увлекателен процес. Гледайте.

Червената мравка, явно объркана от внезапното си преместване, се въртеше насам-натам, после се запъти към пръстта на цветната леха. Обаче черните мравки препречваха пътя ѝ.

Саймън наблюдаваше.

Червената мравка се блъсна в черна.

— И сега... — подсказа Фейзакърли.

Мравките тутакси се сборичкаха. Черната имаше малко по-големи щипци от червената. Червената мравка отвърна на нападението и повали черната мравка по гръб, но другите черни мравки вече се мобилизираха: бяха се събрали около самотната и нападната червена мравка и късаха крачетата ѝ едно по едно. Най-накрая една черна мравка стисна врага с щипците си и откъсна главата на червената мравка. Тя потръпна и умря.

— Така — заключи Фейзакърли и се изправи.

— Какво? — попита Саймън и също стана. — Какво от това?

— Току-що станяхте свидетел на вътрешновидова конкуренция.

— И какво точно е тя?

— Жестоко съперничество между близкородствени видове, които заемат сходна еволюционна ниша. Вид Дарвинова борба. Но много разрушителна. Много ожесточена. — Фейзакърли се запъти към близката пейка. Седна на топлото старо дърво, журналистът стори същото. По-възрастният мъж затвори набръчканите си клепачи и извърна лице към слънцето. Продължи: — Вътрешновидовата конкуренция може да бъде особено ожесточена. Съперничество между близки видове. Комплексът на Каин. Убийствената омраза на един брат към друг.

— Ясно. — Саймън си пое въздух и издиша, като се стараеше да не мисли за Тим. Усилено се стараеше. — Ясно, схванах, много е интересно. Благодаря ви. Но какво общо има това с Ангъс Неърн?

Професорът отвори очи.

— Ангъс беше учен. Той охотно прие горчивата истина, която... вие, цивилните, не можете да приемете.

— И каква е тази истина?

— Вселената не е каквато ни се иска да бъде. Тя не е мащабна разновидност на Швеция, управлявана от социални служители със сандали. Не е дори кралство със своенравен суверен. Вселената е изпълнена с насилие, безцелна анархия и безмилостна борба. — Той се усмихна весело. — Естественият подбор може и да ви се струва нещо прогресивно, но не е. Еволюцията е произволна, тя не се случва... никъде. Единственият закон е конкуренцията, убийството и борбата. Всички воюват с всички. Ние не сме изключение. Човечеството е подвластно на същите закони за безсмислено съревнование като животните, като мравките, жабите и благородните хлебарки.

Ветрецьт разклати дъбовете зад тях.

— А Ангъс Неърн?

— Хората не искат да узнават тази истина. Дарвин е познат вече сто и петдесет години, но въпреки това хората отричат безмилостните истини, които той разкрива. Дори хората, които приемат естествения подбор, предпочитат да се заблуждават, че той е телеологичен, че има цел, посока, че е пътешествие към по-висши форми — изцъка професорът неодобрително. — Разбира се, всичко това е същинска глупост. Обаче никой не се интересува. Затова нашата задача е неблагоприятна. Питам се дали Ангъс не се е обезверил от този факт.

Може би просто се е отказал и е заминал на някой плаж. Не бих го винил. — Тъжна въздишка. — Беше бляскав генетик в един свят, който не иска да чуе истините, които генетиката така обосновано разкрива. — Старецът отново въздъхна. — Макар, разбира се, във всичко да има и щедра доза ирония.

— Как така?

— Неърн беше религиозен.

— Моля?

— Да. Странно е. Въпреки че беше умен генетик, той... той беше силно вярващ в известен смисъл — сви рамене Фейзакърли. — Смятам, че религията е част от възпитанието на Неърн, баща му е проповедник мирянин, така че той е добил загадъчни знания. Разбира се, ние водехме увлекателни спорове, но не съм сигурен, че бих желал вярата му, дори да можех да я приема. Ангъс Неърн не виждаше конфликт между безмилостната еволюция и един... доста отмъстителен бог.

Саймън за миг си помисли за брат си. Прокълнат от жесток бог? Прозрението беше мимолетно и тревожно, и болезнено несъстоятелно. Съсредоточи се над интервюто.

Възрастният мъж извади червена копринена кърпичка и деликатно попи потта от челото си.

— Ангъс често обсъждаше темата. Към края. Когато ни гостуваха... някои от спонсорите ни... често се разразяваха ожесточени спорове. За Библията... и за Тората. Така ли се казва? Забравам. Еврейското свещено писание.

— Талмуд.

— Да. Мен ако питате, доста е астрологично. Руни и хороскопи! — утеха за глупака като лотариен билет за бедния. Обаче Ангъс страшно се палеше, докато обсъждаше заплетените религиозни проблеми. Някакви странни учения, наречени Змийско семе^[1], Проклятието на Каин и други подобни.

— Моля?

— Не познавам неясните подробности. Ако ви интересува, говорете с Ема Уайнярд. Питайте нея. Тя беше много важна за него. През последните няколко седмици той беше свръхпотопен във всичко това и я цитираше. Запишете си го.

— Не разбирам... извинете...

— Ще ви продиктувам името ѝ! Тя може би ще успее да ви каже повече.

Саймън се извини и вдигна писалката. Фейзакърли заговори бавно, а възрастното му лице изглеждаше сивкаво на слънцето:

— Ема Уайнярд. Кингс Колидж. Департамент по теология.

— Кингс Колидж в Лондон ли?

— Да. Знам, че той разговаряше с нея към края. Може би тя е от значение. Но разбира се, твърде е възможно това изобщо да не е важно.

Журналистът си записа. Двамата се смълчаха за няколко минути. После възрастният човек заяви с изтънчена печал:

— Истината е... че той много ми липсва, господин Куин. Разсмиваше ме. Затова ми съобщете, ако го намерите, моля ви. А сега трябва пак да се заема с опаковането. По крачолите ви са плъзнали мравки.

Вярно беше. Две мравки пъплеха по джинсите на журналиста. Той ги изчетка с пръсти. Фейзакърли вече се отдалечаваше с бърза крачка.

Саймън поседя мъничко. После се изправи, отиде на спирката и си хвана влака за къщи, а в съзнанието му се нижеха образи на мравки. Как се сражават. Как се убиват. Война между видовете, война на всеки срещу всеки.

Докато слизаше на спирката си в предградието, телефонът му иззвъня. Беше инспектор Боб Сандерсън — говореше превъзбудено.

— Пари!

— Моля?

— Пари! Имаме следа!

Сандерсън звучеше много оживено — говореше за необичайното наследство на Идит Тейт. Журналистът се зарадва на тази възможност да отклони вниманието си и заслуша внимателно.

— Когато ми каза, получих предчувствие — каза Сандерсън. — За Шарпантие. Затова свърших малко старомодна детективска работа. Всички са имали пари. Жертвата в Уиндзор е оставила осем хиляди лири. Жертвата от „Примроуз Хил“ — повече от един милион.

Саймън изпита нужда да се направи на адвокат на дявола:

— Много възрастни хора имат пари, Боб. Прилична къща в хубава част на Великобритания и ето ти половин милион.

— Да, така е, обаче... — провлачи весело Сандерсън. — Хайде да се вгледаме по-внимателно, а! Защо не са ги харчили? Особено Шарпантие. Живеела е в онази скапана къща във Фула, доколкото ни е известно, откакто е пристигнала във Великобритания. А е имала бали с пари.

— Странно е.

— И ги е имала още когато е емигрирала.

— През 1946 ли?

— Точно така, стари ми приятелю. През хиляда деветстотин четирийсет и шеста. Все баски от френски произход. Пристигат във Великобритания малко след войната, след като са живели в окупирана Франция, освен това всички имат пари и са убити почти седем десетилетия по-късно.

— Коего ще рече?

— Коего ще рече, Саймън... — почти през смях попита Сандерсън. — Нещо се е случило с тези хора.

Саймън леко потръпна въпреки есенното слънце. Той си пое въздух — бързо и дълбоко.

— Ах...

— Схванах. Някой им е дал мангизите — или са ги намерили — в окупирана Франция.

— Смяташ, че е свързано с войната, така ли?

— Аха — отговори той. — Мисля си за кървави пари. Или... — замълча той, за да подсили въздействието. — Или за нацистко злато.

[1] Противоречиво учение, според което змията от райската градина се съвкупила с Ева, вследствие на което се родил Каин. — Бел.прев. ↑

Момичето им крещеше:

— Qui est-ce? Qui est-ce?^[1]

Дейвид се извърна към Еми.

— Не мърдай. Тя има... пушка.

Пребледняла и скована, Ейми заговори от името и на двамата на френски. Дейвид слушаше, наострил уши, и се мъчеше да разбере нещо. Ейми високо каза имената им на момичето.

Мълчание. Дейвид усещаше, че съседите надничат през прозорците отзад. Извънредно осезаемо усещаше и заредената пушка от другата страна на вратата: един изстрел беше достатъчен да изкърти вратата, а вероятно и да ги убие.

Трябваше да сложат точка на тази драма.

— Извинете — каза Дейвид през вратата, чувствайки се нелепо и много изплашен. — Моля ви. Идваме само да поговорим. Не знам дали говорите английски, обаче... искам да ви попитам за родителите си. Умрели са тук. Били са убити тук. Или настоявате да си вървим? Да си тръгнем ли?

Мълчание.

Той погледна към Ейми. На челото ѝ лъщеше тъничък слой пот, кичур от русия ѝ бретон беше залепнал за кожата. Дейвид потисна импулсивното си желание да хукне към колата. Вратата рязко се отвори. На прага застана момичето. Пушката беше сгъната и висеше през ръката ѝ.

— Аз съм Елоиз Бантею — каза тя. — Какво обичате?

Дейвид впери поглед в каготката. Беше седемнайсет-осемнайсетгодишна. Сребърното кръстче на шията ѝ се открояваше контрастно върху мургавата ѝ кожа, ноктите ѝ бяха лакирани в яркочервено. Лицето ѝ беше много тъмно, почти като арабско. Обаче черната ѝ коса си беше баска и беше прилепнала към черепа.

— Ние... — помъчи се да обясни нещата Дейвид. — Ние искаме да узнаем повече за каготите.

Елоиз ги изгледа с подозрение по смръщеното си младежко лице.

— Значи сте дошли да видите недосегаемите — презрително сви рамене тя. — Аххх! Пет пари не давам. Влезте. Насам...

Дейвид и Ейми прекрачиха прага. Дървен часовник с изображение на Дева Мария тиктакаше самотно от една стена. Елоиз ги заведе в дневната, където в ъгъла работеше старомоден телевизор. Гледаше го възрастна жена, седнала на дивана.

Не откъсваше поглед от екрана.

— Grand-mère — повика Елоиз рязко, но и внимателно, баба си на френски, обаче жената не помръдна, приковала очи в телевизора. Звукът беше изключен, но домакинята им все пак гледаше някаква френска телевизионна игра. Най-накрая вдигна поглед към Ейми, после към Дейвид и отново го впери в телевизора. Носеше карирани платнени чехли.

Елоиз въздъхна.

— След... след убийствата все едно не е жива. Grand-mère? Une tasse de thé?^[2]

Жената продължаваше да се взира в телевизора. Елоиз поклати глава.

— Елате в кухнята — покани ги тя. — Искате да поговорим за каготите, така ли? За последните каготи на света! Преди да избият до крак и нас, останалите... — Тя се приближи към вратата. — Ще приготвя чай. Английски чай.

Кухнята беше неуютна точно като дневната. Не беше мръсно, но беше занемарено. Млякото в една чинийка, оставена на пода за домашен любимец, беше започнало да се пресича.

Седнаха край голата дървена маса, докато Елоиз приготвяше чая. Дейвид погледна към Ейми — не знаеше какво да каже. Опита с комплимент:

— Много добре говорите английски — но още докато изричаше думите, се почувства жалък.

— Баба ме научи. Тя говори английски много добре. Учила го в колежа... Беше екскурзоводка... Много отдавна. Преди да се случи. Сега само седи там и това е. — Елоиз беше свела поглед към чашите, вече пълни с чай. Побутна ги по масата: — Заповядайте. „Ърл Грей“. Има и лимон, ако искате.

Поеха чашите си.

— Извинете за пушката — обади се Елоиз. — Беше на баща ми преди... преди смъртните случаи.

— Елоиз — прекъсна я Ейми, — може ли да ви попитам какво всъщност се случи?

Момичето съвсем леко трепна.

— Преди месец... баща ми и майка ми бяха убити.

— Боже! — възкликна Ейми.

— Много съжалявам — додаде Дейвид.

Тъмнокъфявите очи на момичето се насочиха към него.

— Затова ви пуснах да влезете. Заради вашата история. Много е тъжна. Знаем как се чувствате. И ви съчувствам.

— Как бяха убити?

— Застреляха ги.

— Кой?

— Полицията не намери никого. Полицията изобщо нищо не прави.

— Нищо?

— Изобщо. Те са... безработни. Двама човека са убити, а те никого не могат да намерят. Безнадеждна работа. — Елоиз пиеше чая си на големи глътки. Чаят на Дейвид все още беше твърде горещ, но на нея явно не ѝ правеше впечатление. — Застреляли ги в колата. Просто ей така! Може би защото бяха каготи? Не знаем причината. Сега нали разбирате защо съм изплашена? Страх ме е от всички, дори от полицията. Избиват каготите.

Подхванаха темата — каготите. Дейвид спомена уебсайта и момичето се навъси.

— Идеята беше на баща ми. Глупавият уебсайт! Последният кагот точка ком. Предупреждавах го, че е опасно да прави такъв уебсайт! Че така ще привлече внимание. Обаче двамата с мама отговаряха, че каготите вече трябвало да престанат да се срамуват, че е глупаво да се крием. И понеже сме били вероятно последните, татко искаше светът да узнае за нас — сви рамене тя. — Каза, че някой трябва да запише съдбата на моя народ. На каготите! Вероятно семейството ми загина заради това. Нали? Оттогава държа пушката подръка. Баща ми ходеше с нея на лов за гълъби. Винаги е до мен. Онези може да дойдат и за нас. Ние сме последните каготи, аз и баба. На нея ѝ е все едно дали ще я убият, тя вече е като мъртва.

Дейвид се почувства безнадежно безпомощен, докато слушаше Елоиз. Как да реагира на такава скръб? Знаеше какво е да си сирак, да си само дете, познаваше невероятната изолация, вътрешния напев на самотното отчаяние. Искаше да помогне, знаеше обаче, че не може да помогне на момичето.

Тя кимна със сдържана печал на въпросите на Ейми. Младата ѝ мургава хубост правеше скръбта ѝ още по-изразителна.

— Да, ще ви кажа... Познавам историята. Баща ми ни учеше още от малки, искаше да се гордеем. Не да се срамуваме. — Тя се извърна и наостри уши, ослушваше се за нещо — може би за баба си. После отново погледна Дейвид. — Това знам. На това ме научи баща ми. Ние, каготите, сме били... сме... народ. Уникален народ. Споменават ни... нали това е думата?... да, споменават ни за пръв път в документи някъде през тринайсети век. В същия район. Навара и Гаскония.

Дейвид отпи от чая си. Поглъщаше всяка дума.

— По онова време каготите вече били смятани за нисша раса. За парии!

— Нещо като недосегаеми, така ли? — прекъсна я Ейми. — Отхвърлени от обществото?

— Да. През Средновековието каготите били отделени от... обикновените селяни по най-различни начини. Имали сме свои квартали в градовете — обикновено от лошата страна на реката, където бушувала маларията. — Елоиз отпи от чая си и продължи: — Следи от тези гета все още могат да бъдат открити сред пиренейските общности, ако потърси човек — например в Сен Жан Пие дьо Пор или в Кампан.

Дейвид кимна оживено.

— Да, видяхме! Старите къщи и руините в Кампан.

— Точно така. Гетата били наричани каготерии. В Кампан е едно от най-големите.

— Нещо друго? — попита Ейми. — Ами вратите?

— Най-напред трябва да се запознаете с историята — отговори Ейми. — Наистина. Животът на каготите е белязан от откъснатост: ние сме отделени от всички останали, скрити като срамна тайна. На каготите е забранено да упражняват повечето занаяти или професии. Принудени сме били да бъдем водоносци и дървари. Затова нашите хора изработвали бъчви за вино и ковчези за мъртвите. Така сме

станали много добри дърводелци — усмихна се тъжно тя. — Поради което сме построили и много от същите онези църкви в Пиренеите, до които понякога не сме били допускани.

— Например в Кампан?

— Да, в Кампан. В Бигор и в много други села. — Елоиз беше започнала да говори много по-бързо. — Някои от наложените на каготите забрани били нелепи, много нелепи. Не сме имали право да ходим босоноги като обикновените селяни, което пък породило легендата, че имаме сраснати пръсти на краката. Каготите не можели да ходят в същите бани като другите хора. Не сме имали право да докосваме стените на мостовете. Лудост, нали? А докато ходим по улиците, трябвало да носим гъши крак, *la patte d'oie*, забоден върху дрехата. Символ на сраснатите пръсти. Митичната деформация.

— Както евреите били принудени да носят жълта звезда през войната — додаде Ейми.

— Разбира се. Отношението към каготите като към различна и низша общност личи и в църквите. Там трябвало да влизаме и излизаме през специални врати само за нас, отляво на главния вход. Забелязахте ли по-малките врати? Да! Имало и купели специално за нас, белязани с гъшия крак! Получавали сме причастие от върха на много дълга дървена лъжица, та да не се налага свещениците да ни докосват. Да докосват скверните хора.

— Но защо? — попита Дейвид.

Беше изпил чая си. Пиеше му се още, беше и гладен, нуждаеше се от нещо, което да отвлече мислите му. Болката на момичето изваждаше на повърхността собствената му заровена надълбоко мъка.

— Елоиз, на какво се дължи това отношение към каготите? Защо твоят народ е така потискан?

— Мръсните хора. Лайнарите. Нали разбирате защо каготите са се помъчили да се скрият, да се претопят...

Ейми въздъхна.

— Последните каготи. Забележително!

— Да. — Елоиз затвори очи за миг. — Само че заради тази забележителна история... родителите ми бяха убити.

На Дейвид му се искаше да зададе въпроса, който се налагаше от само себе си: защо някой ще избива каготи в наше време? Обаче

въпросът и логиката, на която се дължеше, бяха твърде жестоки, за да бъдат изречени.

Някакъв шум разреши дилемата му. На прага беше застанала бабата на Елоиз със своята жилетка и с платнените си чехли.

— Бабо? — разпери ръце загрижено Елоиз.

Старицата вдигна треперещата си длан и вперила поглед право в Дейвид, каза:

— Знам защо сте тук, господин Мартинес. Познавах баща ви.

[1] Кой е? Кой е? (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Бабо? Чаша чай? (фр.). — Бел.прев. ↑

19

Трудно му беше да погледне госпожа Бантею. Най-накрая попита:

— Откъде го познавахте?

Старицата седна на масата в кухнята и обгърна с длани една празна чаша.

— Запознах се с него в Гюрс. Преди петнайсет години.

— Искате да кажете, когато е бил убит... заедно с майка ми? — Дейвид усети как кръвта забушува в жилите му.

— Мога да ви покажа къде умряха и двамата, ако искате. На няколко минути оттук е, до лагера.

Котката беше влязла в кухнята, приближи се до чинийката и залочи пресеченото мляко.

— До лагера ли?

Старицата уморено вдигна рамене.

— Покажете ми — примоли се Дейвид.

— Ще ви покажа — някак нежно прозвуча отговорът ѝ.

Беше на десет минути път през разлистеното, пусто и занемарено предградие, покрай някаква грозна църква, покрай апатичната хлебарница и надолу по дълга права улица. Приблжиха старите, обрасли с коприва, ръждясали кафеникави релси и ги пресякоха напрегнато, сякаш се бояха да не мине влак, въпреки че очевидно това не се бе случвало от десетилетия. Околността изглеждаше неестествено равна. Дейвид се зачуди защо е такава мъртвило. Толкова безлюдно и неприветливо.

Черни насекоми кръжаха в хладния здрач, докато прекосяваха откритото пространство край силуета на кръста, покрито с бетон. Госпожа Бантею, все още по платнени чехли, приседна на дървена пейка до внучката си. Дейвид остана прав и попита възрастната каготка:

— Значи... това е лагерът, така ли? Ами кръстът? Какво се е случило тук?

Госпожа Бантею махна уморено с ръка към обраслото с бурени място и сивите бетонни пътечки.

— Беше нацистки лагер. Концентрационен лагер.

И млъкна.

Дейвид се озърна. Значи това е: ето защо беше пусто градчето — вече никой не искаше да живее тук. Мястото беше отровено от печалната си история като градски квартал, където се намира местопрестъплението на жестоко убийство, място, на което полицията е открила трупове. Просто не искаш да живееш там.

— Нацистите окупираха... югоизточната част на Франция — продължи старицата, — точно до границата с Испания. Границата с Виши, марионетната Франция на Петен, се намираще на сто и шейсетина километра на изток. Това беше най-големият нацистки лагер в Югоизточна Франция.

— Кого държаха тук?

— Обичайните затворници. Кръстът ето там е в тяхна памет, стъклените стени също — посочи тя вляво от Дейвид. — Двете сгради отсреща са казарми. Още са запазени.

— Значи са държали тук евреи? — смръщи се Ейми.

— Да. Но и... — госпожа Бантею замълча, — ... много други хора. Когато нацистите завзеха мястото, то беше затвор за дезертъори от Испанската война. Вече беше пълно с комунисти и с баски. Гестапо просто добави към тях евреи и цигани. И други малцинства.

Почвата изглеждаше блатиста, вонящи локви отразяваха притъмнените облаци. Дейвид погледна към дъното на лагера: най-отдалечената част беше отделена с ниска стена. Върху нея имаше втори кръст, втори паметник.

Жената проследи погледа му и обясни:

— Още едно светилище, понеже това е... най-зловещата част на лагера.

— Защо?

Госпожа Бантею замълча, като че ли събираше сили.

— Там беше медицинското отделение. Ужасяващо. Германците отделиха част от лагера... и експериментираха там... правеха научни опити. Медицински опити.

Старицата стискаше в ръка свита на топка кърпичка, готова да попие сълзите ѝ. Продължи:

— Изследвания на кръвта. На тъканите. Имаше и изтезания. Избиваха и измъчваха хора. Много хора.

Думите ѝ заглъхнаха, сълзите щяха да бликнат всеки момент. Дейвид осъзна страховитата и очевидна истина.

— Госпожо Бантею — попита той, заеквайки, — вие бяхте ли тук?

Гласът ѝ се снижи до шепот:

— Да, да. Бях тук. Бях съвсем малка. И майка ми беше тук, в лагера. Като мнозина други каготи — поклати глава тя. — Знам какво ще ме попитате сега. Искате да знаете защо не сме се преместили след войната. — Старицата го стрелна с предизвикателен, разпален поглед. — Каготите са тук от хиляди години, така че защо да им позволяваме да ни изселват!? Останахме. И ще останем докрай, стига да не ни избият. — Тя избърса сълзите си с кърпичката. Успя да овладее емоциите си. — Господин Мартинес...

— Дейвид, моля ви.

— Господин Дейвид, сега искам да се прибера у дома. Извинете. Сигурно разбирате, че това много ме разстройва. Не мога да го обсъждам спокойно.

Тя се надигна. Неизречените въпроси причиняваха физическа болка на Дейвид.

— Но, моля ви... наистина бих искал да узная... за родителите си. — Усети колко отчаяно звучи гласът му, но пет пари не даваше. — Какво са правили тук? Къде са били убити? Вие откъде ги познавахте?

Лицето ѝ беше много сериозно.

— Баща ви пристигна в Гюрс. И аз го познах.

— Защото...

— Баща ви приличаше на дядо ви. Нали? Така ли е?

— Да — потвърди той, — вярно е. Тъмна коса, широкоплещест. Висок...

— Видях дядо ви у баща ви, точно както разпознах и вас. Вие тримата много си приличате... Това казах и на баща ви: казах му, господин Едуардо, бях в лагера с баща ви, Серхио Мартинес...

— Дядо ми.

— Да.

Нов студен порив на вятъра разклати тополите край лагера, клоните им зашумоляха тревожно, сякаш притеснени от внезапния

вятър.

Жената продължи:

— Баща ви се изненада. Той не познаваше семейната ви история и точно затова беше пристигнал — да узнае истината за произхода си. — Очите ѝ бяха полупритворени. — Не знаеше, че дядо ви е баск и че е бил в лагер по време на войната. Аз му го казах. И знаете ли, Дейвид, когато родителите ви научиха всичко това, останаха тук. Две седмици. И продължиха да задават въпроси... Баща ви Едуардо идваше в пекарната в Гюрс заедно с майка ви. Мисля, че съпругът ми им разказа много неща — за лагера, за други хора. — Жената тихо въздъхна. — Вдовица съм вече десет години.

— И после? Родителите ми са били във Франция един месец.

— Да... Баща ви замина за Прованс, а може би и на други места за около седмица или повече. Не знам защо. Обаче... когато се върна заедно с майка ви, задаваше още повече въпроси. Трудни въпроси. За лагера, за баските и за каготите. За Ойген Фишер. За много неща. За един местен човек, предател.

— Кой?

— Не си спомням името. Ще се помъча да си го спомня. По-късно. Това са ужасни спомени за мен, за всеки кагот, за всеки човек.

Дейвид трябваше да се изправи пред последния въпрос, неизбежния. Имаше чувството, че както е стъпил на неизползваните релси, те неочаквано са оживели и към него шеметно лети влак. Понесъл по ръждясалите си кафяви релси страховитата истина.

— Къде бяха убити родителите ми?

Госпожа Бантею посочи към главния път в края на лагера. Отвъд имаше слънчогледова нива, а изсъхналите есенни растения приличаха на мъртви дървета от овъглена и назъбена хартия.

— Ей там. В колата. Взрив. Някой взриви колата... или поне така смятаха всички в Гюрс и в Наваренс. Полицията не проведе свястно разследване. Точно както не разследваха... убийството на сина ми и на съпругата му преди няколко седмици — потрепери гласът на госпожа Бантею. — Питам се дали убийците не са същите. Питам се дали и двата пъти не мярнах един човек в града, същия човек... един висок. О, извинете ме, говоря прекалено много, луда съм, нали така бихте казали. Според внучката ми откачам. Ще си вървя. Искам да остана сама. После пак ще поговорим.

Госпожа Бантею се надигна безсилно. Приблѳжи до Дейвид и стисна ръката му между студените си дребнички длани, взряна в очите му. После се извърна и пое по горската пътека обратно към къщата си.

Дейвид я наблюдаваше как се отдалечава. Той също имаше нужда да остане сам, неистова нужда. Приблѳжи се към пътя.

Загледан в настилката, налудничаво се запита дали още не са останали следи от гумите. Следи от експлозията. Петнайсет години покъсно. Кристални парченца стъкло, разпилени в канавката. Петна от кръвта на майка му. Алена трева.

И една кола, почерняла и изкорубена, с две мъртви тела вътре.

Нямаше нищо. Дейвид остана десетина минути на студения вятър, питайки се, припомняйки си. Майка му със синя рокля. Усмивната и жива. Сякаш протягаше ръка към нея... тук... с надеждата да зърне привидението ѝ, тук, където бе издъхнала. Той беше момченце, което търчи по някаква пътека към разтворените обятия на усмивнатата си майка. Тъгата му беше осезаема като вятъра откъм планината.

Слънцето се беше скрило и навън се бе застудило.

Дейвид тръгна обратно към момичетата. Елоиз говореше по телефона. Изражението ѝ беше много сериозно. Обърна се към Дейвид.

— Беше баба. Спомнила си името на човека, господин Дейвид. На предателя. Бил Хосе. Хосе...

— Гаровийо?

— Да.

Дейвид стрелна Ейми с поглед: *какво?*

Обаче Елоиз вече крещеше по телефона:

— Бабо? Бабо?

— Какво става, Елоиз? Какво?

Младата каготка пхна телефона в джоба си.

— Каза, че към къщата приближавали някакви мъже. Познавала ги... бил онзи мъж... когото видяла и преди...

Елоиз вече прекосяваше лагера тичешком.

Устремена към баба си.

Преди Мигел да я докопа.

Всички хукнаха. Потта се стичаше в очите на Дейвид, докато търчеше след Елоиз — тя беше бърза, млада, седемнайсетгодишна.

След малко вече бяха пресекли старите релси и профучаха покрай олющената дървена врата на пекарната. Елоиз тичаше с всичка сила, за да спаси баба си, а Дейвид се опитваше да спаси Елоиз и може би всички тях. Докато бягаше, логичната връзка изригна в съзнанието му като ускореното показване на филм на някакъв природен процес — като разцъфването на тъмна роза.

Явно беше Мигел — той извършваше убийствата. От край време е бил той, Вълка, който изстребва каготи, който коли наред. Лисица, която убива пилета — ей така, за забавление.

Отвъд гората се показва къщата и Дейвид впери поглед нагам.

Дали не бяха закъснели? В здрача пътят изглеждаше притихнал и пуст. Не се виждаше червена кола. Къщата сякаш беше непокътната. И тогава Дейвид мярна само за миг едно тъмно лице на прозореца. Висок мъж. Главата изчезна. Елоиз се провикна, после Дейвид я сграбчи и я дръпна назад сред дърветата. Запуши устата ѝ с ръка.

— Елоиз, мъжът вътре е психопат — изсъска той. — Няма милост. Опита се да ни убие. Избива всички. Твоите родители също. Ще убие и теб...

Елоиз се съпротивляваше разридана, бореше се да се изкопчи от него. Какво да прави? Какво да прави? Дейвид осъзна, че не би могъл да я задържи — беше някак нередно. Ако тя искаше да спаси баба си, ако искаше да умре за това, той трябваше да я пусне да го стори. Дейвид въздъхна безсилно, освободи я и политна по гръб върху влажната пръст.

Ейми прошепна предупредително, но Елоиз не отвърна, а се дръпна няколко метра встрани, почака, взряна към светлините на къщата, и после пресече платното тичешком — ту се появяваше, ту се скриваше на сенките, хукнала към баба си. Дейвид остана скрит и засрамен в тъмния край на гората около половин минута. После прошепна дрезгаво на Ейми:

— Какво да направим? Какво да направим, мамка му?

Ейми вдигна ръка и изрече думата само с устни:

— Елоиз!

Момичето бягаше обратно към тях с ужасено лице и треперещи млади устни.

— Ело...

Момичето поклати глава. Сребърният кръст проблесна върху мургавата ѝ кожа на светлината на единствената улична лампа.

— Видях, видях, видях... — заекна те, мъчейки се да овладее сълзите или писъка си, — ... през прозореца.

— Какво?

Отново поклати глава. Безмълвно. Елоиз стоеше и трепереше като подплашена газела, която усеща хищника наблизо. Ейми обгърна раменете ѝ с ръка, Дейвид бръкна в джоба си и ѝ подаде телефона.

— Обади се на полицията — прошепна той настойчиво. — Обади им се, нищо, че не им вярваш.

Елоиз взе телефона и набра номера. Ейми и Дейвид шепнешком се заеха да обсъждат къде да отидат, къде да се скрият. Накъдето и да поемеха, все ги намираха, така че може би беше безполезно. Елоиз разговаряше напрегнато по телефона.

Вратата на къщата се отвори. Дейвид отново стисна Елоиз и тримата се шмугнаха в гората.

— Хайде!

Най-сетне Елоиз каза:

— Аз знам... Знам къде можем да отидем. Трябва да се скрием, нали? Той ще убие и нас!

— Да?

— Дай ми ключовете от колата си!

Дейвид ѝ ги подаде и те се запромъкваха покрай дърветата към колата му.

— Сега! — прошепна високо Елоиз.

Скочиха в колата. Дейвид седна на задната седалка, Ейми — на предната, а Елоиз силно форсира двигателя, даде на заден и колата шумно потегли — фаровете се наведоха към пътя и тримата изхвърчаха от Гюрс, поеха по тесен черен път и се устремиха към планината. Дейвид се озърна назад — пътят беше празен. Отново погледна напред и видя как по лицето на Елоиз се стичат яростни безмълвни сълзи.

Дори не искаше да си представя какво е видяла тя през прозореца: че баба ѝ е убита или — още по-лошо — как убиват баба ѝ. Явно беше в шок. Но въпреки това шофираше добре. Справяше се. Дейвид се вгледа в мургавия ѝ профил. Имаше нещо гордо в младежката ѝ грациозност и нещо истински печално. Отново забеляза

кръста на тъмната ѝ каготска шия. Блещукаше на фаровете на отсрещните коли.

Ейми отвори прозореца и студеният нощен въздух нахлу вътре. Дейвид се отпусна тежко назад, смазан. Целият беше изцапан със зловонна кал, понеже беше пълзял между дърветата.

Поне бяха живи. Ейми и Елоиз бяха живи.

Обаче бяха оставили баба ѝ да умре.

Елоиз беше спряла да плаче. Лицето ѝ бе безизразно. Шофираше бързо — с мрачна решимост — по черните пътища към черния силует на планината отсреща. Облаците се бяха разнесли и около най-високия връх на фона на тъмносиньото небе се очертаваше ореол от звезди.

Бяха живи. Но бабата на Елоиз най-вероятно беше умряла.

Ейми се обърна и погледна към Дейвид, а после към ръката му. Той наведе очи — на дланта му се бе появила ясна и кървава рана, явно когато се беше стоварил по гръб сред дърветата.

— Ох! — възкликна тя.

— Не боли — въздъхна той.

— Трябва да я превържем.

Ейми взе една фланелка, разпори я на две и стегнато превърза раната с плата.

— Засега трябва да свърши работа — каза тя. — Докато стигнем до... където и да е...

Така и така повдигнаха въпроса... Дейвид кимна.

— Елоиз, където отиваме?

Момичето не отговори. Ейми и Дейвид се спогледаха притеснено и многозначително.

— Елоиз?

Колата бясно летеше по пътя, момичето не продумваше. Най-накрая отговори тихо, но точно:

— В Кампан.

Отново настана тишина. Ейми запълни мъчителната пауза.

— Елоиз, виж, аз...

— Не! Не говори за това. Моля те, не говори за това, иначе ще обърна колата и ще се върна... Не мога да ви кажа какво видях! Моля ви, никога не ме питайте.

Дейвид погледна към Ейми. Тя мълчаливо кимна. Трябваше по някакъв начин да разсеят горкото момиче.

— Защо в Кампан, Елоиз? Какво има там?

— Каготериите. — Елоиз изви волана, за да вземе един завой. — Никой не ходи сред руините. А те се простират в цялата клисура... Там има къща!

— Кампан... — прошепна си Дейвид. Селото с куклите.

— Смяташ ли, че там ще бъдем в безопасност? — попита Ейми.

— Да — отвърна Елоиз с горчивина. — На прокълнатия бряг на реката. Всички го избягват и никой никога не стъпва там. Съвсем безопасно е.

Дейвид се облегна съгласен, а Ейми пристегна още малко превръзката на кървящата му длан. На лунната светлина кръвта му изглеждаше като черно мастило.

Вече наистина беше очевидно кой върши всичко това, кой е убил родителите му. Кой избива каготите. Така трябваше да е.

— Мигел — изрече той. — Той прави всичко. Или поне повечето неща.

— Но защо? — силно смръщи лице Ейми. — И как?

— Не знам. Но съм сигурен. Мигел е убил родителите ми. — Дейвид сниши глас до съвсем тих шепот. Напрегнат шепот. — Бабата е видяла някого. Висок мъж, нали? Помниш ли? Значи е бил той. Тя го е усетила. Подозираше, че същият човек е убил и моето, и нейното семейство. Така е, Ейми. Няма друг начин. По някаква причина той избива хората. По някаква причина преследва и нас. По някаква причина се опитва да ни убие.

— Но каква? — приглушено, но разпалено попита тя. — Какво общо има тя с теб... или с Хосе? Ами с каготите?

— Той видя картата в къщата на Хосе. — Дейвид размишляваше на глас: — Може би е разбрал, че сме по същата следа. По същия маршрут, довел до смъртта на майка ми и баща ми. Така че се налага да убие и нас.

Ейми погледна през прозореца към звездите.

— Може би... А Хосе знаеше, знаеше, че ако се заемем със същата загадка, Мигел ще погне и нас. *Опитваше се да ни спаси от сина си.* Боже мой!

Дейвид кимна, чувствайки се едва ли не като глупак. Сякаш се бе любувал на ъгълчето на някоя картина, без да проумява, че цялата картина е десет пъти по-голяма. Вече бе осъзнал ужаса изцяло —

гротескна библейска драма на жестокия и безмилостен син, който избива майки и бащи.

— Но защо? — попита Ейми. — Коя тайна е толкова лоша, че да си струва Мигел да убива заради нея? За да не бъде разбулена?

— Вероятно е свързано с баща му и с войната — каза Дейвид. — Той е бил в Гюрс. Предателят от Гюрс...

Прелетяха покрай табелата за Кампан, която за секунда просветна в червено и бяло на светлината на фаровете им. Колата намали скорост.

Елоиз проговори за пръв път от половин час насам:

— Оттук... става трудно.

Минаваха по някакъв мост. В сумрака Дейвид разпозна скръбния шпил на църквата на Кампан на фона на плочестите покриви, мярна една парцалена кукла на земята до моста, щастливо усмихната на светлината на фаровете, обаче автомобилът се насочи навътре по лошия бряг на реката, в каготерията. От двете страни имаше разрушени къщи със зейнали черни прозорци, порутени плевни, запустели ниви. Гъстите гори бяха плъзнали наблизко и постепенно завладяваха старото гето на недосегаемите.

Пътят стана по-лош, осеян с камъни и клони. В студения мрак на Дейвид му се струваше, че карат под земята, понеже от двете им страни се извисяваха стръмните склонове на една клисура. Скромните къщи станаха още по-нарядко — ниски сивкави силуети между дърветата. Призрачна бяла сова приплесна с криле в сноповете светлина на фаровете.

— Ето.

Беше много голяма, много стара каменна къща. Вероятно средновековна. Обаче въпреки големината си беше изключително ефикасно прикрита: огромни хрусталаци прикриваха отбивката, дебелите стволоче на дърветата образуваха нещо като ограда, наоколо се ширеше лабиринтът на прокълнатата каготерия, а и се бяха спуснали чак до средата на черната клисура.

— Баба и дядо са ме водили тук само веднъж — обясни Елоиз. — Показаха ми къщата, където се криели каготите по време на най-тежките преследвания. Това е каготско убежище. Отзад има пещери и проходи... под къщата. *Пътеките на каготите*. За да могат хората да бягат.

Слязоха от колата. Нощният въздух беше почти мразовит и в него се усещаше сочното ухание на гора.

Дейвид застина.

В къщата светеше. Потрепваща светлина — на фенер или на свещ. Вдигна пръст към устните си — шшшт! Приблужи до прозореца и надникна вътре.

Върна се обратно. В мъжделиво осветената стаичка се бяха приютили двама човека.

Хосе Гаровийо и съпругата му.

— Надявах се да... ми обясните за Змийското семе.

Ема Уайнярд се усмихна. Бяха в ресторант близо до пазара за месо в Смитфийлд. После тя се извърна към приближаващия келнер и помоли за още малко вода, което пък даде на Саймън възможност да огледа госпожа Ема Уайнярд — преподавателката по църковна история в Кингс Колидж, Лондон.

Беше красива, елегантна и представителна — на четирийсет и няколко години, явно почитателка на дискретните бижута, изключително изисканите обувки и модерните ресторанти. Нейна беше идеята да се срещнат тук, в Сейнт Джонс, понеже, както му каза по телефона: „Много е приятно да обядваме там, докато правя проучвания в Гилдхол“.

— Да, Змийското семе... — отново се усмихна тя. — Много противоречиво учение. Според него змията от райската градина осъществила съвкупление... А, ето го предястието ми. Много експедитивно. — Тя се дръпна назад, за да ѝ поднесат чинията.

Саймън не се въздържа и зяпна храната ѝ. Приличаше на малка жилава тръбичка от месо с китка магданоз отстрани.

Ема взе вилицата си и продължи:

— Според учението змията се съвкупила с Ева, а Каин е потомството от това животинско съчетание.

— Змията и Ева са правили секс?

— Да. По-точно Сатаната във вид на змия е правил секс с Ева. Затова Каин е син на Дявола и всички негови потомци носят това позорно петно.

— Такааа... — Журналистът не знаеше какво да каже. Телефонно позвъняване прекъсна смутеното му мълчание. Той погледна екранчето — Фейзакърли. Какво искаше старият професор? Надали беше важно. Журналистът се приведе над телефона си и отказа обаждането, препращайки го на гласовата си поща. После отново насочи вниманието си към своята събеседница. — Извинете... —

Зачуди се как да поднови разговора и сведе поглед към чинията ѝ. — Какво е това ястие?

— Чревца — отвърна Ема. — Пържени черва. Много солени, но доста вкусни.

— Черва ли?

— О, да — усмихна се тя. — Главният готвач Фъргъс Хендерсън е прочут с това, че възражда стари английски месни ястия. Световноизвестен. Месният пазар на Смитфийлд е съвсем наблизо, разбира се. Тук е от тринайсети век. Имате ли нещо против да се заема с предястието си? Не е вкусно, като изистине. А вашето още го няма.

— Разбира се.

Саймън я наблюдава как се справя с първата хапка от гумените на вид чревца и попита:

— Кой вярва в учението за Змийското семе?

— Не голям брой откачалки, по-малки секти, отцепнически култове. — Тя задъвка замислено и додаде: — Но все пак учението има... известна библейска тежест.

— Каква?

— Представата, че Ева се е съчетала със Сатаната и е родила Каин, е намекната на няколко места в Библията. Например в Новия завет, в трета глава на Първо послание на Йоан се казва: „... не като Каин, който беше от лукавия и уби брата си“. Представата за Змийското семе откриваме и в някои ранни гностични текстове. — Тя лапна още една хапка от чревцата си и задъвка. После додаде: — Например в Евангелието на Филип. Обаче това учение е отхвърлено като ерес от църковния отец Иринеи, а по-късно и от преобладаващата част християнски теолози.

Саймън осмисли чутото. *Каин, който беше от лукавия*. Замисли се за двамата братя, двамата синове на Адам и на Ева: Каин и Авел. Като него и Тим. Кой от тях беше Каин?

Усети прилива на тъга и пронизващо желание да пийне нещо. Затова прикова поглед върху Ема Уайнярд. Съсредоточи се.

— Значи са пълни глупости, така ли? Сериозните християни не вярват в това?

Келнерът се появи отново, този път с чиния, в която имаше кост. Само един кокал. Сякаш беше печена коленна кост.

Тъй като не беше идвал в този странен ресторант, Саймън беше оставил професор Ема Уайнярд да поръча обяда му. Обаче не беше очаквал да му поднесат кокал.

Ема посочи благоприлично с ножа си.

— Храната е... вътре.

— Моля?

— Печеният костен мозък, господин Куин. Затова имате малка виличка — за да изровите костния мозък от костта. И да го намажете на препечените филийки. Вкуснотия.

Той взе миниатюрната си виличка. И отново я остави на масата.

— Наричайте ме Саймън. — Погледна коляното в чинията си и заяви: — Ще опитам костта след малко.

— Хубаво. — Ема доволно продължаваше да си похапва сивкаво-кафеникавите чревца. — Да продължавам ли с теологията?

— Ако обичате.

— Ето какво е значението на учението за Змийското семе: действителното учение може да бъде потвърдено само от най-малките протестантски секти, например Християнска идентичност в Америка, или от юдеите мидраши, но се съчетава с една различна интерпретация на Петокнижието, която има голямо значение.

— На английски ли говорите?

Тя се усмихна.

— Искам да кажа, че има свързано с учението и противоречиво тълкуване на ранните книги на Библията, което през вековете е предизвиквало много страдание и болка.

— И кое е то?

— Проблемът със съпругата на Каин. И така нататък.

— А...

Приближаваха към същината. Обаче Саймън трябваше да хапне нещо, понеже цял ден не беше слагал в устата си нищичко. Затова взе виличката си и я забодде в учудващо меката сърцевина на кокала. На вилицата му се показа топчица странна и потрепваща като желе маса. Печеният костен мозък. Изглеждаше отблъскващо, но ухаеше доста приятно. Саймън я постави върху препечената филийка, пое си дълбоко дъх и отхапа.

Беше невероятно вкусно въпреки противната консистенция.

— Видяхте ли! — възкликна Ема Уайнърд, а красивото ѝ лице грейна усмихнато. — В крайна сметка не е зле.

— Май да... Разкажете ми повече за тази ерес.

Ема беше изяла чревцата си, остави вилицата и ножа, пийна глътка вода и се приведе напред.

— Ще ви го разкажа наведнъж, докато вие се борите с костта. Най-напред трябва да знаете, че в Битие има странни намеци, че Адам и Ева не са били единствените човешки същества по време на Сътворението.

Саймън престана да дъвче препечената си филийка с костен мозък.

— Моля?

— Така е. В Петокнижието има странни и загадъчни намеци за съществуването на човеци, които не произхождат от Адам — за други раси вече съществуващи човеци освен Адам и Ева. Например в Битие в Библията се казва, че Каин тръгнал по света: „Тогава Господ тури на Каина знак, за да го не убие никой, който го срещне“. Въпросът е: кои са онези хора, които биха могли да го срещнат? На теория по онова време съществували само Адам и Ева. Пише го в четвърта глава на Битие. Така че от кого би могъл да се страхува Каин?

Саймън се облегна назад. Погледна към лаптопа си отстрани. Зачуди се дали да не си води бележки, както му е редът. Тази информация наистина беше интригуваща, а и доста тревожна — библейска представа за различни човешки същества, за вече съществували, но и съвсем отделни хора като някакво призрачно племе.

— Наистина е много странно — каза Саймън. — Продължавайте.

Обаче елегантната госпожа Уайнърд се бе разсеяла — отново се облегна назад, когато келнерът вдигна предястието ѝ и поднесе на масата нова чиния. Лицето ѝ грейна.

— Свинска буза с жълт боб, едно от любимите ми.

Келнерът постави втора чиния пред Саймън. Беше червено, горещо и изглеждаше като нещо... неотдавна изхвърлено от тялото.

— Ах!

— Поръчах ви кървавица.

— Много хубаво.

Телефонът му отново звънна — много дразнещо. Саймън погледна екрана. Там пулсираше надпис: Фейзакърли. Защо професорът беше толкова развълнуван? Спомни си жълтата усмивка на стареца, прекалено образните му метафори за борбата за оцеляване и отново прекъсна разговора, без да се обади. И този път изключи телефона.

Ема си погледна часовника с леко раздразнение.

— Искате ли да побързаме?

— Да, моля ви. Извинете за тези прекъсвания.

— Приемам извинението ви. Стигаме до проклятието на Ханаан. Казано с две думи, има един странен пасаж в Битие, 9:20 или някъде там, където се казва, че бащата на Хам, Ной, проклина Хам и сина му Ханаан да бъдат вечно роби, понеже Хам е видял баща си гол в шатрата му.

— Ханаан има сходна съдба като Каин, така ли?

— Сложно е, различно е. Но да, нещо като друг Каин — това е внукът на Ной, синът на Хам. Родоначалник е на ханаанците...

Саймън се стараеше да хареса кървавицата си, но безуспешно. Избута чинията, потискайки гаденето си, и помоли Ема да продължи разказа си. Тя с радост се подчини.

— Какво ни показва тази странна история? Проклятието на Каин или на Ханаан е използвано от определени елементи в рамките на Авраамовите религии като оправдание за расизма и ционизма и най-вече на поробването на чернокожите африканци. Защото се смята, че тъкмо те са потомци на Хам и на Ханаан.

— Но как така? Отново се обърках — сви рамене той.

Тя се усмихна.

— Много е просто. В Библията се казва, че Хам и синът му Ханаан трябва да бъдат роби вечно заради греховете си — поради неприличното си деяние по отношение на Ной, поради факта че Хам е видял голотата на баща си. Това е. Обаче ранните еврейски и християнски учени твърдят, че Господ е направил нещо повече, те твърдят, че Йехова е наказал и Каин да бъде черен. Във Вавилонския Талмуд например категорично е заявено, че кожата на Каин е поразена, т.е. че станал черен. В Зохар, най-важния текст на Кабала, също пише, че синът на Хам, Ханаан, е почернил лицето на човечеството. А африканците са потомци на Ханаан...

— Тази история е предимно еврейска, така ли?

— О, не, не. Християнските отци на църквата са нейни също толкова запалени привърженици. Един текст на източното християнство от четвърти век, „Пещерата със съкровищата“, открито свързва робството с тъмнокожите хора. — Ема глътна голям залък свинска буза и обясни: — Защо е цялата шумотевица? Вероятно по онова време африканците вече са били поробени, така че свързването им с проклятието на Каин и на Ханаан е просто извинение да бъде продължено робското положение на чернокожите. През тъмните векове на Средновековието има още много позовавания на Каин, на черната кожа и на робството.

— Доктрината използвана ли е през колониалната епоха?

— Несъмнено. — Ема събра вилицата и ножа си и ги остави в чинията. — Испанските конкистадори, британските империалисти, французите и португалците, много американски робовладелци — всички те се възползвали от тези псевдобиблейски пасажки, за да оправдават отвратителната търговия с чернокожи роби. Идеята е или че когато създавал Адам, Господ създал и различни нисши раси, или че той умишлено е създал прослойка от черни роби, когато прокълнал Каин. Следователно робството не е нищо лошо. — Тя попи устните си със салфетка и продължи: — Теорията все още е влиятелна. Мормоните отхвърлиха учението чак през 1977 година.

Вече беше време да повдигнат темата, върху която всъщност стъпваше разговорът им.

— Ема, обсъждали ли сте тези въпроси с един човек на име Ангъс Неърн преди няколко месеца?

Професор Уайнярд изпъна гръб.

— Да, обсъждах ги, обаче... Откъде знаете? — Упоритата й усмивка се стопи. — Мислех, че сте журналист, който проучва расизма.

— Така е. Обаче... има и други фактори. Трябва да разбере какво искаше да научи Неърн.

Тя се понамръщи.

— Добре... Да, двамата с Ангъс бяхме доста близки. Той е много ексцентричен... обаче е очарователен млад мъж. Много умен учен. Шотландски презвитерианец.

— Така научих и аз.

— Не съм го чувала от цяла вечност. Но съм толкова погълната от проучванията си...

— За какво разговаряхте двамата?

— За какво ли не. Той се интересуваше от някои странни неща. От историята на проклятието на Каин и връзката му с Инквизицията, баските и каготите.

— Каготите ли?

— Да, етническа група френски пари.

— Никога не съм чувал за тях.

— Повечето хора не са. Те са жертви на тази крайна теология, свързана с проклятието на Каин. Някои католически свещеници смятали, че каготите са синове на Каин, дрън-дрън... и ги подлагали на преследване. Във френския католицизъм и до днес има едно силно расистко и понякога антисемитско течение.

— Например?

— Помните ли френския архиепископ Льофебър? Беше отлъчен от църквата заради крайно традиционните си възгледи, противопоставянето му на Втория Ватикански събор и така нататък. Някои от последователите му открито отричаха холокоста. Това течение в католицизма имало връзки с пронацистки настроеното френско марионетно правителство във Виши. Някои вероотстъпници сред френските свещеници действително работели за нацистите.

— Как?

— Като свещеници в концентрационните лагери например. — Ема отново погледна часовника си. — Боя се, че скоро наистина трябва да тръгвам...

Саймън кимна.

— Само още няколко въпроса?

— Питайте, но бързо, моля ви.

— Какво друго обсъждахте с Неърн?

— О... много неща. Дори вечеряхме няколко пъти. — За кратко лицето ѝ се натъжи. — Той много държеше да научи какво е станало с резултатите от медицинските изследвания на каготите.

— Моля? Изследвания ли?

— През 1610 година по време на най-сериозните гонения на каготите владетелят на Навара заповядал придворните му лекари да преценят анатомията на каготите, за да се види дали париите наистина

са — Ема Уайнярд описа с пръсти кавички във въздуха — „различни“. Резултатите от тези изследвания така и не излизат на бял свят. Обаче е известно, че малко след това по-висшите слоеве от църковната йерархия започват да реабилитират каготите и да прекратяват гоненията, но им трябва повече от век, за да преодолеят фанатизма и тесногърдието на по-нископоставените свещенослужители и на селяните. Същото се отнася и за баските.

— В какъв смисъл?

— Баските също са били подложени на гонения като вещиците. Любопитното в случая е, че изгарянето на баските на клада е прекратено от испанската Инквизиция. Инквизитор на име Саласар изхвърля и наказва ловците на вещици. Той разпорежда френският ловец на вещици Дьо Ланкър, който бил обсебен от Проклятието на Каин, да бъде свален от поста си на съдия. — Ема кротко се усмихна. — Което доста противоречи на представата за Рим и за Инквизицията като злокобни преследвачи на еретиците и на малцинствата, но истината е, че католическият елит всъщност е добра сила, поне по отношение на баските и на каготите.

— Каква е съдбата на резултатите от изследването на каготите?

— Точно това искаше да разбере и Неърн. — Ема Уайнярд взе чантата си и се приготви да тръгва. — Казах му, че Инквизицията пази цялата документация за баските в тайна. Същото важи и за документацията по отношение на каготите.

— Допускам, че документите са изпратени в Рим, в библиотеката на Ватикана, нали?

— И да, и не. Припомнете си, че Инквизицията е под контрола на доминиканците — черните монаси или кучетата на Бог, както са ги наричали заради техния фанатизъм и садизъм. Това е средновековен каламбур с името им. *Domine Cani*. Кучета на Бог.

— Много ми харесват тези средновековни шегички.

— През Средновековието доминиканците са изгорили на клада много вещици. Две кучета на Бог са написали „Малеус Малефикарум“, Чукът на вещицата — библията на ловците на вещици. Боже, почти три часът е!

Ема вече се изправи. Саймън също стана и се ръкува с госпожа Уайнярд, докато тя се извиняваше изискано.

— Съжалявам, че бързам толкова, но библиотеката на Гилдхол затвара в четири. Мога обаче да отговоря на последните ви въпроси — попитайте какво се е случило с онези изключително интересни архиви.

— Да.

— Такааа... Някои десни доминиканци са запалени привърженици на Проклятието на Каин. И до днес вярват в него. Не желаят да се откажат от материали, които според тях са в подкрепа на каузата им. В същото време папата не иска разкол — никой папа не иска разкол! — затова са постигнали компромис.

— Слушам ви.

— Документите, свързани с каготите и с баските, се съхраняват под строга охрана. Пазели ги в Ангеликум, доминиканския университет в Рим. Били са на сигурно място векове наред. Обаче след войната, след нацистите, мястото вече не било безопасно за такива... предизвикателни сведения. Нали разбирате какъв е проблемът? — усмихна се лекичко тя. — И какво се случило? Според слуховете документите били тайно преместени на още по-сигурно място. Това обаче са само слухове. В отговор на въпроса ви ще изрека вълнуващата истина: никой не знае със сигурност! Учените размишляват над проблема от десетилетия. Гадаят какво се е случило с архивите за баските и за каготите. Това е главната теологична загадка.

— А вие какво смятате?

— Аз ли? Аз подозирам, че архивите просто са били унищожени и че цялата тази загадъчност е само за заблуда. Същото казах и на Ангъс Неърн за негово разочарование. Но така стоят нещата. Вече трябва да ви оставя, иначе ще проваля целия си ден.

— Добре... много ви благодаря. — Саймън се чувстваше преситен: все още смилаше странния си обяд и още по-странната информация. — Отново ви благодаря. Изключително много ми помогнахте. Разяснихте ми нещата.

Професорката го увери, че това е дреболия.

Усмихнатото ѝ лице се изгуби надолу по спираловидните метални стълби. Саймън плати сметката, пхна касовата бележка в джоба си и няколко минути по-късно също слезе по стълбите.

На улицата махна на такси с приятното усещане за удовлетвореност. Беше си заслужил да се прибере с такси — свършил

бе добра работа. Можеше да се отпусне на задната седалка на голямото лондонско такси и да изпуши една дебела, макар и въображаема пура.

Но в този момент си спомни. Фейзакърли. Докато таксито се носеше покрай обущарниците и апартаментите със стъклени стени на Клъркънуел, Саймън извади мобилния си телефон и прослуша гласовата си поща.

Първото съобщение беше дълго, несвързано и накъсано. Професорът му съобщаваше, че както си седял в кабинета си за последен път, му хрумнали нови теории, които вероятно биха заинтригували Саймън. Смотолевяше нещо за „църковните опоненти на изследванията ми“. Споменаваше папата. Извиняваше се, задето е толкова подробен и че е „бъбрив стар ерген, който трудно се съобразява с доброто възпитание“. Съобщението му беше толкова дълго, че извинението му беше прекъснато от края на определеното време.

После Саймън прослуша второто съобщение.

Всъщност не беше съобщение. Поне не беше преднамерено оставено съобщение. Явно бе обаждане по погрешка, случайно активиране на бутона за повторно набиране, когато човекът е седнал върху апарата или го е натиснал в чантата си.

Фейзакърли беше позвънил втори път на Саймън по погрешка. На този запис на гласовата поща той звучеше като човек, изпитващ неопишуема болка. Може би, вероятно, ужасяващо — като човек, който умира.

Беше страховито. Саймън седеше на задната седалка на таксито с избила по челото пот като капки полепнала и замръзнала роса и слушаше зловещия запис.

Съобщението започваше с тиха и подобна на стенание въздишка. Някъде отзад се чуваше бръмчене. Като механичен трион някъде далеч в гората. Като дървари, които работят. Стенанието беше неподправено и отчаяно, смесица от страх и болка, после се засили до неистово задъхване. И после се разнесе гъргоренето, дрезгавото и давещо гъргорене като на човек, който повръща нещо горещо и не може да си поеме въздух. И през цялото време отзад се чуваше зловещото бръмчене.

Най-потресаващият момент от това ужасяващо съобщение беше единствената ясно различима дума — „Спрете“ — между гъргорещите

звуци и последните страховити хрипове. Тази дума му беше достатъчна, за да разпознае Фейзакърли.

— Спрете — нареди Саймън и заудря като бесен по разделителното стъкло между него и шофьора.

Намираха се само на около двеста метра от офисите на „ГеноМап“.

Шофьорът рязко натисна спирачките. И извърна озадаченото си лице.

Саймън му хвърли банкнота от дваисет лири, изхвърча от таксито и се втурна надолу по изисканите тераси покрай „Гордън Скуеър“. Намери старата очукана врата — завари я открехната. Втурна се надолу по стълбите, после нагоре, като вземаше стъпалата по две-три наведнъж. Вече отчаян.

Влезе. Влятя в лабораторията и кабинетите на „ГеноМап“. Апаратите бяха студени и неизползвани. Хидроножиците и центрофугата не издаваха нито звук. Всичко изглеждаше нормално или поне същото като преди. Прашните апарати. Празните бюра. Безлюдната лаборатория. Отворените врати. Малка рунтава плюшена играчка, оставена върху масата на заминал учен. Ухилена до ушите.

Къде беше Фейзакърли? Може би нищо не се бе случило? Може би Саймън беше разтълкувал погрешно злокобното второ съобщение?

Паниката го обзе отново, когато чу бръмченето. Беше същото като на записа по телефона. Като механичен трион, който се носи през заснежена гора между безбройни останали без листа дървета. Сякаш някой сече дърва нейде в черно-бялата далечина.

Там. Идваше от ъгъла на лабораторията. Беше една от машините, които Фейзакърли беше показал на Саймън, докато го развеждаше из помещенията. Огромната промишлена микровълнова, която използваха за стерилизация, хистологични изследвания, намиране на антигени и...

Спусна се натам. Голямата колкото гардероб машина бучеше. Печеше, готвеше като щастлива домакиня, която си тананика. Във фурната имаше нещо.

Саймън знаеше, но и, разбира се, не искаше да знае. Извърна лице, после отново се обърна, борейки се с желанието да изхвърчи на улицата и да избяга отвратен и изпаднал в ужасяваща паника.

Към матираното стъкло на капака на огромната фурна беше притиснато едно лице. Изпечено и плувнало в пот лице, от чиито

побелели и набръчкани ноздри се стичаше течност. Фейзакърли беше във фурната. Изпечен, без да е покафенял. Кожата му беше изсветляла и розова, едното му сварено око беше провиснало от очната ямка.

Бръмченето престана. Микровълновата фурна издрънча.

21

Раната на ръката му заздравяваше, обаче още го болеше. А тревогата не му даваше мира.

Дейвид стоеше в огряната от слънце градина на каготската къща и навиваше бинт около ранената си ръка. Градината беше избуяла, имаше паднали дървета, обрасли с бръшлян пътечки и прораснали в порутените стени цветя. Обаче градината беше голяма и скрита отвсякъде, а освен това беше просторна и светла за разлика от влажните и зловещи коридори на древната каготска къща. Приятно място за разговор. Приятно място да поразмислиш над връзката на скъпия си дядо с нацистите.

Докато навиваше края на бинта, Дейвид изпита скръб, която всеки момент можеше да изплува на повърхността и се дължеше на разговора му с госпожа Бантею. Разсъждаваше над забележителния си разговор с нея и всеки път стигаше до неизбежния извод. Имаше страховита логика. Явно всички са били затворници в Гюрс — Хосе, дядо му, бабата на Елоиз.

Фактите несъмнено говореха за плен в нацисткия концентрационен лагер. Нещо повече, тайното богатство на дядо му, неговата вина и уклончивост сякаш подсказваха облагодетелстване. Или нещо друго. Дори съдействие.

Мисълта беше отвратителна, но неизбежна. Наистина ли дядо му е бил съюзник на нацистите? Ако не е бил, откъде се е сдобил с парите? И защо преди смъртта си се бе държал толкова уклончиво? Защо бе нужна цялата тази загадъчност?

Дейвид седна на каменната пейка, после пак се изправи. Влагата от мъха попи в джинсите му. Навсякъде в това прогнило и болно място беше адски влажно. Стените бяха пропити със средновековна влага. В градината гъмжеше от противни гадинки: още първия ден Дейвид беше забелязал един тлъст мудар червей, който най-безсрамно пълзеше в кухнята.

Беше противно. Мръсна каготска къща. Предизвикваше у Дейвид отвращение към каготите. Идеше му да измие мръсотията от безбройните каготи, които се бяха крили тук, бяха нощували, бяха се съешавали, бяха готвили глупавите си каготски манджи...

Дейвид се постара да се успокои. Каготите бяха изтребвани. Те заслужаваха съжаление.

Колко лесно е да мразиш!

Керкenez прелетя в небето, което бързо се заоблачаваше. Дейвид чу някакъв шум и се обърна. Тя се смръщи, той ѝ се усмихна. През последните няколко нощи двамата се оказаха принудени да спят заедно в една плесенясала спалня — понеже другите свободни стаи бяха още по-противни, влажни и разрушени. Лежаха един до друг, на две долепени легла. Помежду им не се беше случило нищо плътско, но... нещо все пак се беше случило.

Разговаряха до късно през нощта, само двамата на треперливата светлина на свещите. И лицата им бяха на сантиметри едно от друго — като деца, които се крият под завивките.

Ето я и сега — открита, готова, подготвена. Най-близката му приятелка. Все пак от ужаса и мрака се беше появило нещо хубаво — здравето приятелство на Дейвид с Ейми Майърсън. В този миг той забеляза, че всъщност лицето ѝ е навъсено.

— Какво има? Нещо с Хосе ли?

— Не. Той продължава да не обелва нито дума. Не — изражението ѝ беше мрачно и сериозно. — Става дума за Елоиз.

— Какво?

— Изчезнала е. Поне според мен. Никъде не мога да я намеря.

По тила на Дейвид се посипаха първите студени капки дъжд.

Той тутакси хукна към къщата. И двамата се заеха да я търсят. Намериха Хосе и Фермина във влажната дневна намусени и смълчани. Като селяни от средновековна фламандска картина. Като двамина парцаливи оцелели след свирепа зима, сгущени един до друг, за да се предпазват от студа.

— Хосе, не можем да намерим Елоиз. Виждал ли си я?

Хосе измърмори едно „не“. Лицето му имаше неизменно същото изражение, откакто беше пристигнал тук. Самосъжаление и негодувание и едва прикрити скръбни страхове. От какво?

Ейми ахна отчаяно.

— Да погледнем горе.

Там обаче нямаше нищо — Елоиз наистина беше изчезнала. Огледаха всички спални. Провериха в градината — и предната, и задната. Направиха няколко неспокойни крачки в тъмнеещата гора, спускаща се към клисурата, чиито жестоки и сурови канари се издигаха като стени зад къщата.

Нищичко.

Постепенно студена и неприятна мисъл скова Дейвид. Дали не беше отвлечена? Дали не беше отишла във вътрешността на Кампан? Елоиз няколко пъти бе казвала, че отчаяно желае да използва имейл, че отчаяно копнее да отиде на църква и да се изповяда. И двете неща биха могли да я накарат да прекоси моста. Беше ли поела този риск? Беше ли отишла в селото?

Стояха в полутъмния коридор и обсъждаха вариантите си за действие. Нямаха избор. Трябваше да отидат да я намерят и да я върнат. Ейми предложи да огледа селото, Дейвид настояваше той да го направи.

Хукна навън и нагоре по изровения път, който водеше към моста. Беше наскреж каготерията, разрушеното гето. Зовеше Елоиз по име, тичаше покрай полуразрушените къщи и хамбари. Дали тя не беше някъде вътре в порутените каготски жилища? Не, надали — черните отвори на празните им прозорци бяха съвсем тихи. Очуканите порти на каготското гето не бяха отваряни петдесет години. Ръждясали коси лежаха непотребни в тревата. На стената на една по-голяма къща имаше нарисован гъши крак — грубовато, със спрей. А до него подигравателен тийнейджърски надпис:

Fous les camps Cagot!^[1]

Дейвид мина по моста. Вече валеше проливно, но той не даваше пет пари. Беше в края на уличката. До оградената със зид църква. Подмина една свлечена и ухилена парцалена кукла с разпорена глава, от която стърчеше жълтият сламен пълнеж. Той отвори портата, извървя пътечката и влезе в църквата.

Не беше неделя, затова се учуди, че има служба.

Паството беше мъничко — пет-шест човека и един грохнал от старост свещеник. И четири парцалени кукли с човешки бой. Службата беше своеобразен празник на жътвата. Пред олтара беше подредена оскъдна сбирка от домати, царевични кочани и ананас в консерва. Две секунди бяха нужни на Дейвид, за да потърси с поглед Елоиз сред богомолците. Свещеникът беше вперил поглед в новодошлия, но той не обърна внимание на враждебността в очите му.

Отново излезе от църквата, бутна скърцащата порта и хукна под безмилостния дъжд към единственото място, на което би могла да отиде Елоиз, за да използва интернет — малко магазинче за цигари с един-два компютъра.

Магазинчето беше затворено, дори нямаше парцалена кукла на витрината. Елоиз беше изчезнала безследно. Дейвид изпитваше смесица от гняв, тревога и ревностно състрадание. Тъгата на Елоиз, ужасната печал на току-що осиротелия веднага препращаха към собствената му тъга, към собствената му сиротност. Тя беше като него. Беше страдала като него. Дейвид се замисли за гордите ѝ, предизвикателни и беззвучни сълзи, докато момичето шофираше по време на бягството им от Мигел в Гюрс.

Елоиз беше храбра. Тя заслужаваше много повече от това. Дейвид трябваше да я намери преди Мигел. Но не знаеше къде да търси. Къде беше отишла тя? И защо? Какво се случваше с всички тях?

Толкова много въпроси се сипеха върху им и ги мокреха до кости като пиренейска дъждовна буря. Давеха се в загадки и тайнственост. А трябваше да протегнат ръка към единствения отговор, към единственото, което можеше да спаси живота им.

Хосе.

Дейвид хукна под плющия дъжд покрай военния мемориал, по моста, по брега на реката, покрай рухналото село на каготите. По тила му се плъзгаше влага и мокреше ризата му чак до гърдите. Той не обръщаше внимание. Вече беше ядосан — представата, че Мигел е заловил Елоиз, беше твърде зловеща и пораждаше у Дейвид твърде силен гняв.

Завари Ейми да го чака в коридора на каготската къща — русата ѝ коса сияеше в сумрака. Поговориха малко и веднага стигнаха до извода. Ейми беше съгласна — трябваше да притиснат Хосе. И Дейвид

беше човекът, който да го направи, защото разговорът можеше да стане доста груб, а Ейми беше близка със семейство Гаровийо.

Дейвид се подготви, докато прекосяваше коридора — съсредоточи се над гневните си мисли. Щеше да изкопчи истината. Каквото и да му струваше.

[1] Разкарай се, кагот! (фр.). — Бел.прев. ↑

Когато Дейвид откри Хосе, след като надникна в много стаи в старата къща, поройният дъжд се бе превърнал в опустошителна планинска буря, която барабанеше неистово по старите плочи на каготското убежище.

Хосе Гаровийо беше сам в кухнята и сипваше зехтин в голям глинен съд, приведен над печката. Явно жена му се беше заключила в стаята си. Хосе изглеждаше затворен в себе си, какъвто си беше, откакто го бяха заварили да се укрива в каготското убежище.

— Ангулас — поясни Хосе и посочи към една чиния, пълна със слузести бели червеи.

Дейвид озадачено погледна към съда. Усещаше ризата си мокра и студена на гърба. Потрепери и попита:

— Ан... гулас?

— Млади змиорки, но замразени, разбира се. Фермина ходи в Кампан... до магазина.

— Напускала е къщата ли?

— Не се притеснявай. Тя много внимава. — Хосе се извърна от тенджерата и измери Дейвид с поглед. Очите му бяха сиви и кухи от тъга. После старецът отново насочи вниманието си към глинения гювеч и добави няколко прозрачни резенчета чесън, а след тях и половин червено люто чушле. Усили газта. Чесновата пикантност изпълни въздуха.

— Просто исках да ги опитам, Давидо. Исках отново да усетя вкуса на младите змиорки. Само още веднъж. — Хосе видимо трепереше. — Най-хубавите млади змиорки са от река Дева, вадят ги, когато няма луна и във водата е посипан тютюн... — Старческата му ръка се пресегна с уморена обиграност, взе змиорките и ги изсипа в ястието. Те зацвърчаха, но Хосе ги натисна в соса с лъжицата.

— Това е най-решаващият момент. Ако ги извадиш твърде рано, не стават за ядене, ако закъснееш — ги съсипваш. Така...

Той вдигна глинения съд и изсипа пържените змиорки в приготвения гевгир. Странен мирис изпълни кухнята — донякъде на риба, донякъде на гъби. Накрая Хосе изсипа змиорките в две чинии.

— Ще ги опиташ. — Пресегна се, взе малко зелени подправки от една купа и поръси змиорките. — Фермина не е гладна. Ще ми правиш ли компания?

— Ами... добре.

— Трябва да ядеш с дървена лъжица, понеже металните прибори развалят уханието.

Какво толкова — старецът искаше да си хапне. Двамата занесоха чиниите си в сумрачната дневна, където огънят в скромното огнище пушеше лютиво.

Хосе се намръщи, когато поднесе лъжица с хлъзгавите змиорки към устата си.

— Айии... замразените не са толкова хубави като пресните, но все пак е по-добре от фалшивите. Знаеш ли, че правят фалшиви змиорки? *Si*. Вярно е. Правят го, понеже истинските са много скъпи — петдесет евро половин килограм.

У Дейвид се надигаше нетърпелива ярост. Моментът беше настъпил.

— Хосе... трябва да поговорим. Веднага.

— Правят ги от... карантии на треска. На скумрия. От месо. Кой знае! — въздъхна Хосе много лирично. — Истинските змиорки са изчезващ вид като поетите, като баските песни, като всичко хубаво...

— Хосе...

— Рисуват дори очички на фалшивите змиорки! Знаеше ли това, Давидо? Фалшиви очета на змиорките!

— Престани!

Хосе млъкна.

Дейвид остави чинията си на прашните дъски на пода и поде:

— Чуй ме. Бабата на Елоиз ми каза... нещо. Много е мъчително, Хосе, но трябва да знам.

Хосе поклати глава и се взря в храната си, видимо пренебрегвайки въпросите на Дейвид.

— Хосе! Тя каза, че ти си известен в Гюрс.

Старият баск не откъсваше поглед от сребристите си змиорки.

— Говори се, че някои хора те знаят като предател — настоя Дейвид. — Лъжа ли е? Или е вярно? Затова ли мълчиш през последните дни? Защо е цялата тази загадъчност? От какво се срамуваш?

Хосе седеше неподвижен с чинията в скута си. После вдигна воднистите си очи. Дейвид потръпна от изтерзания му поглед: нещо ужасно се бе случило на Хосе. Или пък Хосе беше направил нещо ужасно.

— Хосе?

— То е, защото... — Устните му бяха почти бели, а лицето му имаше цвета на сивкавата утринна крайречна мъгла. — Понеже е вярно. Нещо се случи в Гюрс.

— Беше ли затворник заедно с дядо ми?

Хосе се поклати напред-назад на влажния дървен стол.

— Беше ли затворник заедно с дядо ми? — попита отново Дейвид.

— Да.

— Но, Хосе, защо не ми го каза още първия път?

— Заради... някои неща. Които се случиха. Не мога да имам доверие на никого. Когато узнаеш тайните, които са ми известни на мен, тайните, които научих в Гюрс, тогава ще се научиш да бъдеш много предпазлив. Постоянно. — Той погледна печално Дейвид. — Но въпреки това... щом видях лицето ти днес, когато се върна в къщата... си спомних за стария си приятел Мартинес и ми се прииска да узнаеш истината, независимо на колко голяма опасност се излагам — въздъхна старецът. — Почувствах, че заслужавах да узнаеш що за човек беше дядо ти. Баск. Но освен това се нуждаеш и от закрила.

— От Мигел ли?

— От Мигел. И от много други като него. Но най-вече от Мигел.

— Той ли е убил родителите ми?

Чуваше се как се сипе пороят навън.

— Да...

Отговорът сякаш болезнено изтръгна нещо от Хосе, той затвори очи и потръпна. После отмести поглед от Дейвид — загледа се към счупения прозорец отвъд раменете на младежа, който го разпитваше. Дейвид се завъртя, обзет от силна тревога — нечий силует ли се мярна в гората отвъд градината?

Водната пелена на дъжда заблуждаваше — може би беше само някой от дивите коне, които се носят като призраци из горите, — обаче Дейвид не можеше да се отърси от подозрението, че е... Мигел. Наблюдава ги, шепне нещо на съучастника си, а дъждът се стича от шапката му, докато той дръпва предпазителя на пистолета си.

Не, това не беше възможно. Никой не знаеше, че се крият тук. Никой не знаеше дори че са в Кампан, камо ли, че се спотайват в каготерията край реката. А и къщата беше невероятно уединена: човек узнаваше за съществуването ѝ зад завесата от папрат едва когато удари глава в древния каменен трегер с безмилостно и недодялано издълбан в гранита гъши крак.

Това обаче повдигаше друг въпрос. Откъде Хосе знаеше за къщата? Това беше стар дом и убежище на каготите, не на баските. Как Хосе Гаровийо се бе оказал тук?

В този момент едно смразяващо ново предположение връхлетя Дейвид — сякаш лапа с остри нокти стисна мислите му. Ако Хосе знаеше за къщата, защо и Мигел да не знае?

Дейвид се приведе напред. Трябваше да стане малко по-настойчив с въпросите си. Може би дори да прибегне до заплахи.

— Хосе, Мигел знае ли за тази къща?

— Не. Никога не съм му казвал, не и за къщата. Ако знаеше, аз нямаше да дойда тук! Сигурен бях, че някой ден ще се наложи да избягам от него, че ще ми трябва убежище, когато той тръгне да ме търси или когато ме погне полицията.

— А ти откъде знаеш за това укритие на каготите?

Хосе бързо пхна лъжица с хапка змиорки между преbledнелите си устни.

Дейвид стисна ръката му. Силно.

— Каж ми. Какво се случи в Гюрс? Защо Мигел уби родителите ми?

Измъчена гримаса. Дейвид го стисна по-силно. Лицето на Хосе се сгърчи и от устата му се изтръгна отговор:

— Заради онова, което щяха да открият.

— Имаш предвид случилото се в Гюрс ли? Твоето предателство?

— Да.

Дейвид си даде сметка с нарастваща смес от презрение и съжаление, че Хосе плаче. Две-три сълзи се стекоха по лицето на

стареца, докато обясняваше:

— Да, направих нещо в Гюрс. Там се случиха разни неща. Мигел не искаше хората да разбират...

— Какво си направил, Хосе?

Старецът промърмори някакъв отговор, а Дейвид не го чу и се приведе напред.

— Те ни изтезаваха — повтори Хосе, — не забравяй, че ни изтезаваха.

— Кой?

— Ойген Фишер.

Дейвид поклати глава.

— Бабата на Елоиз го спомена. Кой е той?

— Нацистки лекар.

— И какво е направил? — Дейвид почувства как в гърдите му се надига горчиво-сладостно въодушевление, усети, че се доближава до трагичната сърцевина на загадката. Изобщо не беше сигурен, че иска да узнае отговорите, но искаше отговори повече от всякога.

— Какво правеха те, Хосе? Как ви изтезаваха?

— Изследваха ни. Много пъти изследваха кръвта ни. И косата, и... кръвта. Изследваха кръвта.

— Какво още?

— Имаше и други лекари. И католици, много свещеници. — Хосе целият трепереше. Трепереше като дъбовите листа в градината, шибани от студения планински дъжд.

— Какво правеха свещениците?

— Горяха ни. Някои от нас. Убиваха ни.

— Защо са постъпвали така?

Хосе отново лапна една лъжица от вече изстиналите и мазни змиорки. И каза:

— Не ни смятаха за хора, според тях заслужавахме да бъдем изтребени като змии. Да умрем като езичници или като вещици. След като приключе с кръвните изследвания... Ойген Фишер предаваше някои от нас на свещениците и на престъпниците... — махна отчаяно с ръка Хосе. — Те ни поемаха и ни изгаряха. Много, много хора. В блатата покрай лагера.

— Но защо са ви изтезавали? — попита Дейвид. — Нещо като изгарянето на вещици, така ли? Като в Сугарамурди? Изгарянето на

баските?

Хосе изгледа Дейвид с бездънна печал и отговори:

— Не.

Раменете на Дейвид увиснаха. Загадката все още му убягваше. Вече се ядоса. Ядоса се на себе си, задето нищо не проумяваше, ядоса се на дядо си. И най-вече се гневеше на Хосе. Старецът можеше да каже на Дейвид всичко, да разсее мъглата, да усмири дивия жребец на истината. Хосе трябваше да признае. А Дейвид трябваше да научи всичко веднага.

Той отново стисна Хосе за ръката и настоя:

— Хосе, умират хора. Дори в този момент. Какво се случи в Гюрс? Защо те мислят за предател?

Кафявите очи се затвориха, но Хосе кимна и изломоти:

— *Si...* имаш право. Време е. *Si...*

Дейвид не пусна ръката на Хосе, не и този път. Изобщо не го интересуваха дали причинява болка на стареца.

Хосе заговори сухо и дрезгаво:

— Те провеждаха изследвания с всички ни, Дейвид. Многобройни изследвания на кръвните групи и на големината на черепа. Каготите и циганите, комунистите и баските, французите и испанците също...

Хосе сведе поглед към ръката на Дейвид, обхванала неговата. Старецът продължи:

— Фишер имаше изследвания от Намибия... изследвания на народността бастер. И разбира се, на бушмените. Той ни разказа всичко това... най-вече на мен. Специално.

— Не разбирам. Какво общо има това с баските? Защо на теб?

— Защото аз станах... — Тръпка пробяга по цялото тяло на Гаровийо. — Станах негов съучастник. Станах приятел и помощник на Фишер.

— Затова ли се срамуваш? Защото си помагал на Фишер?

— Да.

— Защо?

— Мислех, че съм баск. — Хосе отново плачеше. — Бях отгледан като баск, говорех на баски. Гордеех се, че съм баск...

Ярка мълния озари цялата загадка. И на Дейвид му просветна.

— Хосе, теб изследваха ли те? Изследваха ли... расата ти?

— Да.

— И ти казаха, че не си баск, така ли?

Прошепнатият отговор прозвуча почти беззвучно:

— Да.

— И ти казаха, че си кагот?

Дъждът барабанеше по рамката на прозореца. Хосе Гаровийо погледна към чинията с недоядените змиорки в скута си, грабна я и я метна в огъня. Цвърченето на пържените змиорки едва не угаси мъждукащия огън.

Хосе вече бръщолевеше безсмислено:

— *Si. Si si si si!* Казаха ми, че не съм баск, че всъщност по произход съм кагот. От прокълнатите хора. От хората гъски, хората с гушите. Лудостта, Сарацинците. Недосегаемите с ципи между пръстите. Да!

Дейвид овладя шока си и продължи с въпросите:

— Затова ли си тук, в къщата на каготите? Затова ли знаеш къде се намира тя?

— Да, Дейвид. Когато Фишер получи резултатите от моите изследвания, ме преместиха от бараките на баските в отделението при каготите. Нацистите маниакално държаха на прецизността в това отношение... Едната раса тук, другата раса там. Евреите на трето място. Бяха като придирчиви бабички с тази тяхна йерархия на расите. Отвратително! Но аз толкова се засрамах от онова, което ми причиниха, толкова се засрамах! — Хосе изтри още една сълза с опакото на покритата си със старчески петна ръка и впери поглед в Дейвид. — Бях възпитан да... да презирам, не, да отхвърлям каготите. Ние, баските, знаехме какво е да си парий, да си малцинство. Симпатизирахме на каготите, обаче в сърцата си, досущ като французите и испанците, смятахме каготите за по-нисши същества като плъховете и змиите. Лайнарите! Сбърканите същества!

— Значи Фишер ти е казал, че кръвта ти е каготска, не баска. А после нацистите са те изпратили в бараката при каготите в лагера. Обаче какво се случи после, Хосе, как така...

— В бараката разговарях с много каготи. Те ми казаха за тази къща. Разказаха ми много неща за народа си. За моя народ. Опитах да ги направя своя народ, помъчих се да ги почувствам като свои братя, обаче...

— Обаче прекадено много си се срамувал?

— Да.

Дейвид проследи как се разгръща логиката на ужасяващата история.

— И ти какво направи, Хосе? Отрече се от тях, нали?

— Това е хубавата дума. Да, отрекох се от кръвта си. Защото исках да живея. В лагера свещениците и нацистите се отнасяха към каготите особено жестоко. Свещениците ги наричаха синове на Каин, изтезаваха ги и ги избиваха повече от всички останали, така че, да, исках пак да стана баск и да си спася живота. Освен това бях възпитан като баск и все още се чувствах баск в душата си.

— Затова си се обърнал към Ойген Фишер?

— Отидох при Фишер и при останалите лекари. Казах им, че ако се престорят... ако забравят... ако се престорят, че не съм кагот, ако ми върнат баската самоличност, ще им помогна.

— Как?

Старецът се взря в жалкия огън.

— Бях много млад, нямах още двацет години, но бях известен баски радикал. Имах влияние сред другите млади баски в лагера. Сред истинските баски. — Той вдигна огорчения си поглед към Дейвид. — Баските са много смел народ, бунтовни, несломими. Постоянно разбунваха лагера, съпротивляваха се на нацистите, затрудняваха Ойген, мъчеха се да избягат — поклати глава Хосе. — Затова станах предател. Да, предател на баските. Обещах на Фишер да използвам влиянието си и да улесня работата му. Щях да убедя баските да сътрудничат. Обаче само ако той ме извадеше от бараките на каготите и ме върнеше при хората от моята кръв.

— И той го направи, така ли?

Гласът на Хосе отново се снижи до шепот.

— Ето какво се случи. Те се престориха, че са ме преместили в бараката на каготите погрешка. Върнаха ме обратно и отново станах баск! После използвах влиянието си. За да... помогна на Ойген Фишер да провежда зловещите си експерименти... Убедих още хора да позволят на Фишер да ги изследва. Така Фишер ми стана нещо като приятел. И ми довери твърде много неща. Разказа ми за евреите...

— Моля? Какво за евреите?

Хосе измери Дейвид с поглед.

— Холокост. Ойген Фишер ми каза защо германците са направили... каквото са направили. Истината за холокост. Само толкова мога да кажа.

— Какво?

Клепачите на Хосе трептяха. Сякаш заспиваше. Дейвид си даде сметка, че старецът сигурно е изтощен след признанията за убийствените си и отдавна погребани тайни. Пусна ръката на Хосе. Но продължи да разпитва:

— Хосе, трябва да науча за Мигел. Всичко това е причината Мигел да убие родителите ми. Нали? Понеже се срамува от каготската си кръв, нали?

— Да. Това е най-лошата ми грешка. Казах на сина си истината, когато беше може би на деветнайсет. И той така и не ми прости. Толкова се гордееше, че е баск! Прочутият активист на ЕТА...

— Разгневил се е. И е помислил, че майка ми и баща ми може би ще разкрият срама му.

— Si.

— А после е разбрал, че и аз съм тръгнал по същите следи. И сега трябва да убие и мен.

Прашните стъкла на прозорците издрънчаха на вятъра.

— Si. Si. Така е — свъси лицето си в гримаса Хосе. — Но има и още, Давидо.

— Имаш предвид дядо ми ли? — Дейвид усети как въпросът увисва във въздуха като влагата в къщата. Привидение от миналото. Призрак, който той трябваше да прогони. — Кажи ми, Хосе. Дядо ми също ли беше... сътрудник на нацистите?

— Не! — разпалено отговори Хосе. — Да не си го помислил! Дядо ти беше свестен човек. Не... Имам предвид Мигел.

— Какво за него?

— В сина ми има нещо странно и ужасно. Трябва много да внимаваш. Понякога ми се иска лично да го убия. Преди той да убие мен. Преди да избие всички. Някой ден наистина ще ме убие.

— Защо?

— Такъв си е. Такъв го е направил Бог. Синът ми... е зъл до мозъка на костите. Така ли се казва? А въпреки това го обичам. Той е мой син. Помня, че бях толкова стар, че не се надявах да имам дете, но младата Фермина... Роди ни се дете. Бяхме толкова щастливи.

Очите на стареца грейнаха за пръв път от дни, после отново помръкнаха и угаснаха.

— Но докато той растеше... осъзнахме, че той носи истинския позор на каготите. Истинският срам. Обаче той е силен и умен. И има приятели, помагачи. Силни хора, които ти не познаваш. Ордент.

— Какво представлява Ордент?

— Не, не мога да ти кажа. Стига толкова, моля те. — Сълзите рукнаха по бузите му. — Позволи ми да не разкривам поне този последен срам. — Хосе изтри мазните петна от яденето около устните си. — Вече ти казах твърде много. Твърде много, твърде късно. Ако ти разкрия още, никой няма да те остави жив. Защото тайната, която брани Мигел, не е само за мен, за мен, за него и за каготите. Тя е много по-дълбока от това, Давидо, тя е толкова ужасна и опасна за всички нас, за цялото човечество. Тайната ще те убие — ако не Мигел, някой друг ще го стори. Другарите му. Ордент. Някой. — Старецът се взря настойчиво в Дейвид. — Разбираш ли? Спасявам живота ти, като не ти разкривам нищо повече.

Това бе не просто странно. Беше страшно озадачаващо. Дейвид седеше в полутъмната влажна стая и се мъчеше да разгадае тайната. Дъждът продължаваше да кове по плочите на покрива. През прозореца се виждаше мъглата, оброчната мъгла, която пороят бе призовал от горите. Струите с бучене обливаха склоновете и се стичаха към придошлата река.

Дейвид опита отново, зададе още един въпрос. Обаче Хосе категорично отказа да откликне. Явно старецът беше достигнал предела.

Мълчание.

Дейвид се чувстваше страшно безпомощен, имаше толкова много въпроси. Смъртта на родителите му. Откъде бяха парите? И какво беше това споменаване на холокост? Каква бе толкова ужасната тайна, която вещаеше незабавна смърт?

Обаче нямаше да получи повече отговори, поне засега.

Вратата рязко се отвори — беше Фермина. Цялата кипеше от гняв, разкреця се на Хосе, гривните ѝ се раздрънчаха, думите ѝ бяха като удари с камшици.

Неистовият ѝ монолог беше на баски и на испански, но смисълът му беше ясен. Тя питаше Хосе какво е казал на Дейвид. Глупак! Какви

тайни си разкрил?

И тогава пред очите на Дейвид младата съпруга се приближи и зашлеви възрастния си съпруг презрително.

Хосе се сви под удара, без да се съпротивлява.

Дейвид се скова от тази отвратителна сцена. Наблюдаваше неподвижен и притихнал как Фермина отново шамаросва Хосе, после стисна крехката ръка на съпруга си и рязко го дръпна да се изправи, а накрая го изведе от стаята като палаво дете. Вратата се затръшна. Стълбите проскърцаха.

Останал сам до огнището на старата каготска къща, Дейвид чу още една врата да се затръшва някъде горе. В отговор цялата сграда се разтресе, натежалите от влага паяжини потръпнаха по корнизите, мушиците се разхвърчаха нещастно от стая в стая.

Светлината беше мъжделива. Саймън се изправи, приближи до прозореца и дръпна завесите. Посрещна го относително тихото движение на късната сутрин. Завъртя часовника на китката си и погледна колко е часът. Беше почти единайсет и след безсънна и отчаяна нощ той накрая явно беше заспал.

По тишината долу отсъди, че е пропуснал излизането на Сузи и сина си. Явно го беше проспал — докато тя е приготвяла закуската, Конър се е обличал, после Сузи го е завела в забавачката и е тръгнала за дежурството си в болницата.

Усети в устата киселия вкус на страха и вината. Отново. Тези чувства го мъчеха цяла нощ, мъчеха го през цялата седмица. Може би никога повече нямаше да спи нормално? Не и без да пийне. Много питиета. Беше уплашен и гузен. И много, много отегчен. Вече нямаше никаква роля. След убийството на Фейзакърли редакторът от „Телеграф“ беше отнел историята от Саймън, понеже работата ставала много дебела. Ами ако сега погнат теб, Саймън? Ами ако статиите ти подсказват разни работи на убийците?

Застанал самотен на прозореца, журналистът зяпаше прелитащите по улицата автомобили. Една кола се залетя с висока скорост към светофара, после се закова на място с пронизителен вой на спирачки. Саймън изпита обичайния прилив на родителски гняв: намали, копеле, имам невръстен син! После отново го жегна чувството за вина: кой всъщност представляваше заплаха за сина му? Ама наистина? Кой беше довел смъртта и хаоса толкова близо до семейния дом?

Той. Бащата. Амбициозният кариерист. Той.

Саймън съзнаваше, че е в опасност. В момента му се пиеше толкова много, както не бе ставало от години. Рискуваше да провали трезвеността си, постигната с толкова много труд. Но какво трябваше да направи? Не беше мотивиран да отиде на сбирка на Анонимните алкохолици. Беше отегчен, гузен и изплашен.

Влезе в банята, взе си много горещ душ, изми си зъбите, навлече някакви дрехи и се върна в спалнята, чувствайки се малко по-добре.

Може би вината не беше негова.

Разбира се, че беше негова.

Може би не беше само негова.

Отвори лаптопа си, влезе в интернет и прегледа отново имейлите от Томаски и от Сандерсън относно смъртта на Фейзакърли, странната поредица събития и резултата от тях.

Малко след като бе открил професора, сварен в собствената му микровълнова печка, нахлу полицията, повикана лично от Саймън. Бързо изведоха заекващия журналист, после го разпитаха, успокоиха го, инструктираха го и дори му подариха няколко сеанса през следващите дни при консултант на хора, преживели травмиращи събития.

Обаче страховитата сцена в лабораторията на „ГеноМап“ продължаваше да тормози Саймън и той потърси утеха и помощ, като изпращаше по имейл и задаваше по телефона въпросите си към детективите. Томаски се оказа най-отзивчив: ведрият поляк беше искрено вярващ католик, което се оказа от полза. Той имаше мрачно славянско и същевременно лондонско чувство за хумор, което също бе от полза: подмяташе солени забележки за смъртта, която „била не по-малко противно нещо от уикенд в Катовице“.

Томаски и Сандерсън се бяха опитали да обяснят на Саймън „логиката“ на убийството на Фейзакърли, факта, че усмъртяването му в микровълновата печка е умно и жестоко ефективно: тихо и бързо, без огнестрелни рани, без ДНК улики. Единственият малшанс на убицеца беше, че мощният мобилен телефон на Фейзакърли имаше сигнал дори в металния сандък на печката.

И все пак. Цялата работа продължаваше да изглежда на Саймън като нелепо средновековно изтезание — да свариш някого жив в микровълнова печка. Кръвната ти плазма буквално завира във вените.

Затвори имейлите с прочувствена въздишка. Мисълта за кръвта му напомни за брат му, а споменът за брат му предизвика душевен смут, но и му вдъхна сили. В този момент брат му беше под ключ. Затова Саймън беше единственият Куин с потомство и с бъдеще. Той имаше отговорност. Да печели, да работи и да предаде името си на поколенията.

Саймън усети нов прилив на гордост, на самоуважение и дори на гняв.

Майната ѝ на тази история. Трябваше да се стегне — смъртта на Фейзакърли не беше по негова вина. Статиите му може и да бяха насочили убиеца към професора, но може и да не бяха. Така или иначе, той, журналистът, си вършеше работата, пишеше. Вървеше по следата. Душата му се терзаеше заради опасността, на която беше изложил семейството си, но как иначе да ги издържа?

Нямаше друга възможност, такава му беше професията. Но практическият проблем си оставаше. Как щеше да изхранва семейството си сега? Работеше на свободна практика, живееше от продадените си материали, а му отнеха най-хубавата история, на която беше попадал. И сега той нямаше какво да прави, нямаше за какво да пише. Нямаше други поръчки. Какво щеше да прави днес, утре, следващата седмица? Да започне отново да пише статийки за дребни престъпления?

Разсеяно написа в „Гугъл“ „убийства на вещици“, за да провери дали не се е появило нещо ново. За всеки случай.

Новините тази сутрин бяха приглушени в сравнение с фурора, предизвикан от убийството на Фейзакърли предната седмица — имаше само един-два допълващи материала. Американски уебсайт преразказваше цялата поредица от странни събития за удоволствие на по-извратените си читатели. Саймън забеляза, че американският журналист беше откраднал редове от неговите статии и най-безсрамно беше използвал цитираните от Саймън думи на Фейзакърли.

Копелета!

Пийна си вода. И тогава му хрумна една идея. Доста приятна идея. Нищо не можеше да му попречи да продължи по следите, да проследи събитията, дори и да не стигне доникъде. Въпреки това можеше да пише и да проучва — макар и само за собствено удовлетворение. Дори и да нямаше шанса ежедневно да отразява като журналист историята, накрая би могъл да... напише книга? Да! Ако разполагаше с всички бележки, можеше да напише книга. И тогава щеше да спечели истински пари, когато всичко приключи. Щеше да свърши една работа, да нахрани жена си и сина си, да плати дълга към съвестта си и към банката, без да дразни редактора си или ченгетата.

Саймън огъна пръсти. И нападна интернет търсачките.

Използва един от любимите си номера, към който прибегваше, когато провеждаше сложно разследване и се нуждаеше от няколко следи: нахвърляше произволно свързани фрази в интернет и в новините онлайн, жонглираше, проверяваше какво ще излезе.

Цели два часа си игра с думите. Опита различни комбинации между: шотландски, убийство, Неърн, ГеноМап, Фейзакърли и баски.

Нищо.

Опита още някои неща.

Синдактилия, вещици, каготи, наследство, убийство, ханаанци...

Нищо.

Опита отново с цял списък от думи: Презрение, френски, нацизъм, изгаряне, деформация, мъчения, генетичен, убийство, Гаскония, завещание...

И... Ето! Да. Провървя му: два вероятно свързани случая. Два.

Първият беше убийство в Квебек. Канадски новинарски сайт даваше кратко обобщение. Много възрастна жена била убита преди три седмици в дома си, съвсем близо до Монреал. Жената била застреляна без видима причина. Всъщност последният ред на репортажа накара Саймън да се зачете внимателно: жената, изглежда, била баска и като момиче била в нацистки концентрационен лагер. В Гюрс. Във френската Страна на баските. Убийството било пълна загадка, понеже нищо не било откраднато от иначе заможната старица.

Трябваше да има връзка. Трябваше. А дори да нямаше, случаят си заслужаваше да бъде проучен. Саймън записа подробностите в бележника си, после отиде на следващата новина. Статията се появяваше в два новинарски потока отпреди няколко седмици.

Заглавието гласеше: „Странно наследство отвежда към баска загадка за милион долара“.

От снимката го гледаше мъж на около трийсет години, някой си Дейвид Мартинес, и държеше карта. На снимката Мартинес се усмихваше неловко, показвайки картата с някакво неудобство. В статията пишеше, че на картата са отбелязани различни места в Страната на баските. Нещо повече, там пишеше, че дядото на младия мъж починал и му завещал два милиона долара — и според вестника наследството било пълна изненада.

Саймън прегледа статията и се напери въодушевено. Вече не му се пиеше. Искаше да разбере за какво е всичко това: връзка с баските,

загадъчна сума пари, много възрастен мъж — на хиляди километри оттук — вече мъртъв.

Статията му даде почти всичко: там дори бе обяснено, че Дейвид Мартинес бил адвокат в Лондон, преди да наследи загадъчната сума.

След две минути в мрежата Саймън намери „известната адвокатска кантора“, където беше работил Дейвид Мартинес: имаше списъци с адвокати на всяка кантора.

Саймън застана до прозореца и позвъни в кантората на Мартинес. Рязък глас го помоли да се представи и той го стори: Саймън Куин от „Дейли Телеграф“.

Препращаха го из системата известно време, оставяха го на изчакване, свързаха го с отдел „Личен състав“, пак го оставиха на изчакване, но най-сетне го свързаха с някакъв извънредно надут човек, явно шефа на Дейвид Мартинес, Роланд де Вилие, който охотно му даде номера на мобилния телефон на Мартинес. Всъщност шефът дори додаде за разкош: „Надявам се да е загазил“.

После прекъсна рязко.

Саймън погледна към бележника си върху подпрозоречната дъска. Телефонният номер, който адвокатът надменно му даде, беше британски. Набра цифрите, но в ухото му прозвучаха две дълги извънпявания, от което отсъди, че този тип Мартинес е в чужбина, може би в Испания.

По сателит до него стигна колеблив глас:

— Ало?... Кой е?

Във въздуха вонеше на изстинали змиорки. Мъглата, бедничката, се промъкваше в стаята крадешком. Дейвид седеше в студа и мрака и размишляваше над думите на Хосе. После се окопити. Трябваше да поговори с Ейми. Да ѝ разкаже всичко това.

— Ейми!

Гласът му отекна кухо. Опита отново:

— Ейми!

Къде беше тя? Не я беше виждал вече цял час. Трудно му беше да повярва, че Ейми е навън на дъжда.

Повика я отново. Гласът му изкънтя сред плесенясалата дървесина и по празния коридор. Нищо.

След бърз оглед установи, че на долния етаж няма никого: чуваше само неспирното търчане на плъховете, разбягали се пред него към всевъзможните противни дупки.

Ами в стаята, където спяха заедно? Той и Ейми. И където си говореха до късно посред нощ.

Трябваше да се качи по стълбите, да тръгне нагоре по стъпалата. Трополенето на стъпките му бе в синхрон с туптенето на сърцето му, когато отново повика Ейми — нищо, коридорът беше празен.

Бутна вратата и в този момент съзнанието му се изпълни: изненадващо и живо си представи как родителите му умират в колата си. Разбитата глава на майка му, тънката струйка кръв от отпуснатата ѝ уста...

Може би същото се бе случило с Ейми. Всички близки хора му бяха отнети, всички.

Дейвид огледа стаята, която делеше с Ейми. Беше празна. Нямаше дори плъхове, нито гарвани, които да грачат на прозореца. Леглата все още бяха долепени, старата репродукция на някакъв йезуитски светец все още висеше накриво на обелената стена. От тавана се процеждаше влага като в бедняшка порутина.

Останала му беше само една спалня — стаята на Фермина и на Хосе. Не се съмняваше, че вратата е заключена и барикадирана срещу света.

Може би тя беше там?

Дейвид събра цялата си смелост, излезе в коридора и се провикна: Ейми... Ейми... Но тишината в отговор го задуши.

Това беше нетърпимо. Той копнееше да избяга, да открие истината и да намери Ейми, а после да избяга, да се махне от тази ужасна къща, от този потискащ паметник. Страданията и мъченията на каготите — жигосани, прокудени, унижавани — сякаш се бяха просмукали в тухлите и в хоросана. Дейвид искаше да намери Ейми и после да отлети.

Вдигна юмрук, за да похлопа на вратата. Щеше дори да я изкърти, ако трябва.

Само че го възпря глас точно зад него.

— Дейвид?

Той се завъртя. Беше Ейми.

— Къде беше?

— Долу — поклати глава Ейми, — в мазето... за да проверя...

— Какво?

— Тунелите. *Chemins des Cagots*. Забрави ли? Елоиз каза, че имало проходи, прокарани от каготите... и си помислих, че ако загазим, може да ги използваме... обаче намерих само изби...

Той положи ръце на раменете ѝ.

— Хосе ми каза, разказа ми всичко... цялата история. Заключил се е там... с Фермина.

Дейвид кимна начумерено наляво, към вратата.

— Но защо?

Зае се да ѝ обяснява.

И почти веднага спря. Разговорът беше прекъснат от страховит и непогрешим звук.

Изстрел. Последва още един изстрел.

В стаята на семейство Гаровийо.

Двамата хукнаха към вратата и заблъскаха по ръждясалите ключалки. Дървото и металът се съпротивляваха минута-две. Но дъските бяха проядени от червеи, бравите бяха много стари и вратата се нацепи и накрая зейна. Влетяха вътре.

Дейвид погледна и сърцето му се сви от горчиво отвращение. Ейми закри лицето си с ръка и се разплака.

Два трупа седяха на два стола.

Хосе и жена му.

Фермина Гаровийо беше застреляна първа от упор в слепоочието и страничната част на главата ѝ просто липсваше. Отблъскващата рана бе отпечатана с кървава диря, плиснала по отсрещната стена. Хосе явно най-напред беше прострелял жена си и после беше насочил пистолета към себе си. Неговата рана беше още по-зловеща: цялата горна част на черепа му беше отнесена. Белезите от изгоряло по тънките му бели устни показваха как го е направил — как е пъхнал пистолета между зъбите си, дръпнал е спусъка и е пръснал мозъка си.

На тавана имаше още кръв, а стената отзад потвърждаваше самоубийството. Дейвид погледна за последен път сивкавата и подобна на желе материя в горната част на стола и усети, че започва да му се повдига.

Но защо?

Защо го бяха направили?

Отговор — отговорът — се появи незабавно. Заплашителното свистене на гуми навън.

Дейвид отиде право до прозореца и огледа мястото, а мускулите му се напрегнаха тревожно. И ето. Беше там. Причината за самоубийството на Хосе и на Фермина може би. Червена кола, която се движеше бавно между мокрите дървета. Мигел несъмнено беше вътре. Дейвид си спомни думите на стария Хосе. Някой ден той ще ме убие.

Ейми застана до Дейвид на прозореца. Изруга и потръпна едновременно.

Все пак имаше слаба надежда. Червената кола намали и спря, после отново потегли, но не накъдето трябва. Дейвид осъзна с лек прилив на оптимизъм, че вероятно Мигел все още ги търси. Вълка не знаеше къде е укритието, а просто обикаляше. Откога ли го правеше? Както и да беше открил, че са избягали в Кампан — може би изтезавайки Елоиз? — не беше научил точно къде е укритието.

Но нямаше да му отнеме дълго. Накрая щеше да забележи скритата отбивка. Мигел щеше да мине покрай храстите и да погледне в правилната посока. И да намери къщата. А после щеше да дойде и да ги убие. Бум. Бум. Бум.

— Пистолетът! — възкликна Ейми.

— Какво?

— Трябва да има пистолет.

Имаше право. Дейвид бързо огледа стаята за пистолета на Хосе. Старецът трябваше да има пистолет, за да застреля себе си и жена си. И наистина — на сивкавата светлина проблесна черен метал. Дейвид се пресегна между безжизнените крака на Хосе и взе пистолета. С него бяха произведени само два изстрела.

Взе го и насочи дулото към тавана.

За една безумна секунда всичко се завъртя шеметно в съзнанието на Дейвид: преди година той беше апатичен медиен адвокат. Отегчен, подсигурен и необяснимо тъжен. Пътуваше до работа с метрото, вечер у дома си притопляше пилешко къри в микровълновата, понякога пийваше по бира с приятел. Ако извадеше късмет, правеше безсмислен секс с жена, която не обича. А сега беше ужасен, гневен и преследван, обаче парадоксалното бе, че се чувства по-жив от всякога.

Сега му се живееше, страшно му се живееше. Искаше да открие по-дълбоките причини за убийството на родителите си и да отмъсти за смъртта им. Но най-напред трябваше да избяга.

— Градината отзад — каза Ейми, мъчейки се да възпре сълзите си. Беше силна и изглеждаше ядосана. — През градината към клисурата, а? Може да тръгнем натам.

Забързано излязоха от вратата и поеха по коридора. Влажните стари дъски скърцаха глухо, докато двамата слизаха долу към задната част на къщата, откъдето щяха да прекосят градината към гората. Обаче Ейми го дръпна назад.

— Чуй!

Той се заслуша — тя имаше право. Гласове. Навън в градината, може би от другата страна на зида, в горите.

— Не можем да рискуваме — прошепна Ейми напрегнато. — Как е пътят?

— Колата на Мигел е там.

Тя въздъхна безсилно... и уплашено. Дейвид усети яростта в гърдите си.

— В капан сме. Мамка му, в капан сме! Слива ни натясно!

— Не. Мазето! — стисна го тя за ръката. — Сигурна съм, че долу има тунели. Хайде, ще ги намерим.

Ейми се обърна, двамата хукнаха по покрития с плесен коридор и завиха надясно. Под стълбите беше вратата към старото мазе. Дейвид посегна към бравата.

Ясно се чуваше тихото бучене на автомобилен двигател. Някъде навън в дъжда и напред развалините се движеше кола, пълзеше дебнешком покрай старите къщи на каготите и завиваше по отбивката към укритието. Гласовете навън, в горите зад къщата, още се чуваха. И приближаваха.

Вратата към мазето водеше към тъмни стълби, които се гмурваха в тъмния като в рог подземен свят на укритието на каготите.

Нямаха избор. Дейвид последва Ейми надолу по стълбите към мрака. Обърна се, плътно затвори вратата зад тях и тъмнината стана още по-плътна. Сякаш се давеха нощем.

— Ейми...

— Да!

— Добре ли си?

— Това е подът... струва ми се.

Дейвид извади телефона си, включи го и използва светлината от екранчето като фенер — слабото сияние освети кънтящото черно подземие. Той се огледа в тъмното.

— Чакай.

Ейми вдигна пръст към устните си. Застинаха неподвижни и безмълвни. Уплашени. Ясно се чуваха мъжки гласове. Вътре в къщата.

— Избите!

Дейвид присви очи. Сега, когато зрението му се приспособи, видя истинските размери на мазето. Беше огромно — с висок таван, обширно, простираше се в мрака като същинска средновековна тъмница. Може би тук бяха съхранявали огромни количества храна, когато се налагало каготите да се укриват.

В главното сводесто помещение имаше поредица от масивна врати от дърво и желязо, които вероятно водеха към още тъмни и влажни складове. Три от вратите бяха отворени, две — затворени.

— Трябва да претърсим... местата...

Надникнаха в първото мазе. Тук беше толкова студено и лепкаво, че дъхът им увисваше във въздуха — привидения на изречените думи. Дейвид освети с екранчето на телефона си. На трегера беше издълбано гъше краче. Знакът на Каин. Дейвид бързо завъртя светлината насам-

натам, но помещението беше празно. Покрай стената имаше тясна каменна пейка, също празна. Усецаше се лек мирис на граниво.

Горе се чуха още шумове. После по стълбите затрополиха обувки. Мъжете претърсваха горните етажи на къщата. Щяха да намерят Хосе и Фермина. И това вероятно щеше да ги забави. Дейвид се помъчи да не размишлява над реакцията на Мигел. Щеше да се натъкне на отворотелната гледка на сложилите край на живота си свои родители и гневът му щеше да се разрази по-силен от когато и да било.

После терористът щеше да се досети и да слезе долу. И да намери вратата на мазето.

Дейвид се постара да овладее паниката си и се запъти към съседното подземие. То приличаше на първото — дълго, празно и леко зловонно. Тревогата му думкаше като барабан. И ускоряваше.

Дейвид навлезе още по-навътре, за да провери дали няма скрит изход. Нямаше. Третото подземие беше същото — никакви други врати. Вече се чуваше зловещият глас на Мигел — в коридора горе. Крещеше. Много скоро той щеше да забележи входа към мазето.

Бяха стигнали до четвъртото подземие, предпоследното. Беше запечатано. Металната врата беше висока и цялата прогнила.

— Пробвай я! — прошепна Ейми. — Трябва да...

— Дръж светлината...

Ейми взе телефона и го насочи, а Дейвид задърпа с неистова сила студената метална брава. Дръпна по-рязко, а после още по-рязко. Вратата започна да се плъзга съвсем бавничко. Скърцаше и се оплакваше, постепенно отстъпвайки пред отчаяните му усилия. Металът стържеше дразнещо по камъка и после изведнъж сякаш избухна — вратата зейна и отвътре се изля мътен поток от кафеникава вонлива течност, вълна от гъста и смрадлива супа, която беше толкова мощна, че повали и двамата на пода на мазето.

Плъзгаха се, плъзгаха се и се бореха за въздух в мръсната вода, а докато постепенно успокояващите се талази блъскаха и носеха Дейвид, той успя да види бели като кисело мляко откъслеци плът, застинали в гримаси човешки глави, влакнести отрязани ръце. Главите бяха полуразложени, космите по едно от лицата приличаха на ръждива кафеникава жичка, щръкналата кост на една ръка стърчеше от подобните на ремъци мускулни влакна...

— Ейми?

Тя се подхлъзваше в соковете на труповете и с мъка се задържаше на крака. Дейвид впери в нея ужасен поглед. И двамата бяха покрити с кафеникавозелена восъчна мръсотия. Дейвид не се съдържа и повърна — изригна съвсем мъничко в стичащата се течност, после повърна за втори път. Ейми кашляше свирепо, докато се изправяше на крака, после явно се успокои и затвори очи, отново ги отвори и посочи към тавана.

Гласовете горе звучаха по-рязко, по-наблизо и по-гневни, мъжете почти бяха приключили с претърсването на къщата. Тя прошепна:

— Последната врата... какъв избор...

Подхлъзвайки се в локвите, двамата приближиха към последната врата. Заедно дръпнаха бравата, но металът беше хлъзгав в мазните им ръце. По лицето на Ейми се изписа съвсем очевидният страх — ами ако и зад тази врата имаше течности и кости? — обаче не се оказа така.

Вратата се отвори много лесно. От другата страна се показва сухо и просторно помещение, а в дъното на сводестото подземие зееше... проход. Запречен от паяжини, дълъг и зловец.

— Тунелът!

Ейми вече бе влязла и викаше Дейвид да я последва. Той спря, за да затвори вратата на подземие то зад тях. Тихо, но категорично. Вратата нямаше да спре никого. Нямаше да спре Вълка. Можеше само да забави преследвачите им с няколко безценни минути.

— Така.

Коридорът беше твърде нисък, за да вървят изправени — налагаше се да приклекат и да подтичват отчаяно като злочести едри насекоми.

Но най-сетне бягаха. Стъпките и гласовете заглъхнаха. Ала когато мъжете намерят вратата на мазето?

Дейвид насочи светлината от телефона наляво, после надясно и на мъждукащата светлина от екранчето се показаха разклонения на главния тунел. По тавана на най-близкия проход се точеше червей — тлъст и гърчещ се. Дейвид усещаше лепкавите течности по джинсите си — целият беше покрит с разлагащи се човешки тела, беше изпоцапан с петна от древна човешка мазнина. Желанието да повърне отново стегна гърлото му.

— Ето този — посочи Ейми полузададено. — Върви наляво. Вероятно... със сигурност... би трябвало да води към горите...

— Хайде!

Тръгнаха, уплашено смълчани, докато някакъв тих шум не ги накара да спрат и да се замислят — през пръстта горе се процеждаше вода и капеше по калните стени.

— Река Адур? — попита Ейми. — Движим се в друга посока.

— Вече е твърде късно. — Дейвид сграбчи мократа ръка на Ейми. — Бързо...

Няколко метра по-нататък калният проход започна да се разширява и да става по-висок, докато не стана възможно да вървят почти изправени. Докато не стана възможно да хукнат.

И те хукнаха. Проходът изви наляво, после надясно и накрая спря пред няколко стъпала от спечена пръст. Над тях имаше капак.

— Може да води къде ли не — отбеляза Ейми. — В нечия къща. В пекарната.

— Ще ги изненадаме...

Дейвид изкачи стъпалата в пръстта и силно замахна с рамо нагоре, капакът започна да поддава, ивица светлина падна върху лицето му и люкът се отвори рязко и шумно. Той надникна, него пък го гледаха четири ухилени лица.

Какво?

Оказа се, че не са лицата на хора. Бяха четири парцалени кукли — кампанските *тоупаке*. Семейството парцалени кукли, настанено на първия ред в църквата.

Куклите бяха вечно усмихнати. Хилеха се срещу изпоцапаното лице на Дейвид, докато той се измъкваше през люка, а после се надвеси над отвора и издърпа и Ейми горе. Тя се озърна.

— Църквата... разбира се.

Дейвид кимна.

— Най-добре да свалим тези дрехи... веднага... да ги съблечем и да използваме тези...

Посочи към куклите. След минутка вече се бяха съблекли, бяха извадили парите и другите си вещи и бяха навлекли обикновените дрехи на парцалените кукли, широките джинси и пуловери. Дейвид изрита дрехите, мъчейки се да си представи какви... неща... каква ли зловонна утайка... е докосвала кожата му.

— Добре ли си? — попита той.

Ейми бършеше глава с пуловера си, който бе съблякла. Потръпна.

— Боже, Дейвид! Какво беше... онова нещо? В мазето?

— Телесни течности.

— Моля?

— Ако съхраняваш тела в херметически затворено помещение векове наред, те се разлагат... по определен начин. Обаче...

— Втечняват се?

— Накрая. — Той огледа църквата, чудейки се какво да правят сега.

Ейми го притисна:

— Обясни ми!

— Трупите постепенно се осапуняват. Маснатата тъкан не гние, а се разлага и от нея се образуват неразтворими съединения — сапуни. После с течение на вековете те отново се превръщат в... ами... — Той се опитваше да не мисли за това. — Нещо като бульон. С месо. Съжалявам. Но точно на това се натъкнахме...

— Откъде знаеш тези работи?

— Човешка биохимия.

Тя цялата трепереше.

— О, божичко! О, божичко! О, божичко!

Очите ѝ бяха затворени и поглъщаха мъртвешката противност на всичко. Дейвид реши да не споделя с нея най-мрачните си страхове. Една от причините да съхраняваш човешки тела толкова старателно и предпазливо е, ако се опасяваш, че те са на сериозно болни хора. На заразноболни хора.

— Добре — отвори очи Ейми. — Добре съм. Обаче Хосе... — Тя си пое дълбоко въздух, за да се успокои. — Горкият Хосе! А сега какво?

— Ще се омитаме от Кампан!

Той се промъкна до входната врата и я откряна. Двамата крадешком поеха по пътеката през обраслия двор на църквата към железната порта. И се озърнаха вторачено. Не се виждаха нито хора, нито коли. Единственото човешко присъствие беше една самотна старица, която бързешком крачеше, понесла чадър, по сивата и пуста главна улица.

— Бягай...

Изхвърчаха от църквата, прекосиха скромната главна улица на Кампан, прехвърчаха покрай последната полуразрушена къща и после извън града... И продължиха да тичат.

Двайсет минути по-късно Ейми спря, подпряла ръце на коленете си. Задъхана, задавена. Едва не повърна. Дейвид спря изтощен и се озърна — бяха стигнали на кръстовище, където автомобилите прелитаха бясно, поели към главния път.

Но Ейми продължи да тича.

— Можем да стопираме! Трябва да тръгнем на автостоп...

— Накъде?

— Към Биариц. Някъде, където има много хора, тълпа, в която да се изгубим. Този път е за Биариц.

Той я последва, а тя изтича към шосето, вдигнала палец с надеждата някой да спре и да ги качи. Дейвид беше отчаян — кой щеше да им спре, по дяволите! Облечени като плашила, с уплашени лица, изцапани с някаква неописуема гадост.

Пет минути по-късно спря френски камион с ябълки, шофьорът се наведе над седалката и отвори предната врата. Двамата се качиха и отрупаха мъжа с благодарности. Той огледа дрехите им, подуши въздуха и после сви рамене. Подкара.

Бягаха. Измъкваха се по натовареното шосе за Биариц. Дейвид се облегна — ръцете го боляха, мислите му кръжаха — и зачака да изпита облекчение. В този момент нещо изпиука. Съобщение. Отупа нелепите си джинси — телефонът му! Беше забравил, че си е включил телефона, за да използва светлината — иначе през цялото време го държеше изключен, да не би Мигел да следи и неговия номер.

Докато измъкваше телефона от джоба си, Дейвид усети осезаемо силно противоречие, сблъсък със съвремието и с лудостта. Целият беше мокър с противните втечнени тела на многобройни мъртъвци, а телефонът му въпреки това пиукаше.

Пулсиращият на екранчето номер беше британски. Натисна копчето.

И проведе един от най-странните телефонни разговори през живота си. С някакъв журналист в Англия. Журналист на име Саймън Куин. Телефонният разговор продължи един час и когато приключи,

вече бяха навлезли дълбоко сред възвишенията на Гаскония и бяха съвсем близо до Канбо ле Бен.

Дейвид прекрати разговора. После набра случаен номер и веднага щом му вдигнаха, отвори прозореца и изхвърли с неистово облекчение мокрия и изкалян телефон във високата трева край пътя. Ако някой проследяваше разговорите му, щеше да ги проследи до Канбо ле Бен.

Ейми спеше на седалката до него. Шофьорът на камиона страстно пафкаше цигара, без да им обръща внимание.

Дейвид се облегна и се замисли. Обаждането на журналиста. Какво означаваше то? Убийствата във Великобритания? Учените? Генетиката?

Деформациите?

В края на странния телефонен разговор, с изморена от бързото водене на бележки ръка, Саймън благодари на Дейвид Мартинес, изключи телефона и се отпусна по гръб на леглото с радостно блеснал от мисли и идеи поглед.

Невероятно. Беше наистина невероятно. А и напрежението в гласа на младия мъж. Какво преживяваше? Какво се случваше там далеч, в Пиренеите?

Какъвто и да беше отговорът, телефонният разговор беше откровение. Пробив. И трябваше да се отпразнува. Втурна се почти тичешком по стълбите. Трябваше да поговори със Сандерсън и да изпие една победоносна чаша кафе.

Докато сипваше тъмнокафявото смляно колумбийско кафе в кафеарката, Саймън позвъни в Скотланд Ярд. Помисли си, че Сандерсън може и да се ядоса, задето журналистът толкова упорито следи историята, помисли си също, че Сандерсън може пък страшно да се заинтересува от най-новите сведения.

Обаче не успя да се свърже с него. Вместо това го свързаха с Томаски. Младият детектив го изслуша сякаш с приятен одобрителен интерес и докато разказваше историята си, Саймън почти ликуваше от успеха си. Най-хубавата част бяха пръстите на краката. Вече имаха обяснение на синдактилията. Да.

Още докато обясняваше откритията си, Саймън се прокле мислено, задето не е направил връзката по-рано — трябваше да проучи каготите още щом Ема Уайнърд ги спомена! А след това сам щеше да навърже фактите — сраснатите пръсти. Каготите. Пиренеите.

Все пак накрая се бе добрал дотам.

Кафето стана готово и чашата му се напълни. Дойде ред на Томаски да говори, докато журналистът отпиваше от кафето си.

— Значи, Саймън — поде детективът, — казваш, че тези хора... какотите...

— Каготи. Ка-готи.

— Да де. Казваш, че тези ка... готи всички са деформирани? Всички имат сраснати пръсти, така ли?

— Не всички. Но някои със сигурност — това е една от особеностите на каготите. Още от Средновековието. Затова ги карали да си окачват на шията... гъши крак. Като символ и въплъщение на уродливостта им.

— Защо? Защо имат сраснати пръсти?

— По генетични причини. Те са планински хора, женели са се помежду си! Такива деформации се срещат в изолирани общности с по-малък генетичен фонд. Те не се освобождават от гените си. Очарователно, нали?

— Аха. — Томаски се смълча, после добави: — Значи според теб тези жертви... са каготи. Някой избива каготи?

— Така изглежда, Андрю. Не знаем защо, обаче знаем, че някои от тях са каготи и че онези, които са каготи и имат деформирани пръсти, са били подлагани на изтезания. И че убийствата стават къде ли не: във Франция, Великобритания, Канада. — Той замълча. — Някои от тях са много възрастни, живели са в окупирана Франция по време на войната, може би в онзи лагер в Гюрс. Възможно е това също да е връзката помежду им. А някои от тях имат доста пари... — На Саймън му идеше да се разсмее на тези смайващи сведения, но поне бяха някакви сведения. — Трябва да поговоря с Боб Сандерсън. Той трябва да научи за тези неща.

— Разбира се. Заемам се. Ще кажа на инспектора веднага щом го видя.

— Отлично. Благодаря, Андрю.

Саймън затвори. Остави мобилния си и се загледа през прозореца. Половин час тържествува заради откритието си. После към химна на щастието му се присъедини звънецът на входната врата. Журналистът бързо прекоси коридора и отвори. На прага стоеше Андрю Томаски. Да не повярваш!

— Здравейте, детектив, мислех, че...

Полицаят бутна вратата и я затвори зад гърба си с ритник. Саймън отстъпи.

Томаски държеше нож.

Томаски изръмжа гневно, когато с първото замахване с ножа не улучи шията на Саймън — с няколко сантиметра.

Журналистът изохка, когато усети втори режещ удар, отново отстъпи и избута острието, обаче Томаски му се нахвърли за трети път, метна се напред и успя да стисне гърлото на жертвата и да насочи ножа право към окото му.

Сред пръски слюнка, задушавайки се, Саймън успя в последния момент да хване ръката с ножа. Острието беше на милиметри от зеницата му и трепереше в яростната им схватка.

Томаски замахваше надолу, жертвата го стискаше за китката и буташе ръката му нагоре. Бяха на пода. Ножът беше твърде близо и Саймън не го виждаше ясно — само като застрашително и размазано сребристо петно, надвиснала над него сивота. Върхът на острието се приближи и журналистът потръпна — щяха да го ослепят, а после да го убият. Да проният мозъка му през очната кост.

Очите му мигаха рефлексивно и лееха сълзи. Някъде отзад се чуваха силни шумове. Върхът на ножа трептеше от силата на двамата противници. Саймън изкрещя и направи последно усилие да отблъсне острието, но губеше схватката. Затвори очи в очакване стоманата да потъне в меката тъкан, да разреже очната му ябълка и после да се забие в мозъка му.

А после нещо мокро опръска лицето му, сякаш са го измерили с гъсто желе, и най-неочаквано Томаски стана само тяло, мъртво тегло, отпуснато върху му. Саймън избута тялото на мъртвия полицаи и се помъчи да се изправи.

Сандерсън.

Инспектор Сандерсън стоеше на прага редом до полицаи с бронезилетка. Бяха разбили вратата. Ченгето с бронезилетка държеше пушка.

— Точно попадение, Ричман.

— Сър.

Инспектор Сандерсън протегна ръка и издърпа журналиста да стане. Но когато той се изправи, коленете му се подгънаха, краката му се разтрепериха от страх и от преживения шок и той отново рухна на пода. Вторачи се в тялото на Томаски. Кос изстрел от упор беше пръснал главата му. Черепът беше на парчета. Разпилени из коридора.

После Саймън усети влагата по лицето си. Лепкава влага. Лицето му беше опръскано с кръвта, а може би и с мозъка на Томаски. Изправи се, гадене стегна гърлото му. Без да продума на полицаите, Саймън хукна към банята на втория етаж и се извърна от огледалото: не искаше да се вижда изпоцапан с мозък и кръв. Наплиска лицето си с вода, и пак, и пак, изхаби цяла кутия с хартиени кърпи и половин бурканче течен сапун, накрая се изплакна, едва не повърна и отново се изплакна.

Сега вече се погледна в огледалото. Лицето му беше чисто. Обаче в бузата му беше заседнало нещо, стърчеше от собствената си раничка. Като парченце стъкло, заровено в плътта му. Саймън се приведе още по-близо към огледалото и издърпа парченцето.

Оказа се един от зъбите на Томаски.

— Съюзът на полските семейства.

Гласът му беше познат. Инспектор Сандерсън стоеше точно зад него, на вратата към коридора.

— Моля?

— Томаски. От известно време държим под око копелето. Съжалявам, че беше на косъм. Подслушваме разговорите му, обаче той успя да се измъкне от сградата...

— Ти...

— Извинявай, приятел. Трябваше да използваме смъртоносна сила. Твърде дълго чакахме.

Ръцете на Саймън продължаваха да треперят от страх. Протегна едната си ръка да провери — още трепереше. Грабна кърпа и избърса лицето си. Постара се да се държи спокойно и по мъжки. Изобщо не успя.

— Защо го подозирахте?

Сандерсън се усмихна тъжно и съчувствено.

— Заради странни дреболии. Оплитането. Помниш ли го?

— Да.

— Ти само за един час откри, че това е мъчение, прилагано на вещици. А Томаски не. Възложих му задачата, преди ти да се заемеш, а той не изрови нищо такова. Уж е умно ченге. Не се връзваше. — Инспекторът посочи към лицето на Саймън: — Още кървиш.

Журналистът отново насочи вниманието си към огледалото. Раната, където се бе забил зъбът, наистина кървеше. Но немного. Той порови в шкафчето в банята и намери памук. Промеи раната с вода, после изплакна и памучето. Бял памук, червена кръв, прозрачна вода, червена вода. Кръв във водата. Сандерсън продължи да разказва:

— Когато забелязах това — имам предвид оплитането — се заинтригувах. Спомних си, че той много държеше да работи по този случай. Много, много държеше. После установихме, че приема обаждания, които всъщност са за мен, обаче не ми казва, например, обаждането от Идит Тейт. Не проследяваше и други улики. Затова проучихме произхода му...

Журналистът даде знак на Сандерсън. Искаше да излезе от банята. Искаше да излезе от къщата. Чуваше гласовете на долния етаж. Вероятно бяха дошли още полицаи. Навън имаше линейка — пристигнала бе за тялото.

Излязоха на площадката, наведоха се през перилата и погледнаха към вестибюла долу. Тялото още лежеше проснато и край него се суетяха парамедиците. Големи кървави петна като от яркочервена боя бяха опръскали излъскания дървен под. Този под беше гордостта и радостта на Сузи. Нелеп въпрос изникна в съзнанието на Саймън — колко ли щеше да се разсърди тя заради пода.

— Та какво казваше за произхода му?

— Такаа — кимна Сандерсън. — Както знаеш, е поляк. Пристигнал тук със семейството си преди десет години. Няма криминално досие. Нищо подозрително, дори е учил за свещеник. Или за монах. Обаче баща му бил голяма клечка в Съюза на полските семейства. А брат му работел за радио „Мария“.

— Кои са те?

— Ултрадесни националистически групировки, фанатични католически политически партии. Свързани са с Националния фронт във Франция и с различни католически секти, например с папа Пий Х. Много от тях са напълно законни, обаче... с радикални десни програми. На ръба са.

— Значи е бил нацист, така ли?

— Неее. Доколкото ни е известно, тези групи не са нацистки. По семейни са. Благословената Дева Мария и една хубавка голяма армия. Целта им не е да дадат на чернилките да се разберат. Нито да избиват англо-ирландски журналисти. Поне обикновено не е така.

— Не разбирам.

— И аз, приятел, и аз. — Той изгледа Саймън преценяващо с присвити очи. — Възможно е обаче да съществува някаква връзка... с твоята теория за вещиците. Все още проверяваме Томаски. Той ревностно ходеше на църква. Църкви и вещици, вещици и църкви. Кой знае?

— Значи си чул разговора по телефона, който проведох с него?

— Чухме го — отговори Сандерсън. — Когато си му позвънил, явно е решил, че си надушил нещо, което той искал да остане скрито. Така че единственият му избор бил да те очисти.

— Заради каготите?

— Аха. Същността на разговора ти с Томаски. И онези горкичките във Франция? Много интересно. Каква е тая работа, мамка му?

— Моля?

Инспекторът за миг доби сдържан и умислен вид. Дори прочувствен.

— Помниш ли какво ти казах навремето? Колко прав се оказах.

— За кое?

— *Че това не е фасулска работа*, Куин, че не е фасулска работа. Нещо друго е. Кой знае, по дяволите... — Енергичността му се върна. — Така. Хайде стига приказки. Да вървим, трябва да те разпитаме, Куин. А след това, опазявам се...

— Какво?

— Ще ти назначим охрана. Само за известно време. На теб и на близките ти.

Спуснаха се и по останалите няколко стъпала. Покрай тялото на Томаски. Заобиколиха на пръсти кървавите петна, извинявайки се на парамедиците и на криминалните фотографии. Сивият и дъждовен въздух в края на септември ги ободри. Слънцето се бореше да се покаже през облаците.

Сандерсън отвори вратата на една кола и Саймън се качи. Сандерсън седна до него на задната седалка. Колата пое на дългото пътуване до Скотланд Ярд в Хампстед до парка Белсайз.

— Ще пазим и семейството ти, родителите ти, а Конър и Сузи ще бъдат с теб... — каза Сандерсън.

— Ще сложите въоръжена охрана на родителите ми?

Сандерсън потвърди с едно отсечено „да“ и тупна шофьора по рамото.

— Къмингс, движението тук е ад. Опитай през Сейнт Джонс Уд, а?

— Веднага, сър.

После Сандърс отново се обърна към Саймън:

— Това е: съпругата и детето, майка ти и баща ти, няма друг, до когото могат да се доберат, нали?

Журналистът кимна, после се обърна и се загледа през прозореца на полицейския автомобил към обичайната лондонска гледка. Червена кола, жълта кола, бял камион. Колички за пазаруване. Супермаркети. Автобусни спирки. Нож на три милиметра от окото му, разярен и крещящ мъж, който натиска ножа надолу към очите му.

Потърка лицето си с ръце, мъчейки се да прогони ужаса.

— Известно време ще се чувстваш странно — много внимателно му обясни Сандерсън. — Боя се, че е по-добре да свикнеш с това.

— Посттравматичен стрес, а?

— Ами да. Но ти ще се справиш, нали? Борбеният ирландец!

Саймън направи опит за една слаба усмивка, после каза:

— Разкажи ми за този случай, Боб. Трябва нещо... да ме разсее. Какво открихте напоследък?

Сандерсън разхлаби вратовръзката си и помоли шофьора да отвори прозореца. Хладният въздух освежи колата.

— Натъкнахме се на интересни улики, свързани с „ГеноМап“. Има и намибийска връзка. Един от най-големите спонсори на „ГеноМап“ е намибийската диамантена компания „Келерман Намкорп“.

— Помня, че Фейзакърли ги спомена. И?

— Стори ми се малко странно, като се замислих. От къде на къде някаква си диамантена компания? Какво общо има тя с генетиката? Затова наредих на един тип от полицията да издири един от учените от

„ГеноМап“. Канадец от китайски произход, Алекс Жънрун. Открихме го обратно във Ванкувър. И той ни разказа... доста.

Минаваха покрай джамията в Риджънтс Парк. Златният ѝ купол блещукаше вяло на неувереното слънце.

— Какво например?

— Ами... много. Каза ни, че „ГеноМап“ отначало трудно намирали финансиране на лабораторията след случилото се в Станфорд.

— Но „Келерман“... проявили желание?

— Включили се година по-късно и наистина го направили много охотно. Суперсвърхохотно. Били единствените. Явно наливали пари в лабораторията. Няколко години. Геномиката не е евтина, но „ГеноМап“ получили всеки апарат, който поискали. От „Келерман Намкорп“.

— И с какво точно се занимава тази корпорация?

— Както ти казах, с диаманти. Голяма, агресивна многонационална компания, мини и износ. На върха са, заедно с „Де Беерс“. Управяват собствена област в Намибия — Шпергебит. Забранената зона. Собствениците са много старо еврейско семейство от Южна Африка. Еврейска династия.

— Откъде такова желание да финансират лабораторията?

— Заради Фейзакърли и Неърн. Поне според Жънрун.

— Моля?

— Преди двайсет години Фейзакърли бил най-добрият британски генетик. Много прочут. Неърн бил може би най-добрият млад генетик на света. Келерман искал да използва мозъците им. Искал и резултатите, които ще постигнат.

— Значи това е добре за „ГеноМап“.

Сандерсън кимна. Погледна през прозореца си, докато изпреварваха един автобус на два етажа. Пълен с пазаруващи.

— Да, обаче — както ни каза Жънрун — „Келерман“ искали точни попадения срещу парите си. Искали отплата за всички тези инвестиции. Затова пришпорвали проучванията... по определен начин. Сещаш се какво имам предвид.

— Не, не се сещам.

Кратко мълчание. Журналистът огледа вътрешността на полицейската кола. Толкова спокойна, благоразумна и обикновена. Толкова различна от вътрешността на собственото му съзнание.

Сандерсън поясни:

— В крайна сметка, изглежда, Неърн и Фейзакърли изследвали генетичното разнообразие не точно така... както може да се очаква.

— Обясни ми.

— Не съм специалист по молекулярна биология, както сигурно се досещаш, Куин. Но ето какво смятам. Първоначалната идея за създаването на „ГеноМап“ била... медицинска. Да се намерят лекарства за заболявания чрез средствата на расовата генетика. — Сандерсън поклати глава. — Поне затова се е присъединил Алекс Жънрун. Но накрая, според този тип Жънрун, активно насърчавани от Нейтан Келерман, Фейзакърли и Неърн просто търсели генетични различия и толкова. Искали да установят и да докажат съществуването на огромни и сериозни генетични разлики между човешките раси. Разбираш, нали?

— Следваща спирка Йозеф Гьобелс.

— Аха. Може би.

— В такъв случай... Мислиш, че са, или са били расисти? Неърн и Фейзакърли. Двама нацисти? Връзва се с Томаски.

Саймън потрепери при спомена за поляка полицаи, оголил яростно зъби. Погледна към отсрещния край на колата.

— Не — поклати глава Сандерсън. — Не смятаме, че Ангъс е бил расист. Според всичките му колеги, включително Жънрун, той просто искал да се прочуе, да го издават. Бил амбициозен, това е. Явно бил доста ексцентричен, а също много умен. Обаче поне той не бил нацист. — Сандерсън се приведе по-близо към Саймън през седалката на колата. — Освен това смятаме, че двамата с Фейзакърли може би накрая са се натъкнали на нещо доста удивително, но не можели да го споделят с никого. Явно обаче е било нещо такова, което семейство Келерман много са искали да докопат.

— А ти откъде знаеш?

— Фейзакърли започнал да се хвали! Когато си пийвал — показва и с жест Сандерсън. — Жънрун ни каза, че Фейзакърли изобщо не носел на пиене. Преди шест месеца в Перпинян имало конференция по геномика, на която Фейзакърли здравата се наквасил. И разказал на всички, че двамата с Неърн ще публикуват нещо, което щяло да изуми всички и в сравнение с което Ойген Фишер щял да изглежда като

кръгъл глупак. Жънрун не се изрази така, между другото, това са мои думи.

— Ойген Фишер ли? Чувал съм това име. Неотдавна — свъси вежди Саймън. Беше изморен от цялата загадъчност. — Младият тип във Франция, той ми го спомена.

— Така ли? Е, Фишер изследвал расите. Работил в Намибия, а после за Хитлер като един от основателите на евгениката. Истинско копеле. Смятал, че германците са супермени.

— Намибия значи.

— Намибия.

— Спомням си... — каза Саймън, — ... аааа... една снимка на Франсис Галтън в кабинета на Фейзакърли. Занимавал се с евгеника... и работел в Намибия.

— Виждаш ли? — ухили се широко Сандерсън. — Всичко се връзва. Намибийската връзка! Казвам ти всичко това само защото днес сутринта в лицето ти се беше забил резецът на един детектив. Моля те засега да си траеш. Допускам, че искаш да напишеш книга, когато приключим, нали така?

Саймън усети, че се изчервява.

— Аха! — засмя се Сандерсън. — Проклети писатели, не могат да устоят. Постарай се да ме изтипосаш хубаво. Ръст сто осемдесет и пет. Волева челюст. Знаеш... И още нещо. Нейтан Келерман, еврейският наследник на милиардите от диаманти, много се сблизил с Неърн. Келерман и Неърн се срещали да си бърбят, когато онзи идвал в Лондон да провери как се харчат парите му.

— Разговаряли са?

— Да. За Библията — сви рамене Сандерсън. — За проклятието на Ханаан. Битие, глава 3 или каквото и да било там. Жънрун ги чувал. Понякога. За какво... си бърбят.

— За учението за Змийското семе? За проклятието на Каин?

— Да. За всички неща, които измъкна от Уайнярд. Странно, нали?

— Като казваш, че двамата с Келерман били близки... колко точно близки?

— Е, не били гаджета. Но преди няколко години Неърн започнал да ходи в Намибия.

Колата заседна в трафика на „Бейкър стрийт“. Слънцето вече истински се беше показало и улиците бяха пълни с хора. Три арабки с тюркоазени хиджаби вървяха на няколко крачки зад съпруга си, облечен с джинси и бейзболна шапка.

— Така. И?

— Ами пътуването дотам е доста скъпо — на другия край на света е. А Неърн не бил богат.

Логиката ясно проблесна в съзнанието на Саймън.

— Келерман е плащал пътуванията!

— Аха. И?

— Почти сме сигурни, че той е плащал, понеже Неърн е ходил няколко пъти за три години. Не казал на никого защо, нито какво е правил там.

— На почивка може би?

Сандерсън присви очи.

— Малко е далечко за сърф.

— Смяташ, че в момента е в Намибия, нали?

Инспекторът се усмихна леко самодоволно.

— Така е. Дори опитах да му пиша на имейл адреса му. Да опитам да го подмамя, да му разкажа за случая. Ако е там, вероятно все още получава имейли. Допускам.

Саймън се облегна.

Сандерсън призна:

— Не постигнах много. Слаба полицейска работа. Пфу! Мамка му! Но поне ти спасих задника — точно навреме.

Изморената усмивка на полицаия беше сърдечна — искрена и сърдечна. Саймън се почувства малко по-добре. После си спомни изражението на Томаски. Ръмжащият гняв. Хищността. И се почувства по-зле.

Саймън мълча до края на пътуването до Скотланд Ярд. По време на разпита беше много кротък, почти не продума, докато се прибираше към къщи, а там прегърна Сузи и притисна Конър с толкова пламенна родителска обич, че едва не разби сърцето си и ребрата на сина си.

Потиснатостта висна като нежелан и прекомерно застоял се гост, точно като кървавите петна, които не можеха да бъдат изтрети от пода на вестибюла, колкото и да го търкаха и лъскаха. Журналистът беше меланхоличен и разтревожен. Наблюдаваше как дебелията домакиня

простира домакинското си пране. Дебелата черна гарга, която подскачаше из градината. Един полицай се нанесе при тях, спеше в стаята за гости. Радиостанцията му шумно пращеше в най-неочаквани моменти. Имаше пистолет. Четеше футболни списания.

А междувременно Саймън проучи католическите секти и полските скинари. Пиеше твърде много кафе и се запознаваше с генетиката. Пишеше по имейл на Дейвид във Франция и получи няколко отговора. Посланията на младия мъж бяха интригуващи и много информативни, но задълбочиха усещането за опасност и за вина у Саймън. Чувстваше се гузен, задето разказа на полицията за Дейвид, понеже Мартинес и приятелката му Ейми явно гледаха подозрително на намесата на полицията. Навсякъде всеки беше заподозрян, неблагонадежден, заплаха.

Саймън дори се запита може ли наистина да има доверие на Сандерсън. В крайна сметка Томаски му се струваше надежден, забавен и свестен, всъщност дори го харесваше, а тъкмо Томаски се опита да го убие. Кой можеше да каже, че началниците на Томаски са чисти? Колко дълбоко, колко високо и колко далеч се простираше тази история?

Това не е фасулска работа, Куин, не е фасулска работа.

Пет дни по-късно, докато си седеше на бюрото и мрачно блееше — за пореден път — по телефона му се обади обезумяла полякиня.

Сестрата на Томаски.

Английският ѝ беше ужасен, но намерението ѝ беше очевидно: беше изтерзана от вина заради стореното от брат ѝ и искаше да се извини на Саймън. Беше стигнала до него чрез някаква статия.

Саймън слуша няколко минути искрено разстроената, несдържана славянска скръб и се почувства адски неловко. Томаски може и да беше нападнал Саймън, но братът на жената беше умрял. Какво да ѝ каже човек? Няма нищо, не беше толкова зле.

Жената отново бръщолевеше нещо неразбираемо.

— Андрю свестен поляк, господин Куин. Свестен и обикновен човек. Най-обикновен. — Думите ѝ отстъпиха място на напрегнато, задавено мълчание. — Той обича смалек^[1] и пиво. Той добър. Нормален. Като всеки. Но едно място го промени, промени го.

— Моля?

— Да! *Strasne*. Манастирът... манастирът „Турет“ във Франция.
— И отново зададено хлипане. — Когато той отива там, нещо се случи.
Нещо много лошо, дето го променя. *Pyrzykro mi*. Много съжалявам.
Pyrzykro mi.

Разнесоха се ридания и разговорът прекъсна.

[1] Свинска мас (пол.). — Бел.прев. ↑

— Bonjour!

Дейвид се наведе от хотелския прозорец на миниатюрното си балконче и неспокойно отвърна на поздрава на приветливия французин на средна възраст, седнал с брой от вестник „Фигаро“ в скута на съседния балкон. Дейвид го удостои с вяла усмивка и после решително се извърна на другата страна. Не му се говореше, не искаше да го разпознават и да му обръщат внимание. Искаше чиста и ненатрапчива анонимност.

Затова се загледа в другата посока, към крайбрежието на Биариц. Гледката беше живописна: плажовете бяха златисти и широки, поръбени с блестящата дантела на разбиващите се вълни, архитектурата представляваше забележителна смес от викториански градски къщи, бетонни казина и дворци с розова мазилка. Странната и противоречива смесица отговаряше на настроението му.

Криеха се в този хотел вече няколко дни, звъняха само от обществени телефони и понякога се измъкваха до някое интернет кафене, за да изпращат и да получават имейли. Дейвид получи два имейла от Саймън Куин, който го осведомяваше за последното развитие на събитията. Коего беше полезно.

Но усещането въпреки това беше объркващо. Пребиваването тук. Объркването му се задълбочаваше и от още един зашеметяващ факт: двамата с Ейми бяха започнали да спят заедно.

Случи се през втората нощ в Биариц. Решиха, че им е дошло до гуша да се крият в тесните си съседни хотелски стаички, затова кротко се разходиха до Скалата на девицата — местната забележителност високо на една издатина, а когато стигнаха там, стеснително започнаха да съзерцават лампите, стълбите и луната над залива, а също и туристите, които се тъпчеха със стриди до Портата на рибарите — и тя се разплака.

Безутешно. Плака половин час. Дейвид не знаеше как да постъпи, затова я заведе в стаята си, а там тя цялата се разтресе и влезе

в банята му да си вземе душ. Той седеше и слушаше силното шуртене на водата по завесата на душа. И започна да се безпокои дали Ейми е добре.

После тя излезе, загърната с бели хавлиени кърпи, с порозовяло лице и мокра коса, с треперещо тяло. Сините ѝ очи бяха изпълнени с бездънна печал, когато ги сведе към собственото си тяло. После погледна към него — открито и непосилно тъжно.

Каза, че се чувствала омърсена, нечиста. Опозорена.

Той попита защо.

Тя заговори, после замълча, накрая призна, заеквайки, но съвсем ясно. Каза, че се чувствала противна и разочарована, понеже *някога наистина обичала Мигел*. Затова вината била само нейна. За всичко. Понеже *някога* го била обичала, сега отровила всичко. Тя била нечистата сила.

Ейми беше гола под хавлията. Бяха на сантиметри един от друг. Дейвид усети уханието на френския сапун от порозовялата ѝ кожа. Ейми отново потръпна, извърна се към него и прошепна: *не трябваше да обичам Мигел*, при това каза *не трябваше да обичам Мигел* толкова мрачно, толкова чувствено, толкова разпалено и непоколебимо, че на Дейвид сякаш не му остана никакъв избор — той се приведе напред и устните му потънаха в мократа ѝ уста, а думата *Мигел* се превърна в целувка, в ненаситна целувка, и после ръката му се плъзна във влажната ѝ руса коса, и между целувките тя прошепна *пречисти ме*, после повтори *пречисти ме*, и после каза *чукай ме*.

Това беше един от най-прекрасните мигове от живота му и един от най-сложните.

Дейвид беше разстроен и си остана разстроен, понеже двамата се любеха толкова страстно, толкова неистово, толкова освежаващо различно. Не беше изпитвал нищо подобно. След секс и двамата оставаха без дъх, с лъснали от пот тела на широко отворената врата на балкона, за да може вечерният вятър откъм морето да охлажда голотата им. И така продължаваше оттогава: превъзбудено и диво. Чукане. Драскотините от ноктите ѝ по гърба му бяха толкова дълбоки, че го щипеха, когато си взимаше душ сутрин.

Понякога Дейвид се чудеше защо сексът им е толкова невероятно буен, толкова нежно жесток. Заради самотата и на двамата? Заради нещастното минало, което и двамата познаваха? Понякога тя говореше

за еврейския си произход, за семейството си, за мъртвия си баща — дори за роднините си, убити по време на холокоста — и той долавяше някаква дълбоко вкоренена вина. Вината на оцелелия. Може би той изпитваше същото. Вината на оцелелия.

Може би точно това беше причината, точно това ги тласкаше толкова неустойимо един към друг. Бяха сами и бяха оцелели. Бяха като изтощени от глад хора, които се хвърлят на първия си залък храна от седмици — взаимно жадуваха за телата си, пируваха един с друг, сграбчваха се, понякога тя хапеше рамото му почти до кръв, друг път той дърпаше косата ѝ много силно, а често, когато той я обърнеше, тя ругаеше, бореше се с него, после се поддаваше, сетне пак започваше да се съпротивлява и красивите ѝ помургавели крака риташа по завивките. Пищеше във възглавницата, впила нокти в дъската на леглото.

По-силно, нареждаше му, направи го по-силно.

Във всичко, до последната подробност, витаеше Мигел. Споменът за Мигел, който я похищава в пещерата на вещиците. Дейвид се мъчеше да изхвърли тази мисъл от главата си, но не можеше — Мигел неизменно присъстваше. Дори когато правеха секс. Може би особено когато правеха секс.

Eusak Presoak! Eusak Herrira! Otsoko.

Бяха тук от пет дни, той съзнаваше, че се влюбва в нея, и се чудеше какво да прави сега.

Дейвид се извърна от балкона и се върна в хотелската стая. Чу ключ в ключалката — беше Ейми. Погледна я въпросително, понеже беше ходила до интернет кафенето: ходеше по няколко пъти дневно, защото прецениха, че заради свободния си френски и испански тя няма да се набива на очи, колкото Дейвид. Затова Ейми ходеше там по-често от него.

От изражението ѝ той отсъди, че има новини.

— Имейл ли?

— Да. — Тя седна на леглото и събу сандалите си. Беше облечена с тесни джинси и сив кашмирен пуловер — есента в Биариц беше слънчева, но прохладна. Загледан в голите ѝ глезени, Дейвид потисна желанието си, понеже сутринта вече два пъти бяха правили секс — ставаше прекалено. Всичко бе прекалено. Беше прелестно. Той беше гладен. Искаше огромна закуска с бриош и франзела със сладък байонски конфитюр от череша. Искаше да я види гола, да я докосне

там, по наранената кожа — вълчицата, простреляна от ловци, чиято кръв изтича върху снега. Прекалено.

— Елоиз е изпратила имейл.

Ейми се излегна на леглото. И зарея поглед нагоре. Сините ѝ очи бяха вперени към тавана като синьо море, ширнало се под слънцето.

— Прав беше. Тя е в Намибия. Твърди, че е добре. Да не се притесняваме за нея. Ако сме искали да отидем, щяла да ни каже къде. Дава ми... напътствия.

— Моля?

— За Намибия. Не иска да каже точно къде е, но ни уверява, че ще бъдем в безопасност. Трябвало да се срещнем с някого в хотел, когато пристигнем. Той щял да ни каже повече.

— Тя е с онзи тип. Ангъс Неърн.

— Точно както ти се досети. Неърн ѝ дал парите. Така изглежда... — Дейвид се приближи, а Ейми протегна ръка и го хвана за ръката. — От известно време Неърн опитвал да я убеди да отиде в Намибия.

— Така ли?

Ейми стисна ръката на Дейвид и каза:

— Искал да направи кръвни изследвания на нея и на семейството ѝ.

— Защото са каготи.

— Разбира се. Тормозел я от месеци, обаче родителите ѝ винаги отказвали, макар че им предлагал пари.

Косата ѝ ухаеше на цитрусов шампоан. Дейвид я целуна по шията. Тя лекичко го отблъсна.

— А после, след убийствата, тя се уплашила. И явно тогава Ангъс Неърн отново ѝ предложил сигурност — в Кампан тя се измъкнала тайно и прочела имейл от него. Предлагал веднага да я изведе от страната със самолет до някое много далечно място. Където никой не може да я намери. — Ейми сви рамене. — Не я виня. Последната каготка на света... И то в детеродна възраст.

— Освен Мигел.

Тя потрепери.

Той докосна лицето ѝ.

— Може би и ние трябва да отидем там — отбеляза Дейвид. — На плажовете на Намибия. Може пък да е по-безопасно. Трябва да е

по-безопасно. — Погали я по косата, обхвана бузата ѝ с длан и от все сърце му се прииска да не се беше влюбвал в нея. Съзнаваше, че е опасно. Ако се гмурнеха в басейна, той можеше да си счупи врата, понеже още не знаеше колко е дълбоко. Отново я целуна, макар да не искаше. Целуна я, понеже трябваше.

Тя отново го отблъсна.

— Пише и още нещо. Което ми напомня...

— На какво?

— На онова, което ти е казал Хосе.

— По-точно?

Изражението на Ейми беше сурово.

— Тя го казва. Казва, че загадката, тази работа с Неърн, цялата история е по-голяма, отколкото можем да си представим, по-голяма от каквото и да било. Било свързано с холокост, с нацистите, с евреите... Не знам.

— Така ли пише?

— Нещо подобно — въздъхна Ейми. После внезапно и най-неочаквано се усмихна. — Е, или ще отидем. Или няма да отидем. Ела тук! — Вече пресягаше към копчетата на ризата му.

Обаче рязко почукване на вратата им попречи да се любят.

— Господине! Госпожице!

Дейвид тутакси се напрегна. Сковано и безмълвно погледна към Ейми с въпрос в очите: какво ще правим, а в отговор тя сви рамене — безпомощен и отчаян жест.

Той стана, преглътна страховете и се приближи до вратата.

— Кой е?

— *Ако обичате. Вратата...*

Притесниха се. Нямахше откъде да избягат. Не можеха да скочат от балкончето. Следващото почукване по вратата беше по-силно и по-настъпателно.

— Отворете вратата!

На прага стоеше полицај. Показа значката си и се представи на Дейвид със силен акцент на иначе безупречен английски като полицај Сариа. Полицаят носеше елегантно кепе и тъмна униформа, а плътно зад гърба му стоеше негов колега. Вторият мъж беше облечен с черен еднореден костюм и много бяла риза. Не се усмихваше. И носеше слънчеви очила.

Сариа нахълта в стаята покрай Дейвид и изгледа Ейми, седнала в края на леглото.

— Госпожица Майърсън?

— Откъде знаете името ми?

— Следя двама ви из цяла Европа. Трябва да поговорим. Това е мой колега — посочи той назад. — Също полицај. Ще разговарям с вас. Веднага.

Дейвид се разбунтува, че ще го разпитват тук. Чувстваше се като в капан. Като спънат. Щеше да се случи нещо ужасно тук горе, скришом. В уединената им стая на последния етаж. Представи си кръвта, опръскала стената на банята.

Отново погледна към Ейми, а тя леко сви рамене, сякаш за да му каже: *какво да се прави*. Дейвид отново се обърна към полицая.

— Добре. Но... долу. На терасата. Отзад. Моля ви...

Сариа въздъхна нетърпеливо.

— Добре, да, долу.

Четиримата се качиха на раздрънкания асансьор на хотела и се спуснаха до приземния етаж. Във фойето Дейвид забеляза още един полицај на входа на хотела, на слънцето, с припукваща радиостанция. Хотелът беше под охрана.

Тръгнаха в обратната посока, към откритата тераса и една поусамотена маса — по-близо до морето, отколкото до бара. Беше дискретно разположена, оградена от ели в саксии. Никой не можеше да ги види.

Ейми хвана Дейвид за ръка, беше плувнала в пот. Двамата полицаи седнаха от двете страни на двойката. Дейвид усети, че също се поти. За миг се запита дали не е болен. Дали не се е заразил от някаква инфекция? От мъртвите тела в подземие, които се бяха втечнили? Защо трупите бяха съхранявани толкова старателно?

Думите едра шарка и чума направиха на пух и прах частицата останало му хладнокръвие. Той се постара да се съсредоточи над конкретния проблем. Полицаят говореше:

— Роден съм... малко по-нагоре, в Байон — каза Сариа без никаква връзка. Погледна отново към Ейми, после към Дейвид. — Да, баск съм. Което е една от причините, поради които знам, че се нуждаете от помощ.

— Е... какво има? — попита Ейми директно. — Защо сте тук, детектив?

— Следяхме госпожица Бантею. Вероятно тя е очевидец на убийството на семейството си — мрачно кимна полицаят. — Да. Знаем, че е избягала от Биариц във Франкфурт.

— Значи е в Германия — прибързано отговори Дейвид.

— А оттам е отлетяла право за Намибия, ако се съди по документите на авиокомпаниите. — По лицето му се изписа раздражение. — Не се опитвайте да ме заблуждавате, господин Мартинес. От известно време следим цялата тази загадка. Следата от хаос и кръв... от убийствата в Гюрс... до онази къща в Кампан, където някой чул два изстрела. — Говореше сбито и стегнато. — Стариият свещеник в църквата в Наваренс ни каза вашето име. След това лесно научихме повече. Новините за вас и така нататък. — Полицаят погледна към малката чашка, която донесе келнерът — изтънчено черно кафе. Не го докосна. — Сигурно ще се зарадвате да узнаете, че свещеникът е жив и здрав. Той ви е спасил живота, струва ми се. Затворил е вратата тъкмо навреме.

Ейми продължи да го притиска:

— Но как ни намерихте тук?

— Аз съм старши офицер в жандармерията. Работата ми изисква да съм информиран относно баските терористи.

Дейвид стрелна Ейми с поглед — лицето ѝ беше овладяно, вятърът леко повдигаше русата ѝ коса. Дейвид обаче забеляза

бушуващите чувства под нейното съгласувано безстрастно изречение. Дали си мислеше за Мигел, какво си мислеше за Мигел?

Сариа метна кос поглед към колегата и продължи:

— Имаме връзки в цялата баска територия. Бдителни връзки. Допуснахме, че ще бъдете в Биариц, понеже Елоиз е избягала оттам. Помолих собствениците на интернет кафенета да си отворят очите, както казвате на вашия език, за някоя англичанка. С вашето описание, госпожице Майърсън. Не е толкова трудно.

Мълчаливият полицаи оглеждаше терасата и брега отвъд нея като президентски бодигард и се озърташе наляво и надясно.

— Разбира се, знам и че Мигел Гаровийо ви преследва — продължи Сариа. — Един от най-злите убийци на ЕТА. Прословут и садистичен. Искан ми се лично да го арестувам. Но той е умен. И жесток. — Сариа наклони глава и погледна към Дейвид. — И разполага с много... важни помощници. Зад него стоят важни хора.

— Какво искате да кажете?

— Преди да ви кажа, трябва да научите още нещо от историята. Пригответе се.

Дейвид погледна към Ейми — косата ѝ сияеше на есенната светлина. Той отново се извърна към полицаия с потъмняло от слънцето лице.

— Разкажете ми.

— Много добре. — Полицаят нацупено отпи глътчица от черното си кафе и попита: — Носите ли картата? Онази, за която се споменава в статията за вас?

Дейвид усети как го обзема тревога.

— Да. Тук е... Винаги я нося у себе си... — Бръкна в джоба на самото си и извади протритата пътна карта.

Полицаи Сариа я взе и я разгърна — хартията беше изсветляла от слънцето, сините звездички изглеждаха почти красиви. Кимна и погледна към колегата си, после отново сви хартията и я остави върху масата.

— Виждал съм тази карта и преди.

— Моля?

— Картата е на баща ви, господин Мартинес. Аз я върнах на дядо ви. След убийството.

— Знаем, че е картата на татко, но не разбирам...

Ала още докато изричаше тези думи, истината започна да се оформя в главата му.

— Вие сте били... искате да кажете... — заекна Дейвид.

— Ето какво искам да кажа — вперил полицаят поглед в Дейвид. — Господин Мартинес, може и да съм старши офицер с прошарена коса, но някога бях млад полицаи. В Наваренс. В Гюрс. *Преди петнайсет години.*

Действителността нахлу в съзнанието на Дейвид и той усети болезнено скръбта в гърдите си.

— Когато са били убити родителите ми ли?

— Още от самото начало заподозрях ЕТА. Случаят имаше всички признаци, ако това е точната дума, на операция на ЕТА. Повредената кола, ужасната експлозия приличаха на други убийства, извършени от ЕТА, които разследвахме по онова време. Освен това подозирам, че е бил замесен и младият Мигел Гаровийо — разполагахме с очевидец.

— Тогава защо не го арестувахте, по дяволите?

Сариа се свъси.

— Когато работех в полицейския участък в Наваренс, на посещение дойде високопоставен полицаи от областното управление.

— Кой?

— Няма значение. Важното е следното: той ми нареди да приключвам случая. Заповяда да прекратя разследването, забележете — без да сме разкрили извършителя. А имахме доказателства. Много се ядосах.

— Защо? Защо постъпват така?

Сариа погледна към Ейми.

— Първата ми реакция беше — ГАЛ.

Дейвид погледна към Ейми.

— Моля? Кой е Гал?

— Не е човек, Дейвид — обясни му тя с преbledняло от уплаха лице. — ГАЛ, с главни букви. Те са група, основана от испанската държава, за да отвлича и да екзекутира баски радикали. През 80-те и 90-те години на миналия век. Ползвали се с тайната подкрепа на... хора от френското правителство.

— Точно така, госпожице Майърсън — кратко кимна Сариа. — Това беше очевидният отговор и моят старши офицер ми намекна

нещо подобно. Убийство на ГАЛ, зарежи работата. Властите ни намекнаха, че родителите ви са били баски терористи, господин Мартинес. Поради което смъртта им не е трагедия за френската държава.

Дейвид чакаше.

Сариа въздъхна.

— Обаче това ми се струваше напълно безсмислено. Напълно. Доколкото можем да преценим, родителите ви нямаха никаква връзка с тероризма. Американец и британка, които пътуват из областта? А и защо прочут баски радикал, може би най-жестокият терорист, Оцоко, Вълка — син на великия Хосе Гаровийо — изведнъж ще започне да работи за ГАЛ? Защо внезапно ще предаде каузата си?

Въпросът увисна във въздуха като мириса на сол от морето на стотина метра по на запад.

— Е? — тихо попита Ейми. — Защо?

— Точно в това е въпросът. Каква беше причината за трите убийства?

— *Три ли?* — прекъсна го Дейвид.

— Да, разбира се... — Лицето на Сариа се свъси още повече. — Не знаехте ли?

— Бях на петнайсет. Никой нищо не ми каза. *Какво да знам?*

— За аутопсията. Когато е починала, майка ви е била бременна в петия месец с дъщеря...

Всички на масата притихнаха. Душата на Дейвид вреше и кипеше от чувства. Цял живот бе смятал, че е само дете. И мечтаеше да има братче или сестриче. А когато осиротя, самотата, копнежът за брат или сестра се засилиха още повече. А сега това. *За малко да му се роди сестричка.*

От отчаяние изтерзаните му спомени се сплетоха в унесен размисъл. Затова ли майка му и баща му бяха заминали на това странно пътуване във Франция? От желание да опознаят корените си? След като научили за отдавна чаканата втора бременност?

— Много съжалявам, господин Мартинес — обади се Сариа. — Нали разбирате, че съм тук, за да ви помогна? Познах лицето ви още щом ви зърнах. Много приличате на баща си. В колата, когато го открихме. — Погледна за кратко към морето, после отново спря поглед на Дейвид. — Много бих искал да натикам Мигел Гаровийо в килията

на френски затвор до края на живота му. Обаче преди да ви разкажа още нещо, трябва да разбера каква е вашата история.

Полицаят избута настрани чашката с кафето си и вдигна униформените си лакти на масата.

— Съжалявам. Може и да не искате да ми се доверите. Дори съм сигурен, че не ми вярвате. Обаче аз помня какво преживях, когато намерих родителите ви. Повярвайте ми, такъв спомен не избледнява. Затова ви съветвам да ми кажете всичко веднага, и то бързо. — Замълча напрегнат. — Понеже нека си го кажем направо — какъв друг избор имате?

Дейвид изгледа Ейми дълго и многозначително, преплел пръсти върху масата.

— Трябва. Налага се да бъдем откровени — каза тя.

Разбира се, тя имаше право. Изборът им беше на практика нищожен. Затова Дейвид кимна, пое си дъх и разказа на полицаия всичко, цялата история. За връзката с убийствата във Великобритания, Франция и Канада. За журналиста в Англия. За вратите на каготите. За сюрреалистичното си пътуване, всеки сантиметър от което беше напоен с алена кръв.

След края на монолога му Сариа беше свалил кепето си и го беше оставил върху бялата покривка на масата. Очите му бяха приковани върху Дейвид през цялото време.

— Значи... както си мислех. *Църквите... Ордент.* — Сякаш си говореше сам — рееше поглед над главите им и търсеше отговора по небето над Биариц. После рязко излезе от унеса си и обясни: — Става дума за църквите. Той ви е проследил не само през мобилните телефони, господин Мартинес. А и по църквите. Както ни подсказа свещеникът в Наваренс.

— Какво означава това? — попита Ейми.

— След като ми отнеха разследването на убийството на Мартинес, след като случаят беше приключен... аз проведох свое разследване... Поразучих биографиите на хората, които ми попречиха. Проверих дали няма да открия връзка с ГАЛ. Разбира се, нямаше такава връзка. Но... — замълча той, после продължи: — Но има връзка с църквата. Особено с Ордена на Пий Х.

По лицето на Ейми се изписа изненада.

— Чувала съм за тях. Да. И... и... и Хосе беше свързан с тях. Имаше разпятие, благословено от папа Пий X. Точно така... — стисна тя ръката на Дейвид. — Свещеникът в Наваренс.

Дейвид си спомни:

— Той спомена за някакъв Орден. Каза, че го помолили да предупреди тях... или някой друг... за нас. Освен това в някои от църквите имаше портрети на този папа. — Дейвид се мъчеше да си обясни за какво става дума, обаче не успяваше. — Но кои са те?

Сариа обясни:

— Голяма група, отцепила се от католическата църква и ползваща се със силната подкрепа на Южна Франция. И на Страната на баските. Много традиционна. Орденът е основан от епископ Лефевър. Имат връзки с Националния фронт, с консервативни десни политици. Някои от епископите им отричат да е имало холокост. Имат симпатизанти из цялата страна. Те са... — намръщи се той, — те са активни и в чужбина. В Бавария и в Квебек, в Южна Америка. В Полша имат политически приятели сред Сдружението на полските семейства. И сред крайнодесните в Австрия. Смята се, че наброяват осемстотин хиляди човека. Имат собствени свещеници, собствени семинарии, собствени църкви.

— Сигурен ли сте, че са свързани? — попита Ейми.

— Доста съм сигурен. Госпожице, накъдето и да се обърна, се натъквам на връзка с Ордена. *Заговор!* Моят началник беше техен симпатизант. Крайнодесен.

Дейвид впери поглед в полицая, все още силно объркан.

— Но защо ще се замесват в това?

Полицаят кимна неуверено.

— Струва ми с, че католическата църква иска да... задуши знанието за нещо. Нещо, което датира от времето от войната. Може би в Гюрс. Родителите ви по случайност са разгадавали същата... загадка. Може би погрешка. По случайност...

— Твърдите, че Орденът е замесен, а сега въвличате и цялата католическа църква?

Свиване на рамене.

— Това е моята интуиция... това ли е думата? Интуицията ми. Проучвам Ордена още от първите убийства в Гюрс. Преди няколко години орденът на Пий X беше... отлъчен... от папа Йоан Павел,

задето последователите му не приемат Втория ватикански събор. И заради крайните им възгледи. Обаче наскоро се появиха признаци, че папата ще приеме Ордена обратно... в лоното на католическата общност. Забелязани са сондажи за помирение. — Сариа най-сетне се усмихна. — Обаче аз мисля, че църквата е помолила Ордена да направи нещо в замяна на прекратяването на разкола.

— Да приключи със загадката. С тайната на Гюрс. Веднъж и завинаги?

Той въздъхна.

— Да. Кой може да го направи по-добре от Ордена? Те вече знаят цялата история, понеже корените им стигат чак до Виши и окупацията. Когато е започнало всичко. Десните френски свещеници са били капелани в Гюрс. Те са изтезавали каготите и евреите въпреки волята си.

Картината, или поне половината от нея, се разкри пред Дейвид. Той погледна към синия Бискайски залив през тъмните ели в саксиите.

— Където и да ходехме — заговори той тихичко, сякаш на себе си, — влизахме в църкви. В Наваренс, в Савин, в Люз. Къщата на Елоиз е срещу църквата. Тя влезе в църквата в Кампан...

— Точно така. Ордена вероятно е потърсил помощ, докато ви е издирвал... от църквата въобще. Свещениците, монахините и всички свещенослужители най-вероятно ви разпознават, докато пътувате от място на място. Да кажем, че среднестатистическият свещеник дори не знае защо го молят да направи това. Обаче ще го направи, понеже е покорен. Лоялността означава много в тази част на света.

— А после информацията ще бъде предадена на Ордена, така ли? — обади се Ейми. — И после на Мигел?

— Но какво още знаем? Едно нещо не се налага да ви обяснявам, нали? Мотивът на Мигел. — Полицаят отпи от кафето си и стрелна поглед към морето, после отново насочи вниманието си към масата. — Синът на Гаровийо вероятно е възпитан като баски радикал. Невероятно се гордее с баското си наследство. И не щеш ли, един ден той открива, че баща му не е баск, а кагот, презрян кагот. Мигел Гаровийо сигурно е бил покъртен, съсипан. А после вероятно е взел решение. — Сариа се навъси. — Решение, че ще направи всичко по силите си да не разкрива тайната, че ще убие всеки, който заплашва да извади наяве унижителната истина за баща му и за самия Мигел.

Желанието му по щастлива случайност се пресича с желанията на Ордена. Може би точно тогава са го вербували, а може би двамата Гаровийо вече са били членове на Ордена. Така всичко си идва на мястото.

— И отгоре на всичко — вметна Дейвид — статутът му в ЕТА му е помогнал, нали? Имал е на разположение оръжия, бомби и опит. За да убива.

— Наистина. Един ден Мигел научил, че родителите ви са във Франция, проучват каготите и са отседнали близо до Гюрс. Че задават въпроси в пекарната Д'Ажетмо. И това вероятно е уплашило Мигел. Предупредило го е за опасността. И Вълка се задействал. След това.

Тъничкият смях на дете долетя с крайбрежния бриз. По лицето на Сариа мимолетно премина сянката на лични чувства, на искрена тъга. Той продължи:

— Но, разбира се, вече е твърде късно за семейството ви, господин Мартинес. Съжалявам, че не успях да направя повече. Опитах. Моля ви да ми простите.

Дейвид кимна мълчаливо. Но всъщност не беше искрен — не искаше да прощава, не се нуждаеше от разкаяние, искаше отговори. Възможно най-много отговори. Решимостта му се връщаше и той копнееше да отмъсти за родителите си. *За неродената си сестра*. Ала за да го направи, трябваше да види цялата картина. Преди Мигел да унищожи доказателствата.

— Полицай Сариа, каква е обаче връзката с Гюрс? Какво се е случило там?

Сариа неведомо сви рамене.

— Това не мога да ви кажа, просто защото не знам. Изглежда никой не знае. Мога да ви кажа обаче следното — приведе се той към средата на масата и продължи тихо и загрижено: — Не съм в състояние да ви браня повече. Вие сте в опасност. В много сериозна опасност. Ордент и силните му политически симпатизанти все още ви искат мъртъв. Нуждаят се от смъртта ви.

— Тогава какво ще правим, по дяволите? — попита Ейми и скръсти ръце. — Къде можем да отидем. Във Великобритания е прекалено опасно. В Испания също. Къде другаде?

— Където и да е. Представа нямате на каква опасност сте изложени... — изгледа многозначително Сариа Дейвид и Ейми. —

Може би това ще ви помогне. Ако се нуждаете от мотив.

Бръкна в едно куфарче и извади голям кафяв плик. Отвори го и измъкна тесте снимки.

— Това са снимките от убийството в Гюрс. На бабата на Елоиз, госпожа Бантею. Не съм сигурен дали е редно да ви ги показвам, обаче... обаче може би трябва да ги видите.

Дейвид взе няколко от лъскавите снимки. Колебливо. Щеше да разбере какво е видяла Елоиз през прозореца на къщата. Какво не можеше, не искаше да опише — неизразимото убийство на баба си.

Дейвид се мобилизира и погледна най-голямата снимка.

— О, боже!

На снимката се виждаше цялото местопрестъпление.

Тялото на госпожа Бантею лежеше на пода на кухнята, опръскан с кръвта ѝ. Познаваше се, че тялото е нейно, по дрехите и по платнените чехли, обаче нямаше лице, за да потвърди самоличността ѝ. Понеже главата ѝ беше отрязана.

И не само беше отрязана, а явно беше изтръгната. Назъбената зловеща рана, накъсаната и раздрана кожа, изопнатите еластични сухожилия говореха, че главата ѝ е откъсната, като че ли някой беше отрязал главата наполовина, а после се беше отказал, обзет от гняв и нетърпение или просто от кръвожадност. Дейвид се помъчи да не си представя сцената — как терористът дърпа живата глава, докато костта се строшава и сухожилията се скъсват.

И това не беше всичко. Някой — Мигел, със сигурност Мигел — беше отрязал и ръцете: китките на старицата се бяха превърнали в кървящи чукачетата, от които висяха вени и мускули. Локви кръв се бяха стекли от раните като сплескани червени ръкавици.

А след това ръцете бяха заковани на вратата. На още няколко снимки се виждаха безкръвните бледи ръце.

Две разлагащи се ръце. Заковани. За вратата на кухнята.

Ейми скри лице зад разперените си длани.

— Ужасно, ужасно, ужасно...

— Знам, съжалявам — промърмори Сариа. — Има и още.

— Нима е възможно да има и още? — изруга Дейвид. — Колко по-зле може да е?

Полицаят отново отвори плика и извади последната снимка. Беше близък план на една от отрязаните ръце. Посочи с писалката си

към лявата половина на снимката.

Дейвид примижа и се вгледа внимателно. Като че ли имаше... разположени в дъгичка следи по кожата. Бледи, но със сигурност ги имаше. Извита редичка малки вдлъбнатинки в бялата плът.

— Това да не е... — помъчи да се пребори той с отвращението си. — Това ли е... което си мисля?

— Да. Човешко ухапване. Следа от ухапване. Изглежда малко експериментално... като че ли някой просто импулсивно се е помъчил да ухапе човешка плът. За да провери каква е на вкус.

Възцари се мълчание. Вълните пееха приспивна песен на брега. После вторият полицаи се приведе напред. И се обади за пръв път:

— *Вървете.* Заминавайте. Където и да е. Преди той да ви намери.

Къщата беше уместно притихнала. Отегченият прозяващ се полицай — техен пазач и закрилник — лежеше на леглото в стаята за гости и четеше футболно списание. Сузи беше на работа в болницата: тя отказа да си вземе отпуск, но позволи да има придружител, докато пътува дотам. Бавачката се бе върнала обратно в Словения, уплашена от кръвта на пода, и майката на Сузи беше дошла да се грижи за Конър.

Саймън четеше за Ойген Фишер.

Публикуваната онлайн биография на германския учен беше делова: „Ойген Фишер (5 юли 1874 — 9 юли 1967) е германски професор по медицина, антропология и евгеника. Той е главният застъпник на нацистките научни теории за расовата чистота, които легитимират изстребването на евреите, изпращат около половин милион цигани на смърт и водят до принудителната стерилизация на стотици хиляди други жертви“.

Саймън седеше на двајсетина сантиметра от екрана на компютъра си и усещаше метален вкус в устата си. Три интересни подробности се открояваха в житейската история на Фишер. Първото беше силната му връзка с Африка.

През 1908 г. Ойген Фишер провежда полеви изследвания в германските територии в Югозападна Африка, днешна Намибия. Той изследва потомците на арийски мъже, които имат деца от местни жени. Стига до извода, че потомствата от такива съюзи — така наречените *mischlingen* ^[1] — трябва да бъдат унищожени, когато от тях вече няма полза.

Унищожени? Полза? Стига до извода? Сухите антисептични думи звучаха още по-въздействащо.

Саймън си пое въздух, после отново издиша. За миг затвори очи. И тутакси в съзнанието му изникна картината на бушуващия гняв на Томаски и Саймън отново отвори очи. Чуваше Конър да си играе в съседната стая — бръмчеше с любимата си количка навътре и навън от гаражчето.

Докато слушаше бърборенето на сина си, който си говореше сам, Саймън изпита силен прилив на бащина обич, на болезнено желание да защити детето си. Да защити Конър. Да го защити от всичкото зло на света.

Обаче най-добре щеше да го постигне, ако се съсредоточи. Върна се към работата си.

Хитлер е явен привърженик на Ойген Фишер, особено на основното съчинение на професора *Menschliche Erblchkeitslehre und Rassenhygiene* (Човешката наследственост и расовата чистота). След идването си на власт през 1933 г. Хитлер назначава Фишер за ректор на Берлинския университет.

Нацисткото завоевание на Европа (1939–1942) дава на Фишер — с ревностната подкрепа на Адолф Хитлер — възможността да разшири изследванията си върху расите, които е започнал десетилетия преди това в Намибия. В концентрационния лагер в Гюрс, в окупираната от нацистите Югозападна Франция, Фишер започва поредица от подробни проучвания на различни европейски раси: баски, цигани, евреи и др.

Саймън вече бързо си водеше бележки. Поглеждаше ту към екрана, ту към бележника пред себе си. И още:

Нацисткият режим налива пари в „медицинското отделение“ в Гюрс. Според слуховете от онова време така наречените експерименти на Фишер постигат значими резултати. Обаче събраните от Фишер в Гюрс данни са изгубени в хаоса, предизвикан от влизането на съюзниците

в Европа и от смазването на нацисткия режим (1944–1945). Не е убедително доказано дали експериментите на Фишер водят до ценни от научно гледище резултати. Преобладаващото мнение днес е, че слуховете за „расови открития“ са нацистка пропаганда и че Фишер не е открил нищо съществено.

Последната част от живота на Фишер беше изключително интригуваща, но още по-озадачаваща.

Мнозина са скандализирани, когато след победата на съюзниците над Третия райх Ойген Фишер успява да избегне сериозното наказание благодарение на връзките си с нацистите и на провежданите за тях проучвания. Всъщност по-късно той дори става професор емеритус на Фрайбургския университет, а през 1952 г. става почетен председател на току-що основаното Германско антропологическо дружество.

Такова невероятно снизхождение към един учен, основател и идеолог на нацистката расова политика, изобщо не е изолирано явление. Много колеги на Фишер от Гюрс и от други места също са избегнали наказанието или са подложени само на седмица „пречистване от нацизма“ в затвора. Например професор доктор Фриц Ленц, оглавяващ евгениката в Дахлем, Берлин, и съавтор на някои от основните трудове на нацистката расова теория, се връща на работа веднага след войната и получава предложение да стане щатен преподавател по човешка наследственост в Гьотингенския университет.

Последните твърдения бяха толкова озадачаващи, че Саймън прочете целия абзац два пъти. После отново го препрочете. А накрая провери и на друг уебсайт, където същото твърдение беше повторено дума по дума.

Дума по дума? Саймън се зачуди дали забележителното твърдение не е просто лъжа, повторена многократно вследствие на занижената прецизност в интернет.

Журналистът се изправи, отвори вратата и влезе в хола. Конър си играеше на килима с играчките си и гледаше заплелен приключенията на Дерек Дизеловия двигател.

Така, лавиците с книги. На най-горния рафт през последните десетина години събираше прах бащината му Енциклопедия Британика. Саймън свали тома и бързо разлисти до Ленц, Фриц.

Оказа се вярно. Този звяр, този чудовищен човек, този пропагандатор на евгениката, този приятел на Менгеле, този нацистки идеолог преспокойно си се беше върнал на работа през 1946 година. Дори не беше лежал в затвора. Съюзниците дори не го бяха тикнали зад решетките.

Защо всички тези лекари просто се бяха... отървали?

Разроши русата коса на сина си, върна се в кабинета и затвори вратата. Отново. Беше превъзбуден. Загадката оживяваше, обаче се беше навила на кълбо като змия, като кобра, и съскаше. Криеше онова, което бе вътре.

Следобедът му почти приключи. Обобщил фактите, като написа адресиран до самия себе си имейл — един от любимите му начини за разрешаване на загадки. Като художник, който обръща картината си наопаки, за да погледне с нови очи, да забележи недостатъците, да прецени качеството.

Саймън се отдръпна от екрана на компютъра, облегна се и въздъхна. Мислите му бяха несвързани, глупости, пълни безсмислици. Пари, нацисти, каготи, евентуални сътрудници, и какво? Не беше открил всеобемащо обяснение за убийствата, които вече му се струваха едва ли не напосоки.

Усети как моментното му въодушевление угасна. Беше се върнал почти на изходна позиция. Трябваше да поговори с Дейвид и с Ейми. Къде бяха те? Какво се случваше в Южна Франция?

Спомни си сестрата на Томаски. Какво спомена тя? За някакъв манастир във Франция.

Във Франция? Манастирът „Турет“.

Саймън се приведе напред и затрака по клавиатурата.

Екранът незабавно му отговори.

Манастирът „Ла Турет“.

Построен през периода 1953–1960 година по настояване на преподобния отец Котюрие от Доминиканския орден в Лион. Проектът е на архитект Едуар Жанре-Гри (известен като Льо Корбюзие).

Саймън спря да чете.

Доминиканският орден ли?

Спомни си какво му разказа професор Уайнърд. Доминиканците. Кучетата на Господ. Изгарящите вещици на кладата. Преследвачите на вещици. *Малеус Малефикарум*.

Пулсът му се ускори. Явно този манастир се намираше до Лион. Близо до Лион ли?

Дейвид Мартинес беше разказал на Саймън за картата, която бе получил от дядо си и бе принадлежала някога на баща му. Журналистът си спомни, че на тази карта имало интересен символ — ръчно начертана синя звезда доста извън териториите на баските, доста извън пределите и на каготските земи. Дали не беше близо до Лион? Или до Марсилия? Беше в Лион, нали?

Загадката се уви на кълбо и изсъска.

Саймън продължи да чете.

От уебсайта научи, че Льо Корбюзие е най-великият архитект на миналия век. Той бил известен и с ясните си, избистрени възгледи: бил привърженик на схващането, че формата е подчинена на функцията. Правел всичко преднамерено. Освен това бил атеист, „поради което поръчката да проектира следвоенния манастир «Ла Турет» е доста изненадваща“.

Ала явно много неща, свързани с този манастир, будеха изненада. Източникът на финансиране — обеднялата следвоенна Франция. Защо доминиканците внезапно решават да построят голям приорат, след като толкова много стари и пострадали през войната сгради се нуждаят от ремонт? И най-вече защо сградата е толкова необичайна?

Както пишеше в една книга: идеята на Корбюзие била, че самото обитаване на сградата е само по себе си покаяние. Внушителната фасада, трудното живеене в постройката би трябвало да са част от изпитанията на монашеския живот.

Изглежда тези трудности били не просто теоретични. Сградата била „до голяма степен завършена“ през 1953 година. През 1955 г.

„половината от първоначалния състав на монашеската общност получил умствено разстройство“: нервни срывове, дълбока депресия, „дължащи се тъкмо на потискащия вид на сградата“. Дразнещите пространства и суровият проект тласкали обитателите на манастира към лудост.

Според един от критиците друг фактор за „безспорната непривлекателност на сградата“ била акустиката. Нощем „всеки звук в сградата се усилвал“. Всяко дихание, всеки шепот, всяко хъркане. Очевидно това било „последница от бетонните стени и еквивалента на пространствата“. С други думи, враждебната природа на сградата била преднамерена, проектирана нарочно, за да дезориентира.

Имаше още един уебсайт. Архитектурен блог. Простичък и скромнен блог, списван от студент от Бризбейн. Той отседнал в „Ла Турет“ преди няколко лета, след като от години проучвал творчеството на Льо Корбюзие.

Статията започваше с кратки автобиографични бележки. И после се впускаше в унищожителна критика към архитекта.

Главното обвинение на студента беше, че Льо Корбюзие е нацист. През военните години той бил много близък с Петен, главата на марионетното френско фашистко правителство във Виши. Освен това според автора Льо Корбюзие бил голям почитател на Хитлер.

Блогът се опитваше да представи насрещен аргумент. Признаваше, че не само Льо Корбюзие, а и мнозина други архитекти са имали фашистки или марксистки пристрастия, понеже архитектите са утописти. *Архитектите искат да променят обществото. Кое не ги прави непременно нацисти, комунисти или убийци.*

Блогът приключваше с още една критика. Според автора известната сграда на Льо Корбюзие в Марсилия, *Юните д'Абитасьон*, била най-предпочитаното от самоубийците място в Южна Франция. Въпреки това, твърдеше статията, манастирът „Ла Турет“ бил още потискащ — единствената причина там да не са извършени толкова много самоубийства е, че посетителите обикновено бягали само след няколко дни. Монасите били длъжни да останат и страдали ужасно, но религиозното призвание им забранява самоубийствата.

След това есеистът задаваше очевидния въпрос: защо. Защо Доминиканският орден загадъчно възлага на човек като Льо Корбюзие да построи една толкова загадъчна сграда?

Саймън затвори компютъра и се заслуша в тишината на кабинета си и в хора на логиката в главата си.

Блогът може и да завършваше с въпрос, обаче отговорът беше очевиден за Саймън. *Формата е подчинена на функцията* — това бе кредото на Льо Корбюзие през целия му живот. А функцията на тази сграда беше да приюти факти, вероятно ужасяващи факти. Сградата беше изтънчено естетическо показване на тази зловеща функция. Тук се крие злото. Не се доближавайте. Като яркото и отблъскващо оцветяване на отровно насекомо.

Саймън си спомни точните думи на професор Уайнърд за тези жизненоважни документи: материалите, свързани с изследванията на кръвта на каготите и изгарянето на баските вещици. Потулени и тайни документи на папството.

„Пазели ги в Ангеликум, доминиканския университет в Рим. Били са на сигурно място векове наред. Обаче след войната, след нацистите, мястото вече не било безопасно за такива... предизвикателни сведения. Според слуховете документите били тайно преместени на още по-сигурно място. Никой не знае със сигурност къде.“

Никой не знаел къде ли? Нима? Дали пък не са в един особен доминикански манастир, построен след войната и свързан с Виши и с нацистите?

Загадката се превърна в нощно цвете, което бавно се разтваря на лунна светлина. И изпълва с ухание среднощната градина.

Но Саймън се нуждаеше от потвърждение. Трябваше да се свърже с Дейвид Мартинес и да се увери в звездичката на картата. Трябваше незабавно да се свърже с него.

Саймън се помъчи да се успокои. Стана, отиде в кухнята и си направи чай от лайка, понеже беше чувал, че успокоява.

Майната му на чая от лайка. Изля чашата в мивката, втурна се обратно в стаята и набра номера на Мартинес, но без успех. Телефонът не отговаряше. Опита отново след три секунди, като че ли това щеше да промени нещата. Телефонът не отговаряше. И той тутакси осъзна, че Дейвид беше изхвърлил апарата си — и то съвсем разумно.

И сега какво? Дейвид Мартинес със сигурност щеше да му се обади отново в даден момент от Биариц, освен ако нещо не му попречеше.

Саймън закрачи из кабинета си от стена до стена. Тревожеше се за Ейми и за Дейвид, мъчеше се да забрави нападението на Томаски.

Обхождането на стаята от стена до стена му отнемаше три секунди и половина. Къщата им беше толкова мъничка, по дяволите. Дали пък Саймън не си въобразяваше удивителната история, че би могъл да напише тази велика книга, да купи по-голяма къща и...

Стига толкова. Саймън седна на компютъра и изпрати имейл на Дейвид Мартинес. После излезе от кабинета си и седна до сина си на канапето в дневната, където двамата заедно гледаха за седемнайсети път „Чудовища“.

След това го гледаха отново.

В седем вечерта Конър вече беше в леглото, когато звънна мобилният му — на екранчето мигаше френски номер. Саймън се постара да убеди сам себе си, че сърцето му не думка като африкански барабан, и прие обаждането.

— Да... ало?

— Саймън?

— Дейвид? Слава богу, че се обаждаш. Добре ли си? Добре ли сте с Ейми?

— Да, добре сме, още сме в Биариц, но ще летим другаде. Ами ти...

— Нищо. Добре съм, обаче трябва да ми кажеш нещо. — Саймън се почувства виновен, задето толкова рязко минава направо на въпроса, но тревогата не му оставяше друга възможност. — Кажи ми, Дейвид... картата у теб ли е?

— Да, разбира се. Всички искат да видят тази карта...

— Моля те, важно е. Извади я. Каза, че близо до Лион нещо било отбелязано със звездичка...

— Точно така. Близо до Лион... Така и не успяхме да проумеем какво е.

— Моля те, погледни пак.

Саймън чуваше как Дейвид послушно разгръща хартията на фона на шума от уличното движение. Явно Дейвид се обаждаше от телефонна кабинка. От анонимен телефон в малко баско градче.

Дейвид отново се обади:

— Ето я звездичката. Какво те интересува?

Напрегнатият момент се удължи.

— Кажи ми къде точно е звездичката — помоли Саймън. — Какво точно отбелязва? Какво... кое село, кой град...

Журналистът сякаш усети съвсем осезаемо как Дейвид се вглежда внимателно в картата.

— Съвсем ясно е — обади се отново Дейвид. — Звездичката е до малко селце, което се казва Евьо.

— Евьо ли?

Пауза.

— Да, Евьо... близо е до Л'Арбрел... на северозапад от Лион. — Гласът на Дейвид прозвуча, по-рязко: — Защо се интересуваш?

Саймън не отговори, понеже се беше привел, за да погледне екрана на компютъра си, на който беше задал търсене за „Ла Турет“. Френски уебсайт даваше пълното звучно название на манастира.

Приорат „Сент Мари дьо ла Турет“.

Евьо сюр Л'Арбрел.

[1] Кръстоски, мелези (нем.). — Бел.прев. ↑

Автомобилът под наем се намираше на ред 3В на паркинга на летището в Лион „Сент Екзюпери“. След като натовари багажа си, Саймън се включи в обедния трафик и пое към магистралата, която го отведе далеч от Лион.

На север по долината на Рона.

Замисли се над капризната си импулсивност. Дали всичко това не беше грешка? Попита Сузи какво мисли за пътуването, за това мрачно пътуване, и тя отвърна с донякъде разнежен поглед, че го пуска да замине, понеже го обича. И понеже с полицаия в къщата щели така или иначе да бъдат в безопасност. И понеже той откачал, бездействайки у дома, и можел пак да започне да пие, а това я притеснявало.

Саймън погледна към колите отпред. Магистралата беше натоварена.

Знаеше, че почти всичко, което каза Сузи, беше лъжа. Тя не искаше Саймън да заминава. Смяташе го за безотговорно. Единствената причина, поради която го остави да замине, наистина беше, че го обича. Късмет извади с такава съпруга.

И беше идиот.

Но ето го тук сега. Каквито и да бяха мотивите му, вълнението от случая го стимулираше, изпълваше го с енергия. Какво ли ще е онова място? Манастирът, който караше хората да полудяват? Дали щеше да намери прословутите архиви? Саймън погледна към табелите и намали скоростта: Екюи, Дардий, Шарбониер ле Бен.

Ето. Намали, за да се увери — това беше, шосе номер 7 за Л'Арбрел.

Саймън завъртя волана и зави наляво. Пътуваше сред злачните простори на Божоле. Мислите му блуждаеха, докато посягаше към големия пътен атлас на Франция, за да провери маршрута си. На няколкостотин километра южно от тук, в Биариц, се криеха Дейвид и Ейми, надяваха се и чакаха отлитането си към Намибия.

Какво можеше да направи той, за да им помогне? Може би нищо, може би нещо, може би онова, което правеше в момента. В главата му цареше пълен хаос... и объркване, и любопитство.

Последната отсечка от пътя минаваше покрай още лозя и жълтеещи дъбови горички. После пътят излезе на просторна ширнала се ливада. А насред нея се намираше манастирът „Ла Турет“.

Сам в колата, Саймън възкликна:

— Ау!

Беше провел няколкочасово проучване на модернистичната сграда, разпита своя баща архитект за Льо Корбюзие, но въпреки това реалността беше доста впечатляваща.

Насред зеленината се намираше това... нещо. Приличаше на потомство, пръкнало се от многоетажен паркинг за автомобили и суров средновековен замък. Сградата беше почти изцяло сива. Единственият цвят идваше от различните големи прозорци, разкрасени с яркочервени и оранжеви завеси.

Саймън бавно подкара към приората. Откроиха се още по-необичайни особености. От средата строго стърчеше бетонна пирамида. Няколко сиви коридора бяха разположени напосоки под ъгъл. Цялата постройка стъпваше от едната страна на тревист насип, а от другата — на тънички нееднакви бетонни крака.

Саймън паркира и потърси входа — оказа се нещо като бетонен мостик, който водеше към вътрешността на сградата.

Фасадата може и да шокираше, обаче приемът му в „Сент Мари дьо ла Турет“ беше непосредствен, почти лекомислен.

Манастирът и монасите явно бяха свикнали с посетители и поклонници, особено с хора, които се интересуват от архитектура. Саймън беше посрещнат от монах със сини джинси и сива фланелка в една бетонна странична стаичка.

Докато Саймън потвърждаваше измислената си и представена по телефона самоличност — Едгар Харисън, гостуващ британски архитект — той тръпнеше от тревожни опасения и се взираше в лицето на монаха, търсейки намек за любопитство, скептицизъм или подозрение.

Монахът обаче просто кимна.

— *Monsieur Harrison. Un moment.*

Монахът вкара името и подробностите в компютър. Саймън огледа помещението от своята страна, докато чакаше информацията за него да бъде обработена. Най-обикновена стая — средно голяма канцелария с папки и документи, безжични телефони и факс, а също и голяма стъклена витрина с ключове за различните стаи, окачени на кукички със спретнати етикетчета. Трапезария, библиотека, кухня.

Библиотека ли? Поне имаше библиотека. Но ако е толкова тайна, защо е така небрежно спомената тук? Библиотека?

Монахът беше приключил с работата си. Изправи се и взе ключ от друга витрина, после изпрати Саймън до бетонните горни етажи, за да му покаже стаята — монашеска килия, в която той щеше да прекара своето тридневно „уединение“. Стълбите бяха стръмни. Двамата не размениха нито дума. Стигнаха до коридора на горния етаж.

Вратите от двете страни на бетонните коридори бяха подредени като войници на парад. Наистина приличаше на затвор.

Монахът подаде ключовете и остави поклонника сам. Саймън влезе в стаята, метна сака си върху тясното легло и се огледа смаяно. Килията беше самоубийствено потискаща: малко по-широка от ковчег, с нисък и влажен бетонен покрив. Стаята имаше стъклена врата и прозорец с ръждясали рамки. Освен това отвсякъде се чуваха приглушени шумове. Шуртене на вода по тръбите. Кашлица.

После звънна новият му мобилен. Докато натискаше копчето, Саймън усети как тревогата стяга гърдите му като начеващ сърдечен удар. Само съпругата му знаеше този номер. Какво се беше случило?

Оказа се Дейвид.

— Саймън... Къде си? Сузи ми даде новия ти номер.

Журналистът се озърна. Огледа сивите бетонни стени. Грозните петна от влага. Излезе в коридора, за да намери по-силен сигнал.

— Аз съм в онзи манастир.

— С архива?

— Надявам се, Дейвид. Надявам се.

По коридора се приближаваше монах. На шията му висеше дървен кръст, който стоеше някак неуместно върху сърфистката фланелка отдолу. Монахът се усмихна безизразно на Саймън. Той пък се ухили охотно в отговор.

Дейвид шептеше в слушалката:

— Ние заминаваме за Намибия. Сега.

— Елоиз е вече там, нали?

— Да.

— Добре. Ами... — въздъхна журналистът. — Моля те, внимавайте. Това е страшно нелепо. Преследва ви кръвожаден безумец. Но... Пазете се!

Мълчание. После Дейвид каза:

— Ти също, Саймън. Знам, че не сме се виждали, обаче... знаеш ли... грижи се за себе си.

— Благодаря ти.

Журналистът прекъсна разговора. И се зае да проучва сградата. Приората „Сент Мари дьо ла Турет“.

След като обикаля два часа, установи, че останалата част от приората е също толкова необичайна и плашеща като килиите. Странни врати водеха към безформени стаи. Оберлихти току показваха сивите облаци от смайващи ъгли. Бетонни напречни греди стърчаха в празното пространство — изглежда, единственото им предназначение беше да цапардосат нищо неподозиращия поклонник по главата.

Беше много интригуващо, но и разочароващо. Нямаше никакво внушение за загадъчност, никакво усещане за скрити архиви. И библиотеката беше просто библиотека — на третия етаж на сградата. Изобщо не беше тайна, а съдържанието ѝ беше съвсем обикновено. Никакви древни текстове, привързани към рафтовете. Никакви папски пергаменти в махагонови ковчезета. Никакви плесенявали ръкописи, увити с козя кожа. Имаше само лавици с най-обикновени книги и големи метални маси. Дори автомат за напитки.

Определено имаше комунална атмосфера.

Саймън въздъхна тежко и седна на една от масите, за да разгледа някои от книгите, обаче вялото му проучване беше прекъснато от ново телефонно обаждане.

Защо толкова много?

Излезе в поредния неприветлив бетонен коридор.

Беше Бил Фанторп, психиатърът от „Сейнт Хилари“.

— Здравей, Бил, аз...

— Здравей, Саймън. Съжалявам, че те притеснявам, обаче... — Гласът на лекаря звучеше много тревожно.

— Какво има, Бил?

— Боя се, че Тим изчезна.

В сградата се разнесе далечен тътен. Скоростният влак между Париж и Лион избоботи някъде в гористата далечина.

— Изчезнал ли?

— Да. Но моля те, не се тревожи, не прекалено.

— Исусе! Бил...

— Постоянно се случва. — Тревожният тон на Фанторп бързо бе заменен от заучено спокойствие. — Шизофрениците много обичат да ходят. Тим изчезна и преди две години.

— Кога? Кога е избягал? Как?

Лекарят се поколеба.

— Смятаме, че е станало снощи. Както ти казах... — Умислена пауза. — Разбирам, че сигурно изпитваш опасения за безопасността на семейството си. Съпругата ти ми каза. Затова... Свързахме се с полицията и те ни увериха, че не става дума за... — Още една неловка пауза. — Не става дума за мръсна игра. Но има сериозни пропуски в охраната. Моля да ни извиниш.

— Мили боже!

— Моля те, успокой се. Ще го намерим. Най-вероятно още довечера. Както го намерихме и предния път.

Саймън се загледа към сивото петно от влага на отсрещната бетонна стена. Вината беше само негова. Беше избягал. Беше оставил семейството си незащитено без никаква основателна причина. Защо изобщо беше тук?

Излезе от къщи рано сутринта, без да осведоми ченгетата какво прави — взе такси, после се качи на влака и накрая взе самолет от „Хийтроу“ до Лион, хукнал да преследва оня, дето духа, налудничавата фантазия, че е някакъв свръхдобър разследващ журналист, който ще напише най-великата история на десетилетието.

Какъв глупак! Всъщност беше просто второразреден криминален репортер, прехвърлил четирийсетте, който бе прахосал твърде много години заради бутилката и толкова отчаяно копнееше да догони колегите си, че преследваше някаква налудничава фантазмагория. Нищо нямаше да постигне. А сега и брат му беше избягал, луташе се някъде из горите. И какво правеше? Как изобщо оцеляваше?

Замисли се за Томаски. Постара се да не мисли за Томаски. Много сериозно се постара.

Сепнато осъзна, че стиска телефона в ръка и Бил Фанторп все още е на линия. Извини се на лекаря, затвори и веднага позвъни на жена си.

Тя потвърди казаното от Фанторп: изглеждало по-скоро дреболия, Тим наистина просто се запилял някъде, не за пръв път тръгвал да скита, последния път го намерили след дванайсет часа...

Саймън обаче не се успокои. Увери Сузи, че я обича — на висок глас, пет пари не даваше, че някой може да слуша разговора. После ѝ каза, че ще се прибере при първа възможност.

— Добре, Саймън. Разбира се... — Тонът ѝ беше грижовен. Любящ. Повече, отколкото той заслужаваше.

— Ще ти се обадя по-късно, скъпа.

Той проведе втория си спешен разговор за деня. С летището. Информацията не го зарадва. Вече беше пропуснал днешния полет от Лион до Лондон.

Следващият полет беше на зазоряване. Това беше най-бързият начин да се върне в Лондон. Ако искаше да се върне незабавно, трябваше да изчака до сутринта.

След кратко колебание Саймън резервира полета.

Решено бе. Щеше да остане днес, да си тръгне на зазоряване и да вземе обратен полет до къщи от Лион. Разполагаше със следобеда и вечерта, за да открие нещо. А после трябваше да се върне при семейството си. И да ги закриля.

Саймън продължи своето обречено и злополучно търсене. Чувстваше се като глупак. Запъти се унило към покрива, който се оказа тревясал. Странни, подобни на кутии елементи представляваха модернистични водоливници.

После Саймън слезе с асансьора. В дълбините на сградата се намираше религиозната сърцевина на манастира: обширен, тъмен и загадъчен параклис, наполовина потънал в склона отдолу и осветен от прозорци с тънки стъклописи само от едната страна.

И толкова, това представляваше параклисът, това беше манастирът. Саймън отстъпи пред нервите си, оттегли се в една сводеста галерия и притеснено изпрати есемес на Сузи: *някакви новини?*

Тя му отговори — *никакви новини.*

Измъчен и почти вбесен, той отново се запъти към библиотеката. Може би там имаше нещо. Със сигурност имаше много книги. Обаче бяха скучни. Френски книги. Без връзка с неговата история. Книги на Тома Аквински. История на монашеството. Житие на свети Доминик. Няколко подбрани архитектурни монографии за поклонниците на архитектурни забележителности. Една тъничка биография на френски на папа Пий X предизвика интереса му, обаче после забеляза може би още триста книги от същата поредица — житиеописания и на другите папи.

Освен него в бетонната зала имаше още двама човека. Млада жена, потънала в книга с жълта обложка от Льо Корбюзие — „Към по-свободен стил в архитектурата“. Другият присъстващ беше монах с жилетка, сандали и толкова дебели лупи на очилата, че му придаваха вид на нервозна дървесна жаба.

Саймън прогони мисълта за Тим от главата си. Тя отново се промуши в съзнанието му през прозорчето на душата му. Къде беше Тим? Скиташе по някой път? Спеше под нечие стълбище? Купуваше си голям нож с плоско острие?

Саймън не можеше да направи нищо — не и отгук, не веднага. Трябваше да разсее мислите си с работа. Песимистично разлисти друга книга — лъскав модерен том за уникалния проект на манастира. Вътре се споменаваха няколко интересни особености: книгата много подробно говореше за стълбове и светлинни улеи.

Саймън се облегна, въздъхна и се огледа. От големите високи прозорци на библиотеката се виждаха безкрайните ферми и лозя. Манастирът беше много изолиран. Странен, четвъртит и самотен под сивкавочерното лионско небе.

Задаваше се есенна буря — огромна чудесия. Първите гръмотевици изтрецяха в долината на Рона и цялата сграда се разтресе. Дори занемелият дребен монах вдигна глава от книгата си и насекоместите му очи се завъртяха.

Гръмотевицата прозвуча като караница на двама родители на горния етаж, която малкото и уплашено дете слуша отдолу. Беше като нечие приглушено, но зловещо тупване на пода в спалнята.

Das Helium und das Hydrogen.

Журналистът потръпна и се извърна към книгата в крайчеца на масата. Книгата за посетители. Беше голяма и с кожена подвързия,

поне хиляда страници и с вписвания, датиращи от десетилетия. Разлисти последните страници, поне написаните на английски.

„Непоносими нощни шумове“.

„Дело на истински гений“.

„Най-красивата сграда на света. И най-грозната“.

„Тук намерих покой. Благодаря“.

Над притъмнялата долина просветна мълния, която за кратко озари сивкавите стени и оранжевите пердета. Пелена от дъжд бурно се стелеше над долината. И се изливаше проливно над селцето Евьо сюр Л'Арбрел.

Евьо и Л'Арбрел?

Евьо... сюр... Л'Арбрел?

Раздвижване. Нещо се размърда в бучащата му тревога, нещо свързано с Тим. Даде си сметка, че забравя някаква подробност.

Звездата на картата на Дейвид: толкова старателно нарисуваната звезда от бащата на Дейвид, Едуардо. Манастирът може и да беше задънена улица за историята, но Едуардо беше преценил, че той е важен.

Възможно ли бе? Беше ли го сторил?

Саймън бързо и настойчиво разлисти книгата за посетители назад, пресмятайки датите наум. Кога се беше случила катастрофата, убила родителите на Мартинес? Припомни си информацията и закова датата в паметта си, после отгърна на съответната страница в книгата за гости. Преди петнайсет години.

Беше намерил страницата. Прегледа списъка с имената. Хора от Франция, Америка, Испания, Германия... А също и много хора от Германия и от Франция. И после...

Ето там?

Сърцето му се разбушува в гърдите свирепо като бурята над долините на Божоле.

Намери кратък коментар на английски. Гласеше: „Който търси, намира“.

После беше написано името и подробности за поклонника. Град: *Норич*. Държава: *Англия*. Дата на посещението: *17 август*.

И най-сетне името. *Едуардо Мартинес*.

Отне им три дни да си уредят полета до Намибия. Най-накрая потеглиха от хотела към тайния си вечерен полет за Франкфурт. От Германия през нощта прелетяха близо тринайсет хиляди километра на юг.

Прекосиха екватора, прекосиха притъмнялата Африка на път за Намибия.

Бяха смълчани и унили дори един с друг. Дори когато бяха в безопасност в самолета за Африка, почти не си говореха, сякаш значимостта на онова, с което се бяха наели, просто не се нуждаеше от обяснения. Летяха към неизвестното.

Докато самолетът прекосяваше обширната и тъмна Сахара, Дейвид се запита какво ли ще открият в Африка — дали щяха да намерят Ангъс Неърн и Елоиз? Ами ако им се беше случило нещо? Ами ако не можеха да ги намерят? Тогава какво? Нима щяха просто да се крият на някой плаж? Завинаги? Ако не бяха пипнали някоя инфекция. От труповете в мазето.

Той се помъчи да възпре сълзите. Каквато и да беше съдбата им, загадката трябваше да бъде разкрита — така че правилният ход беше да потърсят сърцевината на проблема. Ако ги преследваха, трябваше да се опитат да надхитрят преследвачите си и първи да намерят решението. Още една причина да приемат залога, да отлетят за Намибия.

Ейми дремеше до него. Дейвид взе бордовото списание и разлисти до страниците с картата — Намибия беше обширна държава. Голям оранжев правоъгълник. Той разгледа имената на няколкото отбелязани града.

Виндхук. Уис. Людериц. Аус. Много германски звучаха. Останки от германската империя. Но градовете бяха толкова малко! Огромно празно нищо.

Ейми спа през по-голямата част от продължилия двайсет и четири часа полет. От изтощение. Дейвид съзерцаваше обичното й

лице и я зави със самолетното одеяло, за да ѝ е топло. Дишането ѝ се забави, когато тя потъна в дълбините на съня.

Най-накрая и Дейвид затвори очи и заспа.

Когато се събуди, слънцето ярко светеше през вдигнатите щори на прозорчетата и те вече се приземяваха на летище, каквото той не бе виждал досега.

Беше пустиня. Дори летището беше пустиня. Покрай прашната сивкава писта имаше няколко жалки палми, обаче непосредствено до настилката се извисяваха пясъчни дюни като застинали приливни вълни, от чиито върхове се откъсваха струйки прахоляк.

Изтощените пътници се спуснаха по стълбата в неистовата жега. Африканското слънце изгаряше още щом докосне кожата. Ейми заслони лицето си със списание, а Дейвид вдигна яката на ризата, за да си предпази врата. Летището — остров от врящ асфалт наред море от нажежен пясък — беше толкова мъничко, че стигнаха до терминала само след две минути пеша.

Паспортният контрол осъществиха трима невъзмутими мъже, които явно говореха английски, и десет минути по-късно Дейвид и Ейми бяха на намибийска територия. Усмехнат чернокож шофьор на такси се приближи към тях, докато излизаха от сградата на терминала на лъсналия под слънцето паркинг. Къде искали да отидат?

Проучванията, които проведоха крадешком в интернет кафенетата в Биариц, дадоха някои резултати: Свакопмунд, мястото, към което ги беше насочила Елоиз, се намираше на брега, наред намибийската крайбрежна ивица. Явно там щяха да намерят и хора, склонни да ги заведат в пустинята или в планината. Водачи и доставчици на нужната екипировка.

Дейвид каза на шофьора:

— Свакопмунд, ако обичате.

— Окей. Свакоп!

Саковете им бяха небрежно метнати в багажника. Таксито излезе от паркинга и пое по пътя, който пресичаше пустинята. На искрящия чист африкански въздух Дейвид различаваше тънката синя ивица на хоризонта.

— Това морето ли е?

— Да, господине! — отговори таксиметровият шофьор. — Валвис и Свакоп на морето. На морето с много, много фламинго. Но не

ходете schwimmen^[1] — много медузи и много акули.

Колата кривна — блъскаше ги силен вятър. Шофьорът се засмя.

— Идвате по неподходящо време.

— Така ли?

— През зимата е студено. Има вятър и може би дори дъжд.

— Студено ли?

— Да, господине. Но в Свакоп винаги е ветровито. Ама сега е студено. Течението Бенгуела.

Дейвид погледна навън към безконечните възвишения на дюните — бяха ослепително жълто-бели на безмилостното слънце. Вятърът навяваше пясък на пътя — оранжеви пясъчни змийчета, които се гърчеха и изчезваха.

Сега, когато вече бяха тук, желанието да намерят Елоиз им се струваше доста отчаяно, почти донкихотовско решение. Намираха се сред пуста земя, в държава, където цареше огромна разруха, с население от няма и два милиона, пръснато сред жарката пустош с размерите на Франция и на Великобритания, взети заедно, и търсеха един мъж и една жена. Насред пустинята. Дали изобщо щеше да има хотел?

— Свакоп! — посочи им шофьорът на таксито.

Дейвид се вгледа в силуета на града, докато се движеше по улиците. Обзе го дълбоко усещане, че мястото му не е тук. От пясъка ненадейно изникна копие на баварски град — натруфени къщи, островърхи германски църкви, малки тевтонски магазинчета с витиевати готически табели на германски вестници и бира „Бекс“. Само че по тротоарите имаше чернокожи хора, а също оранжево-бежови хора и няколко двойки, които наглед бяха американци или пък австралийци, както и очевидно германци, облечени с... кожени панталони?

Шофьорът на таксито ги откара в хотела, който им беше споменала Елоиз, и одобри избора им заради брат си, който преди време отседнал тук и „изял толкова много стриди, че му прилошало“. Хотелът беше голям, бял, мърляв и боята му беше олющена от вятъра, обаче се намираше непосредствено до морето и гледаше към кея и към бурния сиво-син океан.

Някакви бели мъже ловяха риба на пристана, облечени с дебели анораци и пуловери. Изцапаните с кръв кофи с мазна риба бяха

показателни за успеха им. Говореха на немски и се смееха. Дъвчеха някаква черна торта.

Когато видя рибата във ведрото, Дейвид си спомни за змиорките, които му сготви Хосе: последното му ястие. После изстрелите, самоубийството, отвратителните кървави пръски по стената. Телесните течности, в които жвакаха по пода на мазето.

Купиха си полари от магазинчето на хотела. После си взеха душ, преоблякоха се и тръгнаха да търсят. Веднага. Бяха изтощени, на предела на силите си, обаче необходимостта да намерят Елоиз ги тласкаше към действие. Прогониха умората с по две силни кафета и се постараха да направят онова, заради което бяха дошли. Да намерят безопасност, да намерят Елоиз, да намерят отговор.

Връзката им беше заместник-управител на хотела — Раймънд. След неколкominутно търсене го откриха — нисък намибиец с доста печален вид, който се вираше в екрана на прастар компютър в канцеларията зад рецепцията.

Той ги огледа набързо — бял мъж и бяла жена, които питат за Елоиз — и кимна сериозно.

— Знам защо сте тук — каза сериозно, — но преди това трябва да ми кажеш нещо — почти се намуси той. — Какво правеше Елоиз, когато я видяхте за пръв път?

Дейвид веднага отговори:

— Беше си у дома, насочила пушка към нас.

В отговор той кимна осведомено. Реймънд се извърна и бръкна в едно чекмедже на бюрото, откъдето извади и им връчи лист хартия. На него бяха написани редове цифри и букви. Дейвид ги разпозна:

— Джиписес координати.

— Да.

— Но за къде?

Заместник-управителят сви рамене.

— Дамараланд? Пустошта. Само това знам... А сега ме извинете, трябва да работя, много сме натоварени. Швейцарски туристи.

Той ги изгледа — остро и бдително. Явно искаше тези притеснителни хора и странните им уговорки да напуснат живота му. И съвсем основателно, обаче Дейвид и Ейми не напреднаха съществено в търсенето. Координати, които ги насочваха към пустинята? От проучванията Дейвид беше установил, че Дамараланд е

обширна пустинна и полупустинна местност на север и на изток от Свакоп. Как да открият някого — един или двама човека — наред пустошта? Дори с джиписес?

Веднага се заловиха да търсят някого, който да ги заведе във вътрешността на страната. Обаче се оказа трудно. Влизаха в туристически агенции, в компании за наемане на автомобили, при гидове за планински преходи. Когато обясняваха какво им трябва, собствениците на магазините и гидовете нескрито се смееха. Един австралиец по шорти въпреки студа метна свойски ръка през рамото на Дейвид и каза:

— Дамараланд ли, приятел? Дотам няма пътища. Трябва да организираш експедиция. Трябват ти два джипа и адски много пушки. Там не ти е Хайд парк. Що по-добре не пробваш кайтсърфинг?

После отново същото и отново, а накрая се спусна мъглата. Бяха тук вече два все по-тревожни дни, а и беше страшно ветровито и студено. После времето се влоши. Спусна се мъглата на Свакопмунд — прословутата мъгла на Скелетовия бряг.

Беше като в Шотландия през декември: гъста и неприветлива мъгла, която обгръщаше веселите малки сладкарнички в мрак, изпращаше обутите в кожени панталони германски туристически групи обратно в уютните им хотели и напълно скриваше черните промишлени кораби, които вяло се полюшваха в студеното намибийско море. Единствено жълто-оранжевите хора, приседнали на хълбоците си, изглеждаха непоклатими: присвиваха изгорените си от слънцето очи и се взираха в сивото влажно нищо, облечени с жилетки и осеяни с дупки джинси. Приличаха на баските мъже с барети, които съзерцаваха мъглата в селата високо в Пиренеите.

В най-мъгливата нощ Дейвид и Ейми, вече истински отчаяни, вървяха, треперейки, по „Молткешцрасе“ и се натъкнаха на бар, който не бяха виждали досега — бар „Бекенбауер“.

Беше мъничък, с фронтон и баварски на вид, и беше шумен дори от петдесет метра разстояние. Нетърпеливи да избягат от обгръналата ги влага, те влязоха в бара, който се оказа задушен и претъпкан. Хората пееха на немски, поръчваха си халби с бира и шумно се чукаха с тях. Кикотейки се.

Ейми и Дейвид си намериха маса в ъгъла и седнаха най-сетне на топло. Приблужи се чернокож келнер и ги попита, надвиквайки

пеещите на немски гласове, какво ще поръчат.

— Ein bier^[2]... — колебливо каза Дейвид.

— Говоря английски — усмихна се мъжът. — „Тафел“ или „Виндхук“?

— Ами — леко се изчерви Дейвид, — май „Тафел“.

Ейми гледаше озадачено буйните и шумни германци. Даде знак на бармана тъкмо когато той си тръгваше.

— Извинете?

— Да, госпожице.

— Защо... — тихичко поде тя, — защо са толкова радостни?

Келнерът леко сви рамене.

— Мисля, че е Възнесение. Така ми се струва.

Ейми се намръщи.

— Но Възнесение е четирийсет дни след Великден, нали. Обикновено е през май — намръщи се тя още повече. — А сега е септември.

Келнерът кимна.

— Не, не на Исус. На Хитлер.

[1] Плувам (нем.). — Бел.прев. ↑

[2] Една бира (нем.). — Бел.прев. ↑

Саймън се постара да не се разкрещи, когато прочете книгата за посетители — да не се разкрещи победоносно. Бащата на Дейвид беше идвал тук. Баща му наистина беше идвал тук. Преди петнайсет години. Беше разработвал същата връзка. Беше разгадал наполовина същата загадка.

Отшумя и последната гръмотевица. После въодушевлението на Саймън избледня. Значи бащата на Дейвид, Едуардо Мартинес, беше идвал тук преди петнайсет години. И какво? Това не означаваше изобщо нищо.

Който търси, намира?

Защо имаше въпросителна? Какво означаваше тя? Ако Едуардо Мартинес наистина беше намерил нещо, щеше да напише „Който търси, намира“ и толкова, никакви въпросителни. Но пък защо изобщо беше написал някакъв коментар? Явно е смятал, че поне търси нещо. Не беше съвпадение, че е идвал тук.

Саймън посрещна с радост манастирския сигнал за вечеря. Беше гладен и объркан. Освен това все още чуваше неспирната молба на съвестта си: *върви си у дома, върви си, върви си. Намери Тим, намери Тим, намери Тим.*

Скрибуцащият сигнал оживи целия манастир. От всички бетонни ъгли, от параклиса, от покрива, от килиите и откъм градините монаси, поклонници и хора, потърсили усамотение, се стичаха към голямата трапезария, за да пият местно вино в големи чаши и да ядат салати и агнешко от дългия стоманен бюфет.

Смутен почти като първолак, Саймън седна на най-дългата маса с най-много хора. Стеснението му се бореше с тревожната необходимост да събере информация. Бързо. Разполагаше само с една вечер. И щеше да замине на зазоряване. Пиеше му се вино. Пи вода. Между ястията писа на жена си: *някакви новини?* Тя му отговори: *никакви.*

В другия край на дългата маса седяха и се хранеха монасите. Някои разговаряха с посетителите, други мълчаха умислени. Плешив монах на шейсетина години с печално лице разговаряше разпалено с млад рус мъж, явно посетител. Монахът беше с обикновено ежедневен облекло като другите монаси. Възрастният печален монах, изглежда, беше изпил доста вино.

Саймън се разговори с хората на своята маса. Словашки художник, търсещ вдъхновение. Белгийски зъболекар, който имаше свързана с религията криза. Двама датски студенти, явно дошли да се забавляват в страховития манастир, където хората полудяват! Двама сериозни канадски поклонници. Вярващи.

Бурята беше преминала, синьо пурпурен мрак обгърна дълбоката френска провинция. Саймън беше приключил с вечерята си и отново започваше да се отчайва. Оставаха му само няколко часа. Приведе се напред, чувствайки се самотен, и засърба кафето си. Изпрати още едно съобщение на Сузи.

Съжалявам, няма новини.

И тогава, както си седеше, приведен напред, мускулите му се напрегнаха и той дочу издайническата фраза: Пий Х.

Журналистът се примъкна малко по-близо към дочутия разговор, но продължи неотклонно да гледа право напред.

Двама човека до него разговаряха. Монах към четирийсетте и поклонничка — по-възрастна жена. Американка или може би канадка. Саймън се заслуша.

— Брат Макмахън е тук вече осем години.

— Амиии?

— Както ви казах, госпожице Тобин, предишният библиотекар оказваше много лошо влияние. Членувал в Ордена, преди да бъдат отлъчени.

— Схванах. И кога е било това? Докато сте учели в духовната семинария?

— Да. Много млади монаси са се обучавали там през деветдесетте години. Обаче библиотекарят беше като злокачествен тумор със своите учения. По онова време Орденът се ползваше с

голямо влияние тук. Той проповядваше неуместно. Основаваше се на неподходящи текстове и материали. Но вече имаме брат Макмахън. Пък и при нас вече не се преподава. Искате ли още вино?

Жената подаде чашата си. Разговорът позамря.

Саймън допи кафето си, без да усеща вкуса му, но вместо това се наслади на мъничка победа. Значи това беше обяснението. Томаски е бил тук като млад и ревностен католик семинарист. И е научил нещо от библиотекаря.

Обаче какво? Какво променяше хората? Явно в този манастир имаше тайни, способни да предизвикат силна религиозна войнственост, дори убийствено насилие.

Въпреки това обаче нямаше и следа от архивите.

Саймън се изправи и се приготви да напусне столовата — може би трябваше отново да прегледа книгите в библиотеката. Може би архивите бяха скрити сред книгите и бяха на някакъв чужд език. На гръцки. На арабски. Или пък бяха шифровани?

Естествено, това бе отчаян ход, но Саймън си беше отчаян. Разполагаше с една-единствена вечер и толкова: щеше да си отиде у дома, да прегърне Конър и да намери Тим. Саймън се обърна към изхода и забеляза младия рус посетител, мъжа, който разговаряше с някакъв монах, да седи вече сам на дълга маса.

Умислен.

Какво бяха обсъждали двамата толкова разпалено? Мъжът и монахът?

Журналистът се възползва от възможността и протегна ръка. Младежът се усмихна сърдечно.

— *Guten tag*. Юлиус Денк.

— Ссс... Едгар Харисън.

Глупава грешка, но като че ли Юлиус Денк не забеляза или не му пукаше. Беше превъзбуден, но и разсеян. Очилата му с телени рамки отразяваха светлината на лампите. Говореше добър английски — бил архитект стажант от Щутгарт и се интересувал от Льо Корбюзие. Журналистът знаеше достатъчно за архитектурата от баща си, за да се представи поне на думи също като архитект, макар и доста глуповат. Споделиха мнения.

После Юлиус заговори за плешивия монах, за разговора им по време на вечерята.

— Онзи монах. Много е нещастен. Американец от ирландски произход. Пие. Тук е от седем години.

— Така ли?

— Да. Мисля, че е архивист. Твърди, че има криза на вярата. Изгубил вярата си в Бог. Което май не е много добре за един монах! — засмя се младият германец. — Знаете ли, мъчно ми е за него. Обаче той говори много. Виното е хубаво, нали?

Саймън се съгласи. И го прониза остра догадка. Архивистът *губел вярата си*. Защо?

Юлиус продължаваше да говори.

— Не ми казахте, хер Харисън, дали сте тук, за да се възхищавате на Льо Корбюзие. Какво мислите?

— Ами... Льо Корбюзие. Да. Според мен е добър.

— *Ja?* Какво в работата му ви харесва?

— Ами... вилата в Париж.

— Савоа?

— Да, тя. Тя ми харесва.

Юлиус грейна.

— Така е. И на мен ми харесва вилата. И може би църквата в Роншан. Обаче тази сграда е пълен провал. Нали?

Саймън просто сви рамене. Не можеше да се справи със сложен разговор за „измазан с хоросан бетон“ или за „модулор“, не и когато толкова се притесняваше заради събитията у дома.

Обаче се постара да звучи смислено.

— Сградата е доста... потискаща. Така е. Тези шумове навсякъде... в горната част.

— Всеки звук се усилва. Да, да. А според мен нощем е още по-лошо. Като че ли чувам как монасите мастурбират — изкиска се германецът. — Питам се защо ли я е проектирал по този начин. Като наказание за душата?

— Да... или за да попречи на човек да направи нещо лошо... предпазна мярка. Всички ще те чуят, така че...

Смехът на Юлиус секна.

Саймън се помъчи да продължи разговора. Последен опит.

— Е, Юлиус, доколкото разбирам, не харесвате Льо Корбюзие.

— Не. Не го харесвам. И това място го затвърди.

— Защо?

— Защото Льо Корбюзие е бил лъжец!

— Моля?

Германецът се намръщи зад очилата си.

— Помните ли какво е казал Льо Корбюзие на английски?

Изречението на Юлиус Денк беше замислено, почти префително.

— Помните ли?

— Не.

— Казал е, че формата е подчинена на функцията. *Ja?* Обаче наистина ли го е имал предвид? Според мен не.

— Така...

Мога да ви покажа нещо. Да го докажа. *Hier.*

Юлиус Денк извади някакви листове от чантата си. Саймън ги погледна.

Изглежда беше... чертеж.

Германецът махна с ръка.

— Един пример. Нося си ето това. План на цялата сграда на музея на Льо Корбюзие в Швейцария.

Чертеж. План.

Това беше интересно. Беше много интересно. План на целия манастир. Журналистът се ококори и се постара да не издаде огромното си любопитство.

— И...?

— Ето тук — посочи германецът. — Виждате ли? Ако всичко беше толкова функционално, какво е това?

„Това“ беше плетеница от сложни пунктирни линии и бледо очертани ъгли, придружени с цифри и с гръцки букви. Саймън не разбираше какво има предвид Юлиус. Вече шест часа се преструваше, че е архитект. Не смогваше да поддържа неубедителната и крехка илюзия.

— На мен ми изглежда наред.

— Не виждате ли?

— Защо не ми кажете?

Юлиус се усмихна победоносно.

— Изучавам сградата, обаче тази част просто е безсмислена.

— Това е...

— Пирамидата. Пирамидата наглед е напълно лишена от функция. Просто си стои безцелно по средата. Проверих — няма топловоди, няма никакво инженерно предназначение. Никой не може да ми обясни. Затова заключих, че е просто декоративен елемент. Разбирате ли?

Саймън се поколеба, гърлото му леко се схвана.

— Разбирам.

— Което означава, че той е лъжец! Великият Льо Корбюзие е мошеник. Добавил е пирамидата само като орнамент. С чисто декоративна функция спрямо архитектурата. Този човек е бил шарлатанин! Формата била подчинена на функцията? Пълна безсмислица!

Саймън взе чертежа и се вгледа по-внимателно. Пирамидата започваше от мазето. Ако беше достъпна, входът ѝ трябваше да е на най-ниския етаж на манастира. В тъмния и загадъчен подземен параклис.

Това трябваше да е, ако изобщо имаше нещо — трябваше да е това, единственото място, където не беше търсил.

Пирамидата.

— Отвратително, нали?

Дейвид се извърна. Рус мъж с фланела за ръग्би седеше на съседната маса и наблюдаваше пируващите германци.

Акцентът му като че ли беше южноафрикански. Дейвид сви рамене, чудейки се какво да отговори.

— Извинете — изхълца мъжът, — но просто чух разговора ви. Келнерът е прав. Тези негодници празнуват нацистите. Качването на Хитлер на власт. — Мъжът прокара ръка през гъстата си руса коса. Беше висок, загорял от слънцето, як, около трийсет и пет годишен. — И аз съм германец! Поне по произход — поясни той и протегна крепката си мъжка ръка.

— Казвам се Ханс. Ханс Петерсен. Влязох да изпия една „Тафел“, най-добрата бира в Свакоп — отново се усмихна той. — Близките ми са от Оташа. Отглеждат добитък.

Дейвид представи себе си и Ейми.

— Е... — погледна той към празнуващите нацисти, — защо го правят? Някаква шега ли е?

— За някои от тях да — отпи Ханс от бирата си. — Пристигат тук от Германия и здравата се майтапят. Твърдят, че било... подигравка. Шокирали буржоата. За други обаче не е шега. Някои са потомци на нацисти или на нацистки семейства, пристигнали тук след войната. Трети са от стари колониални родове — празнуват Хитлер още от 1933 година. — Ханс изтри бирата от устните си с яката си мускулиста ръка. — Ами вие?

Германските песни утихнаха. Много от уж подигравателните нацисти си тръгнаха от бара и в помещението рязко нахлуваше студен въздух при всяко отваряне на вратата.

— Ние... се опитваме да намерим кой да ни заведе в Дамараланд. Трябва да се срещнем с някого там. Май се оказва... невъзможно.

Германецът ги гледаше почти без да мига.

— Дамараланд ли казахте?

— Да.

Той ги изгледа.

— Е, днес май е щастливият ви ден.

— Как така?

— Аз ще ви заведа. Това правя. Оставих фермата на брат си, много е скучно за мен — засмя се той. — Помагам на еколозите, на правителството. Организирам сафарита за туристи, имам цял парк от джипове. Намибия не е най-лесното място за прекосяване.

Ейми се усмихна притеснено.

— Забелязахме.

Ханс кимна, засмя се и си поръча бира. Зададе още няколко проучващи въпроса, после още няколко въпроса, после се изправи, остави на масата няколко намибийски долара и махна на келнера. — Добре, договорихме се! С удоволствие ще ви помогна. Май имате нужда. — Тръгна към изхода и спря. — Ще се наложи да станете рано, хора. Тръгваме в седем. Пътят е дълъг.

— Но... къде?

— Среща до паметника на хереро. Няма как да не ни забележите — ние ще сме типове с ланд ровърите.

Дейвид погледна към Ейми, когато Ханс изчезна в нощта. Бяха извадили късмет. Въздъхнаха с облекчение, платиха бирите си и се запътиха обратно към хотела.

Обаче оптимизмът им бързо се стопи.

Докато минаваха покрай рецепцията, оттам се показва плахото и печално лице на Реймънд, който им препречи пътя към асансьора.

— Здравейте.

— Реймънд...

Той беше видимо разтревожен — направи им знак да мълчат. С втори жест ги подкани да се отдръпнат в по-тъмен ъгъл на фойето.

— Моля ви, моля ви — изсъска той. — Елате.

— Реймънд.

— Едни хора ви търсят — свъсено поясни той в тъмното.

— Кой?

Ейми се ококори ужасено. Реймънд сви рамене, все още навъсен. Целият хотел беше притъмнял и притихнал.

— Един нисък мъж. Доста пълен. Почти брадясал. Испански акцент.

Ейми прошепна към Дейвид:

— Възможно ли е да е... Енока?

— Какво каза този човек? — рязко попита Дейвид.

— Немного. Каза, че търсел бяла двойка. С вашето описание. Нищо не му казах... обаче търси вас. Има татуировка на ръката. Като германска... свастика.

— Енока — потвърди Ейми.

Енока.

Дейвид имаше чувството, че насила го тъпчат с ужас. Мъчителните образи не го напускаха нито за миг. Раболепният съучастник на Мигел, който се изсули от пещерата на вещиците. И после Мигел. Изнасилва Ейми. Не изнасилва Ейми.

Ейми вече се беше запътила към асансьорите.

— Да влизаме.

Хукнаха към стаята и превъртяха ключа два пъти. Легнаха на леглото напълно облечени и почти не мигнаха.

Когато Дейвид се събуди, помнеше само, че е сънувал някакъв кошмар — като горчивия вкус след сънотворно. Сън със сексуални елементи. Сън за Ейми и Мигел. Добре че не помнеше подробности.

Мъглата се беше вдигнала. Напъхаха екипировката си в саковете, погледнаха към морето — вече окъпано в слънце — измъкнаха се от хотела и изминаха с такси няколкостотинте метра до паметника на хереро. Смъкнаха се ниско на седалките, докато пътуваха. Уплашени и притаени.

Както ги беше уверил Ханс, нямаше как да не забележат колите му: два големи ланд ровъра, боядисани в охра и с надпис „Проект пустинен слон“ отстрани. Джиповете бяха натъпкани с екипировка.

Ханс ги поздрави с поредното мъжкарско ръкостискане и им посочи втория джип.

— Втората кола е пълна. Най-добре елате с нас. — Взе саковете им и ги пъкна в багажника на първата кола. После ги изгледа с крива усмивка. — Добре ли сте? Изглеждате... някак стреснати.

— Добре сме. Просто... хайде да тръгваме.

— Е, поне мъглата се разкара, нали? Така, както ви казах, най-добре елате с мен и Сам. Освен ако не ви се говори за зоология през

следващите дванайсет часа. Ей. Това е моят хереро лейтенант. Сами!

Млад чернокож мъж се извърна и се усмихна. Ханс посочи с палец Ейми и Дейвид.

— Те идват с нас. Ще ги оставим близо до Угаб. Ще седнат при нас. — После се обърна към Дейвид: — Добре, по конете.

Дейвид и Ейми побързаха да се качат в ланд ровъра. Хванаха се за ръце. Секундите протяжно се влачеха. Колите не потегляха.

— Хайде — прошепна Ейми съвсем тихичко на себе си. — Какъв е проблемът? Не може ли просто да тръгнем?

Чакаха. И се потяха. Стараеха се да изглеждат максимално невидими в тъмната вътрешност на джипа. Минаха шест минути, после шест минути и половина, шест и три четвърти и най-накрая Ханс се качи в колата, затръшна вратата, изсвири силно и джиповете потеглиха. Бяха успели, измъкнаха се от града, прекосяваха покрайнините на Свакоп, минаваха покрай дървени бунгала, боядисани в червено и синьо, почти коптори, подминаха последния прашен супермаркет, една изоставена железопътна линия и после излязоха в пустинята.

Просторът и тишината ги погълнаха. Дейвид усети прилив на облекчение. Колите изглеждаха големи, важни и твърде видими наред с приветливите улици на Свакоп, а тук бяха просто две мънички пращинки наред суровата необятност.

Добре.

Дейвид и Ейми бяха на задната седалка, Сами и Ханс си бърбеха отпред. Разговаряха на хереро, поне така предполагаше Дейвид — със сигурност на някакъв племенен език. Ханс имаше джипиес координатите, които Ейми му беше дала. От време на време германецът ги проверяваше със сателитната си навигация и кимаше, явно удовлетворен.

Чакълестият път беше почти празен на косата сутрешна светлина. От време на време се разминаваха с някой покрит с ръжда камион или голям нов джип, който оставяше подире си прашна следа и изпращаше оранжеви димни сигнали в синкавия въздух. Няколко пикапа возеха в каросериите си облечени с гащеризони чернокожи работници, които пушеха или спяха. В лъскавите джипове обикновено имаше сам бял мъж, който лениво вдигаше пръст за поздрав, докато се разминаваха.

Дейвид се запита дали Реймънд наистина беше видял Енока? Може пък да беше просто параноя, грешка, невинно объркване? Обаче татуировката беше непогрешим признак. Беше видял Енока.

В колата беше горещо, Дейвид се потеше. Разтърка чело. Опитваше се да проумее. Вероятно Мигел и Орденът се бяха досетили къде е избягала Елоиз. Очевидно Орденът знаеше за връзката с „ГеноМап“. Орденът беше убил Фейзакърли в Лондон именно поради връзката му с „ГеноМап“. Те знаеха всичко за проекта и го закриваха с прояви на крайно насилие. Точно както избиваха и всеки, който имаше връзка с Гюрс и с каготите. По нареждане на църквата ли?

Значи знаеха за връзката с Намибия — за връзките с Фишер и с „Келерман Намкорп“.

Като събереш две и две, отговорът ставаше съвсем очевиден: Неърн и Елоиз бяха в Намибия. Дейвид и Еми също. А Мигел беше тръгнал по дирите им.

Дейвид се озърна почти отчаян. Дали изобщо някога щяха да са в безопасност? На хоризонта трептеше синкавовиолетова планина. Появяваха се и изчезваха миражи — езера на илюзията, които блещукаха под деспотичното слънце. Жегата вече беше непоносима. Всички в колата пиеха много вода.

Планината му напомняше за Пиренеите. А Пиренеите му напомниха за картата, която все още беше в джоба му сгъната и избледняла. Дейвид бръкна в прашното си яке и извади картата. Ейми дремеше до него.

Разгърна част от меката хартия. Всяка звезда на картата беше намерила обяснение, дори онази до Лион. Обаче оставаше написаното на гърба редче. Обърна картата и го погледна. Беше толкова изсветляло, толкова ситно — едва се четеше. Не беше почеркът на баща му. Дейвид присви очи и се вгледа възможно най-отблизо: дали думата не беше немска? *Strasse*? Улица? Може би.

Вероятно. Или пък просто тевтонското му обкръжение в Намибия го насочваше към такива догадки.

Дейвид сгъна картата старателно, благоговейно, мислено. Картата с последния ключ. После целуна скъпото голо рамо на спящата Ейми, с надеждата тя да не сънува Мигел.

Най-сетне Ханс се обърна с една ръка на волана. Кимна на Дейвид.

— Празна е, нали?

— Моля?

— Намибия е празна, казвам. Знаеш ли защо?

— Не.

— Заради моите сънародници. Изпразнили са проклетата страна — намръщи се той. — Чувал ли си за холокоста на хереро?

Дейвид се извини: не, не бил чувал.

Ейми се размърда от лявата му страна. Изтри съня от очите си. И се заслуша в думите на Ханс.

— Невероятна история — погледна той към Сами, който мълчеше. Едрият германски шофьор се обърна, забодя очи в изровения път, изгълта още вода от малката бутилка и поясни: — През 1904 година народността хереро въстава и избива десетки германски заселници. Моят прапрапрачичо едва не загинал. — Ханс ненадейно посочи през прозореца: — Щрауси!

Еми и Дейвид проточиха шия да погледнат: три-четири едри и тромави птици припкаха по пътя пред тях. С уплашените си едри черно-бели задници приличаха на смутени викториански стари моми, които бягат от безобидна сексуална закачка. Гледката беше комична. Обаче Ханс не се засмя.

— Докъде бях стигнал? Да. Германците възприемат този бунт като сериозна заплаха за потенциала на своята богата на диаманти колония, затова изпращат пруския империалист Лотар фон Трота да потуши въстанието. — Ханс пийна още малко вода. — Кайзерът заръчва на Фон Трота да действа „с жестокостта на хуните“. Фон Трота му обещава да прибегне до жестокости и терор. Големи симпатяги са германските империалистически класи, нали?

Ханс завъртя волана надясно, после наляво.

— И точно това се случило. Жестокост и терор. И геноцид. След няколко битки, в които били избити огромен брой хереро, прекрасният Фон Трота решил да приключи с тази работа веднъж завинаги и да изстреби народността хереро. През 1907 година издал прословутата си заповед за изстребление — *vernichtungsbefehl*. Решил да ги избие до крак. До последния човек. Цял един народ.

— Боже! — възкликна Ейми.

— Да — потвърди Ханс. — Хереро били изтласкани на запад, в пустинята Калахари, за да измрат. На изворите била поставена охрана,

за да не могат хората да пият вода, кладенците били нарочно отравяни. Не забравяйте, че говорим за пустиня, нажежена пустиня — Омахаке. Заточените нямали нито храна, нито вода, цял един народ, оставен без вода и храна. Не издържали дълго. Някои жени и деца опитали да се върнат, но били разстреляни на място.

Ханс завъртя рязко волана, за да заобиколи ято дребни птички.

— Запазени са разкази на очевидци на този холокост. Неописуемо потресаващи. Стотици хора лежали в пустинята и умирали от жажда. Децата полудявали сред трупове на родителите си, жуженето на мухите било оглушително, леопардите и чакалите изяждали живи парализираните хора.

— Колко измрели? — тихо попита Ейми.

Ханс сви рамене.

— Няма напълно сигурни данни. Благонадеждните историци смятат, че вероятно са избити шейсет хиляди хереро. Това са към седемдесет-осемдесет процента от цялата народност хереро — мрачно се засмя Ханс. — О, да, числата, ние обичаме числата, нали? С тяхна помощ белите хора понасят всичко по-лесно. Хубав разумен процент. Седемдесет и пет цяло шейсет и два процента! — Той гневно махна с ръка към пустинята. — Клането и до ден днешен се отразява на демографските показатели на Намибия. С него празнотата се обяснява по-лесно.

Дейвид не беше в състояние да продума след всичко това: ужасяващия разказ, озадачаващо пустия пейзаж, невъобразимата жега и палещото слънце. В сравнение с Намибия всичко друго изглеждаше... съвсем дребно.

— Юис. Приближаваме Юис.

Град Юис, който на картата изглеждаше голям, се оказа едва ли не селце. Няколко магазина за алкохол с решетки до трите бензиностанции. Сива бетонна сграда, наглед ресторант, чиято реклама предлагаше баракуда, месни пайове и гръцка салата. Изпеченият от слънцето жилищен квартал се състоеше от няколко метални бараки, няколко големи къщи с високи огради и известен брой колиби и бараки.

Много мъже бяха приклекли край бензиностанциите, зяпаха палещата пустош и джиповете. Черни пътища лъкатушеха към дебрите на апатичните гори. Сенките, които хвърляха хората и сградите, бяха

контрастни, сякаш издълбани в прахта. Черно, черно, черно, после изведнъж ослепително бяло.

Ханс спря джипа на една от бензиностанциите, другият ланд ровър направи същото. Дейвид и Ейми излязоха да се поразтъпчат и да изпънат схванатите си крака, обаче слънцето прежуряше безмилостно и ги погна обратно към колата. Ханс ги изгледа скептично, докато плащаше на мъжа от бензиностанцията.

— Имате ли шапки? — попита ги той.

И двамата отговориха, че нямат.

— Хора, в Намибия има три правила. Винаги носи шапка. Не пропускай възможност да заредиш с гориво. Никога не пий уиски с бастер^[1] — засмя се той. — Хайде, приближаваме, ако координатите ви са верни. Може би още два часа.

Джипът навлезе още по-навътре в сгъстяващата се растителност. Дейвид никога не беше пътувал по такъв терен — в сравнение с това място Пиренеите приличаха на парка „Сейнт Джеймс“. Радваше се, че ще потънат в пустошта, така щяха да ги проследят по-трудно. Ако изобщо някой ги следеше. Дали имаха преследвачи?

— Това са мочурищата на Дамара — обясни Ханс. — Подземни реки, които се показват на повърхността. Всички разчитат на тази вода. Трябва да пресечем право оттук.

Беше някак противоречиво. От пустинната жега внезапно навлязоха в смарагдовозеления рай на неочаквано появилите се реки. Крякаха водни птици, квакаха жаби. А колата шумно прекосяваше местността, затънала почти до калниците в калната вода. Все едно навлизаха в рая.

Тръстики жулеха шасито, патици се разбягваха пред газещите във водата колела. Неведнъж едва не засядаха в лепкавата кал, откъдето щеше да се налага да ги изтеглят. Обаче малко преди джипът да заседне, Ханс правеше някаква сръчна маневра с волана и със скоростния лост, благодарение на която се отскубнаха от засмукващото тресавище и се стрелваха напред към сушата.

Дейвид свали прозореца. Вече бяха стъпили на по-твърда почва, пищна, но твърда. Грамадни оранжеви канари бяха надвиснали от двете им страни — с тътен пресичаха пращан каньон.

Газела или антилопа ги наблюдаваше озадачено от една скала.

— Клипшпрингер — поясни Ханс. — Красиви създания. Приличат ми на руски гимнастички... — Той провери джипиес координатите, които му беше дала Ейми. — Почти стигнахме. — Дано жената да ви е дала точните числа. Обаче не виждам нищо. Дано да не сте били толкова път напразно...

— Ето там — обади се Ейми.

[1] Потомци на холандски колонизатори и южноафриканки. — Бел.прев. ↑

Дейвид проследи с поглед накъде сочи тя. Видя няколко палатки малко по-нататък, в един плитък страничен каньон — големичък лагер от паркирани микробуси, розови палатки и хора. Един от тях се открояваше заради яркочерната си коса. Инжектираше нещо в сгъвката на ръката на чернокожо момиче, чието тяло беше намазано с нещо мазно, а гърдите ѝ бяха голи.

— Това трябва да е Неърн.

Ланд ровърът спря, Дейвид и Ейми излязоха и се приближиха към червенокосия мъж, който едва тогава вдигна очи към тях. Все още вземаше кръв от чернокожото момиче.

— Добре, почти приключихме с тази партида — разнесе се високият и темпераментен глас на Ангъс Неърн. Усмихна се на посетителите, после се обърна към свой колега и продължи да издава нареждания: — Алфонс! Алфи! Престани да се мотаеш, иначе ще пусна Фон Трота подир задника ти. Кажи на Дона да слага масата. Искам и стек от куду. Отлично. Прекрасно. Така. Вие сигурно сте Дейвид и Ейми? Елоиз ми разказа за вас. Свършвам след секунда. Така, дами...

Дейвид и Ейми стояха слисани и се чувстваха излишни, докато край тях дейността в лагера продължаваше. Дейвид огледа Неърн, докато той говореше. Къде беше Елоиз?

Ханс се приближи, разтривайки скованите си от шофирането рамене. Докато се ръкуваше с Ангъс, шотландецът се усмихна предпазливо и зелените му очи грейнаха.

— А вие кой сте?

— Ханс Петерсен. Предложих на тези приятели да ги докарам.

— Виждам. Мисля, че знам за работата ви с далиите. Спасете пустинните далии, нали така?

— Аха.

— Акцентът ви ми е познат... Дорсландер? Северна Холандия? Не сте от пустинята?

Ханс се усмихна на Ангъс.

— Съжалявам, не... Холандец от германски произход. От Оташа.
— Ханс се сбогува с Ейми и с Дейвид. — Така. Трябва да стигнем в Хуаб преди мръкнало. Радвам се, че успях да ви помогна.

Неърн кимна, Ханс се оттегли. Джиповете на „Пустинен слон“ заминаха, оставяйки подире си облаци оранжев прах като от оръдие на бойното поле. Ангъс взе голяма стоманена спринцовка и повика следващата туземка. Дейвид се почувства неловко просто да стърчи и нищо да не прави. Къде беше Елоиз? И дали Енока беше с Мигел?

Мигел и Енока.

— Господин Неърн. Подозираме, че е възможно да са ни проследили. До Намибия.

Генетикът кимна замислено. Продължи да взема кръв, докато каза:

— Наричайте ме Ангъс. Как така са ви проследили?

— Не сме сигурни. Просто смятаме, че някой ни е търсил в Свакоп. Приятел на Мигел. Но е възможно и да грешим.

Ангъс въздъхна.

— Елоиз ми разказа за Мигел. Гаровийо, нали? Да, знам, че ще дойдат да ни търсят. Но и бездруго вече почти приключихме. А и тук, в пустошта, сме в безопасност.

— Къде е Елоиз?

Ангъс вдигна ръка.

— Чакайте, нека да довърша. Останаха ми още неколцина нама и дамара и както винаги — възхитителните химба.

Дейвид наблюдава как Ангъс взема проби от последните няколко туземци. Изглежда, събирането на кръвните проби беше простичък процес. Местните търпеливо се редяха на опашка на слънце, после подаваха черните си голи ръце на Ангъс да бодне лъскавата игла в меката и осеяна с вени сгъвка на лакътя. В замяна на взетите кръвни проби той правеше кратък медицински преглед и предписваше лекарства — антибиотици, аналгетици, антималярни препарати — на своите насмешливо озадачени, но видимо признателни пациенти.

Вече почти приключи. Оставаше едно момиче, чиято коса и голо тяло бяха намазани с охрено-червеникаво вещество — вид мазило, поясни Ангъс, което се прави от масло и прах.

— Онези с голите гърди са химба — не знам защо сутиените са табу. Така, добре, просто изпъни ръка. И по-добре не мърдай толкова.

Спринцовката проблесна. Стъклената тръбичка се напълни с кръв — тъмноалена кръв, рубинена на светлината на все още палещото слънце. Сенките по стените на каньона Дамара се издължаваха по скалите, във въздуха се носеше цвърченето и свирукането на птиците и на даманиите. Пустинята се връщаше към живот след пъклената пладнешка жега.

— Така — оповести Ангъс, — още една унция течност и край.

Обърна се и изцърка кръвта в запечатано стъклено шишенце, което подаде на Алфонс, а той го отнесе с ритуално внимание. Както отнасят новородено към везните. Ангъс попи ръката на момичето с памуче.

— Добре, мила, много ти благодаря. Ето ти малко лекарство за детето. Разбираш ли? *De Calpol juju?*

Момичето се усмихна озадачено и стеснително, взе шишенцето с лекарството, обърна се и пое подир семейството си обратно към къщи сред акациите, като постепенно се сля с издължените тъмни сенки на дърветата.

— Най-сетне! — оповести почти тържествуващо Ангъс. — Финито Бенито! Хайде да вървим да пийнем по бира и да хапнем нещо. Допускам, че сте малко объркани — да дойдете чак тук при мен, а никъде не виждате Елоиз? Всичко ще ви обясня, но най-напред да пийнем. И да хапнем.

Имаше право. Насред лагера няколко дървени маси бяха сервирани. Имаше големи стоманени купи с пържоли от куду със студен пиперен сос и златиста бира „Виндхук“ и „Урбок“, вече налята в чашите. До шоколадите бяха подредени плодове.

— С любезното благоволение на Нейтан Келман, който е много щедър покровител, макар и свиреп ционист. Заповядайте, седнете, за бога, пътували сте твърде дълго. От Свакоп до Дамараланд, нали? Луди хора! Ейми, ти се казваш Ейми Майърсън, нали? Елоиз ми разказа всичко.

Ейми кимна и попита категорично:

— Къде е Елоиз?

Бръмна комар, Ангъс изстреля ръце и плесна. Комарът се размаза между пръстите му.

— Вижте само! — присви очи той и се вгледа по-внимателно в мъртвото насекомо. — *Anopheles Moucheti Moucheti*. Смята се, че дневните са по-опасни от нощните, понеже разнасят тропическа треска...

— Моля ви, къде е Елоиз? — прекъсна го Ейми. — Тя ни каза да дойдем тук...

— Беше тук, права сте. Обаче аз се поуплаших и я изпратих на юг.

— Къде?

— В Шпергебит. Забранената зона. Най-сигурното място на света за последния кагот в детеродна възраст.

— Освен Мигел.

Неърн присви очи.

— Значи и той е кагот, така ли? Терористът? Как така? Обяснете ми. Разкажете ми всичко. Бирата е студена, а вечерите в пустинята са дълги. Разкажете ми!

На половин дузина бири и чинии със студени пържоли от куду с бамя Ейми и Дейвид разказаха цялата история на Ангъс Неърн. Вече свикваха да я разказват. Все по-малко виждаха смисъл да я крият от евентуален съюзник. А врагът беше Мигел.

Най-сетне Ангъс се облегна назад, а пустинният вятър разроши рижата му коса.

— Това обяснява много. Обяснява убийствата, за които споменахте!

— Но... защо? — попита Дейвид. — Не обяснява защо Мигел...

— Не разбирате ли? Той участва в убийствата, свързани с изтезания. Първите две жертви, горките старици, които са се оказали богати.

Логиката започна да се очертава в съзнанието на Дейвид. Смътно.

— Май да... Той току-що се беше върнал от чужбина... Когато дойде в бара... Ейми?

Тя кимна.

— А след завръщането на Мигел обратно в Испания убийствата се промениха. Нали така? Онзи човек в Уиндзор, той просто беше убит, не беше изтезаван. А ученият Фейзакърли също... беше просто убит. Жестоко, но ефикасно. Допускам. А после, когато пред Мигел

отново се е отворила възможност, в Гюрс... бабата на Елоиз. Била е подложена на продължителни изтезания. Отново Мигел. Но защо?

Ангъс лапна още един залък хляб и задъвка енергично.

— Помисли още малко! Причината е очевидна.

— И каква е тя?

— Да! — Широка усмивка. — Защо той е толкова зловецко жесток към каготите? Конкретно към тях?

Истината разцъфна в съзнанието на Дейвид.

— Защото... знае за себе си.

— Именно. Той се ненавижда. Като онзи баск, който изгарял вещици.

— Дьо Ланкър?

— Аха. Това е! Той не може да приеме собствената си реалност, собствената си раса, ужасяващата си самоличност. Не може да се справи с нея. Чистата самоненавист при него се превръща във външно проявено насилие. Това трябва да е отговорът. Както е писал Фройд! Значи Мигел Гаровийо е кагот! Той проявява бушуващата си омраза в насилие над ненавистните каготи, които са възплъщение на презрението му към самия себе си, на неговото нещастие. Използва изтезанията, които някога са прилагали на хората с физически недъзи. На вещиците и на отхвърлените от обществото. Париите от гората, които не може да приеме като свои сродници.

— Но...

— И вероятно като дете е чувал за баските изгаряния на вещици, всякакви истории. А такива неща ти се отразяват. Разкази за огънове и за мъчения! Такива неща те извращават, родителите ти те извращават, особено ако са терористи. Най-вероятно той има психосексуална невроза по отношение на изтезанията на вещиците.

За кратко се възцари мълчание. Дейвид се обърна към Ейми и потръпна. Защото забеляза. Ейми само за секунда — за един миг, подсъзнателно и тайно — бе вдигнала ръка към главата си.

Сякаш за да скрие белега. Вещерските следи. Дейвид се замисли над белега, над неговите преплитащи се извивки. Дали белегът беше поредното доказателство за манията на Мигел, за сексуалната му извратеност, за нуждата на убиеца да повтаря изтезанията над вещиците? Но защо Ейми му беше позволила да ѝ го причини? Да разреже живата ѝ плът? Защо?

Спомни си думите ѝ в Арискун.

Ние не съществуваме, да, ние съществуваме, ние сме четиринайсет хиляди.

Ангъс отново заговори с оживено, макар и полускрито в продължителния сумрак на Дамара лице:

— Мигел вероятно и бездруго има своите странни импулси. Един или няколко от противните синдроми на каготите. Неистовите подтици. Горкото каготско копеле. Няма съмнение, че църквата е наредила на агентите да действат незабавно и ефикасно. Обаче Мигел при всяка възможност вмъква доза средновековно осакатяване, просто не може да се сдържа...

Голяма мушица изпърха на светлината на лампата — бяха окачили газени фенери по дърветата край лагера.

— Ти знаеш, че... е църквата, така ли? — озадачи се Дейвид.

— Така допускам. Прав ли съм? Прав съм, нали? А?

— Всъщност — вметна Ейми, — става дума за Ордена на папа Пий X.

— Аха. Прелестните фанатици! — оживено тупна с ръка той по масата. — Отмятаме ги в списъка! Трябваше да се досетя. Невероятни фанатици. С много пари и влиятелни симпатизанти. Ако не са те, ще е друга църковна секта. Да, както знаете, католическата църква е един от основните фактори, допринесли за затварянето на Станфорд. Мразеха и нас. Адски мразеха „ГеноМап“. Като се замисля, кой друг, ако не Орденът, ще върши мръсната работа на папата. Ама наистина мръсната работа. Католици срещу учени. Ха! — Той отпи голяма глътка бира и продължи: — Винаги ме е удивлявала безкрайната способност на човек да проявява насилие. Откъде идва всичко това? Честно казано, обвинявам момичетата. Мацките. Ако не бяха те, мъжете щяха да си седят на халба бира и да си бърбят за футбол.

— Моля? Момичетата ли? — попита Ейми леко отбранително.

Дейвид погледна шотландеца, който дъвчеше почти толкова бързо, колкото говореше. Неърн поглъщаше огромно количество храна, а беше толкова кльощав. Ъгловати скули, буйна рижа коса, зелени очи, които искряха в сумрака на пустошта.

— Аха — отговори той и си отчупи още един голям комат от плоския хляб. — Жените. Женската на вида. Те направляват човешката еволюция. Посредством половия избор, нали? А как точно направляват

еволюцията? Към лошотия, понеже все избират лошите момчета. Вярно ли е, или не? Добре, вярно е, че всички те се преструват, че харесват изисканите метросексуални любители на шардоне, обаче всъщност си падат по грубияните, нали? По негодниците, по непослушните момчета, по мигелгаровийовци, затова тъкмо тези копелета се възпроизвеждат и така еволюцията на човека върви към все по-голяма жестокост, а това вероятно обяснява кървавото шествие, което представлява историята на двайсети век. — Той се оригна. — Слава богу, че пътувам с метрото, а не с автобус.

Животно изляя в сумрачните дълбини отвъд лагера. Чакал или хиена. Ангъс се смълча за малко, хранеше се, пиеше, усмихваше се широко и многозначително на Алфонс — своя изтънчено красив помощник. Останалите обитатели на лагера сякаш се бяха разбягали с отмирането на деня. Бяха се прибрали по селата си.

Ейми задаваше въпроси:

— Значи Елоиз е в безопасност, но вие продължавате да лагерувате тук. Защо?

— Понеже изследвам последните расови варианти — доволно сви рамене Ангъс. — Довършвам някои генетични изследвания, приключвам с описанието на някои хромозоми. Почти приключихме. От проклетата испанска Инквизиция са доста закъснели. В колата ми са кръвните проби от Намибия, готови да заминат. — Отпи поредната голяма глътка бира и яко се оригна. — Трябва просто утре да си съберем нещата и да потеглим към Шпергебит. Към сигурността. — Замълча. — Там разполагаме с всичко необходимо. „Келерман Намкорп“ се готвят за този момент от години, в случай че „ГеноМап“ бъде закрит. Оборудвахме паралелна лаборатория в Шпергебит, за да можем да завършим проекта, ако се стигне дотам. — Той се изкиска ликуващо. — И точно така стана. Трябват ни само още няколко дни, за да направим последни изследвания на Елоиз, и... готово! Експериментите на Фишер са повторени! — Той се извърна и изгледа загрижено Алфонс. — Алфонс, изпий една бира, да му се не види. Толкова усърдно работиш.

— Добре, Ангъс.

— Алфи, наистина. Ела тук.

Шотландецът придърпа към себе си мъжа с охрена кожа. Алфонс имаше блестящи котешки очи и тънки крайници. Ангъс го целуна по

устните.

Алфонс се засмя и го отблъсна.

— Луд шотландец! — възкликна той и посочи към топящата се храна. — Ти ли изяде всичкото куду... Пак ли? Ще станеш дебел!

— Аз? Дебел? Как пък не! — Шотландецът вдигна фланелката си и плесна белия си корем. — Гледай какви паласки! — После изгледа гневно Алфонс, докато сядаше. — Не ми се подигравай, млади мой туземецо, че ще развъртя бича.

— Не, не, господарю. Белият господар е много добър. Той дава ми добра работа да бера памук.

Двамата мъже избухнаха в смях и отново се целунаха. Ангъс се обърна и предложи на Ейми малко от куду пържолата в голямата стоманена купа. Дейвид впери поглед в Алфонс.

— Боже, какво е това, мамка му? — възкликна шотландецът. Гледаше надолу към долината. Шумът вече се чуваше ясно. Дейвид си даде сметка, че го чува от известно време, но някъде дълбоко в съзнанието си беше решил, че е далечен рев на животно или бученето на вятъра в някакви трънливи дървета.

Бяха автомобили. Големи тъмни коли, които изненадващо се появиха в сухото речно корито и се насочиха право към тях. Сред рев от двигатели и светлини. Страхът ги връхлетя като физическа болка.

— Палатките... оръжието е в палатките.

Ангъс вече беше скочил на крак и действаше, обаче в сухия и нажежен въздух се разнесе пушечен изстрел, който шибна пясъка между масите и палатките. Предупредителен изстрел.

Ангъс седна съвсем бавно.

Дейвид погледна към отсрещната страна. Още облаци прах. Два. Още два. Приближаваха към тях. От всички посоки, изникваха от тъмните сенки. Най-голямата кола — черна кола с черни прозорци — връхлетя на висока скорост лагера и спря, описвайки остър завой. Пясък опръска храната с някак хулиганско презрение.

Отвътре излезе висока и слаба фигура — чиято походка, нервност и бледо белязано лице се открояваха ясно дори в мрака.

Мигел впери поглед в тях.

— Намерих ви.

Отслужиха вечернята в параклиса. И последните поклонници се оттеглиха по килиите си.

Саймън прекоси трапезарията и се изкачи по стръмните коридори. Затвори вратата на килията си и зачака. Мислите му препускаха ли, препускаха. Пирамидата. Провървя му. Много му провървя. Само за един ден може би беше открил онова, което Едуардо Мартинес не беше успял да намери за цяла седмица. Пирамидата. Архивите. Скрити в суровата и зловеща пирамида, надничачи от сърцевината на сградата. Очевидни, но и ненатрапливи за погледа.

За миг се възхити на суровата изкусност на проекта. Имаше някаква зловеща гениалност.

После се отпусна в леглото си.

В приората се разнесоха първите похърквания и отгласи на нощта. Саймън въздъхна и отново се замисли притеснено за Тим, загледан към абсурдно ниския таван. Сякаш таванът всъщност се спускаше над него — ако Саймън отместеше поглед настрани, а после погледнеше отново към тавана, оставаше с конкретното впечатление, че бетонният таван се смъква надолу милиметър по милиметър.

Накрая щеше да го смаже. Както убиват вещица с камъни. Сякаш усещаше тежестта на камъните върху гърдите си. Още повече и по-тежки камъни. Докато гърдният му кош не се строши. Както когато Томаски лежеше отгоре му и натискаше с ножа.

Стига!

Трябваше да изпълни задачата си. Да опита. А после да се прибере у дома, да защити сина и съпругата си и да спаси брат си.

Надигна се и излезе навън. В коридора цареше непрогледен мрак. Манастирът скърцаше и шептеше като елизабетински галеон в открито море. Стенания, проскърцвания и странни далечни шумове. От мястото си Саймън чуваше как стотина човека дишат насън. Сякаш цялата сграда дишаше. Като огромно бетонно същество. Със зло сърце. Като черен тумор.

Стигна до рецепцията за две минути. Да, ключът си висеше там, на кукичката си, и на него наистина пишеше „Пирамида“.

Обаче витрината беше заключена. Разбира се.

Саймън се огледа наляво-надясно и колкото и да е нелепо, нагоре-надолу, и свали от колана си своето швейцарско ножче. Опита да разбие резето на вратичката. Чу някакъв шум. Обърна се. Плувнал в пот. Стаите и коридорите бяха пусати. Потен от напрежение, той отново се залови за задачата си: започна неистово да ръга с ножчето.

Стъклената вратичка се отвори. Почти паникьосан, Саймън дръпна ключа от кукичката и излезе навън в празния коридор.

Беше готов. Хукна крадешком по тъмните стълби, после надолу по още едно пусто стълбище към най-дългия наклонен коридор.

Спря го рязък глас. Накара го да се смрази и да се свие до стената. Паникьосан, впери поглед в сумрака. Но тогава Саймън осъзна — глупавата сграда. Гласът вероятно идваше от три етажа понагоре. Може да беше на пияния архивист, който крещи от безверие насън. Проклина Бога в кошмарите си.

Бетонната рампа водеше към голямата бронзова врата на подземния параклис. Не беше заключена, дори нямаше ключалка. Още щом Саймън я докосна, вратата се отвори учудващо леко и плавно — беше забележително балансирана. Завъртя се на оста си в средата на пространството, което заемаше, и се превърна във вертикална бронзова линия.

Зад вратата имаше хоризонтален прозорец, през който се процеждаше сребриста лунна светлина. Двете линии очертаваха кръст.

Усещане, от което настръхваш.

Саймън се огледа наоколо, просто не се сдържа — за пръв път разглеждаше сериозно параклиса, когато бе притихнал, тържествен и неизползван, и осъзна: чиста прелест. Високото бетонно пространство беше обзаведено със семпли дървени пейки и старинен олтар. В дъното стъклописите багреха светлината отвън и шареха величественото помещение с невероятни успоредици от цветове.

Саймън изпита странното желание да спре. Тук. Завинаги.

Обаче съвестта го бодна право в сърцето.

Пирамидата.

Параклисът минаваше по дължината на сградата и някъде отзад би трябвало да има вход, който щеше да го отведе право в загадъчното

вътрешно светилище на манастира.

Търси го около две минути и го намери доста лесно: малка метална врата в плоските сенки в ъгъла. Саймън бръкна в джоба си и пъхна ключа. Чу още някакъв шум. Отнякъде. Остър и стържещ звук. Отекваше в бетонните коридори.

Хайде, хайде, хайде.

Ключалката поддаде. Той излезе на тесен и почти изцяло потънал в мрак проход. Да вървиш в това пространство беше като да те изстискват в тубичка. Саймън се запита дали усещането е такова — усещането в съзнанието на брат му. Стените сякаш се доближаваха, мракът го притискаше от всички страни, всеки ден, завинаги.

Стените се изостряха дотолкова, че се наложи той да се завърти странично, за да се промъкне, но накрая коридорът го отведе до друга ръждясала стоманена врата, която едва се виждаше в сумрака. Саймън я бутна.

И попадна в ярка пирамидална белота.

Саймън закри заслепените си очи с една ръка.

В средата на помещението на стол седеше монахът архивист. Брат Макмахън. Зъбите му бяха почервенели от виното.

— Има два ключа за пирамидата, господин Куин.

В здрачевината на Дамара Мигел изглеждаше по-възрастен, по-див, дори хищен. Същински джентилак. Беше насочил пистолета си към главата на Дейвид. Ботуши затопуркаха по пясъка, докато четирима, шестима и накрая осем човека слязоха от колите със затъмнените стъкла. Един от тях се обади с американски акцент. Енока се спотайваше отзад.

— Значи това е Ангъс Неърн — каза американецът. — А също Дейвид Мартинес и Ейми Майърсън?

Мигел кимна.

— Да. Обаче къде е каготското момиче Елоиз? Къде е тя?

Съучастникът му сви рамене.

— Никъде не я виждам.

— Проверете! — гневно кресна Мигел. — Претърсете колите и лагера. Алан! Жан-Пол! Енока!

Мъжете се подчиниха на заповедта и бързо се запътиха от ландроувъра към розовите найлонови палатки, разпънати покрай реката. Претърсването им отне само половин минута и ги убеди, че тук са само Алфонс, Дейвид, Ейми и Ангъс.

Обади се най-високият съучастник, Алан:

— Съжалявам, Миг. Няма и следа. Явно са я преместили.

— Ще я намерим. Лайно. Шибана курва! Ще я намерим — озъби се Мигел към небето, но после се овладя. — Сложете им белезници.

Някой се приближи до Дейвид. Дръпнаха го да се изправи, грубо дръпнаха ръцете му и ги закопчаха с белезници зад гърба. Същото се случи с Алфонс, Ангъс и Ейми. После обърнаха Дейвид с гръб към масата, за да не вижда какво се случва. Пред очите му се ширеше нощният покой на пустинята, а мракът изглеждаше още по-тъмен в контраст с блесналите фарове на колите.

— Ейми?

— Тук съм — чу гласа ѝ точно зад себе си. — Какво правят, Дейвид?

Въпросът ѝ беше прекъснат от по-силен глас. Мигел разпитваше Ангъс. Шамаросваше го. Дейвид виждаше всичко — случваше се вляво от него.

— Казвай. Къде е Елоиз?

Ангъс поклати глава. Приблужи се Енока. Дребният набит мъж отново се държеше непоносимо сервилно към Мигел — като кутре, търсещо одобрението на главния мъжкар, на водача на глутницата вълци. Мигел кимна.

Енока стисна ръката на Ангъс и изви пръстите му.

Лицето на Ангъс се сгърчи от болка.

Мигел се приближи.

— Казвай, къде е тя? Изследва ли я? Изследва ли я?

— Начукай си го — ядно и сухо отговори Ангъс.

— Просто ни кажи. Иначе ще те заболи. Все повече и повече. И повече.

— Ако ни убиеш, никога няма да разбереш. Прави каквото искаш.

Лицето на Мигел потръпна. Той се отдалечи на няколко метра и се обърна.

— Защо си в Дамараланд? Още не си приключил с изследванията, нали?

Дейвид проточи шия, за да види какво става вляво.

Край ланд ровъра на „Келерман Намкорп“ се бяха струпали мъже и го претърсваха вътре. Провикна се друг глас, този път с френски акцент:

— Имаме ги! Намерихме кръвните проби, Мигел.

Гаровийо се усмихна.

— Много благодаря. И гледайте да вземете всички епруветки.

После мъжете продължиха да търсят.

Дейвид отново я повика тихичко:

— Ейми?

Все още не я виждаше, понеже беше точно зад него. Фаровете блестяха ослепително в мрака, насочени към драмата в центъра. Беше като осветена с прожектори сцена в най-тъмния театър на света.

А пък Мигел изпълняваше главната роля — трагичният герой, който се усмихваше замислено на лунна светлина. Погледна към Алфонс. И усмивката му стана още по-широка. Отново измери Алфонс

с очи, сякаш за да потвърди подозрението си. Заговори, но не конкретно на някого:

— *Ezina, ekinez egina...*^[1] Трябва само да намерим Елоиз. Още не са приключили с изследванията. Тук са кръвните проби от намибийските им изследвания, тепърва ще трябва да ги анализират. Това поне е ясно. — Той се приближи към Ейми. — Това е добре. Да, Ейми Майърсън, много мило от твоя страна, че остави баща ми да се самоубие. И майка ми. Разбира се...

Ейми видимо трепереше ужасена.

Мигел се изплю гневно.

— Хей! Трябва да убедим Ангъс Неърн да ни каже къде е Елоиз. А за това ни е нужна помощ. Виждам, че вече сте си запалили огън. Нощем в пустинята е студено, нали? — Терористът едновременно се намръщи и се усмихна. — Хайде да отидем да се постошим...

Дейвид гледаше напълно безпомощен. Грубо отведоха Ейми, после той усети, че и него го ритат в прасците, за да го принудят да тръгне. Преместиха ги в по-широката просека, далеч от масата, между всички коли. Алфонс и другите помощници вече бяха приготвили голяма незапалена клада. Дейвид се взря в камарата сухо дърво и се зачуди къде ли са останалите помощници от лагера. Може би седяха щастливи по селата си, спяха или се хранеха. Без дори да подозират за фаталните събития само на няколко километра от тях по-нагоре в плиткия каньон.

Бяха сами с Мигел и с хората му. Нямаха никакъв шанс за спасение.

Принудиха и четиримата да коленичат в прахта. Като пленници на ислямска секта, коленичили на земята в очакване да бъдат обезглавени. Наблизо беше незапаленият огън, пирамидата от сухо дърво.

Чакаха. Пустинният вятър вече беше станал студен. Похитителите им седяха и пушеха на вратите на джиповете си, а неколцина от тях все още старателно претърсваха ланд ровъра на „Намкорп“.

— Ще ни убият ли? — прозвуча напрегнато гласът на Ейми.

Дейвид закопня да я прегърне, да я защити, да я спаси. Познатият стар копнеж. Обаче беше с белезници и на колене. Можеше само да я излъже. И точно това направи:

— Не. Нуждаят се от нас, за да намерят Елоиз... Какъв смисъл има да ни убиват?

— Какви ги плециш? Разбира се, че ще ни убият — изхили се Ангъс. — Ние сме мъртви. Ние сме геология. Свършено е с нас, мамка му. Ти си бил свидетел на самоубийството на баща му. Вероятно обвинява теб. Знае, че ти е известна ужасната му тайна. Чернилката на Гаровийо! — Кикотът му преливаше от гняв. — Първо ще ни изтезават, за да опитат да разберат къде е Елоиз. После ще ни убият. Там, в пустинята. Обаче, ей, човек може да умре и на по-лоши места. Кюмберно. Били ли сте в Кюмберно?

Ейми се разплака.

— Всъщност бих предпочел да умра тук, отколкото да живея в Кюмберно — изкикоти се Ангъс.

Гаровийо се беше върнал.

— Добре. Разбира се. А сега... — погледна той към Ангъс Неърн, после към Ейми, Алфонс и Дейвид. После отново към Ангъс. — Доктор Неърн. Наистина трябва да разберем къде е Елоиз, затова ще го изтръгна от теб. Ще го изтръгна от шибаното ти сърце.

— Майната ти!

Усмивката на терориста блесна с едва сдържан гняв, после той посочи Алфонс.

— Вземете го. Гаджето. *Sexuberekoï*. Него.

Помощниците на Мигел изправиха Алфонс на крака. Коленете на младия намибиец трепереха. Мигел изгледа пленниците си един след друг. И каза:

— Винаги съм се чудел... дали разказите за изгарянето на вещици на кладата са само легенди, а?

Възел от страх се стегна в гърдите на Дейвид.

— А сега се чудя — усмихна се печално и потайно Мигел, — какво ли е усещането? Какво ли е да гледаш как някой изгаря? Ти не си ли се питал? Сигурно си провел някое изследване! А? За вещиците и кладите?

Мигел доближи лицето си на сантиметри от това на Ангъс.

— Ако не ни кажеш къде е Елоиз, ще вържем бежовото ти приятелче на кладата и ще го изгорим жив. Харесват ти красивите млади бастери, нали? Малките кафяви копеленца? Черните педалчета?

— Мигел рязко се завъртя. — Затова ще го сготвим! Истински педал, току-що опечен.

Дейвид стрелна Ангъс с ужасен поглед. Лицето на шотландеца беше безстрастно, но си личеше, че той се разкъсва от ярост.

После Ангъс каза:

— Каготска путка!

Очите на Гаровийо пламнаха.

— Какво?

— Знаем, че си кагот. Лайнар. Като баща си. Кагот.

Нервни тикове пробягаха по лицето на Мигел.

— Абсурд. Но какво ми пука — бясно махна той с ръка. — Изгорете момчето. Сбогом.

Зад него хората му строяха голяма клада в прахта, насред сухите клонаци. Голяма клада от дърва.

Алфонс се гърчеше в лапите на безмълвните горили. Мотолевеше неразбираеми протести — не беше на себе си от ужас, скимтеше, хленчеше. Кладата растеше. Луната светеше ярко. Нощни птици се разхвърчаха от тъмните дървета някъде в пустошта. Край тях в гъстия мрак се стелеха прорязаните от реки и сухи каньони трънливи земи на Дамара.

— Какъв е смисълът, Мигел? — кресна Ангъс. — Не можеш да го скриеш. Ние знаем. Всички знаят, че си откачалка. Погледни как ти трепери окото. Кой каготски синдром е това? Какво разстройство имаш? Синдром на Аперт? Халерфорден? Какво? Фасцикулации? Трemor на окото? Типично за каготите. Лудостта на планинците...

Гаровийо перна Ангъс през лицето толкова силно, че от устата на шотландеца бликна кръв — смес от кръв и слюнка, която лъсна в здрача, осветена от фаровете на автомобилите. После терористът излая:

— Изпечете чернилката! Веднага!

Помъкнаха Алфонс към кладата. Дейвид наблюдаваше скован от ужас. Наистина щяха да го направят.

— Мигел, престани! — провикна се Ейми. — Спри, моля те. Какъв е смисълът?

— О, женската ли се обади! Да? И? Не? *Кажси ми къде е Елоиз Бантею* и ще престана. А дотогава ще пека проклетото нищожество,

както те са изгаряли моя народ... и са го изтезавали... изгаряли са баските като вещици...

— Ти не си баск, кретен такъв! — ядно тръсна Ангъс. — Ти си кагот. Лайнар. Погледни се...

— Ангъс, помогни ми! Помогни ми, моля те!

Беше Алфонс — крещеше и стенеше. Вече го бяха завързали за кладата, небето отзад тъмнееше.

Ейми се провикна с разкривено от ярост лице:

— Престани... Мигел...

— Само ако ми кажете. Къде е Елоиз, а?

— Защо? Каготски задник такъв — не спираше да го дразни Ангъс. — Защо да ти я дадем в ръчичките? Ще убиеш и нея, нали? Нали?

Мигел даде знак с ръка.

— *Огънят. Хайде...*

Дейвид наблюдаваше ужасен. Един от съучастниците на Мигел се беше навел над сухите клони, струпани до краката на Алфонс. Дейвид забеляза, че приятелят на Ангъс носи маратонки „Найки“, и се запита дали ще се стопят. Дейвид събра сили за онова, което предстои. Енока щракна със зипото си. И пламъчето плъзна нагоре.

— Ангъбъбъс! — разпищя се Алфонс, а гласът му отекна като камбанен звън в каньона.

Първите пламъци колебливо близнаха дървата, сякаш проучваха Алфонс, опитваха плътта. Хищни зверчета.

— Така ще се сгреем — отбеляза Гаровийо — и ще изпечем копелето. Ще си сготвим един луд...

Пламъците се извисиха по-уверено, надигнаха се по-високо. Пустинните дърва бяха много сухи. Пламъците пращяха в студения бистър въздух. Мирис на пушек изпълни нощта. Пустинната луна светеше. Алфонс проплакваше, врецеше, гърчеше се завързан...

Гаровийо въздъхна изразително.

— Е, това е. Ангъс Неърн, ученият Ангъс Неърн. Сега трябва да ми кажеш къде е тя. Алфонс ще умре, ще се опече, ще се сготви. И тогава няма да го желаеш, нали? Когато се превърне в парче печено месо. Много ще... хрущи.

Ангъс впери поглед в Мигел.

— Ти и бездруго ще ни убиеш. Правиш каквото си поискаш. Какво значение има?

Алфонс се провикна. Гърчеше се и крещеше:

— Ангъс, не, Ангъс, моля те, кажи му...

Мигел отново се ухили.

— Той иска да живее, доктор Неърн. Не иска... момчешките му ръчички да се изпекат и да изгорят. И аз му съчувствам. *Вегетарианец съм*. Никакво свинско! — въздъхна Мигел. — Така че, кажи ни.

Ангъс не продума. Дейвид забеляза, че бузата му силно потръпва — Ангъс скърцаше със зъби. Алфонс виеше.

— Боли ме! Ангъс! Горя! Моля те!

Пламъците се бяха издигнали, искра беше литнала към косата на Алфонс и тя пушеше опърлена, а мирисът на изгоряла коса се смеси с пушека от дървата. Тялото на Алфонс постепенно пламваше. Започваше да гори.

Секундите на чакането се разтеглиха в мрака.

— Добре! *Спрете!* — изкрещя Ангъс. — Ще ви кажа къде е Елоиз! Угасете огъня.

Мигел се завъртя и отсече:

— Кажи ми веднага!

— Тя е в Шпергебит.

— Къде?

— На двацет и шест километра южно от Диас Пойнт. Свалете го от кладата, спрете...

— Къде точно?

— В мините Тамара. На пътя за Рош. Сградата е маскирана като администрация на мината. Гаровийо...

Мигел се ухили. И се обърна.

И даде знак на хората си.

— Сипете бензин на кладата. Нощта ще бъде студена, трябва ни голям огън.

Следващият един час беше най-невероятно дългият и страховит час в живота на Дейвид. Беше по-лошо от всичко, на което беше станал свидетел през последните няколко пълни с насилие седмици.

Алфонс изгоря бавно, мъчително и докрай. Най-напред маратонките му запушиха и се проточиха в лепкава пластмаса, след това памучните му панталони се смъкнаха почернели от смуглите му крака — овъглени пушещи парцали. Най-накрая започна да се пече плътта. Отвратително. Кафявата кожа изгря и отдолу се показаха тлъстините и мускулите. После мазнините по бедрата на момчето започнаха да се топят и да цвърчат в огъня. Алфонс не спираше да крещи. Най-пронизителните и най-жестоките писъци, които Дейвид беше чувал някога. Крясъци, които се разнесоха над цялата пустиня — един човек изгаряше жив.

След това писъците секнаха и се превърнаха в тихо и съскащо стенание. Пламъците бяха чудовищно грамадни, обаче Алфонс изпълняваше химн на собствената си смърт, сякаш пееше. Косата му се превърна в храсталак от обгорели и почернели кичури, навсякъде се носеше противната сладникава миризма на изгоряла плът — мирис на крематориум, на барбекю.

В пушека кръжаха прилепи. Дейвид забеляза очите на пустинни животни, привлечени от мириса и пламъците — чакали, които се спотайваха в тъмното. С надеждата да се нахранят. Миризмата на печено месо бе привлякла чакалите с лъскави очи.

Мигел стоеше до огъня и лакомо вдишваше пушека. Терористът се надвеси към бушуващите пламъци и бодна горящото момче с пръчка. Алфонс потръпна. Все още беше жив. Все още беше жив. Огънят бушуваше.

— *Свиня? Шунка?*

Ейми повърна. Беше се навела на една страна и повръщаше. Дейвид усети порив да направи същото. До него отляво Ангъс беше затворил очи. Лицето на шотландеца беше безизразна маска. Но въпреки това изразяваше невероятно силно чувство. Пълно отчаяние.

И после, най-сетне Алфонс издъхна. Тъмната му глава увисна. Огънят го погълна изцяло. Делото бе сторено. Пламъците започнаха да утихват. Тялото се превърна в купчина червени въглени, искрящи кости и плът. Червено-черно човешко чучело наред черната пустинна нощ. Гръдният му кош рухна и се показа сърцето — ален мускул.

Мигел продължаваше да вдишва ненаситно мириса на изгоряла плът. А Ангъс го наблюдаваше. С присвити очи. В погледа на

шотландеца имаше ледена и същевременно нажежена до бяло ярост, пронизателен и пресметлив гняв. Неистов.

Дейвид забеляза, че дори съучастниците на Мигел са отвратени от жертвоприношението.

Бяха отместили очи, споглеждаха се тайно и клатеха глави. Но бяха покорни. Нито намек за нелоялност. По-скоро страх. Страхуваха се от Вълка.

Гаровийо изгледа преценяващо Дейвид.

— Това беше впечатляващо, Мартинес — прокара той пръсти през дългата си черна коса. — Ти си... донякъде смел мъж. Или пък си безмилостно жесток. Само ти изгледа цялото представление. Само ти. И не повърна като Ейми. Имаш здрав стомах. Добре си сложен. Як си като бик. Като глиган.

После Мигел вдигна очи към небето. Пушекът се носеше горе и бе превърнал луната в бледото лице на млада вдовица, забулена с погребално сиво. Пушекът се разнасяше, огънят почти бе угаснал.

— Трябва да издигнем още една клада. Да, вече всички се стоплихме и се поизпекохме, обаче огънят почти угасна. Затова ни трябва нов голям огън. За да опечем следващия труп. Този едрия... американско-баски бургер.

— Няма дърва, Миг — поклати глава Алан.

— Ама ние трябва да го опечем! Сега е негов ред! — Гласът на Мигел прозвуча сковано и някак отчаяно. — Ако убием и изгорим американеца, ще ни предложат Елоиз на тепсия.

Дейвид усети грубите ръце на съучастниците на Мигел да го изправят на крака. Коленете му бяха омекнали, тялото му рухна от ужас.

Щяха да го изгорят жив. Като Алфонс.

[1] Баска поговорка: С усилия и жертви се постига дори невъзможното. — Бел.прев. ↑

Журналистът стоеше слисан до мозъка на костите си. В капан.

— Знаеш името ми?

— Да му се не види! — засмя се монахът. — Да не мислиш, че не четем вестници? Ти писа за онези убийства в Англия, нали? Виждал съм снимката ти.

— Ама...

— Наблюдавам те още откакто пристигна. Предупредиха ни, че може да дойде някой... Казвам се Макмахън. Ирландец съм. Ирландецът Томас Макмахън.

Саймън се облегна на купчина книги. И се огледа — забеляза, че много от лавиците са празни, сякаш библиотеката беше ограбена.

Плешивият монах кимна:

— И... ей... както виждаш, вече си закъснял.

— Моля?

— Папските хора дойдоха преди два месеца. И взеха почти всичко. — Вдигна поставената от страни до стола си бутилка вино и си наля в метална чашка. — Искаш ли?

Саймън поклати глава и се озърна. В момента брат Макмахън приличаше на монах по-малко от всеки друг — вехти кафяви панталони от рипсено кадифе, размъкнат пуловер, мръсни маратонки. И очевидно беше пиян.

— Взели са всички документи, така ли?

— Да, всички важни папки — засмя се мрачно Макмахън. — Всички неща, от които ти щеше да се смаеш. Казаха, че тук били изложени на опасност. Имали разрешение от Ватикана. Важни били, папата се съгласил! А докато бяха тук, ни предупредиха, че може да дойдат хора да търсят документите и в такъв случай аз трябвало да съобщя на властите. И ето те теб. Добре дошъл в моята обител на насладите. Не е останало много за гледане. — Монахът отпи утвърдително от виното. Огледа с присвити очи високата стена с

празни рафтове. — Искаш да узнаеш какво е пишело в документите, нали?

— Затова дойдох. Но съм закъснял.

— Така е...

Изражението на Макмахън изразяваше пиянска язвителност.

Саймън отново усети искрица надежда.

— Но ти можеш да ми кажеш, нали?

Мълчание.

Журналистът повтори:

— *Можеш да ми кажеш, нали? Ако не греша, знаеш какво пише в документите.*

— Ами... — въздъхна монахът. — Мога да ти кажа някои неща. Какво значение има вече...

— За баските ли? За каготите? За Инквизицията?

Монахът кимна. И наклони глава. Сякаш за секунда се замисли, опита се да прецени с какви варианти разполага. После каза:

— Не си спомням всичко, обаче мога да ти кажа защо престанаха да горят баски вещици на кладите. Имаше един документ, който много държаха да отнесат.

— Е?

Печална, оцветена с танин усмивка.

— Направили го... понеже църквата се опасявала баските да не станат *като евреите*. Още синове на Хам.

— Моля?

— Така се казва по църковному.

— Обясни ми.

— Инквизицията и кардиналите се опасявали от „разделения в неразделимото човешко паство“. Това е една от фразите, която прочетох в архивите. Смайващо, нали? Разбира се, страхът се основава на онези... тайни неща в Библията и в Талмуда. Текстове за отците.

— Проклятието на Каин? Змийското семе?

— Аха. — Макмахън се усмихна с пиянска замаяност, примесена с печал. — В едно си прав, добри човече. В продължение на две хиляди години учени, свещеници и кардинали се борят с ужасните и... — оригна се той възпитано и продължи — ... с ужасните и смущаващи последици от Змийското семе, от не-адамовите хора. Другото човешко

коляно. Обаче все не успяват да решат проблема. Всъщност изследванията им само влошават нещата.

— Физическите експерименти с каготите ли?

— Да, разбира се.

— Какво са открили?

— Поредното предизвикателство. — Библиотекарят изгълта малко вино и продължи: — Кралските лекари дори опитали да изследват кръвта на каготите. Обаче нищо не доказали. Не владеели науката — все пак било през седемнайсети век. Но физическите прегледи на каготите предизвикали смайване и ужас сред свещениците и епископите. Помня съвсем точно фразата: „Битува страхът, че народността, известна като каготи, може да не е от чада на Бога“. Така казал епископът на Бордо на краля на Навара. След като видял резултатите от лекарските изследвания.

Фразата отекна в съзнанието на Саймън. Той я усещаше как проехтява и в суровите монашески обители. Как вратите се отварят една подир друга.

Искаше да зададе един последен въпрос и после трябваше да тръгва. Наистина трябваше да тръгва. Не можеше да не си спомни за Томаски. За зъбите му, забити в бузата на Саймън. Ако тук го беше спипал някой друг, който не беше толкова приветливо пиян като отец Макмахън, всичко можеше да се случи, дори най-лошото. Трябваше светкавично да се омиа — но след като зададе един последен въпрос.

— Е, кажи ми защо изгуби вярата си? Натъкнал си се на нещо тук, заради което си изгубил вярата си.

— Аз...

— Какво беше?

Чудатото пространство на бетонната пирамида сякаш се сви край тях. Налудничавите ъгли, силно наклонените стени сякаш станаха потесни и по-тъмни. А в средата — пияният и гъгнец монах, който вече не вярваше в Бог.

Макмахън тъжно разтри очите си с ръка.

— През 1942 година папата сключил сделка с Хитлер. Нещо като мирно споразумение.

— Моля?

Гласът на монаха се сниши:

— Тук се пазеха архивите от споразумението. Заедно с документите за баските и за каготите. Защото... бяха свързани.

— Какво споразумение?

Библиотекарят продължаваше да разтрива очи. Маниакално. Като че ли никога повече нямаше да погледне никого.

— Някога питал ли си се защо папа Пий Х си е мълчал по време на холокоста? По време на цялата Втора световна война?

Саймън се намръщи.

— Да. Така де, разбира се. Да.

— Именно! Това е един от най-големите и срамни скандали в Римокатолическата църква оттогава. Може би най-големият за всички времена. Докато Хитлер изстребва евреите, Рим напълно бездейства. Католическата църква дори не заклемява холокоста, а просто издава някакви смътни... недоволни звуци.

Саймън отново попита:

— Какво е това споразумение?

— Хитлер открил нещо. Благодарение на учените си в лагерите в Югозападна Франция.

— Искаш да кажеш Ойген Фишер в Гюрс?

Монахът кимна, облегна се на стола си и зарея поглед нагоре към високия връх на пирамидата. Сякаш се взираше в своята собствена чезнеща вяра.

— Да. Ето каква била сделката. Хитлер се съгласил да не оповестява какво са открили учените. Защото онова, което те били открили, по някакъв начин потвърждавало научно същото, което преди намеквали прегледите на каготите и Инквизицията. Онова, което толкова силно смутило църквата преди векове и било толкова позорно, че трябвало да го държат под ключ. Най-напред в Ангеликум. После тук. Неща, от които архивистите полудявали един след друг, обезумявали. Неща, заради които монасите се невротизирали — онези от тях, които вече не били мръднали заради проклетата сграда. Неща, които разстройват силно и дълбоко, но които са твърде важни, за да бъдат унищожени.

— Не знаеш ли за какво точно става дума? За откритията в Гюрс?
— прекъсна го Саймън.

— Не. След като последният библиотекар в Турет се присъедини към кликата — Ордена на Пий — най-строгите пазените тайни бяха

заклучени в още един сейф тук. Аз лично никога не съм ги зървал. Не пряко.

— Но знаеш нещичко. — Саймън мислено разплиташе възела. — Знаеш... че ако Хитлер не оповестява какво е открил в Гюрс, папата се е съгласил да си мълчи. По време на холокоста? Нали?

Библиотекарят взе металната чаша с вино и вдигна най-тъжния тост:

— Така е. Разбрал си. Папата сключил споразумение с Хитлер, сключил споразумение със самия Дявол, и шест милиона човека измряха, мамка му. — Сетне монахът додаде: — Между другото, разполагаш с един час. Да си тръгнеш. Не мога да се преструвам, че не си се появил. Още съм на работа тук. Може и да смятам, че откачените фанатици, които взеха документите, са пълни нищожества, може и да смятам цялата тази история за противен цирк, а споразумението — за нелепо предателство, обаче съм на шейсет и пет години и няма къде другаде да отида. Какво да направя? Да се преместя в Маями? — поклати глава монахът. — И така. Ще кажа, че си нахлул и си ме надвил. Което означава, че трябва много бързо да избягаш. Ще им се обадя след час. А в замяна на добрината ми да не те издам... искам да ми кажеш.

— Какво?

— Ако някога се добереш до истината... какво е научил Хитлер... какво е уплашило църквата. Ще ми кажеш ли? Цял живот вярвам в тези щуротии, служа на доминиканците и страдам в тази шантава сграда, така че, мътните да ме вземат, но искам да разбера заради какво изгубих вярата си. Понеже съм се родил вярващ, предопределен съм бил за вярата. А сега съм сам. Съвсем сам. — Монахът забодя поглед в празната метална чаша от вино в ръката си. — Кръвта на Христос, тялото на Христос, пълни лъжи. Наздраве!

Изражението на Мигел беше отнесено, изморено, но и преситено, победоносно. Дейвид си спомни, че терористът бе имал същото изражение непосредствено след сношението си с Ейми в пещерата на вещиците в Сугарамурди.

— Чакайте. Чакайте, чакайте... спи ми се — каза Мигел. Дъхът му се виждаше в студения нощен въздух. — Може да почакаме. Приключих! Американецът ще ни стопли утре сутринта.

Ангъс наблюдаваше терористите.

Мигел издаде нареждания на хората си: Ангъс, Ейми и Дейвид бяха здраво привързани към акациевото дърво с гръб към ствола. Бяха поставени пазачи. После терористът най-неочаквано легна — просна се толкова бързо, сякаш припадна. Лежеше като инертна маса, проснат върху едно платнище до гаснещия огън, позатолен от догарящото тяло на Алфонс.

— Клайн Левин — тихо отсече Ангъс.

— Какво? — прошепна Дейвид на Ангъс, който беше непосредствено до него, привързан към същото дърво.

— Синдромът, състоянието на Гаровийо... Хиперсомния, лицеви тикове. Насилие. Мисля, че е Клайн Левин.

— И?

— Просто е... интересно.

Мълчание. После се обади Ейми с разтреперан и разчувстван глас:

— Ангъс, няма значение. Трябва... трябва... трябва да направим нещо... просто нещо...

— Знам — кимна Ангъс. — Обаче... какво? Какво можем да направим?

Никой не продума.

Беше студена и уродлива нощ, разкривена от агония. Дейвид не можеше да заспи. Мислите му се насочиха сякаш по черен тунел към

един-единствен ужас: на сутринта щеше да изгори. На зазоряване. Щеше да страда като Алфонс. Надяваше се да умре бързо.

Той единствен не заспа. Ангъс и Ейми му шепнеха утешително, но накрая изтощението тежко се стовари върху им, надви ги и те задрямаха. С клюмнаха глави.

Дейвид остана буден. Загледан в пустинния мрак. Жертва на комарите. Пред лицето му като миниатюрни изплашени призрчета прелитаха мушици. Но дори те изчезнаха, когато нощта се застуди още повече.

Но не щеш ли, в мъчителния час преди зазоряване нещо се размърда. Човек. Дейвид впери поглед.

Мигел тайно се приближаваше към почти угасналата клада. Съучастниците му спяха до един. Мигел беше сменил пазача на пост и в момента се прокрадваше към печалната пушеца купчина, останала от огъня.

Терористът от ЕТА се озърна наляво-надясно, за да се увери, че никой не го наблюдава. Дейвид беше в тъмните сенки под дървото, далеч от фенерите. Явно Мигел не си даваше сметка, че той гледа.

Но какво всъщност виждаше? Какво правеше Гаровийо? Имаше нещо едновременно нелепо и ужасяващо в тази самотна драма.

Синът на Хосе Гаровийо пропълзя до огъня и протегна ръка над почернелите и пушеци въглени. Дръпна изгорялото тяло на Алфонс. Понечи да откъсне от провисналата мъртва човешка плът.

Дърпаше крака му. Изпеченото бедро на горкото намибийско момче се отдели съвсем леко от бедрената кост. Като преварена пилешка кълка. Мигел остави изгорелия крак на пясъка. После бръкна в джоба си и отвори голям остър нож. Лигите му течаха — сребриста слюнка, огряна от лунната светлина. Дейвид наблюдаваше как терористът реже и бърника с ножа, как отрязва парче овъглено и изпечено месо от крака на Алфонс.

Мигел отново се озърна настрани — нощният Вълк, който пази жертвата си. После заби острието в мръвката и хищно го поднесе към пълната си със слюнка уста — гладната паст на вълка.

Оцоко.

Дейвид повърна.

Шумът накара Мигел да вдигне очи. Терористът видя Дейвид. Видя, че някой бе станал свидетел на опита му за канибализъм.

По лицето му сякаш пробяга вина, необясним срам и вина. Терористът пусна ножа в прахта, сякаш изобщо не е искал да го държи в ръка. Рязко се изправи и презрително ритна плътта и костите обратно в мръсните въглени от кладата. После изтри лицето си с ръкав и се ухили на Дейвид. Безмълвно. Обаче ухилената му физиономия не беше убедителна — срамът си бе останал. Ужасен срам.

Мигел се отдалечи в тъмните сенки, влачейки одеялото си. И отново заспа.

Дейвид се вираше ококорено. Парализиран от ужас заради онова, на което тъкмо беше станал свидетел.

Сам в пустошта, Дейвид зарея поглед към небето над пустинята. Зората призоваваше почитаемата земя да се върне към живот. Обагрила беше хоризонта в зелено и студено синьо и най-бледо кайсиево. Смътни тъмни сенки започваха да се простират напърно на дъното на каньона. Тъничките дървета се кланяха като ухажори, приведени от освежаващия ветреца. Дейвид все още беше единственият буден.

С присвити очи проследи едра котка на няколко метра по-надолу в сухата речна долина — жълтеникавокафяво и грацилно животно, със снопчета косми от ушите и дълга игрива опашка пристъпваше между бодливите акации. Степен рис.

Малко по-нататък в плиткия каньон Дейвид различи големи движещи се черни силуети. Пустинни слонове. Поели на необикновеното си поклонение през безводната намибийска пустош в търсене на вода.

Доплака му се. Понеже щеше да умре. А светът беше толкова красив. Жестоко красив. Варварски, смъртоносен и красив. Никога не бе усещал всичко толкова наситено. Всяко бръмбарче, черно като абанос върху златистия пясък, всяко чуруликащо пустинно птиче сред светлозелените акации. А той щеше да умре.

Гласът на Мигел отекна в лагера:

— Хайде, ставайте. Адски е студено. Трябва да го изгорим. Хайде! Добро утро! Събуждайте се.

Изведнъж просеката се напълни с хора. Треперещи мъже, които очакваха заповеди.

— Трябват ни дърва, Мигел.

— Ами вървете да съберете — кресна Мигел на хората си. — Използвайте Ейми и Неърн. Да съберат дърва, та да опечем приятелчето им. Може да си сварим кафе върху мозъка му.

— Добре. — Алан нехайно насочи пистолета си към тях. — Правете както нареди той. Не разбирам защо ние да се потим. Вървете за дърва. Ще ви следваме по петите.

Развързаха Ейми и Ангъс. Рязко побутване с пистолета им зададе посоката. Дейвид ги наблюдаваше овързан от мястото си. Двамата затворници се затътриха надолу в каньона. Ейми се наведе и вдигна малко акациево клонче. Мъжете пушеха, смееха се и си разменяха неприлични шеги за предстоящата екзекуция.

Дейвид забеляза, че Ангъс казва нещо на Ейми. Шепнешком. Алан се провикна в прахоляка към двамата пленници, които се трудеха:

— Затваряйте си устите! Просто съберете дърва.

Ангъс се обърна, извини се, после се наведе към пясъка и задърпа малко изсъхнало дърво само с няколко останали зелени листа. Ейми направи като него — задърпа същото дърво, застанала на няколко метра по-нататък.

Денят и предстоящата задача бяха започнали. Ангъс и Ейми си вършеха работата бавно и с мрачно усърдие трупаха висока купчина дърва наред просеката. Студен вятър метеше пустошта, слънцето вече грееше, но все още беше студено.

Гласът на Мигел отекна силно в развиделяващото се утро:

— Алан, запали огъня. Замръзвам. Вържи приятелчето ни по средата.

— Добре, Миг...

Нарастващият ужас сякаш разкъсваше Дейвид. Макар да се готвеше цяла нощ, реалността се оказа прекалено страховита. Това не биваше да се случва. Не биваше. Но ето че вече идваха да го отведат. Той се съпротивляваше и се извиваше, но беше сам, а те — много. Опита се да ухапе насилниците си, но те го шамаросаха и му затвориха устата. Неумолимо и непреклонно го мъкнеха през прахта към купчината дърва, която го очакваше.

— Донесе ли въжетата?

С безмилостна жестокост го повдигнаха и го натикаха наполовина по средата на скупчените дърва. За миг ръцете му останаха

развързани и Дейвид се помъчи да размаха юмруци, да удари някого, когото и да е, обаче мъжете сграбчиха махащите му ръце и той ги усети как връзват китките му зад пръта, а после направиха същото и с глезените му — вързаха и тях. Привързаха го за високата клада.

Отвсякъде го затрупаха с дърва и Дейвид се озова до глезените в камара от характерното сивкаво пустинно дърво. Сухо и в очакване.

Той погледна Ейми, тя погледна него. По лицето ѝ се търкаляха сълзи, но тя мълчеше. Дейвид се вгледа в сините ѝ очи — в последните мигове от живота си търсеше потвърждение, някакво доказателство, че тя го обича. И наистина, в изражението ѝ имаше нещо, далечна нежност, тъжен копнеж. Но какво точно означаваше това?

— Достатъчно! — провикна се Мигел. — Да вървим да закусваме. Препечени филийки. Кафе...

— Чакай — обади се Ейми. — Позволи ми да го целуна за сбогом.

Мигел я изгледа скептично и насмешливо — едва не прихна. Слънцето се беше издигнало високо в небето и Дейвид усещаше първите истински топли лъчи на лицето си. Скоро тялото му щеше да се опече, кръвта му щеше да заври във вените.

— Ами защо не? Целуни го за сбогом. Вкуси го още веднъж. Пък аз ще гледам.

Ейми кимна покорно. Приблужи се към кладата. Прекрачи дървата, наведе се да целуне Дейвид нежно по устните и в същото време му прошепна съвсем тихичко и съвсем ясно:

— Помъчи се да не вдишваш дима. Дървото е млечка. Просто се помъчи.

Дейвид се бореше със собствения си ужас и мъка. Кимна. Безмълвно. Получи втора целувка, после Ейми се отдръпна и напред пристъпи Алан.

— На среден огън ли?

Някой се изсмя.

— У кого е запалката?

Французинът Жан-Пол заливаше сухите дърва с бензин от една туба. Дейвид усети студената струя върху глезените си, тежкия мирис на суров петрол се надигна към лицето му и после Енока извади запалката. Набитият баск щракна, заслони пламъка с длан, предпазвайки го от лекия пустинен ветреца, като че беше птиче,

пиленце, после коленичи, поднесе запалката и бавно отстъпи назад — предпазливо и питащо, а залетите с петрол сухи дърва лумнаха с едно благовъзпитано „фуффф“.

Наистина се случваше. Тук. Сега. Насред жълтата суша на Дамара. Докато далматинските соколи кръжаха над печалната Хуаб. Дейвид щеше да изгори жив.

Пустинното дърво беше толкова сухо, че тутакси избухна в пламъци: грамадни бумтящи жълти пламъци. Ангъс и Ейми бяха приклекли край огъня и си грееха ръцете. Мигел се изхили.

— Много хубаво. Топлите си ръцете на кладата на приятеля си! И аз идвам. — Мигел стрелна с поглед съучастниците си и излая рязко някаква заповед. — Дръжте ги на мушка.

Мигел се приближи, за да наблюдава страданието на жертвата си. Очите на Дейвид се насълзиха от дима, пареше му на стъпалата, усещаше с краката си топлината, плъзналите нагоре по тялото му пламъци като ръцете на противни просяци. Помъчи се да не вдишва дима. Млечка. Някакъв план ли бяха скроили? Едва не припаднаше от страх. Щеше да умре. Главата му се въртеше от ужас и от крехка надежда. Какво правеха? Ейми и Ангъс бяха застанали така, че вятърът да не духа към тях гъстия мазен дим, който се надигаше от сухите пукащи дърва. И наблюдаваха Мигел, който беше по посока на вятъра.

Мигел вдишваше пушека. Вдъхваше и се усмихваше блажено.

— Мирисът! Мирис на месо, на агнец. На агънце, нали? Усещаш мириса на дървото, а след малко и мириса на месо, нали? Да? Не? Да? Ейми? Усещаш ли? Това е... това е твоят приятел... гори... и... — Мигел запелтечи насред топлината на огъня и пушека. — Даааа... Яхния от риба тон... той ще...

Дейвид наблюдаваше случващото се от кладата на собствената си огнена екзекуция — слисан.

Мигел се олюля настрани. Катурна се, заеквайки, после падна на колене почти в безсъзнание.

Терористът от ЕТА се просна на земята.

Ангъс се метна отгоре му като хищник и преди някой да успее да реагира, шотландецът заобиколи огъня, стисна Мигел за гушата, като едновременно измъкна пистолета му и го опря до клюмналата глава на Мигел.

Убиецът тихо и заваляно изруга, почти не на себе си.

Главорезите му бяха замръзнали смаяни.

— Не мърдайте! Или ще го убия! — кресна Ангъс.

Мигът се проточи. Ръце на оръжията. Мъже, наполовина показали се от колите.

Ейми грабна ножа, паднал в прахта, с който Мигел си беше отрязал къс човешка плът. Тя скочи в избуялите пламъци, разряза въжетата, с които беше вързан Дейвид за кола, а когато въжетата паднаха в огъня, той отскочи настрани и Ейми го издърпа навън.

— Ще убия Мигел! Не мърдайте! — крещеше Ангъс.

Никой не помръдваше. Овен Ейми, която удряше дрехите на Дейвид — джинсите и ботите му, които пушеха. Огънят бумтеше, сякаш разярен, задето няма какво да го подхранва. Ейми обхвана лицето на Дейвид с ръка.

— Добре ли си?

— Добре съм... добре съм... — Той почти не я чуваше заради пращящия огън и собствената си задушлива кашлица — плюеше противния вкус на собствените си горящи дрехи.

На няколко метра по-нататък Ангъс влачеше почти припадналия Мигел в прахта, а хората на терориста само се споглеждаха. На ясната сутрешна светлина обаче се виждаше изписаното по лицата им крайно объркване. Какво да правят без Мигел? Без командира си?

— Само ако се приближите, ще му пръсна главата, тъпацита такива! Ейми, събери ключовете на всички коли. И вземи кашона с кръвните проби. Дейвид, грабвай пистолета и влез в колата... влизай в ланд ровъра...

Мъжете отново се спогледаха объркани, гневни и безпомощни. След няколко секунди Ейми беше приключила и размахваше цяла шепа ключове от автомобили.

— Ангъс! Взех ги. И кръвните проби.

— Влизай в колата! Дейвид!

Покорен и потиснал страховете си, той се втурна към колата, скочи вътре и седна на шофьорското място. Стисна ключа за запалването с изгорената си и болезнена ръка. Готов за бягство в мига, в който Ангъс бъде в безопасност.

Шотландецът примъкваше инертното тяло на Мигел по-близо до джипа. Все още насочил дулото на пистолета близо до слепоочието му.

Ейми седна на предната седалка до Дейвид и наблюдаваше. Готова за тръгване. За бягство. Готова.

Мигел обаче започваше да се съвзема от вцепенението си — каквото и да беше въздействието на млечката, вече отшумяваше — и току се опитваше да се откопчи от хватката на Ангъс. Дейвид виждаше всичко на светлината на фаровете — Мигел се мъчеше да се освободи.

— Ангъс!

Ученият беше допрял дулото до главата на Мигел, до слепоочието му. Дейвид знаеше какво ще се случи. Лицето на Ангъс Неърн беше обтегнато от мрачно задоволство.

Дейвид наблюдаваше ужасен как Ангъс дърпа спусъка — категорична екзекуция.

Обаче хватката му не беше достатъчно силна — в последния момент Мигел се размърда. Отново бе станал джентилак, великан от горите, легендарен, безсмъртен. Ангъс стреля и от главата на Мигел пръсна кръв, но беше само рана, рана на скалпа. Вълка беше жив, на земята и свободен. *И даваше знак на хората си.*

Първият пушечен изстрел изтрещя в сутрешния въздух. Дейвид рязко дръпна скоростния лост, а после още един изстрел блъсна оглушително метала. Вратата на колата рязко се отвори и Ейми посегна към Ангъс, който скочи на задната седалка. Дейвид натисна педала до дупка, изпод гумите се разлетя пясък и най-сетне гумите зацепиха, колата се понесе напред и набра скорост. Все по-бързо. Все по-бързо.

Задният прозорец се разби на стотици парчета, когато един куршум го уцели. Един от мъжете се катурна — ниска и набита фигура. Енока. Мъртъв.

— Тръгвай! — изкрещя Ангъс.

— Накъде? — извика в отговор Дейвид, неистово въртейки волана.

— Натам!

Преодоляха на скорост една могилка — едва не си прегризаха езика заради тази дъга във въздуха — и се понесоха напред с повсеместно друсане и тръскане: плъзгаха се по чакъла, поднасяха. Дейвид стискаше волана, докато лъкатушеха наляво-надясно през сухите речни долини, докато криволичеха между бодливите млечки...

— Дейвид! — изписка Ейми.

Огромнен слон изникна пред тях, щяха да се блъснат в него — едрото бавно животно дъвчеше някаква клонка, обърна се и ги изгледа жалостиво и печално...

Дейвид завъртя кормилото тъкмо навреме, колата се наклони на скорост и той беше сигурен, че ще се обърнат — ей тук, като палачинка. Щяха да се разбият... Обаче джипът отново се стовари върху четирите си колела и те се понесоха напред.

— Реката. Тръгни по реката!

Заповедта дойде от Ангъс. Дейвид се подчини.

Колата се вряза в разкаляния склон и се понесе по коритото на реката, гумите разпениха водата, а патиците, гъските и чинките шумно протестираха и махаха с криле. Дейвид превключи скоростта и ускори. Голямата бяла кола беше бърза и нова.

Десет, двайсет, трийсет минути се носеха като стрела по реката. Една антилопа орикс, която спокойно пиеше вода, вдигна глава при шума и избяга. Газели уплашено вирваха муцуни, когато колата се задаваше, газейки по облите скали и опасно бързо лъкатушейки по завоите.

— Натам! — посочи Ангъс.

Дейвид се отклони по едно по-сухо речно корито. Възползва се от възможността да погледне назад отново и надеждата му се разпали — наистина бяха успели.

Бяха избягали.

Идеше му да се разхлипа ужасено и едновременно да се разкрещи тържествуващо. Не направи нито едно от двете. Шофираше. Смълчан. В колата беше тихо. Спряха за няколко минути, Ейми намери в аптечката на колата някакво лекарство и намаза изгорената му ръка. Той я погледна. Тя не плачеше, но очите ѝ бяха замъглени — едва контролираше ужаса си. Колата потегли, бягството им продължи.

Слънцето беше високо в небето и беше станало горещо. Дейвид се помъчи да овладее собствените си страхове, собствения си ужас.

Защо? Защо изобщо Мигел беше тук? Все успяваше да ги открие. *Оцоко. Вълка. Безмилостният.*

Замисли се как миришеха собствените му дрехи, докато горяха. Мълчеше. Ейми стискаше ръката му. И също мълчеше.

Едночасовото шофиране по речното корито приключи — Ангъс нареди да сменят посоката. Дейвид кимна, рязко завъртя волана

надясно и джипът с ръмжене отново стъпи на суша. Скали и пясък. Караха ли, караха. Никой не продумваше.

Движеха се на юг. Нямаше път. Относително раззеленената речна част на Дамара отстъпи място на разтерзана суха пустош. От двете им страни се издигаха пясъчни дюни.

Ангъс заговори пръв. Вече половин ден май никой не беше обелвал нито дума.

— Намираме се в Намиб Науклуфт — обясни им той. — Пак се върнахме в пустинята. Това чудо се точи на стотици километри.

Дейвид огледа ширналата се до безкрай пустиня. От меките оранжеви гребени на грамадните дюни, почти сладоледени на консистенция, се развяваше прах. Между дюните имаше прашни плоски солници, нажежени до зловещо бяло, а сред тях, черни и резки, се открояваха останките от мъртви дървета. Като извадени от нечий много лош кошмар.

Стига толкова. Дейвид потръпна и се измъкна от унеса си. Страшните картини в съзнанието му бяха твърде зловещи, не издържаше повече. Само че наред цялата какофония на ужаса имаше някакъв ритъм, някаква хармония, страховита, но неподправена хармония.

Той навърза образите в съзнанието си: Мигел, който яде плътта на Алфонс. Възрастният Гаровийо и неговата заекваща изповед в къщата на каготите: „Мигел е белязан с истинския позор на каготите“. И накрая отвратителните втечнени тела под къщата.

Ами ако древните и вече втечнени трупове бяха запечатани в камерата не за да се предотврати зараза, а за да... бъдат съхранени?

Като храна?

Дейвид пийна глътка вода и попита учения. Направо.

— Ангъс, каготите били ли са...

— Какво?

— Били ли са... *канибали*?

Ейми го погледна преbledняла и ужасена.

Ангъс мълча повече от километър. Дейвид опита отново. Отново мълчание. Дейвид зададе въпроса си за трети път. Този път Ангъс се прокашля и отговори с нетипично за него напрежение в гласа, сякаш се бе задавил с пустинен прах:

— Защо питаш?

Дейвид не знаеше какво да отговори: *видях Мигел да реже от плътта на приятеля ти*. Обаче, изглежда, нямаше избор. Отговори на шотландеца, като преди това го предупреди. За стореното от Мигел през нощта. И за събитията от къщата на каготите. За втечените и разложени складирани тела.

Ангъс наблюдаваше през прозореца величествената намибийска пустиня. После каза, без да се обръща:

— Да, разбира се. И точно затова проработи номерът с пушека.

— Моля? Какво? — прекъсна го Ейми.

— Не е ли... малко жестоко да го обсъждаме? Каготите са почти изтребени. Защо да трупаме тези скверни неща върху гроба им?

— Но...

— Вече се досетихте... Ти всъщност си видял с очите си... така че защо да не съм откровен! Да, вярно е. Мигел е канибал. *Защото е кагот*. Това е част от прокълнатото им генетично наследство. — Той се приведе напред: — Каготите са били канибали.

Ейми поклати глава.

— Моля те... моля те, обясни ни.

— В началото на Средновековието ги обвинили, че ядат човешка плът, и позорното петно останало. Разбира се, възможно е това да са пълни безсмислици, като кръвната клевета срещу евреите... обаче е вярно. Те наистина са били... змийско семе, проклятието на Каин. Различна раса, прокълнат народ. *Всичко това е вярно*.

— Как така? Не разбирам! — Ейми беше пребледняла от гняв на фона на жълтите пясъци на Науклуфт, които се виждаха през

прозореца. — Ами Елоиз? Тя не е луда. А изобщо не ни е казвала подобно нещо.

— Е, не би го разказвала, нали? — саркастично и ядно попита Ангъс. — Това е дивашкият огромен срам на каготите, а не нещо, за което си бърбриш със съседите: заповядайте на вечеря и доведете някой по-пълничък приятел...

— Но какво е научното обяснение на канибализма? — Дейвид насочи колата между две мъртви и остри дървета. — Как така се появява, по дяволите?

Ангъс се намръщи.

— Дължи се на затворената общност на каготите и на браковете между близки роднини. Вземете синдактилията — сраснатите пръсти на краката. Това е типично за планинските общности с ограничено генетично разнообразие. Синдактилията е свързана с много хромозомни разстройства. Някои от тях водят до психози, насилие, странни сексуални импулси... и кой знае още какво. Разбирате ли?

Ейми стрелна с поглед Дейвид, после Ангъс.

— Мигел беше изключително... сексуален.

— Прекомерно либидо, да. — Ангъс дори се усмихна. — Хиперсексуалност, сатириаза. И хиперсомния.

— Заспиваше винаги след секс.

— Типично за мъжа. Какво да се прави. — Ангъс зарея поглед към пустинята и продължи: — Затова подозирам, че Мигел има някакво неясно съчетание от синдрома на Клайн Левин и синдрома на Халерворден-Шпац, което не е рядкост сред каготите. С течение на времето състоянието му ще се влошава. А един от психосексуалните симптоми може да бъде антрофагията. Канибализмът! Разбрах, че има такива импулси, когато забелязах, че души пушека... снощи.

Дейвид погледна в огледалото за обратно виждане — в агресивния хумор на шотландеца, в решителната му усмивка прозираше смайваща печал.

— Значи затова поддържа млечката — отбеляза Ейми.

— Именно. След като го видях как се държеше с горкия Алфи, знаех, че отново ще му се прииска да души пушека, да вдъхне мириса на горяща... човешка плът. Разбрах, че ще направи точно това, когато започнат да те пекаат, Дейвид. Че няма да може да устои.

— А млечката?

— *Euphorbia virosa*. Наричат я и бушменска отрова. Хапнеш ли от листата ѝ, бързо ще умреш. Пушекът от горящото дърво след достатъчно дълго време убива, а иначе от него много бързо изпадаш в несвяст. Заложих на предположението, че Мигел ще пристъпи напред и ще вдиша, че ще опита да долови вкусната за него миризма.

Дейвид усети, че му се гади... издълбоко.

— Но, Ангъс, ако Мигел не беше пристъпил напред и не беше вдишал пушека от млечката... същият този пушек щеше да убие мен.

— Ами да. Реших, че няма да имаш нищо против да умреш побързо от отрова, вместо да чакаш да се изпечеш.

Колата утихна. Старият черен път стана истинско шосе. Черно, с настилка и убийствено право — като острия връх на реактивен самолет, устремен на юг. Слънцето висеше азимутно на небето, а на далечния и пуст хоризонт се очертаха силуетите на бягащи щрауси. Дейвид се замисли за своя крехък дядо в хосписа наскред пустинята: *desolada, desolada, desolada*.

За тъгата и срама на дядо си, за ужасната съдба на родителите си.

— Къде отиваме? — обади се Ейми.

— В Рехобот. Града на копелетата.

— Моля?

Дейвид погледна в огледалото — на лицето на Ангъс все още беше изписана странната наперена усмивка.

— Ще се видя с майката на Алфонс, само за минутка. За да ѝ кажа какво се е случило. Алфонс беше бастер. Означава копеле. Майка му живее в Рехобот и трябва бързо да отидем там, понеже Мигел не е мъртъв, а хората му ще намерят начин да се измъкнат от пустинята и ще дойдат в Шпергебит, ще дойдат да търсят Елоиз...

— Той защо не ти повярва? — вметна Ейми. — Когато му каза, че Елоиз е в Забранената зона? Защо продължи да прави... каквото направи. Беше получил отговор.

Ангъс изсумтя презрително:

— Още ли не разбираш? Този човек е тласкан от срамни импулси, от каготския си канибализъм. Вероятно години наред се е стараел да го владее, обаче синдромът се задълбочава и на повърхността излизат най-първичните му и зли желаниа...

— Ухапал е ръката на каготката, която е убил в Гюрс. Бабата на Елоиз. Ченгето нарече действието „експериментално“...

— Ето това е. Той се поддава на тези първични желания, понеже е на път напълно да полудее. Синдромът затяга хватката си. Задмини тази кола, трябва да побързаме.

Беше първото превозно средство, което виждаха от един час. Дейвид ускори — шофьорът на другата кола беше едър мъж, на вид германец. Примигна им с фаровете, когато го изпревариха: две сребристи присветвания в трептящата мараня.

— Разбирате ли, Мигел използва безизходицата, в която ни постави, като извинение... да сготви някого — продължи Ангъс. — Беше получил отговор на въпроса си, обаче импулсите му взеха доминираща роля. Всъщност онова, което желаше истински, беше човешка плът. Колкото е възможно повече. Шанс да удовлетвори най-ниските си подтици. Не можеше да се овладее.

— А сега?

— Сега ще погне Елоиз. В крайна сметка, останала му е несвършена работа. Трябва да провали опитите и да спре изследванията ни, а после да убие Елоиз, последната каготка.

Страховита мисъл хрумна на Дейвид.

— Ангъс, и Елоиз ли е луда?

— Не. Не всеки кагот страда от тези синдроми. Тя е добре. Мнозина каготи също... или поне бяха... напълно здрави. Особено в началото на тяхната... изолация.

— А после?

— След столетия генофондът започва да пресъхва, лошите генетични особености изплуват на повърхността, здравите каготи стават рядкост и така горките луди каготи се оказват още по-жестоко изолирани като общност на парии, с което порочният кръг се затяга още по-категорично. Те са принудени да се женят помежду си, понеже нямат други подходящи партньори, вероятно са били принудени да прибегнат дори до кръвосмешение. Така се раждат още канибали, кретени и изнасилвачи със сраснати пръсти. Я да заредим!

Бензиностанцията изникна като неочакван преден пост на цивилизован бизнес наред безлюдната и потискаща пустиня. От един миниван се изсипаха половин дузина монахини — облечени в черно, с усмихнати чернокожи лица. Неколцина мотористи седяха на сянка и поливаха изгорелите си на слънцето чела с вода от бутилки.

Напиха се с вода, заредиха и си купиха ядки, сбръчкани ябълки и няколко парчета пастърма. После се качиха обратно в колата. Безконечната черна лента на пътя се разгъна през пустинята.

Ангъс продължаваше да говори: сякаш разговорът му помагаше да не разсъждава над онова, което бяха преживели. Дейвид с удоволствие му съдействаше, понеже и той не искаше да мисли за последните си преживявания.

— Я ми кажете вие, двамата — пийна малко вода Ангъс, — трябва да разберем кой ни е предал.

— Да...

— Според мен е съвсем очевидно. Не сте ли съгласни?

— Не — отговори Дейвид.

Ангъс изцъка с език.

— Очевидно сте попаднали в капан в Свакоп. С онзи тип Ханс Петерсен. Той ви е чакал. Как така просто случайно се натъквате на него и той любезно предлага да ви докара при нас? Да бе! Заподозрях го още когато се появихте, обаче се държах като идиот, разсеях се и не предприех нищо. Изобщо не се замислих.

— Не мисля, че ни е предал — възрази Дейвид. — Не...

— Мамка му, той е! Типът със слоновете. Той познава Намибия, мрази нацистите и всеки намек за расистка наука. Сигурно са му казали, че провеждаме експериментите на Фишер, и той се е съгласил да помогне... да устрои клопка... *Трябваше да се досетя.*

— Не сме му казали защо отиваме.

— Вече е знаел. Изпратили са някой в Свакоп да му каже и той е бил готов да се сближи с вас, за да издадете местонахождението на Елоиз. Добре че я преместихме... — Ангъс отпи още една глътка вода. — Както и да е, мамка му. Пристигнахме. Градът на копелетата.

Влизаха във възголемичък град в пръстен от бензиностанции и метални бунгала. Телефонните стълбове се открояваха бели на фона на ниските прашни възвишения, улиците бяха широки и замрели на жегата, удостоени с германски имена: „Банхофщрасе“, „Кайзерщрасе“. Едри кучета притичваха зад високи телени огради. Тъмнокожии момичета се смееха пред розово бунгало с надпис „Билiardна зала Вилджохен“. Дейвид свали стъклото на прозореца и огледа хората, които влизаха в супермаркет „Спар“.

Хората бяха смайващо красиви. Като Алфонс. Кожата им беше с цвета на кафе, имаха дръпнати очи и невероятно изискани скули.

— Е, кои са бастерите?

— Те са потомци на смесените бракове между високите холандски заселници и дребните племенни хора койсан — прочутите бушмени от Калахари. Холандците и бушмените сключвали смесени бракове през осемнайсети и деветнайсети век в колонията Кейп. Тук завий наляво. Ето там — пресекна гласът му за секунда — живее семейството на Алфонс. Запознах се с тях в университета във Виндхук. Трябваше ми помощник. А той беше толкова красив, красиво копеле от Рехобот.

Ейми стрелна с поглед Дейвид и каза:

— Ангъс, ако искаш да останеш сам за малко... ние може...

— Не, не, не. Добре съм. Добре съм. Оставете ме да говоря. Нека ви обясня. Ейми, бастерите се ползват с омразата и презрението и на двете страни, понеже са крайно необичайна смесена група, невероятни хибриди. Расовите предразсъдъци ги прогонват на север, през пустинята, в Намибия. Заселват се тук, на високото плато южно от Виндхук. И отглеждат добитък. — Ангъс посочи през прозореца месарницата с яки решетки на прозорците, покрай която минаваха. — Всъщност основават собствена държава, с национално знаме и химн. Държава на копелетата. Това означава бастер — копеле — изкиска се Ангъс. — И днес още са тук. Безценна генетична реликва. Уникалното наследство на бастерите ги прави невероятно красиви — какаови на цвят, с високи скули, понякога руси, но едновременно с това тъмни. Буквално най-красивите хора на земята. Както и сами виждате — погледнете онова момиче там, до пощата. Зашеметяваща е. Освен това обичат да пият и играят хазарт. И са кавгаджии. Винаги когато са пияни. Лесно кипват. Така, ето я къщата. Майката на Алфи. Пет минути.

Къщата беше яркосиньо бунгало с баскетболен кош над гаража и с още една телена ограда около спретнатата, макар и гола тревна площ. Изглеждаше като американска къща, само дето прежуряше африканско слънце, на улицата имаше акации и странни, слаби и красиви хора с изразени скули се смееха на верандата на лутеранската църква, до която се намираще яркозелената игрална зала „Льо Палас“.

Дейвид и Ейми не отговориха. Останаха в колата в жегата, тя докосна ръката му, той стисна нейната... безмълвно.

Шотландецът се показва.

— Беше... забавно. — Пресече въпросите им с жест и нареди на Дейвид да потегля. — Карай на юг. Хайде просто да се доберем дотам. Да стигнем в Шпергебит колкото може по-бързо. Давай!

Докато пътуваха, той не млъкна. Разказа им за бастерите и за Ойген Фишер. Явно говоренето му действаше лечебно. Дейвид слушаше хипнотизиращото дърдорене на Ангъс. Донякъде успокоен, донякъде разтревожен. Пустинята отново нахлу, когато се понесоха на юг по правия черен път със сто и шейсет километра в час. Шосето беше толкова празно и право, и хубаво, и равно, че сякаш караха с петдесет през пустошта. Не видяха нито една друга кола.

— Искате ли да ви разкажа защо е бил тук Фишер? В Рехобот. В Намибия. Искате, нали?

— Май да — сви рамене Дейвид.

— Отговорът е прост. Понеже тук е рай за човек като Фишер, който се интересува от генетика. В Африка е най-голямото генетично разнообразие на земята. А за Намибия това важи може би в по-голяма степен, отколкото за други места в Африка. Като се започне от народността нама, мине се през Кейп Малей и се стигне до чистокръвните боери. Взел съм проби от всички. Разполагам с всичко. Взел съм проби дори от койсаните, бушмените. Предците на Алфи... Те са много важни за експериментите на Фишер. Сега трябва да завием надясно, да слезем от шосето. Тръгни по онзи черен път.

Пустошта тутакси ги погълна. Колата с ръмжене пое по една мъртва долина — поредното бласто от прахоляк и спечена сол. Дюнците бяха по-ниски от преди.

— Та какво е правил тук Фишер? — продължи Ангъс. — Фишер е бил убеден, че бушмените са специален вид човешки същества. Те наистина са уникално адаптирани към сухите пустинни райони. Те са много дребни и пьргави, но притежават всички останали необходими качества. Просто еволюцията много умно ги е направила миниатюрни. Като японската електроника. Наричам ги бушмените „Сони“.

— В какъв смисъл? Какво ги отличава?

— Бушмените имат специфична генетика и физиономия. Да вземем стеатопигията...

— Стеато... какво?

— Големите задници. Те са приспособяване към суровия климат и честия глад. Като гърбицата на камила. Освен това жените притежават нещо, наречено „хотентотска престилка“. Великият Франсис Галтън го нарича хипертрофия на нимфите. Кое то е много деликатно. Всъщност той преглеждал женските вагини със секстант.

— Да не искаш да кажеш — попита Ейми с треперещ глас, — че жените на бушмените, на хотентотите или на които и да е там, имат различни... гениталии?

— Да, така е. Имат различни срамни устни — разтегнати и леко криви. Ако бушмените бяха, да кажем, чайки, таксономът би ги поставил в отделна категория. Подвид. — Ангъс се усмихна в огледалото на колата срещу ужасеното и слисано лице на Дейвид. — Всъщност не е ли странно, че Ойген Фишер, най-известният евгеник след Галтън, се е казвал тъкмо Ойген^[1]? Все едно родителите на Дарвин да го кръстят Еволют Дарвин вместо Чарлс. — Той замълча. — Не че Фишер е най-последователният расист. Не е бил. По време на престоя си тук се е сприятелил със семейство Келерман. Допадали му любезните, културни и интелигентни милионери евреи в Йоханесбург и в Кейптаун и техните красиви еврейски съпруги. Зулусите не му харесали толкова. Така, къде се намираме?

Ангъс се загледа към ширналите се пясъци отпред. Вече почти нямаше дюни, навлизаха в по-равна и малко по-зелена местност — все още беше пустиня, но тук-там се виждаше по някоя бодлива акация и акри девствено чист прахоляк. Дейвид погледна часовника си. Караха вече много часове. Стотици километри през Централна Намибия. Не бяха зърнали нито едно човешко същество.

— Трябва да тръгнем към Аус — каза Ангъс. — А после през пустинята към Рош. — Ангъс примижа към слънцето. — Обаче няма да успеем да пристигнем в Аус, преди да се стъмни... Да, тръгни по този черен път там, до портите на ранчото. — После се облегна назад. — Така, разказвах ви за хотентотите. Те били уседналата разновидност на бушмените, на койсаните. Обаче имали противни навици, които ранните изследователи смятали като цяло за доста смущаващи. Например че свещеникът уринирал върху новобрачните двойки — това не се радвало на голяма популярност. Също и боготворенето на скакалци. И, разбира се, непрекъснатата консумация на черва — това е

фаворитът. А когато се женят, си махат единия тестис. Не е ли откачено? — Той се ухили почти дивашки. — Винаги подкачах Алфонс за това. Казвах му да дойде да живее с мен в Шотландия с единия си тестис. Да стане Владетеля на долчинката^[2].

— Ангъс, според мен това не е смешно — обади се Ейми с натезжал от прилив на чувства глас.

— Не е ли?

— Да не би просто да си расист? Или поне мъничко?

Пред тях се стелеше огромна прашна диря като оранжевосивкав булчински воал, веещ се на вятъра.

— Презирам расизма — остро отвърна Ангъс. — Мразя го. Расизмът е глупост. Все едно да мразиш магарето, че не е овца. Пък и... ние всички сме божи чеда. Всички сме братя и сестри.

Дейвид се слиса.

— Ти вярваш в Бог?!

Ученият направо се разгневи:

— Как е възможно човек да не вярва в Бог? На такова място? Това е последната и най-величава намибийска пустиня. Сочната Кару. Погледнете я, смята се за най-сухото място на света, обаче се напоява от мъглите откъм морето. Вижте там. Погледнете ония смешни дървета. Съвсем различна екосистема.

Сочеше им към странно, тантуресто и дебело дръвче с огромни бодили, които се очертаваха контрастно на фона на безоблачното синьо небе.

— *Кокербум*. Фауната и флората тук са забележителни: откачени кактуси, шантави бръмбари, дървета на по хиляда години, заровили корени дълбоко в земята. Има и хиени: уникално зъл подвид, кафявата хиена. Веднъж видях една близо до Людериц, направо ми изкара акъла. Бродят по бреговете и ядат тюленчета. Приличат на злодеи от театъра.

Дейвид се замисли за Мигел, който беше някъде там и ги преследваше. Като хиена.

Ангъс продължаваше да говори, не спираше решителния си монолог.

— Ето защо съм вярващ. Погледнете. Погледнете! Неслучайно толкова много религии са възникнали в пустинята. Погледнете този пейзаж! — Махна той с ръка доста ядосано към пустинята. — Искам да стоваря цял самолет атеисти на летището в Людериц и да ги натиря

насред пустошта само с едно пакетче кашу. След броени дни или ще са мъртви, или ще са станали вярващи. Атеисти! Майната им. Юноши чекиджии.

Дейвид беше смаян. Просто не можеше да проумее що за човек е Ангъс Неърн. Не познаваше друг като него. А Ангъс не млъкваше:

— Разбира се, това не означава, че Бог е готин тип. Не е. Светът е фашистки. Той е тирания, налудничав диктатура. Сталински терор. Ирак на Саддам. Всичко е толкова хаотично и плашещо. Всички ние лежим нощем и се чудим кога ще настъпи смъртта ни. Нали? И един по един изчезваме. Идва смъртоносното Гестапо, измъкват те навън и майсторски те изтезават... с рак на белия дроб, с инфаркт, с Алцхаймер. — Ангъс сякаш говореше на себе си. — И хората си шушукат, питат се „Абе ти чу ли за еди-кого си? Него го няма. Този също си отиде. Отведоха го снощи...“. — Ангъс поклати глава. — Алфонс, горкичкият Алфонс, мамка му...

Колата се движеше на юг. Ангъс най-сетне млъкна съвсем.

Дейвид се замисли за дядо си и за онзи орел, който кръжеше в небето над Аризона. Пустинята Сонора беше красива, но Ангъс имаше право: тази пустиня тук, сочната Кару, беше още по-поразителна, някак натрапчиво поразителна. Жълто-зелената бушменска трева, бледозелените акации, розовата сурова пустош, белязана от дълги, отдавна неизползваеми железопътни линии. Беше сиротно, но омагьосващо: и пурпурновиолетовите планини, внезапно изникващите причудливи скални твърдини, витаеха над ефирните и обвити в мараня пясъци като някакъв спомен, спомен за планини в един призрачен пейзаж.

Дейвид съзерцаваше, шофираше и мислеше за дядо си. За озадачаващата и виновна усмивка на дядо си.

Desolada, desolada, desolada...

Три часа по-късно слънцето се беше скрило, виолетовопурпурното се бе превърнало в зърнисто черно, а те се носеха мълниеносно и мълчаливо в мрака. В истинския и благороден мрак на пустинята.

Беше студено.

Бяха смълчани и изтощени. От време на време очите на някое нощно животно просветваха в лъчите на фаровете — лисица с уши като на прилеп, пустинен заек. И после мрак. А сетне фаровете

осветиха голяма табела: „Шпергебит. Диамантена зона 1. Много опасно!“.

— Така — обади се Ангъс. — По този черен път.

Двеста метра по-надолу внезапно ги осветиха. Двама мъже в черно излязоха от дървена караулка със запънати ударници на пушките. Държаха фенерчета, лицата им бяха мрачни и решителни.

— Спрете!

Ангъс се показва от колата.

— Соломон. Тилак. Аз съм.

Мълчание.

— Ангъс?

Мъжете вече се усмихваха.

— Ангъс. Проклета откачалка! Можехме да те застреляме!

— Извинете... съжалявам...

Пазачите отстъпиха назад. Единият тържествено им махна да минават.

Прелетяха покрай него, а неасфалтираният път беше каменист и трополеше под гумите. Пейзажът сякаш се промени, макар че беше трудно да се каже в сребристия мрак. Нощният въздух стана още по-прохладен. Дейвид осъзна, че усеща мирис на море — остър и солен.

И океанът наистина се показва — зловещо лъснал на лунната светлина. Пътят поемаше нагоре и после по крайбрежните скали — голи сиви канари. Пред тях блещукаха още светлинки: силуетът на някакви постройки, голям комплекс от сгради, настръхнали с щръкналите си антени и сателитни чинии.

— „Тамара Майнхед“ — оповести Ангъс. — Паркирай тук.

Пристигането им предизвика незабавна реакция: тутакси излязоха неколцина мъже, един от които, висок и муден, беше издокаран в шеметно непрактичен сив фланелен костюм.

— Нейтан — каза Ангъс съвсем изтощено, — това са Ейми... Майърсън и Дейвид... Мартинес. Приятели... онези приятели на Елоиз. Приятели, това е Нейтан Келерман.

Нейтан Келерман се приближи. Беше млад и красив.

— Боже, Ангъс, какво се е случило с вас? Изглеждате ужасно!

— Добре сме. Просто имаме нужда от сън. Добре сме.

— А Алфонс? Къде е Алфонс? И останалите? Какво се е случило, по дяволите?

Ангъс сви рамене. Обгърна ги мъчително мълчание.

Нейтан Келерман вдигна ръката си с безукорен маникюр. Тонът му стана по-остър. Долавяше се лек американски акцент:

— Носиш ли кръвните проби? Последните кръвни проби, Ангъс!

— Да.

— В такъв случай... — Дейвид видя усмивката на облекчение на Келерман, идеалните му бели зъби. — В такъв случай всичко е наред. Да влезем вътре. Роби, Антон, помогнете на тези добри хора.

Бавно прекосиха модерната сграда: канцеларии, коридори, спални. Чистотата и модерното обзавеждане бяха в ярък контраст с лишенията им в пустинята. Скъпи тънки телевизори, лъскави бели кухни. Студени стоманени хладилници с блещукащи епруветки. Поредното смайващо объркване — все едно да се натъкнеш на венецианско палацо наред джунглата.

Отведоха Дейвид и Ейми в една спалня. Той се помъчи да се държи спокойно и нормално, докато се събличаха, обаче го тормозеха все още неизбистрени мисли. Нещо. Нещо. Какво беше?

Погледна ръцете си. Трепереха ли? Може да бе пипнал някаква инфекция. От втечените трупове.

Спомни си как Мигел душеше плътта. Помисли си за очите на Ейми, докато тя го гледаше. Дали все още би погледнала и Мигел така? Озадачаващо беше отсъствието на Елоиз. Ейми се приближи и го целуна.

— Ей...

— Елоиз — каза той. — Къде е Елоиз?

— Да, знам, знам — отвърна Ейми. — Но... съм ужасно изморена. Дори не мога да мисля. Хайде просто... Утре...

Ейми се сгуши в него. Уплашено, съвсем наблизо и на края на силите си. Спалнята гледаше към морето, резлив морски вятър повдигаше пердетата през отворения прозорец. Луната беше високо на небето. Приличаше на преbledняло пиццящо лице, на лицето на човек, когото изтезават.

Полежаха съвсем неподвижни в обляната от лунната светлина спалня.

После бързо заспаха.

И той сънува.

Ядеше месо, дъвчеше някакво мазно парче пастърма и сухото месо беше наистина жилаво и твърдо. Намираще се в болничната стая на дядо си, а пустинята отвън беше ослепителна. После дядо му се пресегна от леглото и посочи нещо. Дейвид се извърна с пълна с пастърма уста и видя голо момиче навън, наред пустинята. След това забеляза, че тя няма ръце. А причината да няма ръце беше, че Дейвид ги гложгаше. Осъзна, *че яде ръцете ѝ*.

Събуди се ужасен. Беше посред нощ и той се облеци срещу все още безмълвно пищящата през квадратните прозорци пустинна луна, а до него Ейми лекичко похъркваше.

Най-накрая се докопа до истината. Вече я осъзна, разбра защо мисли за дядо си. За срама и вината на дядо си. За неспособността му да обясни, за ужасната потайност.

Беше навлязъл в Забранената зона в съзнанието си, беше преминал в Забранената земя.

Дядо му беше кагот. Това беше единственото смислено обяснение, то обясняваше всичко. Дядо му беше кагот. Недосегаем. Парий. Канибал от Гаскония. Каготите наистина бяха канибали. А Дейвид беше потомък на кагот, той беше един от тях.

Ейми изхърка и се обърна, а голото ѝ младо рамо меко се очерта на лунната светлина. Меко като сочна праскова.

[1] Игра на думи: eugenics („евгеника“) и Eugen („Ойген“). — Бел.прев. ↑

[2] Заглавие на комичен фарсов роман (1941 г.) от шотландския писател Комптън Макензи. — Бел.прев. ↑

Саймън стоеше до една телефонна будка и група пушачи в изгнание пред изход А на летище „Сент Екзюпери“ в Лион. Воднистото октомврийско слънце тъкмо изгряваше над терминалите. Първите самолети с грохот се издигаха в сутрешното небе.

Журналистът претегли лъскавите монети в ръката си. През нощта се беше опитал да звънне на Сузи, но не се свърза. Бяха ли в безопасност? Къде беше Тим? Сърцето му признаваше вината си — с неприятно и болезнено бодване. Беше измъкнал известна информация от монаха в „Турет“, но доколко си струваше? Ами ако се беше случило нещо? Къде беше Сузи? Може би просто беше отишла на работа. Но беше толкова рано. А Конър? Къде беше Конър? При тъща му? А Тим?

Въпросите раздираха душата му.

Нямаше на кого да се обади. Беше опитал да звънне на родителите си, но и тях ги нямаше...

Не му оставаше избор. Трябваше да позвъни в полицията. Саймън сведе поглед към монетите евро. Едно, две, три...

Непохватно зареди автомата. Телефонът звънна. И му вдигнаха.

— Инспектор Сандерсън.

Саймън се забави — пое глътка наситен с дизелови изпарения въздух — и после изломоти въпросите си. Тим. Конър. Сузи. Конър. Тим.

Полицаят го прекъсна:

— Спокойно, Куин, спокойно. Слушам те. От уличен телефон ли се обаждаш?

— Да.

— Къде?

В мислите на Саймън се прокрадна съмнение.

— Някъде във Франция. Изхвърлих новия си мобилен, нямам му доверие. Не знам... на кого да вярвам. Кажете ми какво става.

— Добре са — много внимателно го увери Сандерсън. — Съпругата и синът ти са добре. Обаче има известно... развитие. От снощи. В момента отивам в кабинета на шефа си. Ще ти звъннем след няколко секунди, обещавам ти. От кой номер се обаждаш?

— Развитие ли? Конър добре ли е? Намериха ли Тим?

— С Конър всичко е наред. Със Сузи също. В безопасност са. *От кой номер се обаждаш?*

Саймън преглътна тревогите си, а те имаха противен жлъчен вкус, все едно неотдавна беше повърнал. Притисна с пръст другото си ухо, за да заглуши грохота на самолетите. И продиктува цифрите.

— Чакай там — нареди му инспекторът. — Отивам да говоря с шефа. Чакай и... ми имай доверие.

Саймън кимна и остави слушалката. Забоде поглед в бездушния стоманен телефон.

— *Bonjour...*

Обърна се. Зад него стоеше приятен на вид французин с чисти джинси и лек тюркоазенозелен кашмирен пуловер, наметнат небрежно на раменете му. Мъжът сочеше телефона и се усмихваше.

— Бих искал да използвам...

— Махай се — изръмжа Саймън.

Мъжът го изгледа озадачено.

— Махай се — изръмжа отново Саймън. — И мерси боку, мамка му!

Французинът отстъпи назад и после... влетя бежешком в терминала.

Телефонът звънна. Саймън вдигна.

— Така... — отсечено, но състрадателно поде Сандерсън. — Просто исках да науча последните новини от началник Боутинг.

— За какво... развитие става дума?

— Поставих допълнителна охрана на жена ти и на сина ти. На майка ти и баща ти също. Така че те са в безопасност. Никой не може да ги докопа — никакви религиозни откачалки. Никой не може с пръст да ги пипне. Не сме ти звънили, понеже се опитваме да бъдем по-предпазливи след всичко случило се...

Най-сетне журналистът болезнено усети накъде отива разговорът.

Полицаят потвърди:

— Става дума за Тим, Саймън. За брат ти Тим. Защо не си ни казал нищо за Тим?

— Аз... не знам... Просто не знам защо.

Угризения разтърсиха Саймън. Тим. Разбира се. Защо не беше споменал за него? Когато Сандерсън го попита за членове на семейството му, които се нуждаят от закрила, той не беше споменал Тим. Защо? Защото се срамуваше от него? Или понеже просто не искаше да мисли за него? Или понеже беше убеден, че Тим е в безопасност, така че няма смисъл да го споменава?

Може би и трите обяснения бяха верни. Пристегнати във възел на отхвърлянето.

— Какво се е случило с него? Боже! Той...

— Не е мъртъв. Но сме сигурни, че са го отвели насила. Отвлечен е.

— Откъде знаете? Сигурни ли сте, че просто не е избягал?

Гласът на Сандерсън прозвуча сухо и хладно:

— Съжалявам, имаме доказателства. Отвлекли са го.

— Какви доказателства?

— Видеозапис. И имейл. Късно снощи похитителите са го разпратили до всички. До съпругата ти, до родителите ти и вероятно до теб. Ако имаш възможност, провери си пощата. Ще го намериш. Но те съветвам най-напред да го изтриеш.

— Моля?

— Не го гледай, Саймън, наистина. Не го гледай.

— Защо?

— Защото е... потресаващо.

Някакъв самолет се приземяваше със злостен рев. Саймън притисна слушалката по-близо към лицето си.

— Изтезават ли го?

— Не, обаче го... използват. Манипулират емоциите му. И го правят много добре. Искат да използват твоите чувства, твоята вина, за да се доберат до теб. Той е средството им да се доберат до теб. Явно знаят, че си във връзка с Мартинес и с Майърсън. И искат всичко, цялата информация, с която разполагаш. Тим е в сериозна опасност.

— И какво да направя сега? Какво мога да направя? Да се прибера ли?

— Не.

— Тогава какво?

— Скрый се.

Саймън притисна слушалката по-близо към ухото си, за да се увери, че чува правилно.

— Да се скрия ли? Искаш просто... да се скрия?

— Засега. Да. — Сандерсън заговори малко по-приглушено: — Съжалявам, но това е. Ти избираш как да постъпиш. Вече си на показ. Не те обвинявам. Обаче... да обикаляш Франция, без да ни кажеш... Никак не е умно. Ти обаче си взел решение за себе си и сега вероятно ще се изправиш пред още по-голяма опасност, ако се прибереш в Лондон. Може да те забележат по пътя, а и ще очакват да опиташ да се свържеш със семейството си. Приятелите там твърдят, че не можем да имаме доверие на полицията във Франция, нали? Така че положението е адски деликатно. Кой знае къде ще имат хора — въздъхна вбесено той. — Главното е, че жена ти и синът ти са в безопасност, главата си залагам. Хората ми са добри. Пък и с нищо не би могъл да ни помогнеш да намерим Тим.

— Значи да остана тук?

— Остани там засега, докато не се оправим с тази каша. Стой си кротичко във Франция или в Германия, благодарение на Шенген можеш незабелязано да преминеш границата. Спотаи се. Ама адски много се спотаи. И звъни само от улични телефони.

— Добре.

— Дори не се обаждай два пъти от един и същ уличен телефон. Звъни ми на пряката линия като преди... Обади се на Сузи на този специален номер.

Саймън потупа джобовете си, за да намери писалка. Записа си номера.

Инспекторът въздъхна.

— Саймън... съжалявам за тази история. Но ти... трябва да се подготвиш за най-лошото. И не гледай видеозаписа. Знаеш колко безмилостни са тези копелета. Ще се чуем скоро.

Телефонът щракна и забръмча. Саймън се замисли за брат си.

Направих ти куче, дано да ти хареса.

Утрото беше ярко и неописуемо сияйно. Почукване на вратата събуди Дейвид. Поредният служител, който му обясни:

— Господин Келерман ви кани при себе си на терасата.

Дейвид огледа стаята. Явно отново се беше унесъл и от изтощение беше спал много дълбоко — не бяха забелязали, че слънцето се е издигнало високо зад тънките пердета.

Помъчи се да не мисли за кошмара, докато си вземаха душ.

Но Ейми усети нещо.

— Добре ли си?

— Да, да, разбира се. Слава богу, че успяхме.

Тя го погледна.

— Да отидем да намерим Елоиз.

Облякоха си чисти дрехи, които взеха от гардероба в стаята си, и излязоха в коридора. Тутакси се появи служителят, който ги заведе на обляна от слънцето тераса към морето.

Вятърът беше стихнал. Гледката беше сурова, но девствено чиста: съвсем празен плаж, два малки скалисти острова в залива. Далечен лай на тюлени. На север и на юг се простираше скалиста пустош, екливи заливчета и канари. Единствено тромавият метален силует на диамантената мина някъде в далечината нарушаваше пълната пустота.

На терасата беше подредена маса. Ангъс вече седеше там и пиеше кафе. Келерман стоеше до него, облечен с чист ленен костюм и дискретна копринена вратовръзка.

А отсреща на масата седеше Елоиз.

Ейми се спусна и прегърна каготското момиче.

Нейтан покани с жест Дейвид:

— Седнете, моля.

Седнаха. И подеха оживен разговор с Елоиз. Тя изглеждаше спокойна и дори щастлива. Или поне не се страхуваше.

Някой поднесе кошница със сладкиши и прясно сварено кафе, пресен портокалов сок, студени меса и хляб. Луксът беше разточителен и смайващ: сякаш току-що се бяха настанили в удивително хубав хотел в пъкьла.

Дейвид и Ейми се нахвърлиха на храната, понеже тутакси усетиха колко са гладни. Но после Дейвид спря и потръпна... и върна лъскавата розова шунка от своята чиния в таблата. Вместо нея предпочете плодове и хляб. Не месо. Не искаше месо.

Келерман ги наблюдаваше, отпивайки кафе от порцелановата си чаша. Мълчалив и резервиран. Тъничкият му мобилен телефон беше върху масата. Дейвид никога не беше виждал такъв анорексичен телефон.

Ангъс се обади пръв:

— Приятели, засега тук сме в безопасност. Разговарях с Нейтан. Те няма да посмеят да дойдат в Шпергебит. Няма да преодолеят охраната.

— Сигурен ли си?

Ангъс стрелна Нейтан с поглед, а той кимна доста нехайно — проверяваше нещо на телефона си.

Ангъс отново се обърна към тях.

— Така че можем да си отдъхнем. За ден-два.

Дейвид едва не се изсмя открито и с явно пренебрежение на думата „отдъхнем“.

Какъв ти отдих?

Образът на Алфонс се беше запечатал дълбоко в съзнанието му, беше татуиран в неокортекса му. Изпепелен човек, който крещеше и агонизираше, а Мигел вдъхваше мириса на плътта. Каготът канибал...

Успя да не потръпне и довърши закуската си. Хляб, плодове и сирене. Никакво месо. Говориха за пингвините и за тюлените на крайбрежните острови. Елоиз каза, че онзи ден на плажа намерила пясъчна роза — прекрасен кристал.

— Има и ахати!

Въодушевлението ѝ беше затрогващо, младежко и покоряващо, обаче Дейвид просто не успяваше да се справи. Идваше му твърде много. Просто не беше в състояние да бърби за дреболии. Не можеше. Избута стола си назад, изправи се и се извини, че има нужда да остане

сам. Ейми го погледна, той опита да ѝ се усмихне, не успя, обаче не каза нищо. Не му се говореше за нищо.

Дейвид прекоси терасата и се спусна по бетонните стъпала към пустия плаж. Голям товарен кораб беше закотвен навътре в морето, отвъд островите. Пясъкът беше сивкав и лъскаше под палецето слънце. Крайбрежната ивица беше девствена като лунен пейзаж. Брегът на Забранената зона. Последното убежище на каготите.

— Ей!

Той се обърна. Ангъс се приближаваше към него.

— Дейвид, добре ли си?

Кратка и мъчителна пауза.

— Добре съм.

Шотландецът реагира с тъжна и скептична усмивка. Нищо не каза. Дейвид не издържаше повече. Трябваше да признае, нуждаеше се да го стори.

— Ангъс... смяташ ли, че е възможно... — Насила изричаше думите. — Да съм кагот? Или поне да произхождам от каготи? Мислех си за дядо си. За вината и срама му. Единственото нещо, което ми се вижда смислено, е... че и той е бил кагот. Може би го е научил в Гюрс като Хосе Гаровийо.

Ученият наклони глава, а бялото му лице изглеждаше още по-бледо на яркото слънце над Шпергебит.

— Питам се дали няма да стигнеш до този извод.

— Е? Какво мислиш?

— Според мен ти не даваш признаци на нито един от очевидните синдроми на каготите, обаче боята ти отговаря.

— Точно това си мислех. Боже!

— Което не означава, че ще полудееш. Може да си добре като Елоиз. Но може и да не си.

— Господи!

— Единственият сигурен начин да разберем, е генетичното изследване. Ако искаш. Мога да го направя тук, в лабораториите. Наистина ли искаш да узнаеш?

Истината беше съвсем близо, но абсолютно непоносима. Като изследване за HIV, но безмерно по-лошо. Дейвид зарея поглед към морето. Там плаваше по-малка лодка, по-близо от големия кораб на компанията. Може би беше някой от местните рибари.

Дейвид въздъхна.

— Не знам, Ангъс... Толкова е трудно... мамка му. Честно казано, се страхувам. Не искам да научавам, че съм като... Мигел. Как бих могъл да го понеса?

— Разбира се.

Двамата мъже се отдалечиха надолу по брега, подритвайки камъчета и разговаряйки тихо. Ангъс беше умислен и приказлив: разказваше за Змийското семе, за библейските истории за различните човешки раси. После ученият спря и се загледа към отровносиньото море и островите в него, заговори за по-ранните човекоподобни видове, за предшествениците на човека — *хомо хабилис*, а после *флоренския човек*, подобно на човек джудже.

— Знаеш ли, че може да са оцелели и в летописната история — огледа Ангъс скалистите острови. — Зловещо, а? Изгубени някъде из островите на Индонезия: някой елф, хобит, таласъм...

Дейвид почти не го слушаше. Мълчеше умислено.

Ангъс посочи към водата:

— Морска коприва.

Няколко метра навътре от брега морската вода беше осеяна от десетки прозирни аленочервени медузи, някои с диаметър до един метър и с естествено пулсиращи пипала.

Бяха едновременно красиви и отблъскващи. Ангъс поясни:

— *Chrysaora Hysoscella*. Намибийският вид медузи. Винаги са ми приличали на вагини. Заради цвета и движението. Перисталтиката на женски оргазъм. — Той се взря към медузите. — Сега обаче ми приличат на плаващи... рани. На грамадни червени рани.

Ангъс погледна Дейвид. И изрече ожесточено:

— Аз просто го оставих да умре, нали?

— Моля?

— Алфи. Малкият ми Алфи. Позволих им да го убият... Това копеле Мигел!

— Не, Ангъс, ти се опита да го спасиш.

— Но не успях. Провалих се.

Шотландецът изглеждаше уязвим. Напереността му беше изчезнала, нямаше я неизменната усмивка, бързивата самоувереност. Лицето му потръпваше, той всеки момент щеше да се заплаче.

— Мъчех се да измисля по-добър изход! Наистина. Така беше. И измислих. Акацията. Обаче беше твърде късно. — Шотландецът коленичи и вдигна красива мидена черупка — спирала от кремав порцелан с розови и жълти жилчици и една-единствена в нежно червено. Нежно и уязвимо.

Черупката лежеше в дланта му. Ангъс сведе поглед — задави се, едва не се разрида.

— Ето затова вярвам в Бог, Дейвид. Наистина. Погледни тази черупка. Защо е толкова красива? Защо? Безсмислено красива е, нали? Безцелно красива — защо една черупка трябва да бъде толкова прелестна? Каква полза? Какъв е смисълът? Прекомерно е. Еволюцията сама по себе си е прекомерна. Точно тук грешат еволюционистите — вселената не е формирана, тя е вдъхновена.

Пусна черупката. Ритна я. Дейвид отново не знаеше какво да каже.

Ангъс продължи да говори:

— Преди малко излъгах, Дейвид.

— Какво искаш да кажеш?

— На закуска излъгах.

— Как така?

— Не съм сигурен, че охраната ще успее да ги спре. Имам предвид Ордена. Няма да е за дълго.

— Значи... — Дейвид усети ужаса на една неизбежна мисъл: Мигел все още беше някъде там и идваше да ги намери. — Какво ще правим?

— Нейтан е прекалено арогантен, за да ме чуе. По-рано се помъчих да му обясня, но не слуша. Въобразява си, че тук, в Забранената зона, е недосегаем. Че е в безопасност в крепостта си. Великите Келерман от Шпергебит. Обаче не е в безопасност. „Келерман Намкорп“ е могъща компания, но не чак толкова. Срещу цялата църква? Стига да поискат, ще се доберат до нас някак. — На слънцето рижата коса на Ангъс изглеждаше почти като мед. — Трябва да начертаем план. Защото те ще дойдат. Утре, след няколко дни, следващата седмица. Търсят ни дори в този момент.

Дейвид погледна към тъмнеещото сребро на морето. Шотландецът несъмнено имаше право: трябваше да намерят начин да избягат.

Лаят на тюлените по островите долетя до тях с топлия и приятен вятър. Пингвините цвърчаха в колониите си на по-малките острови. Дейвид осъзна, че този свят притежава невиджана прелест, красотата на пустошта, която никой не беше зървал: мъртвия кварц и искрящата пепел, ахатите и заровените пясъчни рози — цяла пустиня от прелест.

Там, носен от суровите сини вълни, някой наблюдаваше. Дейвид се вгледа упорито. Някакъв мъж стоеше на палубата на малката лодка. Мъж с бинокъл или с нещо подобно. Мъжът стоеше прав и гледаше през бинокъла към сградите на брега.

Мъжът гледаше тях. А до него имаше друг мъж, който сочеше. Само дето не сочеше.

Дейвид усети неприятното бодване на тревогата.

И осъзна: мъжът държеше някакво... приспособление. Нещо дълго и черно. Насочено към тях.

Ангъс вече се беше устремил към прикритието на скалите:

— Бягай, Дейвид! Бягай!

Обаче Дейвид стърчеше на брега, зяпнал от ужас.

Първата ракета се стрелна нетърпеливо по ясното синьо небе.

Огнените кълбета бяха огромни и връхлитаха на талази — чудовищни черни облаци, обагрени със сатанинско оранжево. Кули от смрадлив пушек се извисиха към небето.

— Ейми! Ейми!

Дейвид се приближи към парапета от пясък — комплексът от сгради беше изчезнал. На негово място се издигаше грозна стена от пламъци и разруха, въздухът трептеше от адската топлина на пожара, а вторичните експлозии увеличаваха грохота.

Ангъс се беше проснал до него. На пясъка. Положи ръка на рамото на Дейвид.

— Генераторът — горивото избухна. — Шотландецът легна по гръб и погледна към морето. — Лодката... Проклетата лодка... Мамка му...

Дейвид ужасено оглеждаше руините: никой във или около сградата не би имал шанс. Никаква надежда. Никакъв шанс.

— Сигурно идват откъм залива Валвис — промърмори Ангъс. — Или пък от Оранджемунд...

— Дейвид?

По-тихо гласче. Той рязко се завъртя.

Беше Ейми. Невредима. Стоеше на пясъка. Трепереше.

А зад нея Нейтан Келерман, който кървеше силно и се олюляваше.

Ейми потъна в прегръдката на Дейвид.

— Идвах при теб... после взривът ме повали...

Той я притисна по-силно.

— А Елоиз? — попита Ангъс Нейтан.

Гласът на Келерман се разнесе бавно и изтощено:

— Нея я погълна.

Костюмът му беше изцапан с нещо подобно на смола и Дейвид осъзна, че това е кръв. Келерман имаше кървяща рана на гърдите.

Нов шум се присъедини към грохота — към брега със свистене на гуми се носеха коли, от които изскачаха мъже със сини гащеризони и пустинни боти. Дейвид позна Соломон и Тилак, охранителите на „Келерман Намкорп“.

Нейтан вдигна ръка:

— Стреляйте!

Мъжете му се подчиниха: свалиха пушките от рамо, приклегнаха в пясъка и се прицелиха. Лодката вече си тръгваше, пенейки водите на юг — беше си свършила работата. Но въпреки това охраната стреля и екотът от пращящата пушечна стрелба се сля с грохота на горящия горивен склад и с тихата експлозия на сградите, които рухваха в пламъците. Отвсякъде се носеше противният мирис на горящ петрол — мазен черен пушек, който се кълбеше в небето над океана. Ейми цялата трепереше. Ангъс увещаваеше Нейтан.

Дейвид почти не чуваше разговора. Дочуваше откъслечни думи: Амстердам, хеликоптер, гумена лодка. Изглежда последователно единия и другия. Нейтан подаде нещо на Ангъс. Приличаше на пистолет... и още нещо: малка черна плюшена торбичка. Въпреки силния си загар Нейтан Келерман беше видимо преbledнял, противната му рана продължаваше да кърви и багреше мекото му ленено сако в ярко тъмночервено. За разлика от него Ангъс сякаш беше получил прилив на сили. Извърна се към Дейвид и Ейми.

— Нейтан иска да използваме лодката на компанията ето там — посочи им той. — Прав е, наистина имаме шанс. Да се възползваме.

— Какво?

Ангъс посочи към огромния черен облак, който се носеше надолу по брега.

— За час-два няма да имат никаква видимост. Охраната ще ги задържи със стрелба.

— Елоиз... — възрази Дейвид.

— Тя е мъртва, Дейвид. Нейтан не би излъгал. Хайде! Сигурно ще наблюдават изходните пътища от Забранената зона, обаче ние ще отидем с яхтата до Людериц...

— Мисля, че той има право — съвсем тихичко се обади Ейми.

Ангъс вече премяташе отпуснатата ръка на Нейтан през рамото си и му помагаше да тръгне надолу по брега. Дейвид и Ейми се

спогледаха и ги последваха уплашени и слисани. Още няколко пушечни изстрела шибнаха въздуха зад тях.

В следващия залив имаше малък пристан и привързана за него гумена моторна лодка с мощен на вид двигател.

Ангъс се качи и помогна на благодетеля си да стъпи на борда. Но главата на шефа му се олюляваше, не можеше да се задържи права. Ейми се качи при тях, Дейвид бързо ги последва. Мазният дим от експлозиите закриваше слънцето и превръщаше пустинния ден в сумрак. Шотландецът дръпна шнура, моторът изрева и след минутка вече се носеха на скорост покрай брега.

Огнените езици и горящите сгради бавно се смаляваха зад тях. Смълчаха се и просто наблюдаваха как зловещият спектакъл бавно чезне, докато лодката с мъка се прокрадваше между пенестите сини вълни. Подминаха изоставена диамантена мина: скелет от ерозираща стомана, извисяващ се над скалите.

Нейтан почти шептеше, легнал възник в черната гумена лодка. Лицето му беше мокро от пот, по бузата му като индиански боен знак имаше червена, кървава черта.

— Значи Елоиз е мъртва. Последният кагот...

— Да — тъжно се усмихна Ангъс. — Те спечелиха, Нейтан. Мигел е напълно безполезен.

Напрегната пауза. Нейтан Келерман се пресегна и докосна китката на Ангъс. Жестът беше деликатен, грациозен, изтънчен.

— Ангъс. Има още един начин.

— Какъв?

— Намери резултатите на Фишер.

— Моля?

Искрящите зелени очи на шотландския учен бяха приковани върху разкривеното от болка и потрепващо лице на Нейтан Келерман. Дейвид се приведе по-наблизо и се помъчи да чуе изтерзания и накъсан разговор. Ангъс попита Келерман:

— Знаеш ли къде са?

— Не. Но... Дрезлер може би. Може би той знае. Той беше последната възможност. Ако се провалим в Тамара... мисля, че той знае къде са съхранявали данните... но той ще... ще бъде трудно да ги изкопчиш от него. — Келерман се закашля в шепата си. Погледна събралата се в дланта му кръв. Главата на еврейската династия се

отпусна по гръб и зарея поглед към небето с някакво чудовищно примирение в погледа. Приемаше небето и морето. После отново впери в Ангъс почти невиждащите си очи. — Мисля, че Дрезлер знае. И винаги ми се е струвало, че бих могъл да го изкопча от него, ако съм наистина отчаян, но трябва да го притиснеш... наистина здравата. Досега не ми се искаше да рискувам, той толкова помагаше. — Поредната измъчена кашлица. После Келерман продължи, сгърчил лице: — Но сега? Какво значение има? Опитай. Няма какво да губиш. — Келерман се потеше на слънцето. — Това е моята спирка, Ангъс. Тук слизам.

Ангъс стисна Келерман:

— Хайде, стига, Нейтан.

— Свършено е с мен, Ангъс. Погледни — разтвори той сакото си, както проститутка пуска халата си да се свлече — голямо лъскаво овално петно от кръв, досущ като алена медуза, пулсираше в гърдите му.

Ейми и Дейвид се спогледаха. Ангъс се извърна, опитваше се да намали скоростта на лодката, но още докато моторът заглъхваше, Нейтан Келерман се надигна и се приближи към едната страна на лодката.

— Не! — извика Дейвид.

Но беше твърде късно. Келерман се беше прехвърлил през борда и цопна във водата, в студените намибийски води. Дейвид наблюдаваше ужасен. Бялото лице на Келерман беше печален овал насред синевата. Ангъс успя да спре лодката.

Обаче Нейтан вече бе наполовина потънал и тялото му изчезваше все по-надълбоко сред вълните. От гърдите му като дим се виеше струйка кръв.

Акулите го нападнаха. Водата гъмжеше от гръбни перки, зловещи и връхлитащи. Дейвид мярна страховита нащърбена челюст, вече окървавена. Хищните риби неистово разкъсваха кървящото тяло и го влачеха към дъното. Дейвид не можеше да откъсне поглед — гледката беше хипнотична. Акулите откъсваха ръцете и краката като в някаква отвратителна детска игра. Дърпаха и дразнеха изкупителната жертва. А после нанесоха убийствения удар.

Нейтан Келерман не пищеше. Той явно бе приел злокобната си смърт, докато хищниците го разкъсваха и за последен път го дръпнаха

под вълните. Дейвид се взираше в сапфирените дълбини — акулите описваха пируети покрай смътния тъмен силует на трупа. На повърхността изригнаха мехурчета въздух и кръв и обагриха водата с червена пяна.

После настана тишина.

Ангъс не продума. Отново запали лодката и те се понесоха по обезпокоените вълни под достолепното слънце.

Минаваха покрай пусти заливчета. Кръжаха морски птици, които пицяха, сякаш понесли се към смъртта.

Дейвид оглеждаше черните канари и жълтите пясъци. Мислеше за кръвта във водата, за човек, който беше изяден жив.

После шотландецът се обади:

— Всички данни и кръвта бяха в онази сграда. И Елоиз. Всичко е унищожено. А той смяташе, че сме в безопасност... — поклати глава Ангъс. — Келерман допусна такава глупава грешка. Горкият нещастник. — Шотландецът нагласи руля, за да се движат по-близо до брега. — Скоро ще пристигнем в Людериц.

— И после? — зададе Дейвид очевидния въпрос.

— Разполагаме с няколко часа. Обаче намибийските власти ще трябва да се намесят. И така всички ще разберат, че сме се измъкнали.

— И ще останем в Людериц като в капан — отбеляза Ейми. — Какво му е хубавото?

— Има начин да избягаме.

— Как?

Ангъс им обясни съвсем спокойно:

— С пратките с диаманти. Нейтан ми напомни. През ден „Келерман Намкорп“ превозва нешлифовани диаманти за Амстердам. Точно както Де Беер изпращат скъпоценностите в Лондон. — Още едно помръдване на руля. — Пратките пътуват през Виндхук.

— Но... — възрази Дейвид.

— Мога да ви прекарам. Познават ме. А паспортната проверка се прави в основни линии от самата компания. Ще ви стоварят в централата на Келерман в Амстердам. Обратно в Европа. Живи и здрави у дома.

— Ами ти?

— Не знам. Може да си направя късна закуска... Все ще измисля нещо.

— Значи просто ще се откажеш?

Червенокосият учен огледа огряното от слънце крайбрежие. Димът беше останал далеч зад гърба им.

— Какво очакваш да направя? Да се върна и да започна отначало? Приключих. Край. Глупавото ми е го ме въвляче в тази кървава история. Мислех, че ще успея да повторя опитите на Фишер, да събера неговите данни, а после да спечеля Нобелова награда, кой знае. С помощта на Нейтан. Но щяха ли всъщност да ми дадат награда, че разкривам нещо толкова апокалиптично? Че почти сигурно предизвиквам война? Държах се като идиот. Расата е проклетие, божието проклетие за човека. А пък Келерман си имаше свои мотиви. Левит 25. Какъв глупак съм бил!

— За какво говориш?

— Ами сети се де. Заради егото ми убиха Алфонс, убиха и Елоиз. Нейтан е мъртъв. Вие едва не загинахте. Фейзакърли е мъртъв. Всичко приключи, мамка му. Продължавам напред. Обръщам нова страница. Слагам точка. Може да започна да играя голф.

— *Обаче аз не съм приключила* — обади се Ейми.

Двамата мъже я погледнаха. Горещият солен бриз развяваше русата ѝ коса.

— Помните ли какво казваше Хосе? — изгледа тя първо Ангъс, после Дейвид. — Когато той каза, че аз знам какво се е случило с евреите — това е ключът към всичко, нали, Ангъс? Каквато и да е тази тайна... която се мъчиш да разгадаеш. Тя обяснява защо по време на холокоста измираха евреи, нали? Елоиз ни намекна. Ти си ѝ казал нещо.

Ангъс управляваше лодката, без да обели нито дума.

Обаче по лицето на Ейми се беше изписало решително изражение.

— Това е голямата загадка, нали? Защо холокост? Натам вървят нещата, нали?

Ангъс продължаваше да мълчи, но Ейми се беше разпалила:

— Каж ми едно нещо, Ангъс. Обясни ми. Хитлер е можел да използва евреите като робска работна ръка и е планирал да ги настани в някаква държава — в Русия или в Африка, нали така? Но после изведнъж променя намеренията си — впери тя поглед в Ангъс. — Внезапно решава да започне да ги избива. До крак. Въпреки че това

осуetyава — прекомерно удължава и съсипва — водената от германците война. Защо го е направил?

Ангъс мълчеше, а после въздъхна:

— Да, нещо такова. Това обяснява холокоста. Може би. Кой знае. Просто го споменах пред Елоиз... — навъси се той. — Понеже ми беше мъчно за нея. Последната каготка на света. Тя страдаше. Заслужаваше някакво обяснение за случващото се.

— Е, какво се е случило? Какво е установил Фишер?

— Не мога да ти кажа, мамка му. Понеже нямам доказателство. Никога не твърдя нещо без доказателства. Аз съм учен — изглежда я гневно Ангъс. — Защо не ме оставиш на мира, а? Приятелят ми е мъртъв, а ръцете ми са изцапани и с кръвта на Елоиз. Стига. Стига.

— Няма да ни кажеш, така ли?

— Не. Понеже не знам със сигурност. Не съм правил проклетите опити на Фишер. Обаче, ако Келерман беше прав, има един човек, който може и да е способен да ни помогне. Това казваше Нейтан.

Смяната на състоянията на шотландеца беше направо смайваща. В момента беше устремил поглед право напред. Дейвид проследи погледа му по суровия бряг. Виждаха се сгради, острият връх на една църква, ярко боядисани сгради. Още един сюрреалистичен германски град, кацнал на брега, гледаше към жестокото море.

Дейвид възобнови разговора:

— Какъв човек?

Ангъс намали скоростта на лодката, когато започнаха да приближават пристанището. И каза:

— Нацист. Омразен дърт нацист, който се казва Дрезлер и е работел с Фишер в Гюрс. Познава дядото на Келерман. Както чухте в лодката — Дрезлер знае.

— Обясни ни, моля те. Какво знае?

— Хер доктор Дрезлер долита тук от Европа през 90-те години на миналия век. По някакъв начин бил разкрит. Не знам как. Затова пристигнал тук. Хубаво укритие е Людериц, на милиони километри от най-близката картофена салата. А и вече познавал семейство Келерман.

— И?

— Припомнете си. Превъртете. Върнете се назад.

— Моля?

— През 1946 година Ойген Фишер се свързва със старите си приятели семейство Келерман и им разказва какво е открил в Гюрс. И Келерман са много развълнувани от откритието на германеца. — Лодката намали. — Обаче Келерман нямат доказателство, не разполагат с действителните данни. Затова чакат генетиката да догони германците цели шест десетилетия — усмихна се лаконично Ангъс. — Тези династични евреи виждат нещата в перспектива. Може да се каже, че чакат още от вавилонското пленничество. Както и да е, семейство Келерман възлагали надежди на проекта за разнообразието на човешкия геном в Станфорд, обаче той бил закрит. — Ангъс примигна, когато водата се плисна в лодката. — После тръгнал проектът „ГеноМап“ и те на практика ни завладяха и ни използваха. За да повторим експериментите на Фишер. След това подмамиха Дрезлер на юг, той се премести да живее тук през 90-те години и помогна с много информация. С хора за кръвни изследвания и така нататък. С пътища, които си струва да бъдат проучени. И накрая... каготите.

Той погледна Дейвид.

— Но как може да ни помогне сега Дрезлер?

— Ами така. Ако Нейтан е прав, Дрезлер знае какво са направили лекарите след войната. Той знае много.

— След войната ли? Какво означава това?

Вдигане на рамене.

— Ангъс!

Шотландецът забави още малко лодката. Отзад се рееха морски птици. Той погледна първо Ейми, после Дейвид.

— Нацистите са открили ДНК... по време на войната.

Дейвид толкова се слиса, че усети как лодката се клатушка под него.

— *ДНК ли?* — ахна той.

— Аха. Работели над това от известно време. Фишер и другите — първите насоки напипал в Намибия, докато проучвал койсаните и бастерите. След това намерил окончателното доказателство в Гюрс. Обаче не това е важното, а какво направили нацистите с откритието. *Какво намерили във и между човешките генетични вариации* — ето това е важното. Откритието било толкова... — сви рамене Ангъс. — Е, поне предполагаемо, не разполагам с доказателства и може би сега вече никога няма да се добера до тях, обаче се твърди, че откритието

било толкова унищожително, че предизвикало холокоста. И толкова мощно, че дало в ръцете на нацистките лекари важни лостове — след войната.

— Все още не схващам цялата картина...

Ангъс цъкна нетърпеливо с език и обясни:

— В края на войната нацистките лекари от Гюрс са разполагали с една разменна монета, за да откупят живота и свободата си. И тази разменна монета били резултатите на Фишер. Според слуховете те скрили данните някъде... на недостъпно място. Допускам, в Европа. Вероятно в Централна Европа, докато съюзниците притискали все по-смаляващата се нацистка империя. — Ангъс огледа плитката вода и продължи: — Съюзниците не можели да ги тикнат в затвора, нито да ги изправят пред съда, камо ли да ги екзекутират. Да не би някой от лекарите да разкрие резултатите.

— Значи лекарите били освободени. Реабилитирани. Фишер станал... професор във Фрайбург през четирийсет и пета въпреки всичко, което бил сторил.

— Да.

— А този лекар в Людериц? Той къде се вписва в картинката?

— Ами, ако е вярно казаното от горкия Нейтан, Дрезлер знае къде са скрити резултатите.

Дейвид усети прилив на въодушевление.

Ангъс вдигна ръка:

— Да, знам, че е покоряващо... но нека ви припомня, че нацистите вероятно са скрили данните на страшно недостъпно място. Мнозина са се опитвали да ги намерят. Обаче кой знае — замълча Ангъс. — Може пък ние да успеем?

— Ние? Ще дойдеш ли с нас? — любопитства Дейвид.

Ангъс прокара пръсти през рижата си коса. И каза с блеснал поглед:

— Добре, признавам, че ме спечелихте, така е редно. Заинтригувам съм. Възбудихте любопитството ми. Стреляш и печелиш! Може би Дрезлер знае къде. А ако е така... *и аз искам да разбера*. Пет години работя над това, искам да разбера дали предчувствието ми е вярно — за евреите, за Хитлер, за холокост, за бастерите.

Той се наведе и метна въжето, когато лодката се удари в пристана.

— Но преди това трябва да се срещнем с Дрезлер. И да му изтръгнем истината, ако се наложи дори с изтезания.

Саймън крачеше нервно по застланата с обли камъни главна улица. Тиха есен в баварските Алпи. Магазините за ски бяха затворени, туристите бяха малко, предимно пешеходци, приведени над големи карти, които плющяха на вятъра. Беше студен сивкав ден, а крещящо натруфените улици бяха почти безлюдни.

Той обаче все още се чувстваше напрегнат. Би предпочел анонимността на хотел в голям град, но не се осмеляваше да използва кредитните си карти, нито да показва паспорта си, затова избра Гармишпартенкирхен като компромисен вариант. Бяха идвали тук със Сузи на почивка преди години.

Сузи.

Сузи и Конър.

Сузи, Конър и Тим.

Беше настанен в студено спартанско бунгало в грозно ново вилно селище точно над градчето, в тихите алпийски дебри. Обаче всяка минута усещаше нуждата от информация. Непреодолима нужда.

Затова прекарваше половината си време в градчето, звънеше от улични телефони на Сандърс и на Сузи или седеше в някое интернет кафене със звънче на входа и с цяла стена червени знаменца на „Байерн Мюнхен“.

Поздрави момичето на касата, тя се усмихна и кимна учтиво — вече го познаваше, после пак се зачете в списанието си. Саймън си избра един от прашните и неизползвани компютри и отвори пощата си. Усещаше собствената си нервност като лош вкус в устата. Имаше ли новини от Тим? За Тим? За Дейвид и Ейми? *Ами за съпругата и детето му?*

Беше получил само един интересен имейл. Непрочетените писма бяха две, обаче той искаше да прочете само едното от тях. Другото не искаше да чете. Понеже знаеше, че то е за Тим, от похитителите на Тим. Имейлът, за който го беше предупредил Сандерсън.

Не го гледай, Саймън. Не го гледай.

Затова той кликна на неотворения друг имейл. Беше от Дейвид Мартинес. Прочете го два пъти, асимилира изключително важната информация и нахвърли някои неща в бележника си. После се изправи и се приближи към момичето на касата. Тя поиска няколко цента и Саймън плати.

Вратата се отваряше към улицата. Саймън погледна към къщите и магазините по сивите склонове на Алпите. Бяха като редица заснежени лица — бели и навъсени, като старейшини, които като съдебно жури разглеждаха вината му.

Тим. Имейлът за Тим?

Имейлът за Тим.

Вече му идваше твърде много. Цели три дни съумяваше да не отваря имейла от Тим и всеки път, когато дойдеше тук, му ставаше все по-трудно да се сдържи да не кликне върху съобщението, за да изгледа запис, да устои на ужасното изкушение — на желанието да узнае, да види най-лошото.

Не можеше да издържа повече.

Завъртя се на пета, върна се обратно вътре, кимна смутено на момичето от интернет кафенето и отново седна пред екрана.

Отвори пощата си. Кликна върху имейла.

Тема: брат ти.

Събра сили. С пресъхнала уста.

В имейла не пишеше нищо, имаше само една иконка. Иконка, която даваше линк към видеозапис. Позабави се, докато зареди изображението, после екранчето се проясни — и ето го Тим. Седеше на стол. Полуусмихнат пред камерата с топчестото си лице. Неспкоен.

Беше видеозаписът с Тим.

Мъж с маска стоеше до брата на Саймън.

Похитителят заговори:

— Точно така, Тим, погледни към камерата. Кажу „здравей“ на брат си.

— Здравей!

Тим махаше. Притеснено.

Мъжът с маската кимна и каза:

— Имаш ли да му казваш нещо?

Усмивката на Тим се нагърчи. Може би отново чуваше онези гласове. Тим се обади през гласовете:

— Съжалявам, Саймън, но здравей. Как си. Съжалявам, че тези хора ме държат, задържани сме. Много неправилно. Какво да кажа. Здравей.

Мъжът с маската каза:

— Добре. Какво друго, Тим? Какво друго искаш да кажеш на Саймън?

— Кучето. Гъсти. Искат да спомена Огъстъс. Помниш ли, когато ходехме на потока с Огъстъс, тогава бяхме щастливи, нали? Несъмнено. Понеже аз разбирам защо правя всичко така.

Тим преглътна. Мъжът с маската зачака. По-големият брат на Саймън погледна право към камерата.

— Саймън, кажи на мама, че съжалявам за онова, което направих, не беше редно да я намушкам с ножа. Много нередно, разбирам. Мамо?

Саймън усети сълзи да парят в очите му. Пребори ги.

Лицето на брат му беше пълно и уязвимо.

— Исках само да кажа, че помня и футбола, мисля, че си прекарвахме хубаво като деца, и ако съм го съсипал, вината е моя, вината е моя. А ако... извинявай, мамо. Кажи на мама, че съжалявам, Саймън, моля те? Благодаря ти.

Мъжът с маската се наведе по-близо към Тим и каза доста силно:

— Тим, знаеш ли защо сме тук? Защо говориш със Саймън?

Тим поклати глава.

— Отидох в Оксфорд и след това всичко стана много различно. Повярвай ми... нещо се случи. — Тим се обърна и погледна мъжа с маската. — Защо сме тук?

— Тук сме, понеже брат ти не иска да ни каже. Ние искаме да ни каже всичко. Да ни предаде Дейвид Мартинес и Ейми Майърсън. Да ни каже къде са. Да ни разкрие какво знае. Да се предаде... иначе ще страда точно както ти ще страдаш след малко.

Тим се помъчи да докара храбра усмивка. Опитваше се да се усмихне смело заради Саймън.

Патосът му беше непосилен.

Още един мъж се раздвижи зад Тим. Държеше въже и парче дърво. Въжена примка и парче дърво?

Първият мъж заговори спокойно през маската си. В гласа му се усещаше съвсем лек акцент:

— Е, Тим, много съжалявам, че се налага да го правим, обаче е заради брат ти, не го е грижа за теб. Сбогувай се с брат си Саймън, който не дава и пет пари.

Мъжът надяна примката на шията на Тим.

Тим почти веднага започна да се дави. Краката му се изпружиха, заритаха и задраскаха шумно с пети по пода. Гаротата се затягаше все повече и повече. Лицето на Тим порозовя, после стана червено и накрая — почти синьо.

Мъжът стоеше безразлично зад Тим и просто стискаше въжето здраво, без да обелва нито дума. После убиецът пусна въжето, а Тим изпъшка, шумно си пое дъх. Все още беше жив. Тим беше жив.

Първият мъж се наведе към камерата.

— Следващия път ще го убием.

Екранът стана черен.

Саймън впери поглед в него. Избута стола си назад и се извърна, за да си тръгне — за да отиде някъде, където и да е. Подхвърли няколко евро на озадаченото момиче и излезе на застланата с камъни улица. Нуждаеше се от чист въздух, за да не се разкрещи.

Тим...

Една полицейска кола бавно трополеше по настилката на главната улица. Нагоре по склона към Гащоф Фраундхофер. По посока на дървените вили.

Саймън се загледа към колата. После си спомни информацията на Дейвид. Обърна се на другата посока и хукна.

Пред тях се очертаваше необичайният силует на Людериц — строги лутерански църкви в горния край на черни пътища покрай ведрите шварцвалдови къщи с фронтони и мърляви миньорски таверни. Рула бодлива тел пазеха дървените пристани, щръкнали в студената и сурова синева на морето.

Дейвид следваше Ангъс, който крачеше бързо, зави наляво и му даде знак.

— Къщата на Дрезлер...

Озоваха се пред най-ярко боядисаните къщи, стените им бяха червени, големи бели джипове бяха паркирани по-надолу на празната улица. Нажежен бял метал на слънцето.

Ангъс похлопа и зачака. Беше пъхнал ръка във вътрешния си джоб. Дейвид знаеше защо. Ангъс похлопа отново, по-силно и по-настойчиво, и зачака.

После се чу шум. Някой бавно отключи и отвътре надникна много възрастен мъж. Ангъс тутакси извади пистолета на Нейтан, бутна вратата и грубо и гневно изблъска мъжа назад в собствения му коридор.

Дулото на пистолета беше насочено към оранжевата жилетка на стареца. Ейми и Дейвид се спогледаха. Разтревожени и уплашени.

Ангъс не показваше нито страх, нито съмнение.

— Чуй ме, Дрезлер — злобно изрече той, — всички са мъртви, мамка му. А аз искам да разбера къде сте скрили резултатите на Фишер. Веднага. Казвай.

Старият нацист се отдръпна боязливо, обаче Ангъс се надвеси над него и го прикова към стената. Дрезлер погледна към дулото на пистолета, после към Ангъс и накрая към Дейвид. Примигна три пъти, докато се взираше в Дейвид, като че ли той го плашеше повече от пистолета.

— Казвай, Дрезлер. Просто ми кажи, по дяволите!

Дрезлер запелтечи, Ангъс продължи да настоява, ръмжейки гневно:

— Веднага ми кажи!

— Ich weiss es nicht, nein, nein...^[1]

— Знам, че говориш английски, духач такъв...

Старецът се беше олигавил. Беше толкова уплашен, толкова слисан, че от устата му се точеха лиги.

Дейвид не изпитваше желание да се намесва. Сцената беше прекалено противна, просто прекалено противна. Огледа наоколо, докато Ангъс крещеше. Намираха се в коридор, сякаш от сърцето на баварските Алпи. На стената дори тиктакаше часовник с кукувица. Имаше няколко стари бастуна с пожълтели рогови дръжки.

И портрет на папа Пий X?

Може би Ангъс имаше право да тероризира стареца, за да изтръгне признание.

Устата на Дрезлер се затваряше и отваряше. Ангъс се приближи още по-наблизо. Дейвид допускаше, че дулото на пистолета силно притиска гърдите на стареца, че сигурно го боли.

— Къде са резултатите на Фишер? Следващия път ще стрелям.

Старецът немощно побутна Ангъс и шотландецът нехайно се отдръпна, насочи пистолета към Дрезлер и стреля във въздуха на милиметри от мишената си. Едва не одраска лицето на лекаря. Ужасяващо близо.

Ейми ахна. Дейвид отмести очи. Не искаше да гледа. Забеляза нещо: върху масичката в коридора имаше тефтерче с адреси. Тефтерче с ръкописен надпис на корицата. Какво беше това? Нещо проехтя в съзнанието му. Нещо?

Сетне отново погледна.

Дрезлер се беше свлякъл на колене от страх.

— Чуй ме, хер докторе, давам ти две минути, мамка му! Къде са резултатите?

Ангъс отново вдигна пистолета и опря дулото в рамото на стареца.

— След това ще те прострелям в ръката, ето тук, в рамото. Може да ти откъсна цялата ръка...

Лекарят трепереше.

— Да. Добре, добре — вдигна той осеяната си със старчески петна ръка. — На Шарк Айланд.

— Къде?

— Казах ти. Шарк Айланд. Иди и провери. — Още беше ужасен. На панталона му се виждаше тъмно влажно петно. Страхът беше изпразнил мехура му.

— На Шарк Айланд ли? Какво означава това? Защо? Не виждам смисъл. — Ангъс притисна пистолета още по-силно към рамото му. — Кажи ми повече.

— Но... Но... — Старецът потрепери. Затвори очи като смъртник на екзекуция. Мърмореше нещо. Какво? Молитва? Звучеше като молитва.

Дрезлер отвори тъжните си старчески очи. И изгледа Дейвид, а после Ейми. Поклати глава.

— Не мога да повярвам... Не ви вярвам.

— Какво?

— Вие... вие няма да ме убиеете. Не ви стиска.

Ангъс изруга и отново стреля, този път в пода. На сантиметри от краката на стареца. Във въздуха се разлетяха трески.

Обаче нацистът беше станал по-решителен. Поклати глава и в погледа му проблесна враждебно предизвикателство. Или просто беше различен страх, може би се боеше да говори, да признае заради онова, което щеше да му се случи после.

— Ангъс, не може просто да го застреляш — възпротиви се Ейми.

Ангъс изруга и размахна пистолета:

— Но Келерман каза... майната му... Келерман каза...

Бяха в безизходица. В задънена улица. Ангъс продължаваше да се цели в главата на Дрезлер, но Дейвид знаеше, че германецът е прав — Ангъс не би го застрелял. Не и хладнокръвно. Не би могъл да убие този жалък старец с тъничък почерк.

Тъничък почерк ли? С едно изщракване на добре смазаната мисловна машинария загадката започна да се изяснява. Дейвид ахна. Разбира се! Тефтерчето с адреси.

— Престани!

Извърнати лица.

— Той ме познава — обясни Дейвид.

— Моля? — попита невярващо Ангъс.

— Разбрах всичко. Този тип Дрезлер. Той ме познава. Трябва да ме е разпознал.

Ейми понечи да каже нещо, но Дейвид я прекъсна:

— Ангъс, къде е живял той, преди да пристигне в Людериц?

— Във Франция. В Прованс.

— Така. Точно така. — Дейвид възбудено посочи към коленичилиия възрастен нацист. — Той ме позна още когато влязох. Прочетох го в очите му. — Приведе си съвсем близо към потното лице на Дрезлер. — Познаваш ме, нали? Понеже си се срещал с баща ми. Той те е открил. Някой в Страната на баските, оцелял от Гюрс, е дал на баща ми сведения за теб, дал е името ти, и баща ми те е открил в Прованс. — Дейвид се наведе още по-близо до разтреперания старец. — Баща ми е заплашил, че ще разкрие миналото ти пред всички, затова ти си признал или си му помогнал... Прав съм, по дяволите, нали?

Дрезлер клатеше глава. Безмълвно. Решително и няма. Обаче мълчанието му беше неубедително.

— Мисля, че си прав. Погледни го.

Дейвид не се нуждаеше от насърчение.

— Само в това виждам смисъл. Някой трябва да е разказал на баща ми за манастира, някой, който е знаел тайни. Който се е интересувал от историята — например стар нацист от Гюрс. Който е станал член на Ордена на Пий... Той би трябвало да знае къде държат архивите. Ти си бил. Ти си казал на баща ми, а после се е наложило да избягаш в Намибия... Това тук... — грабна Дейвид тефтерчето с адреси и го размаха пред лицето на Дрезлер. — Познавам почерка. Дребните и старателно изписани букви. Ти си писал на гърба на картата на баща ми. Нали?

Дрезлер отново поклати глава. И отново неубедително.

Ангъс беше видимо превъзбуден.

— Добре. Да приемем, че е така. Вероятно си прав. Да съберем две и две...

— Как?

— Шарк Айланд. Това каза копелето. Шарк Айланд.

— Къде се намира?

— Съвсем наблизко. В Людериц. До рибарските пристани.

Ангъс се завъртя рязко към Дрезлер. За секунда сякаш се канеше да стовари дръжката на пистолета върху сведената и няма глава на нациста. После обаче размисли. Изплю се ядно, но свали пистолета.

— Хайде... нямаме много време — Мигел може да е навсякъде, а и вертолетът излита след два часа...

Хукнаха към вратата и оставиха Дрезлер да трепери в коридора. Нацист, коленичил наред с държанието на собствения си мехур...

Парещото обедно слънце беше като наказание, като жесток побой. Ангъс посочи на юг. Хукнаха по прашния път обратно към пристаните.

Двама чернокожи апатично пресяваха купчина бял прах на ъгъла. Миризмата на риба и на разложение беше нетърпима. Светъл бял прах и нагорещено синьо небе... и един напикал се нацист. Съзнанието на Дейвид се оживи от страхове, тревоги и надежда. Може би щяха да разгадаят тайната. Вече си даваше сметка, поне започваше да си дава сметка, че трябва да разбули загадката. Загадката за самия себе си. Ужасът от неведението беше твърде голям.

Пътят свършваше пред една порта.

— Това е Шарк Айланд — посочи Ангъс към нещо като полуостров, издаден навътре в морето. — Ако тръгнем по тази пътека...

Поеха по парещата пътека, следваща брега и оградена от двете страни с бетонни стени. После спряха. От лявата им страна изникна брулен от вятъра безстопанствен склад, който им осигури заслон. Мирисът на студеното и богато на риба течение Бенгуела се усещаше силно в нагорещения въздух.

Ангъс им обясни бързо и стегнато:

— В началото на двайсети век германците убили много хора на Шарк Айланд. Някога бил остров, но сега има път до сушата. Там германците натирили племето витбои, за да загинат. По време на холокоста.

— Не хереро?

— Не. Това е друг холокост. Поредният. Знам, знам...

— Боже!

— Ще ви обясня някой път. Покажи ми картата с текста.

Безценната карта. Дейвид я извади от якето си. Тъжните сини звездички, тъжните стари гънки. И написаното на гърба.

Ангъс се вгледа с присвити очи в дребните букви и въздъхна, доближил картата на сантиметри от лицето си:

— Напълно си прав. Почеркът е неговият. На Дрезлер.

Над главите им кръжаха чайки, в далечината избоботи камион с риба и влезе на заден в някакъв голям склад.

— Мисля, че това е адресът — посочи му Дейвид. — Виждаш ли! Това не е ли думата *strasse*?

— Да, обаче... — намръщи се Ангъс. Завъртя се, озърна се, а морският вятър рошеше рижата му коса. — Това е адрес, немско име, което не ми е познато — тук няма „Цугшпиццрасе“. Всъщност изобщо в Людериц няма. Каква е връзката с Шарк Айланд?

— Може да е било само примамка — обади се Ейми. — Лъжа.

— Не — категорично възрази Ангъс. — Дрезлер беше ужасен, когато потвърди това сведение. Видяхте го. Напика се като бебе. Това поне е вярно. Тук има нещо... на Шарк Айланд. Обаче не разбирам каква е връзката му с написаното на картата.

Отново огледа жълтеникавата околност, прахоляка, мръсния сивкав път и порутените навеси и пристани. Горещият вятър донасяше елегичните покашляния на тюлените отвъд скалите.

— Трябва ни нещо германско. Ето. Свързано с германците. — Той спря погледа си върху нещо. — Ето там. Музеят на холокост. Онова бунгало... то трябва да е.

— Музей на холокост ли?

— Да, знам — вдигна рамене Ангъс, — не прилича много, обаче е музей. Малък е, тук сме в Африка, обаче е много важен за намибийците. Обикновено е затворен. Понеже... е много отдалечен и рядко имат посетители. Влиза се с предварителна уговорка...

— Хайде — запъти се натам Дейвид.

Музеят беше ниска дървена постройка, поочукана от безмилостните ветрове на Бенгуела, и се намираше в самия край на носа. Вратата на музея беше затворена. Въздухът някак бе студен и горещ едновременно. Дейвид усещаше кожата си да гори, слънцето печеше наистина болезнено.

Ангъс натисна бравата. Заключено. Дейвид се отдръпна и рязко ритна вратата. Тя поддаде лесно и ключалката се разби.

Влязоха. Горещото дървено пространство беше пълно с лавици, шкафове и стъклени витрини покрай стените, върху голям постамент

им се хилеха три черепа.

— Боже! — възкликна Ейми.

— Черепи на хереро — поясни Ангъс. — Фишер накарал жените хереро да ги излъскаат. Принудили ги да изстържат черепите на собствените си мъртви съпрузи. Искрахме да ги изследваме, да сравним големината. Да живее дебеломерът! Обаче сега трябва да намерим... не знам... къде може да са сведенията на Фишер... трябва да са някъде тук...

Претърсиха. Решително и неистово, ровеха и търсеха, пребъркаха празните витрини, преобръщаха лавиците със стари книги с изписани с готически букви заглавия, отчаяно разлистваха страниците. *Die Rehobother Bastards und das Bastardierungsproblem beim Menschen*^[2].

Но нищо. Тършуваха и преглеждаха изследователски инструменти, които изглеждаха някак гинекологични и зловеци в стоманената си стерилност. Нищо. Дейвид избута настрана една кутия с изсъхнали кости, чувствайки се виновен и ужасен. Разбутваше небрежно свидетелствата за два забравени геноцида, отвратителните реликви на една изчезнала расистка империя.

Нямаше нищо. Бяха сбъркали. Край. Тримата коленичиха в средата на малкото бунгало и споделиха отчаянието — бързо и шепнешком. Ангъс погледна часовника си.

— Хеликоптерът тръгва след четирийсет минути. Ако не се качим...

Ейми се огледа с блеснал и враждебен поглед. Черепите на хереро им се хилеха от трагичния си постамент в ъгъла. Ейми изкашля прахоляка и каза:

— Ужасно място! Ужасно. Не разбирам, Ангъс. Тук няма нищо от Германия, абсолютно нищо. Всичко е намибийско. Германска империя, ама намибийска. Какво изобщо ще търсят тук данните на Фишер?

Ангъс кимна и отвърна тихо и примирено:

— Имаш право. Всичко е намибийско...

Дейвид ги слушаше, без да се обажда. Черепите му се усмихваха, присмиваха се на кагота. Дали наистина беше кагот? Подиграваха му се. Помъчи се да прогони тази мисъл от ума си. Съсредоточи се над картата. Търсеше ключа.

— „Цугшпиццрасе“. Какво означава?

— Наглед нищо — въздъхна Ангъс и поклати глава. — Често срещано немско име на улица. Чувал съм го и преди... — Лицето му застина, промени се, грейна и се преобрази. — Чувал съм го и преди! Боже! — изправи се той. — Чувал съм името преди. Дейвид, картата! Още веднъж... да, да, това е...

Всички се изправиха. Животът ускори ход във вените им.

Разгърнаха картата в прашната светлина. Ангъс приближи хартията на милиметри от лицето си и прочете ситно изписания ред:

— Това е адресът на института „Кайзер Вилхелм“. В Берлин! „Цугшпиццрасе“. 93. Складовете.

— Как...

— Известен е... в свързаните с евгениката кръгове. Почти никой друг не е чувал за него. Тази бележка е написана от Дрезлер за баща ти, нали?

— Да.

— Значи той му е дал адрес. Където да намери данните на Фишер може би или пък някаква следа, която да го насочи към тях... Става дума за института!

— Но той е в Берлин. Какво го свързва с тук...

Ученият се усмихна победоносно. Въпреки страховитата драма, в която участваше, той ликуваше от собствената си проницателност.

— Досетих се. В тази стая има нещо от Германия.

Обърна се и посочи. Към черепите на хереро.

— Те ли?

— Били са репатрирани от Берлин през 1999 година. След многогодишни препирни. Преди са ги съхранявали в института „Кайзер Вилхелм“. А сега са тук. Черепите са били в Германия. Били са при Фишер по време на войната, а след това са отишли в института. Отговорът трябва по някакъв начин да е в тях.

Ангъс бързо се приближи към постаментата и взе най-големия череп. Завъртя тъжния и усмихнат череп в ръка.

— Отвратителна шега. Нацистите обичали противните шеги — павирали еврейските гета с еврейски надгробни плочи, та евреите да тъпчат собствените си мъртъвци. И освен това... — Той внимателно и отблизо разглеждаше черепа. — Какво по-добро скривалище за нещо много, много важно... от такъв череп. Свещена реликва от страховит

геноцид. Фишер вероятно е бил сигурен, че никой няма да отвори черепа, да извади тайната на бял свят, освен ако категорично не знае какво търси и къде да го търси. — Вдигна черепа, надникна вътре, после го вдигна още по-високо и тихичко му заговори: — Съжалявам, братле, адски съжалявам, обаче трябва да го направя. Прости ми.

Пусна черепа на пода. Сухата и стара кост тутакси се строши, едва ли не признателно. Разпраши се, добави още прах към оранжевия прахоляк.

Върху дъските на пода сред костните отломки проблесна мъничък стоманен цилиндър. Ангъс го взе.

— Скрит в кухината на носа.

Ейми и Дейвид се скупчиха край него. С напрегнати лица, потни.

Ангъс откъсна горната част на тъничкото метално цилиндърче и извади отвътре изящно навито листче, подобно на кожа, като пергамент, но по-фино.

Шотландецът се съсредоточи и огледа пожълтялото листче. С избеляло старо мастило на листчето беше нарисувана малка карта.

— Збирох! — тържествуващо въздъхна той. — Збирох...

Всякакви обяснения секнаха. Нечия сянка потрепна на прашната светлина на бунгалото. Намибийски пазач беше минал покрай прозореца и сега беше застанал на входа и се опитваше да влезе.

Ангъс пъкна картата обратно в цилиндърчето, прибра го в джоба си и изтича до вратата. Рязко я отвори и се изправи пред пазача, размахвайки пистолет пред гърдите на ужасения човечец.

Пазачът отстъпи назад към ослепителното слънце.

— Не! Никакви неприятности! Не искам неприятности!

— Добре — каза Ангъс, приближи се и отупа джобовете на пазача. Извади отвътре пистолет и телефон и ги подаде на Дейвид. Кимна към морето.

Дейвид енергично грабна предметите и запокити телефона и пистолета към вълните, разбиващи се на няколко метра встрани. Чайки пърхаха с криле и пищяха тревожно.

— Така. Оставаш тук. И не мърдаш. Ние тръгваме. А ти да не си се подал навън, ясно?

Хукнаха по пътеката към континента. Дейвид хвърли един поглед назад — пазачът наистина стоеше като черна статуетка на слънцето и ги гледаше озадачен и неподвижен, олицетворение на съмнението.

Пътеката се превърна в път и те се натъкнаха на уличното движение — Ангъс размаха пачка южноафрикански рандове на първата тойота седан. Шофьорът се ухили и спирачките му извресяха.

Тримата скочиха в колата потни и с изпомачкани дрехи.

— Към летището — изстреля Ангъс. — Възможно най-бързо.

Пътуваха десет минути: криваха и летяха по поръсените със слънце улици. Завиха покрай банката на Виндхук, една стара билиардна зала и сервиз на „Шел“ и се озоваха извън града, на сред околната равнинна пустош. Дейвид си спомни за Мигел. За големите черни коли, които с рев се появиха в каньона.

Мисълта беше ужасяваща. Мигел сигурно и сега беше някъде наблизо. Всеки момент можеше да се появи. И вратата на голямата черна кола да се отвори.

Намерих ви!

Жужащите жълти пясъци се гънеха край пътя и образуваха змии от прах. Отново излязоха в пустинята. Прекосяваха пустошта. Ангъс извади картата и я разгледа внимателно. После се облегна. И се провикна:

— Вижте!

Страшна паника изпълни Дейвид — огледа се и не видя нищо. Мигел?

Ангъс продължаваше да сочи.

— Погледнете натам. Рядка и безценна гледка. Погледнете коня!

Не беше Мигел. Дейвид изпитваше нелепо облекчение, докато двамата с Ейми проточваха шия през издраскания прозорец на колата. Но какво трябваше да видят?

Отначало не забелязаха нищо. И после Дейвид го съзря: слабичък и самотен жребец препускаше по черния път. А после Дейвид съзря още — десетки, стотици коне. Правеха курбети и лудуваха в омарата над пясъците.

Ангъс занарежда възторжено:

— Дивите коне на Намиб. Обожавам тези животни. Те са последното останало от Шуцтруппе — германската колониална армия. Конете избягали и подивели. — Ангъс съзерцаваше почти блажено фантастичния спектакъл. — Сега те са единствените диви пустинни коне на света — превръщат се в нов вид, специално приспособен към сухия климат. — Ангъс се облегна. — Винаги съм смятал, че те

изглеждат като души на коне, които бродят на воля след смъртта... Затова човек толкова трудно напуска това място. Заради такива неща. Но ето го и летището. Зад дюните.

Колата сякаш дебнешком зави покрай меките барханови дюни. Спускаха се към широка равнина. Шофьорът спря в околността на сюрреалистично празна писта.

Малък самолет и два хеликоптера стояха на асфалта наред акри обгорен от слънцето прахоляк. Отстрани на един от хеликоптерите имаше надпис на компанията „Келерман Намкорп“. Перките му вече се въртяха.

Дейвид се извърна към Ангъс и каза:

— Но къде отиваме?

— В Амстердам...

— Да, а после?

— В Збирох! Замък на СС. Бохемия. По-късно ще ти обясня, приятел, трябва да побързаме. *Мигел все още е някъде там...*

Притичаха през равнината. До хеликоптера стоеше мъж с ниско праметната полуавтоматична пушка и ги наблюдаваше смаяно, докато се шумгваха под извитите перки.

— Ангъс?

— Роджър!

Чернокожият се усмихна.

— Ангъс, човече!

Ангъс се опитваше да надвика боботенето на въртящите се перки на хеликоптера. Двамата нещо си подадоха. Нещо от черната плюшена кесийка? Дейвид допускаше, че са диаманти. Може би. Роджър кимна и отдаде чест.

— Качвайте се! — повика ги Ангъс.

Роджър викаше на всички и им даваше знак да се качват на хеликоптера. Бързо!

Дейвид и Ейми се качиха и седнаха на първите изпречили се пред погледа им седалки. Ангъс се присъедини към тях с напрегнато лице, изтощен. Сложиха си коланите и още докато закопчалките щракаха, хеликоптерът се откъсна от земята.

Полетяха.

Дейвид погледна надолу. Роджър вече беше дребна фигурка. Следеше ги с поглед, заслонили очите си с ръка от слънцето. Дейвид

примигна и погледна един километър по̀ на юг. Див кон препускаше през пустинята.

После влязоха в облаци прах и всичко стана черно.

[1] Не знам, не, не... (нем.). — Бел.прев. ↑

[2] Бастерите от Рехобот и въпросът с трудностите в кръстосването при хората (нем.). — Бел.прев. ↑

2:58, 2:59, 3:00.

Нямаше и следа от него. Дейвид погледна към часовника на гарата.

3:02, 3:03, 3:04.

Ангъс стоеше до него, без да продума — като никога. По лицето му беше изписано напрежение. Ейми изглеждаше много умислена, потисната дори.

Какво ли знаеше? Беше видимо променена, откакто кацнаха в Амстердам и прекосиха Германия до гарата в Нюрнберг, където се бяха уговорили да се срещнат със Саймън. Защо? Може би подозираше, че той е кагот, или просто реагираше на промяната в неговото настроение, на неочаквано обзелата го силна тревога. На сдържаната му хладина, на резките промени в настроението му, докато тършуваше вътре в себе си за отговори, за утеха или за покой.

Беше престанал да се люби с нея. Вече не можеше да го прави. Преди бяха груби, игриви, страстни. А сега? Сега той си представяше как хапе бялата женска плът, до кръв.

Това беше пропаст и той трябваше да надникне в нея, трябваше да порови в душата си, да улови същинската си природа. Понеже се нуждаеше от последните си запаси и от хладнокръвие за критичните часове, които му предстояха. Критичните дни, критичните минути.

3:07, 3:08, 3:09.

Може би Саймън нямаше да дойде. Бяха изпратили един имейл от Амстердам и бързо бяха получили един от него с отговор: да.

В кутията на Дейвид имаше още един имейл, много учудващо послание — от Франк Антонеску. Възрастният адвокат на дядо му от Финикс направил свое проучване и чрез свой познат в данъчната служба — който явно му дължеше услуга — в крайна сметка, „след голямо побутване тук-там“, беше разбрал откъде са дошли парите.

От католическата църква.

Както пишеше Антонеску, парите „били платени не само на дядо ти, но и на още хора непосредствено след войната. Наричали ги «парите за Гюрс». Нямам представа защо. Приятелят ми от данъчните недоумяваше също като мен“.

Поредната греда от отговора във все по-извисяващата се постройка на разрешението на загадката. Обаче цялата сграда щеше да се види, когато стигнат до Збирах. И намерят резултатите на Фишер.

3:16, 3:17, 3:18.

Дали Саймън изобщо щеше да дойде? Може да му се бе случило нещо ужасно. Може би Мигел го беше докопал преди тях.

— Ето! — обади се Ейми.

През голямата чакалня към тях тичаше малко мърляв, задъхан, луничав рус мъж на около четирийсет години. Погледна Ейми и Дейвид...

— Дейвид Мартинес!

— Саймън Куин?

По-възрастният мъж, ирландският журналист, изгледа и тримата и се усмихна стеснително.

— Вие сигурно сте Ейми. А вие...

— Ангъс Неърн.

Ръкуваха се, запознаха се. После Дейвид и Саймън се вгледаха един в друг продължително и съсредоточено и осъзнаха колко е абсурдно да се държат толкова официално — осъзнаха го едновременно.

Прегърнаха се. Дейвид прегърна мъжа, когото виждаше за пръв път през живота си, като изгубен брат. Или като брата, който не бе имал.

После напрежението, спиралата на ужаса от цялата ситуация отново изникна на повърхността. Ейми им напомни, както неведнъж през последните три дни:

— Мигел все още ни преследва...

Страхът на Ейми от Мигел като че беше нараснал, откакто избягаха от Намибия. Дейвид допускаше, че тъкмо този страх задълбочава депресията ѝ. Жестокостта на преследвача им смазваше волята ѝ. Може би тя вече се бе примирила с победата на Мигел. В крайна сметка той винаги ги намираще, вероятно Вълка отново щеше да ги открие и да си свърши работата.

Освен ако първи не се доберяха до сведенията.

Бързо се качиха на колата под наем.

Ангъс отговаряше за картата. Изведе ги от предградията на Нюрнберг в хълмистата околност и после към чешката граница. Докато пътуваха, Саймън им разказа, че брат му е заложник на Ордена. Че са го отвлекли и го изтезават.

Дори от шофьорското място Дейвид прочете мъката в очите му. Мъката и вината. Няколко минути след изповедта на Саймън никой не проговори. В ръцете им се оказа съдбата на още един човек, на Тим.

Беше прекалено.

Наближаваха границата. Някогашната „желязна завеса“. Насред полето непотребни и ръждясали стърчаха изоставените караулки и стари рула бодлива тел. Обаче съвременната граница представляваше просто един ярко осветен стъклен кабинет — съвсем празен. Не се налагаше дори да си показват паспортите.

— Защо Нюрнберг? Защо се срещнахме тук?

Ангъс му обясни, че са искали да се срещнат в някой голям и анонимен град близо до границата с Чехия. За да объркат евентуалните преследвачи.

Саймън кимна.

— А този замък?

— Картата показва, че е в град Збирох. Обаче входът всъщност е на три километра от града, в селцето Псков. Нещо като тунел. Тунелът води до синагога в Псков.

Саймън отново кимна. Държеше се много сдържано.

Продължиха по пътя. Тук всичко беше по-прегърбено, мърляво и скромно. А от двете страни на пътя за Пилзен се бяха подредили трийсетина жени с къси поли и руси перуки.

— Проститутки — обясни Ангъс.

— Моля?

— Преди няколко години бях на конференция в Прага. Жените тук са работещи момичета... клиентите идват от Германия. Шофьори на камиони и бизнесмени. Освен това продават джуджета.

— Джуджета ли? — попита Ейми.

Шотландецът посочи един крайпътен магазин. Отпред беше подредена редица крещящо оцветени градински джуджета.

— Заради някакъв данъчен закон джуджетата са по-евтини тук, затова германците идват да си купуват от тук. Идват за проститутки и джуджета!

Той се изсмя сухо. Никой друг не последва примера му. Обаче Дейвид се зарадва, че Ангъс се смее. Шотландецът единствен сред тях, изглежда, имаше някаква положителна енергия, истински оптимизъм. Интересното бе, че интелектуалната му необходимост да разбере какви са резултатите на Фишер, чистото му любознание, себичното му желание да разбере дали е бил прав вдъхваха на всички сили да продължават напред.

Обаче не след дълго всички в колата се умълчаха отново, докато летяха на висока скорост по шосето към Пилзен. Ангъс държеше картата в скута си. Погълнаха ги гъсти гори. Лекият ръмеж се превърна в истински дъжд.

— Добре — обади се Ангъс. — Хайде да направим нещо! Хайде да помогнем на Саймън. Да му разкажем какво се случи досега. Горкият е журналист на свободна практика, трябва му история, за да си плаща ипотеката. Хайде да съберем всичко, което знаем.

Настроението в колата беше толкова напрегнато, толкова потискащо, толкова плашещо, че Дейвид приветства това импулсивно хрумване. Да говорят. Просто да говорят. За каквото и да било. И те го сториха: докато Дейвид шофираше, сглобиха парченцата от мозайката. А докато обсъждаха, Саймън нахвърляше записки в бележника си.

После журналистът се облегна. Гласът му бе пресеклив от напора на чувствата, но човекът поне успяваше да говори:

— Така, ето как виждам нещата. До момента знаем следното.

Дейвид усети потръпването на собствената си тревога — изпитваше нелепия страх, че Саймън ще се обърне, ще го посочи с пръст и ще каже: *ти, разбира се, си кагот.*

Саймън поде:

— Началото на загадката е отпреди три хиляди години, когато са пишели Библията във Вавилон. На различни места в Битие има абзаци, които намекуват и за други човешки същества, *не само Адам и Ева.*

Ейми гледаше през прозореца. Наблюдаваше притеснено и съсредоточено колите пред и зад тях. Може би се озърташе за червен автомобил.

Саймън продължи:

— Проблемите, предизвикани от тези коварни библейски намеци, ни съпътстват от край време. Обаче в християнския свят назряват най-вече през петнайсети и шестнайсети век, по време на преследването на баските и на каготите.

Саймън стрелна с поглед Ангъс и продължи:

— Баските наистина са самобитни хора с уникален език, култура и общество, с необичайна кръвна група и така нататък. Вероятно народността им датира от праиндоевропейски времена — 30 000 години преди Христа. Те от край време са подложени на гонения, защото са... различни. Кулминацията на гоненията е по време на лова на вещици през периода 1610–1611 година, най-масовите изгаряния на вещици.

Наетият автомобил изпревари мъничка шкода, стара кола от комунистически времена. Отпред седяха фермер и дебелията му съпруга. Шкодата се движеше с трийсетина километра в час.

Саймън продължи:

— Случаят със загадъчните каготи е сходен, но много по-краен. Каготите са, или са били, мелези. Живеели в същите райони като баските. Всъщност са потомци на баските от браковете им с тъмните сарацински войници през осми и девети век. Поради това каготите отначало били доста изолирани в християнския свят, но освен това носели допълнителното и фатално клеймо на неверниците. Затова били подложени на преследване. През седемнайсети век тези репресии достигнали убийствена степен: каготите били приковавани на вратите на църквите. Едно от следствията на тези гонения е задълбочаването на генетичните проблеми в рамките на каготската общност...

— Вината не е тяхна — прекъсна го Дейвид.

Саймън се намръщи учудено и отвърна:

— Не, разбира се, вината не е тяхна. Но за жалост не е съвсем неоснователно, че са се прочули със склонността си към психотични разстройства, кретенизъм и дори канибализъм. Много каготи страдат от различни синдроми, които предизвикват странно и дори отблъскващо поведение.

— Затова ли наварският крал е заповядал да се проведат проучванията — за да се увери дали каготите наистина са „различни“?

— Да. Нещо повече, колкото и примитивна да е била науката по онова време, явно лекарите на краля са забелязали синдактилията,

срастването на пръстите, и други физически проявления на наследствения генотип на каготите. Стигнаха до извода, че каготите действително са различни от другите хора, при това съществено.

Саймън отгърна страницата на бележника си.

— Откритието предизвиква тревогата на папата и на кардиналите му в Рим. Мисълта, че Бог може наистина да е създал Змийско семе, нов вид хора, различни човешки същества, хора, които не са хора, си е анатема. Тя застрашава устоите на общоприетото католическо верую, че човекът е създаден по образ и подобие на Бог. Как е възможно Бог да има две подобия? Две чедра? Разкриването на тази истина е не само основание за най-жестоки преследвания, но за християните и за европейците то би поставило под въпрос католическата теология.

— Всъщност цялата християнска теология — намеси се Ангъс.

— Затова църквата се опитва да прекрати преследването на каготите. По същата причина испанската Инквизиция решава да спре лова на вещици. Католическият елит иска християнското паство да остане единно. Баските и каготите ще бъдат върнати обратно в лоното на човечеството.

Да, някои среди в църквата продължават да се придържат към фанатичното учение за Проклятието на Каин. Особено сред понисшите свещеници, местните селяни и в някои от по-строгите религиозни ордени като този на доминиканците.

В желанието си да избегне разкола Ватиканът се съгласява на компромис. Най-противоречивите документи, свързани с проблема — с изгарянията на вещици, с кръвните изследвания на каготите и с последвалите папски помирения — не са унищожени, а тайно се съхраняват в старите архиви на доминиканския университет в Рим, Ангеликум. Векове по-късно са внимателно пренесени в чисто нов манастир в Централна Франция.

— Построен специално за целта — прекъсна го Ангъс, — като хранилище на тези документи. Така ли е?

— И като шедьовър на функционалността — отговори Саймън. — Толкова отблъскващ, че там хората губят разсъдъка си.

Ейми все така гледаше през прозореца. Жилетката се беше свлякла от раменете ѝ, оголвайки загорялата от слънцето кожа. Златиста, мека, примамлива.

Дейвид забодя поглед в пътя. Саймън разлисти бележките си.

— През 1907 година блестящият млад германски антрополог Ойген Фишер пристига в богатата на диаманти и относително безлюдна германска колония в Югозападна Африка, днешна Намибия. Той върви по стъпките на своя кумир, прочутия британски учен и основател на съвременната евгеника Франсис Галтън.

Фишер е смаян от онова, което открива. Изучавайки койсаните — „бушмените“ от Калахари, и техните родственици бастерите — потомци на бушмените и холандските заселници, Фишер установява, че в съвсем недалечното си минало човечеството... вероятно създало нов вид.

Ейми не продумваше. Дейвид не продумваше. Ангъс се усмихваше отнесено. Саймън продължи:

— Процесът на подразделянето на един вид на нови видове, разбира се, е от огромно значение за еволюцията. Но самият процес не е ясно дефиниран. Кога нова порода или род организми стават подвид и кога могат да бъдат определени като напълно различен вид? Генетици, зоолози и таксономи все още спорят по този въпрос, но никой не отрича, че процесът се случва.

Саймън отгърна нова страница.

— Досега обаче никой не е допускал, че възникването на нови видове, тоест специация, може да се случи на хомо сапиенс през последните няколко хиляди години. Както казва Ангъс, според някои специалисти относително неотдавна в Азия може да се е появил вид нисък човек, флоренски човек. Такива човекоподобни видове биха могли дори да обяснят библейските митове за не-адамовите хора, за които се споменава в първите редове на Битие. Истински народни спомени за дребни, подобни на джуджета човекоподобни.

Но това все пак е преди десет хиляди години. А когато Фишер изследва койсаните и бастерите, той се убеждава, че в онзи момент в Африка протича нещо много сходно на специация: или бушмените са нов вид, или са на крачка от това да се превърнат в такъв.

Това откритие затвърждава вече зародилия се в мисленето на Фишер расизъм. Подобно на мнозина учени от онова време той вярва, без изобщо да се смуцава, в йерархията на човешките раси, като белите са на върха, а аборигените и чернокожите африканци са на

дъното. Сега той поставя бушмените на още по-ниско стъпало, дори извън човешкото семейство.

Дейвид превключи скоростите, за да изпревари голям червен камион с надпис „Интеревропа“ отстрани, и попита:

— Но въпреки това този Фишер е харесвал евреите, нали? Общувал е със семейство Келерман.

— Да, интересното е, че Фишер не е антисемит — потвърди Саймън. — Той цени приятелството си с умни хора, особено ако те са богати и бляскави. Сприятелява се с династията Келерман, германски евреи, търговци на диаманти, които печелят милиони от богатите на минерали пясъци в намибийската пустиня. Това приятелство ще се окаже от огромно значение през следващите десетилетия.

Следваща страница.

— После, през 1933 година, на власт идва Адолф Хитлер. По време на пребиваването си в затвора като млад той вече е изчел жадно книгите на Фишер. А сега вече като фюрер Хитлер има възможността да наеме Фишер. Най-напред го прави ректор на Берлинския университет. След това, през 1940 година, изпраща Фишер в новия германски концентрационен лагер в Гюрс, близо до генетично интригуващата област на баските във Франция.

Адолф Хитлер си е наумил задача за великия учен. Да узакони нацистката расова наука. Затова на Фишер е наредено в Гюрс да събере най-интересните човешки генетични видове на едно място за усилен медицински проучвания — цигани и евреи, французи и баски, испанци и каготи.

Фюрерът се надява, че сравнявайки данните, придобити от тези хора, с данните, които Фишер вече е извлякъл от проучванията си в Намибия, любимият му учен ще създаде категорична, авторитетна и генетично доказуема расова йерархия: окончателно свидетелство, че германците са на върха, а евреите — на дъното.

Фишер постига удовлетворителен успех в това начинание. През първата година с вещата помощ на неколцина блестящи германски лекари той открива ДНК. Основата на съвременната генетика.

Саймън затвори бележника си.

— А какво е открил Фишер след това? — попита Ейми. — През втората си година в Гюрс? Кое е страховитото и ужасяващо откритие? Какво е?

Ангъс вече не се усмихваше, а се свъси.

— Ами... това е разковничето, това е главният въпрос. И точно това ще узнаем скоро. — Той огледа дъждовния път отпред. — Ако преди това не умрем.

След двадесетминутно пътуване по чешкото шосе намериха отбивката за Збирах. Тя се виеше между възвишения, гори и пръснати чешки ферми. Дейвид смъкна прозореца си, понеже изпитваше нуждата да усети студения мокър въздух с тревожното си лице. Само и само да прогони по-сериозните притеснения. Активно се стремеше към някаква физическа болка, за да прикрие психическата.

— Завий наляво.

Слязоха от шосето, завиха покрай една гора и пред погледа им се показва замъкът Збирах.

Беше огромен. Грамаден, жълт, неокласически дворец, надменен и ъгловат, кацнал върху едно скалисто възвишение. Селцето със същото име се беше разпростряло във влажната долина долу като селянин, проснат в нозете на царя.

Дейвид намали, докато оглеждаха замъка.

— Е... защо е толкова специален? — попита Ейми.

Отговори ѝ Ангъс:

— Замъкът е средновековен, построен на големи силициеви скални образувания с ясписови жилки. Когато окупираг Бохемия, нацистите установяват, че този камък, ясписът, идеално отразява радиовълните. Затова СС установява тук таен щаб, за да следи радиоефира. А след войната чехословашката армия прави точно същото — използва го за тайна подслушвателна станция. Следи самолетите на НАТО. Замъкът е отворен за посещение едва в края на 90-те години.

— Но защо нацистите са го избрали за скривалище? — попита Саймън.

— И това ще ви кажа. През вековете непроницаемият камък под замъка е превърнат в система от подземни проходи. А в края на войната СС правят нещо много странно. Запечатват всичко, запълват проходите с дебели пластове бетон — никой не е успял да ги пробие

дори с огромните модерни машини. Комунистите опитали да си проправят път, но се провалили.

Ангъс продължи:

— Разбира се, мнозина са гадаели каква е причината за намесата на СС. Защо са излели толкова много бетон? Дали СС не са се опитвали да скрият ценности? Някои смятат, че долу има зала с руски кехлибар. Ама кой знае, мамка му!

Възцари се мълчание.

— Псков — обади се Ейми. — Не забравяйте, че трябва да отидем в Псков. В синагогата.

Псков се оказа малко селце сред ниски хълмове само на два километра. Беше неприветливо място с боядисана в оранжево църква, малка бирария с мърлява неонова реклама на „Будвар“, няколко стари къщи с петна от плесен и супермаркет „Спар“, където рекламираха лондонски джин.

И толкова. Отне им само пет минути да прекосят главната улица и да се върнат обратно.

Седнаха под навеса на една автобусна спирка и Ейми зададе налагащия се от само себе си въпрос:

— Къде е синагогата?

Валеше безмилостно, беше влажен и неприятен октомврийски ден. Старо куче беше приклекло на отсрещната страна на пътя и се изхождаше. Църквата изглеждаше празна, но може би вътре дори в момента имаше някой, който ги наблюдаваше и се обаждаше на Мигел.

Мигел. Страховитият спомен отново връхлетя Дейвид и ужасът пак го прониза. Спомни си думите на Ейми преди време, че Дейвид приличал на Мигел. „Само че Мигел е по-възрастен и по-слаб.“

Възможно ли бе? Възможно ли беше той и Вълка да са... кръвно свързани?

Двама каготи. Двама братовчеди канибали.

Потръпна. Положението непрекъснато се влошаваше. Дейвид сякаш потъваше в грозни истини, сякаш го засмукваше помийната яма на действителността. Все по-надълбоко и по-надълбоко, докато вече не можеше да диша.

Лайнар.

Огледа безлюдния сив път и в двете посоки. И прокле отчаянието си.

— Нищо. Нищо няма. В задънена улица сме. Няма никаква синагога — явно е била разрушена.

Саймън се съгласи примирено:

— Прав си, това е краят. Изгубихме.

Очукан трабант комби изпусна черен пушек и се затътрузи надолу по пътя. Ейми се отдалечи от автобусната спирка, безутешна под дъжда, оглеждаше се тревожно ту в едната, ту в другата посока.

Дори Ангъс беше оклюмал.

— Хайде да се напием. Ако ще мрем, дайте да се напием, да му се не види!

Идеята беше налудничава, беше нелепа. От това по-лошо не можеше да стане. Мигел със сигурност щеше да ги намери — ако не днес, то скоро. Щеше да ги намери. Така че защо да не се натръснат!

Пресякоха мокрия път и дръннаха звънчето на вратата на кръчмата.

Вътре беше почти толкова неугледно, колкото беше и занемарената фасада: в голото помещение имаше само няколко паянтови маси и един-единствен стар фермер ядеше бекон в ъгъла. Четири големи стоманени варела „Будвар“ и „Старопрамен“ изчерпваха избора на напитки.

Поне бирата ще я бива, помисли си Дейвид. Чешка бира. Хубава чешка бира. Последна бира. Хубаво питие, което да им помогне да забравят, да им помогне да приемат съдбата си. Дейвид си даде сметка, че е уморен като куче, че тялото и духът му са капнали: беше изтощен от неспирното бягство. Нека да се случи, да стане, при това бързо. Беше изморен, беше разтърсен, може би дори беше склонен към самоубийство. Ако беше кагот с може би най-долните каготски импулси, не беше сигурен, че би желал да живее.

Така че по-добре да се напият.

Кръчмарят беше небръснат мъж на шейсет и няколко години с широка челюст, който говореше съвсем мъничко немски. Поднесе им четири големи бири с много пяна. Саймън се поколеба, после взе бирата.

Седнаха на една маса. Само Ангъс говореше. Само той имаше сили. Говореше за чешката бира между глътките чешка бира.

— Най-добрата пилзенска бира трябва да има вкус на хрян. Знаехте ли го? Тази бира е превъзходен пример. Много ще ви хареса

чешката бира. Храната е гадна, слагат разбита сметана на всичко, обаче, да му се не види, умеят да правят бира. Имат дори бири за закуска — специални бири за закуска. Ха!

Ейми стана и се запъти към вратата.

— Имам нужда от чист въздух.

Дейвид я остави. Разбираше защо иска да бъде далеч от него, от прокълнатия кагот. Че коя жена ще иска да му бъде гадже? Когато вратата се затвори зад гърба ѝ, той си даде сметка, че вече е решено, че това е краят — той бе останал напълно и окончателно сам. Всички го бяха напуснали, всички си тръгваха. Той бе изгубен в пустинята на собствения си живот. Като онези самотни дървета на Брега на скелетите, които живееха с влагата от мъглата.

Мигел щеше да дойде да го убие, един кагот щеше да убие друг, брат щеше да убие брата. Вече нямаше значение.

Ангъс говореше за холокост. Пиеше втората или третата си огромна халба „Старопрамен“ и думите му бяха подправени с лудост, с пиянски нихилизъм.

— Знаете ли какво страшно ме дразни — фактът, че германците са извършили три холокоста през двайсети век. Не един, не два, а три — хереро, витбой и после евреите — усмихна се той гневно към другия край на кръчмата. — И какво излиза тогава? Така де, добре, един холокост, разбирам, всички допускаме грешки, може да се случи на всеки. Извинете, изпуснах тенекията с газ. Ама два холокоста? Хм. Това вече е малко странно. Струва си да се обсъди. Нали? Може би следващия път трябва да опитаме с нещо не толкова холокостно? — Той замълча. — Ама пък... да го направиш за трети път? Три холокоста един след друг? Как става тая работа? — Отново отпи от бирата си.

Саймън гледаше надолу, забил поглед в обувките си, в мрака.

Ангъс пиеше и дрънкаше:

— Има и още нещо. Знаете ли, че са построили най-хубавия хотел в Людериц точно срещу Шарк Айланд? Гот, а? Да си имаш гледка към лагера за изстребление. Да си гледаш към гробовете, докато си гладиш панталона. Смятате ли, че е преднамерено от страна на архитектите? Искане ми се да присъствах на съвещанието на проектантите, на което...

— Ангъс — обади се Ейми. Беше се върнала в кръчмата. С решително изражение. — Ангъс, просто млъкни, по дяволите.

Шотландецът се изхили. После се извини. После се засмя — кисело — и млъкна.

Споменаването на Шарк Айланд напомни на Дейвид за Намибия. За онази последна сцена, когато бяха коленичили в бараката. За черепите на хереро.

За противната нацистка шега.

— Знаете ли... — каза той съвсем бавно, — може би... сме малко... глупави. Няма начин да има синагога тук. В Псков. Нацистите са избили всички евреи.

— Но на картата има — възрази Ейми. — Ако е била разрушена, защо ще я отбелязват? Не разбирам.

Дейвид се приведе по-близо.

— Може пък да не е била разрушена. А да е превърната в нещо друго, вероятно преди войната. Синагога, предрешена като нещо друго.

— Какво например?

— Нещо оскърбително. Поредната шега, като в Людериц.

Ангъс кимна решително.

— Да, това е вярно. Нацистите са превръщали някои синагоги в свинарници, други в нощни заведения. За да оскърбят еврейската вяра. Разбира се...

Ейми поклати глава.

— В Псков няма нощно заведение. Селцето е съвсем малко, тук няма нищичко: нито салони за танци, нито свинарници, нищо.

Фермерът на съседната маса се оригна силно, след като си дояде свинското. А Саймън посочи нещо.

— Ами това? Погледнете.

Всички се извърнаха. Високо горе на предната стена имаше малко и изцапано старо прозорче. Не пропускаше много светлина, понеже стъклото му беше цветно, червено като вино.

Обаче пращната светлина, която струеше от рекламата на „Будвар“ отзад, беше достатъчна, за да освети витража на прозореца.

Беше звездата на Давид.

Кръчмарят посрещна с пълно безразличие чудатата им молба и още по-чудатите им въпроси, докато Дейвид не му предложи триста евро.

Тогава той грейна и ги заведе в дъното на кръчмата, където стоманените варели криеха някаква стена.

Беше изписана с еврейски букви.

— Преместете варелите — каза Ейми. — Тук трябва да е била скинията.

Стоманените варели дрънчаха и отекваха, докато ги местеха. А под варелите... нямаше нищо. Дейвид изпита печално разочарование, примесено с леко облекчение. Част от него съвсем съзнателно не желаше да узнава какво има под замъка. Доказателството за неговата кръв. А друга част копнееше да разбере незабавно.

Кръчмарят ги наблюдаваше. Със скръстени ръце. И с петна от бира по бялото си сако. После попита:

— Die Juden Tür?^[1]

— Да!

— Hier.^[2]

Поведе ги към един по-тъмен ъгъл на задната стаичка. Ниско на стената имаше малка дървена врата. Кръчмарят издърдори някакво обяснение на пресипнал немски. Докато Ейми превеждаше, гласът ѝ се извиси възбудено:

— Казва... че вратата е от войната. Отзад имало подземие, а после проход. Използвал подземието за склад... нещо, за което не иска да говори. Контрабанда може би. Не знае къде свършва тунелът. Никога не е ходил по-нататък. Много се страхувал от комунистите в замъка.

Още сто евро им осигуриха съгласието на човека да отвори вратата, а после да я затвори след тях. И да не казва на никого.

След още петдесет евро им донесе фенерче.

Вратата се откряна. Дейвид усети, че започва да му се гади, когато надникна през нея. Още една малка врата, вратичка като тези на каготите. Врата, от край време предназначена за него.

Вътре няколко стъпала водеха към помещение, пълно с влажен мрак и паяжини — и стекове бежовосивкави цигари „Марлборо“, а също и десетина градински джуджета. Гномите ги изгледаха злобно на внезапно озарилата ги светлина, а един от мъниците се оказа застинал в риболовна поза. С ухилени червени устни.

— Добре ли сте? — попита Дейвид, мъчейки се да овладее нервите си. Вече почти усещаше присъствието на Мигел — как приближава. Как ги намира. Кръвта намира кръв.

— Добре сме — отговориха останалите в един глас.

Пристъпиха в по-ниското помещение, собственикът на кръчмата ги изгледа за последен път, сви рамене, като да покаже, че тия явно са луди, и затвори малката врата.

Обгърна ги пълен мрак. С изключение на слабичкото им фенерче. Дейвид освети помещението по-надолу — продължаваше нататък още и още. Дълъг тунел в студения мрак.

— Да вървим.

Знаеха, че трябва да изминат два километра — разстоянието до Збирах. Поеха мълчаливо. Трополенето от стъпките им, докато се подхлъзваха в калта, беше единственият шум, който издаваха. Никой не продумваше.

Най-сетне бързият ход ги отведе до друга врата. Желязна. Беше затворена.

Дейвид се свлече отстрани. Усещаше лепкавата кал по гърба си. Не му пукаше.

Боже!

Ангъс изруга. Саймън поклати глава. Дейвид стисна главата си с ръце.

Още една врата. Просто поредната врата. Това ли щеше да ги спре? Спомни си всички врати, през които беше минал през последните няколко седмици — вратите на каготите, вратата в църквата в Наваренс, вратата на музея на холокост, вратата на Хосе в къщата на каготите, всичките многобройни врати. А сега поредната, която ги възпираше. Просто една последна врата, делеше ги една врата.

Ейми пристъпи напред и завъртя бравата. Вратата се отвори.

[1] Еврейската врата (нем.). — Бел.прев. ↑

[2] Тук (нем.). — Бел.прев. ↑

Като един минаха през вратата и влязоха в тъмна стая с тухлени стени и циментов под.

Дейвид развъртя фенерчето отляво надясно. Пространството беше обширно, а от всички страни на строги купчини бяха подредени сандъци.

Ангъс се приближи и насочи лъча на фенерчето на Дейвид надолу към един от сандъците. В повърхността му беше прогорена някаква фигура — голяма нацистка свастика, която имперски орел стискаше в ноктите си. А отдолу имаше надпис с готически букви.

Die Fischer Experimente.

Лесно отвориха капака на първия дървен сандък с джобното ножче на Саймън. Ейми намери парафинова лампа с фитил в дъното на помещението. Щракнаха запалка, завъртяха копчето и лампата доста добре освети тъмното помещение.

После в продължение на един напрегнат и съсредоточен час седяха в кръг и разчитаха документите на светлината на фенерчето и на светлината на лампата. Ейми превеждаше от немски, Ангъс впрегна познанията си по биохимия и генетика, а Саймън — своите по история и политика. Един изключително ефективен екип.

Докато бързо сглобяваха последните елементи от историята, Саймън записваше всичко отново и понякога с присвити очи се взираше в документите, които му показваха. От време на време Ангъс възкликваше или изругаваше:

— Мамка му, значи това е, това е открил!

После Ангъс остави последния документ и погледна към Саймън.

— Ти си писателят. Довърши историята.

Саймън се слиса за миг, шокиран от ужаса на всички събития, от откритията им, от трудното положение, в което се бяха оказали. После тихо каза:

— Добре. Ето как стоят нещата. Последната глава.

— Продължавай.

— Първото смайващо откритие на Фишер е следното: наистина възниква нов човешки вид. В Европа. Пред очите му. Хората, които еволюират, са каготите.

В резултат на своята езикова, културна и социална изолация каготите се превърнали в нови хора. В нов вид. Все още били способни да имат поколение, макар и трудно, с най-близките си родственици, хомо сапиенс, но генетично се отдалечавали от тях. Фишер допускал, че след няколко поколения и последните каготи ще умрат вследствие на тези размножителни проблеми. А отделянето им в нов вид от хората ще се окаже провал.

Фишер предава тази информация на Хитлер, който е във възторг. Най-сетне има доказателство, че нацизмът е просто приложна биология, както се е хвалил от край време. Хората наистина се различават едни от други. Расовите различия между човеците действително се оказват по-големи, отколкото е допускал Хитлер. Формирането на нов човешки вид се осъществявало в Европа. Случвало се с каготите...

Дейвид се озърна и се постара да овладее чувствата си. Не искаше да мисли за собствените си мрачни тайни, скрити в подземията на душата му. Обричащи го. Погребващи го под бетона на срама му.

После Саймън отгърна страницата.

— През 1941 година кореспонденцията между фюрера и неговия любим учен става все по-въодушевена. В лагера се наливат пари, за да ускорят експериментите на Фишер. Хитлер иска доказателство, че германците са висшата раса във формиращата се йерархия на расите.

Но тогава Фишер прави откритие в Гюрс, което е още по-значимо и по-сложно. Той предрича, че процесът сред каготите ще се повтори. Казва на Хитлер, че и друг вид скоро ще се отдели от хомо сапиенс, както са направили каготите.

— Евреите — прекъсна го Ейми.

— Както се убедихме от документите — махна с ръка Саймън към отворените сандъци. — Поради тяхната самоналожена по религиозни причини сегрегация, ограниченията върху браковете им с хора извън тяхната общност — които ги обричат на генетична изолация от по-широкото семейство на човеците — евреите ашкенази постепенно се превръщали в нов подвид, може би в няколко подвида, с

уникален генотип. Всичко това Фишер съобщил на Хитлер в писмо. В това писмо — размаха той документа, после отново се върна към бележките си. — Всъщност Фишер съобщил на Хитлер, че колкото и да е парадоксално, наложената от нацистите изолация на евреите само ще увеличи вероятността и бързината на формирането на този нов вид. Когато предал тези сведения на Хитлер, Фишер знаел, че той ще се зарадва на доказателството за другостта на евреите. Проблемът бил, както Фишер неохотно съобщил на Хитлер, че в някои отношения евреите се превръщали в по-висш вид. Със сигурност по отношение на интелекта. В това отношение превъзхождали дори германците.

Саймън отгърна следващата страница.

— Така... как се случило това? Векове наред основните постулати и традиции, свързани с Талмуда, подчертавали престижа и славата на учения. В средновековна Европа било много по-желано едно еврейско момиче да се омъжи за блестящ равин, отколкото за преуспял търговец или за богат златар.

— Значи мозъците, а не мускулите правели повече деца.

Саймън кимна на Ейми.

— Генетичната еволюция на евреите е насочена към все по-висш интелект. А погромите срещу тях само засилват този ефект. Във времена на най-сериозни бедни и преследвания само най-образованите и приспособими евреи оцеляват, а не толкова умните умират.

Той се закашля леко развълнувано и продължи:

— Резултатът... от този продължил с векове и насочен нагоре натиск върху интелекта на евреите и едновременно протичащата с него изолация в гета и различни *щетл* довела до бързото развитие на евреите до по-интелигентни човешки същества. Процесът имал и недостатъци: евреите били и са невероятно податливи на някои генетични заболявания като как се произнася това... болестта на Тай-Сакс?

Ангъс кимна.

Саймън се върна към текста си:

— Обаче евреите се оказали по-умни. Дори е възможно синдромите да са били генетичната цена, която се наложило да платят за когнитивните си дарби.

Когато Ойген Фишер разказал това забележително откритие на фюрера в Берлин, то намерило отзвук в най-черните страхове в

съзнанието на Хитлер. Преди това откритие нацисткия лидер чертаел още амбициозни планове за европейските евреи — да ги изпрати всичките в Мадагаскар или да ги използва като талантлив робски труд в някоя затънтена руска провинция. Но с оглед на данните на Фишер Хитлер осъзнал, че почти няма избор. Трябвало да нанесе удара веднага, докато контролира Европа, преди умните и съвсем различни евреи наистина да станат доминантни и други... и на свой ред да поробят германците.

Затова през 1942 година Хитлер издава заповед за Окончателното решение: за изстребването на всички евреи в Европа независимо от огромните разходи и евентуалното нарушаване на германската военна кампания. Хитлер трябвало да унищожи веднъж завинаги тази заплаха за арийското расово превъзходство.

Освен това Хитлер решил да използва познанията си относно специацията за още нещо — той я впрегнал в ролята на заплаха за католическата църква.

— Миланският договор — обади се Дейвид.

— Да. С тайно съглашение, подписано в Милано през 1942 година, Хитлер се съгласява да мълчи относно формирането на нови човешки видове, тоест за специацията, ако папата се съгласи да си мълчи за холокост. Всичко е откровена заблуда. Хитлер изобщо не е имал намерение да разкрива, че евреите може би „превъзхождат“ германците. Той просто е възнамерявал да ги изстреби. Обаче блъфът върши работа. Папата се съгласява да си мълчи за холокоста и така подпомага геноцида, провеждан от германците, а позорното папско съучастие е срам за църквата до ден днешен.

Саймън въздъхна, но продължи:

— И така... между 1944 и 1945 година съюзниците постепенно освобождават окупирана Франция. Нацистките лекари, които работят в Гюрс, се страхуват за живота си. Обаче разполагат с ценна разменна монета: зашеметяващите резултати от експериментите на Фишер.

Ойген Фишер осъзнава, че западните демокрации ще искат да потулят това знание също толкова силно, колкото и католическата църква, понеже то би дестабилизирало света по многобройни начини и би придало пагубна достоверност на нацистките расистки теории. Затова Фишер и неговите колеги разполагат с потенциално преимущество над съюзниците, обаче само ако съумеят да съхранят

данните. Затова скрояват план да скрият резултатите — в подземния лабиринт на недостъпен замък на СС в Бохемия. Подземието е построено набързо — ето го — още докато Червената армия прекосява Словакия.

Планът проработва. Лекарите, мнозина от които са извършили страховити престъпления, заплашват да огласят данните от експериментите си, ако пострадат, затова бързо са реабилитирани и са върнати на работа в германските университети от боязливите съюзници. Данните на Фишер остават погребани и неизвестни. Заговорът да се пази мълчание успява. До известно време.

В края на войната има една група хора, които биха могли да разкрият ужасните тайни за експериментите на Фишер. Оцелелите от Гюрс. Основно каготите и баските. Германците са на свобода и са спокойни по отношение на постигнатите от Фишер резултати в лагера. Ето защо неколцината оцелели трябва да млъкнат — което е постигнато с огромни суми пари. Католическата църква подкупва оцелелите от Гюрс, понеже се разкъсва от вина заради поведението на своите свещеници в лагера. Църквата е засрамена и от сътрудничеството си с нацистите. Платени са кървави пари.

Някои от оцелелите са се пръснали по света — във Великобритания, Канада и Америка. Но за мнозина от тях парите, свързани с Гюрс, са мръсни, те са спомен за преживените в лагера жестокости. Много от хората не харчат нито цент и цял живот крият срама си.

— Какво се случва след това? — попита Ейми.

— Нищо — отговори Ангъс. — Поне отначало. Планът е проработил: нацистките лекари постепенно измират, оцелелите от Гюрс също.

— Но всички са забравили... за Келерман? — попита Ейми.

— Да — кимна Саймън. — Династията Келерман в далечна Намибия. Те са били близки с Фишер и той е поддържал контакт с тях и след войната. Всъщност някои от колегите нацисти на Фишер са избягали в Намибия след войната и са били закриляни от „Келерман Намкорп“.

Дейвид огледа събраните лица на хората.

— Но какво важно има в тази история за Келерман?

— Аз мога да отговоря — обади се Ангъс. — Истината е, че семейство Келерман се интересуват от резултатите на Фишер, свързани с евреите. Старият Самюъл Келерман неотменно вярваше в казаното в Левит 25, че Господ е позволил на евреите да имат роби от по-нисшите нееврейски народи.

— Но... Нейтан? — възрази Ейми.

— Да, разбира се, по-младите Келерман бяха различни... те може и да се бяха отърсили от тези суеверия, обаче въпреки това си останаха запалени ционисти. Решени да създадат и да съхранят Израел като родина на евреите.

— И?

Ангъс погледна към Ейми.

— Замисли се за Израел, Ейми. Ти си еврейка, знаеш ги тези работи. През седемдесетте, осемдесетте и деветдесетте години демографията сочи към един факт в Израел — в даден момент броят на неевреите ще надхвърли този на евреите дори в еврейската им родина. И тогава Израел вече няма да е в безопасност и може да се случи още един холокост.

— Резултатите на Фишер осигуряват философски път за бягство от положението — прекъсна го Саймън. — Ако може да се докаже, че евреите са различен подвид от обикновените неевреи — или че поне се развиват в тази посока — това може да бъде основание за дискриминационно отношение към неевреите на територията на Израел. Защо различен вид хора да имат право на глас в родината, принадлежаща единствено на евреите?

— Хомо юдеикус? Срамота! — поклати глава тя.

— Обаче е смислено — отговори й спокойно Ангъс. — Всеобщите човешки права не важат, ако хората не са всеобщо еднакви. Ако евреите вероятно са различни, по-висши, тогава те вероятно заслужават и различни, по-висши права. Ако човек наистина иска да натисне в тази посока.

— Затова — додаде Саймън — семейство Келерман се нуждаят от резултатите на Фишер за ционистките си цели, а ако не успеят в това, поне искат да повторят експериментите и да се доберат до същите данни. Нали?

— Аха — потвърди Ангъс, жестикулирайки на светлината на лампата. — Но първата възможност беше затворена. Никой не можеше

да каже къде са скрити данните. Оставаше втората. Науката. Повтарянето на експериментите. Но на науката ѝ бяха нужни седемдесет години да догони нацистките открития в Гюрс и да започне да ги доказва отначало. Дори сега, когато науката достигна онова ниво, все още има сили, които се противопоставят на цялата концепция за расовите различия и за евгениката. Проектът за разнообразието на човешкия геном в Станфорд беше закрит заради натиска на западните правителства и на църквата.

— И семейство Келерман насочили вниманието си към „ГеноМап“.

— Именно. Експериментите, които провеждахме в „ГеноМап“, бяха пряко финансирани и подбуждани от „Келерман Намкорп“. Онзи стар нацистки лекар, Дрезлер, избягал в Намибия през 90-те години, след като бащата на Дейвид го открил. И изпрати насоки на „ГеноМап“ как да възпроизведе резултатите на Фишер. Той дори предложи да се вземат кръвни проби от същите хора — оцелелите от Гюрс, особено от каготите.

— И знаете ли какво? — продължи Ангъс. — Планът можеше и да успее, ако Фейзакърли не се беше раздрънкал. На една конференция във Франция се похвали, че ще успее да повтори експериментите на Ойген Фишер в Гюрс. Бях там. Беше съкрушително. Вероятно тогава католическата църква се е вдигнала по тревога и е започнала да предприема по-сериозни мерки. Призовали Ордена на Пий Х, защото, както всички добре знаем, те са много фанатични типове. И понеже вече знаели тайните от Гюрс, сведенията нямало да се разпространят сред по-широк кръг от хора. Корените им стигат до режима на Виши.

Саймън стрелна с поглед Дейвид, после погледна бележките си.

— Привържениците на Ордена вече били пресекли предишните опити да се разбули тайната от Гюрс. Родителите на Дейвид, които пристигнали във Франция, невинно търсейки истината за семейство Мартинес, за баското наследство...

Ейми го прекъсна и гласът ѝ прозвуча ожесточено на треперливата светлина:

— Освен това Орденът вече използвал най-жестоките бойци за делата си — терористи от ЕТА като Мигел. Идеално! Изключително опитен убиец, вярващ католик. Освен това изпитва омраза към каготите и скрита ненавист към самия себе си.

Ангъс се приближи към един от сандъците. Взе един документ с няколко релефни черни свастики, които приличаха на сковани и футуристични лаубуруси.

— Има смисъл... — колебливо отбеляза Дейвид. Опитваше се да не мисли за родителите си, опитваше се да не мисли за дядо си, опитваше се да не мисли. Каза, заеквайки: — Да го използват. Имам предвид Мигел. Вълка. Понеже той познава най-важната област, Страната на баските, където живеят много каготи и оцелели от Гюрс...

Саймън довърши историята:

— И убийствата отново започват. Целенасочено са избити мнозина оцелели от Гюрс. Малцината останали каготи с доказуем произход са убити, някои от тях само защото са каготи. — Той се озърна в мъжделиво осветеното помещение и затвори бележника си. — Това е трагедията на каготите, нали? Били са принудени да се махнат. Те били живото доказателство за възникването на нов човешки вид, което някой ден можело да се случи и с евреите. Но отстраниш ли каготите или поне всички с доказуем каготски произход, унищожаваш и данните за специацията. Отстраниш ли каготите, експериментите на Фишер никога няма да може да бъдат повторени. И католицизмът е в безопасност. Многонационалната демокрация е в безопасност. Затова и последните останали каготи трябва да умрат.

Всички се отдръпнаха и се облегнаха назад.

— Ами това е — каза Саймън. — Мили боже!

— Добре — обади се Дейвид, — вече трябва да тръгваме. Имаме отговора. Разполагаме с някои средства за въздействие. Ще ни свърши светлината...

Ангъс стискаше последния документ.

— Дейвид, трябва да видиш това.

Ужас пропълзя в душата на Дейвид. Моментът беше настъпил.

— Да. Не. Защо?

— Намерих го. Името привлече погледа ми. — Замълча. —
Мартинес...

Постави документа под светлината на фенерчето.

Дейвид грабна листа и го прочете жадно с трепереща ръка и усещането за някакво стягане в гърдите. Препрочете го. Погледна Ейми, после Ангъс и после отново огледа списъка с имената. Знаеше достатъчно немски, за да разбере какво пише, и главата му се завъртя

от смайване. Ръката му се разтрепери. Върна документа на Ангъс. И каза:

— Прочети го...

Неърн внимателно пое документа и го прочете на глас: беше историята, която Хосе не беше казал на Дейвид... която не можеше да му разкаже.

— Дядо ти... смятал, че е кагот. Обаче не бил. Това било лъжа. Тук пише всичко. След като прекарал една година в лагера, преценили, че създава твърде много неприятности, че е невръстен баски бунтовник. Затова германците го унижили и му затворили устата... като го сложили при каготите. В бараките на омразните парии. Внушили му, че има каготска кръв. Обаче той бил баск. Такъв си и ти, Дейвид. Баск.

Дейвид погледна Ейми. Испита невероятно огромно облекчение, някаква срамна радост. Нейното лице беше изопнато и напрегнато — той не прочете там нито радост, нито задоволство, а видя само разсеяност и страх.

А после и собствената му радост се стопи и на нейно място се настани също толкова силен ужас. Предизвикан от една-единствена дума:

— *Ера!*

Саймън наблюдаваше втрещен. Мигел удостои Ангъс и Дейвид с кратка усмивка и с насочен пистолет. Терористът беше заобиколен от хората си, които носеха оръжия, туби с бензин и плоски сребристи пакети. Вероятно експлозивни. Заловиха се за работа в тъмните ъгли на подземиеето.

Дотолкова бяха погълнати от разплитането на историята, че дори не бяха чули как Вълка и хората му се приближават крадешком. И ето го тук.

Усмиваше се на Ейми.

— Ейми. Мила. Много ти благодаря, госпожице.

Тя също го гледаше втренчено, а гласът ѝ прозвуча зловещо монотонно:

— Да... направих... каквото обещах.

Мигел се засмя — богат и печален смях. Дейвид усети в гърдите му да се надига гняв като надвиснала буря.

— Ти! Ейми? Ти? Предала си ни?

Тя не се обърна към него. Не можеше дори да го погледне.

Мигел се приближи към Дейвид. Дъхът му беше сладникав и миришеше на червено вино. Мирисът се примеси с вонята на бензина, с която хората на Мигел безмълвно заливаха сандъците. Дейвид тутакси си спомни — вонята на кладата в Намибия. Когато Ейми го спаси. А сега го беше предала.

Мигел кимна почти съчувствено.

— Да, разбира се, тя те предаде. Тя обича мен. Винаги ме е обичала. Какво значение има за нея твоят живот...

Без да обръща внимание на терориста, Дейвид заговори гневно и вбесено на Ейми. Тя се беше привела и избягваше погледа му, може би плачеше.

— Значи ти си била? През цялото време? Ти си им казвала къде отиваме? Намибия? Проклета кучка...

— Стига! — намеси се Мигел.

Дейвид отново изруга по адрес на Ейми, която се бе скрила навътре в сенките.

Усмивката на Мигел се стопи.

— Не я обвинявай. Тя е жена. *Arrotz herri, otso herri.*^[1] Освен това, Давидо, тя постъпи правилно, направи морален избор, права е. Понеже аз съм добрият. Героят. Ние сме добрите. Схващаш ли? Ние сме на страната на доброто. — Очите на Мигел леко потръпваха. — Ако информацията в това подземие стане достояние на други хора, тогава народи, раси, племена... ще са принудени да започнат война. Хора, които не са хора? Раса, която вероятно превъзхожда друга? Само си представи. Човешки родове се сражават помежду си. Расовите йерархии ще бъдат потвърдени. Нацистката наука ще бъде оправдана. А светът на многонационалните демокрации ще рухне.

— Но не можеш да спреш науката — обади се Ангъс. — Някой ден някоя лаборатория ще повтори тези резултати за геномното разнообразие, неизбежно е...

— Така ли, Неърн? — завъртя се рязко Мигел към учения. — Нима? Ние захрихме проекта на Станфорд. Ние затворихме „ГеноМап“. Всички каготи са мъртви, така че експериментите на Фишер не може да бъдат повторени. Ние спечелихме. Трябва да спечелим, нали не искаш да станем като животните — да се бием помежду си, непрекъснато да воюваме? Това ли искаш?...

Той огледа подземие то — хората му поставяха експлозивите, пъхаха плоските и зловещи сиви пакети плътно до стените. Полетите с бензин сандъци бяха готови да пламнат.

— Добре. Почти приключихме.

Имаше ли начин да избягат? Дейвид бързо преброи колко са мъжете: седем или осем. Въръжени, облечени с тъмни дрехи и безмълвно ефикасни. Приключваха със задачата си. Нямаше път за бягство. А и какво от това? Най-сетне ги бяха притиснали в ъгъла, бяха изгубили, а той, Дейвид Мартинес, щеше да умре, предаден от жената, която обичаше. Въпреки че беше открил истината. Щедра и горчива ирония.

— Готови ли сме?

Един от мъжете се обърна:

— Да, Мигел.

— Отлично. — Вълка отново се обърна към пленниците си. — Трябва да ви благодаря и задето ни помогнахте да намерим резултатите на Фишер. Хора, агенции и правителства ги търсят от десетилетия.

Мигел изгледа Саймън, после Ангъс и накрая Дейвид, сякаш се опиташе да прикове цялото им внимание върху следващите си думи, които изрече много старателно:

— Разбира се, вие си мислехте, че е църквата, нали? Смятахте, че е Орденът на Пий X, и затова решихте, че цялата църква е въввлечена задкулисно. Светата църква. — Той поклати глава с презрителна усмивка. — Е, може и да сме получили малко помощ, известно съдействие на някои нива... но наистина ли мислите, че Рим ще има парите, средствата и зверството да направи всичко това, да отнеме толкова много животи, а? Кардинали с пистолети и ракети? Наистина ли? Да? Смеслено ли ви се струва? Искате ли да разберете откъде всъщност идват парите?

Лампата мъждукаше, въздухът беше застоял. Мигел продължи:

— Парите идват от много по-високо място. Да кажем... от Вашингтон, от Лондон, от Париж, от Йерусалим, от Пекин, и разбира се, от Берлин. Толкова много пари и помощ от Берлин. Има едно правителство, което смята за свой дълг и, да, за своя съдба да се погрижи нацизмът никога повече да не се прероди под каквато и да е форма. Готови са почти на всичко, за да изтрият срама на Германия и да спасят света от научния расизъм. Готови са да наемат всякакви фанатици и терористи например... и се стараят тези фанатици да действат от разстояние, на тъмно. За да осигурят на всички... да използвам тази звучна фраза — „достоверна опровержимост“.

Мигел отстъпи назад и продължи:

— Да... Дейвид, и ти... Ангъс Неърн... и ти, журналистът. Куин. Ясно е, че не можем да оставим всички живи. Затова ще останете погребани тук заедно с резултатите на Фишер завинаги. *Nola bizi, hala hil.*^[2] Проходът ще бъде залят с бетон. Кръчмата — съборена, а тунелът — запълнен. — Вдигна някаква кутия, копчето за експлозивите. — Ще имате най-величествената гробница. Кое е добре за вас — ухили се той на светлината на фенерчетата. — Ама все пак ще сте мъртви.

Още докато последните му думи отзвучаваха, Ейми излезе от тъмния ъгъл. Лицето ѝ беше оживено, оживено и гневно.

— Мигел, обеща ми да ги пуснеш.

— Излъгах, естествено.

— Но, Мигел, каза, че ще ги пощадиш заради мен... обеща ми...

Тя впери поглед в терориста. Той се начумери.

— Да не мислиш, че те обичам чак толкова? Малкото ми прасенце? Курвата, която се чука с американеца? А?

Лицето на Ейми беше осветено от парафиновата лампа. И сияеше, изражението ѝ сияеше умолително.

— Но аз... никога не съм спала с Дейвид — заекна тя.

Твърдението ѝ беше нелепо. Защо го казваше? Мигел махна пренебрежително с ръка.

— Не съм спала с него, Мигел — повтори тя. — И това е важно, понеже... понеже...

Ейми заекна и вдигна ръка към лицето си. Опитваше се да каже нещо, но не успяваше. Дейвид обаче видя в тъмното — другата ѝ ръка беше върху корема. Закрилнически.

Дейвид осъзна в прилив на гняв.

— Не!

Думата прозвуча самотно, но толкова категорично, че всички се извърнаха.

— Бременна ли си? — попита той.

Мигел пристъпи напред.

Дейвид повтори, вперил поглед в Ейми:

— Бременна си. И знаеш, че бебето е от него. Знаеш, че е от него?

Това последно изтезание беше прекалено. По лицето на Ейми се стичаха сълзи. Тя кимна, хвана ръката на терориста и подръпна едрата тъмна длан на Мигел към корема си, долепи я до тялото си.

— Твое е, Мигел. Твое е.

Към примирението на Дейвид се добави и най-ужасната трагедия. Тя го беше предала, беше предала всичко, а сега и това? Озърна се настрани към Саймън и към Ангъс. И двамата чакаха, гледаха Мигел, гледаха Ейми, гледаха копчето за експлозивите.

— Значи имам син... — Гласът на Мигел прозвуча като плътен шепот, дрезгав и тържествуващ. — Значи имам син! Дете. Дъщеря. — Очите му грейнаха. — Гаровийо ще живеят... името им ще продължи да живее...

Той се отдалечи от нея, застана до един сандък и вдигна пистолета си.

— Ейми, заради теб просто ще ги застрелям. По-добре да умрат така, отколкото заровени живи. Ама че живот! Сега ще убия приятелите ти. За да им спестя страданието. Едва ли искат да бъдат погребани живи.

Мигел направи на Дейвид знак с пистолета. Другите мъже вече бяха приключили със задачите си и стояха мирно зад Мигел с ръце зад гърба. Бяха поставили експлозивите. Бяха готови и чакаха.

— На колене!

Дейвид поклати глава. Пистолетът настоя.

— На колене!

— Майната ти!

Мигел се приближи до Дейвид, положи силната си длан върху рамото му и го натисна към пода. Нямаше избор. Пистолетът беше на сантиметри от ухото му. Коленете му се подгънаха и той се строполи на бетонния под, коленичи в сумрака.

Ейми не откъсваше поглед от Дейвид. С блеснали очи. Той я прокълна с яден поглед. Ненавиждаше я. Приятно ли ѝ беше да гледа? Възбуждаше ли се? Изобщо обичала ли го бе някога? Или винаги е обичала Мигел?

Мигел приклекна точно срещу Дейвид. Вдигна пистолета на десетина сантиметра от очите на осъдения на смърт. При тази последна усмивка терористът издаде напред устни, сякаш се канеше да изпрати идеалната въздушна целувка.

В този момент Ейми се провикна:

— Ще убия бебето. Престани. Веднага престани.

Дейвид диво стрелна поглед към ъгъла.

Ейми държеше ножа на Саймън, насочила острието към корема си. Стоманеният връх на острието беше точно над утробата ѝ, насочен към нероденото бебе. Готов да се забие.

Дейвид погледна към Ангъс, който беше зяпнал втрещен.

Ейми повтори, този път по-силно:

— Пусни го, Мигел. Защото иначе ще убия детето. Твоят син. Последният кагот на света е в моята утроба. Ще го убия. Пусни ги да си вървят и после взриви това място, обаче ги пусни да си ходят.

Вбесен и ревящ, същински вълк, Мигел се изправи, спусна се към Ейми и се опита да хване острието, когато тя замахна към утробата си, готова да забие ножа, да убива...

— Лампата! — кресна тя в същото време на Саймън.

Но вече беше късно. Парафиновата лампа беше съборена върху дървените сандъци и се беше разбила в отсрещната стена. Пламъкът на лампата тутакси възпламени хартията и дървото, напоени с бензин. Подземието буквално избухна — извиха се пламъци, бълващи пушек, пронизаха въздуха, изсмукаха живота от подземието. Един от мъжете извреця — косата му се беше подпалила. Мигел се опитваше да докопа Ейми. Тя крещеше... на Ангъс. Къде беше той? И тогава Дейвид видя. Ангъс замахна с едно фенерче и го стовари върху черепа на Мигел. Ударът беше зловещо звучен — силно изтрещяване.

Случи се толкова бързо наред огъня и пушека, че Дейвид не видя как се развиха нещата нататък. Дали Мигел се бе строполил? Но къде беше Саймън? Въздухът беше прашен и гореше, хората крещяха силно, пламъците бяха буйни. Ейми? И тогава той чу някой да вика:

— Бягайте! Експлозивите!

Всички хукнаха. Тела, които тичаха хаотично. Всички се извърнаха и се завтекоха към прохода, обаче Дейвид се забави, завъртя се и видя: Мигел беше на пода и кървеше. Но се пресягаше към нещо там, долу, между миризливите парафинови пламъци. Терористът търсеше копчето за взрива. Дейвид беше по-близо и се помъчи да го докопа. Но закъсна. Копчето беше натиснато.

— Не...

— Дейвид! — изписка Ейми.

Викът ѝ бе заглушен от странна експлозия — чудато накъсана и частична. Помещението се разтресе, а после дойде и ударната взривна вълна.

Сякаш сам Господ замахна силно и запокити Дейвид в ъгъла, тръшна го върху циментовия под. После пушекът и чернилката обгърнаха всичко.

[1] Баска поговорка: Чуждата земя е земя на вълци. — Бел.прев.

↑

[2] Баска поговорка: Както живееш, така и ще умреш. — Бел.прев. ↑

Болката беше съкровена и силна, някъде дълбоко в него. Болка, която живееше в мрака като безоко животно. Но после той отвори очи и установи истината — беше оцелял. Но беше наполовина затрупан под отломки и камъни, почти не можеше да помръдне, но можеше да диша и да вижда.

Подземието се беше срутило. По-голямата част от кухнята беше запълнена с камъни и пръст, погребали сандъците и потушили пламъците. Цареше почителна тишина. Дейвид си даде сметка, че най-вероятно бе извадил късмет. Ако всички експлозивни се бяха взривили, най-вероятно щеше да е мъртъв. Може би огънят беше повредил жиците, може би беше избухнала само една бомба.

Пламъците вече гаснеха, но той все още беше в капан, под камъните. Не се чуваха други признаци на живот и със сигурност нямаше спасение.

Шум. Дейвид се озърна наляво и надясно — отнякъде се процеждаше светлина, някъде по-нататък в тунела. Отвор, откъдето влизаше въздух и поглъщаше тъжния сивкав пушек.

Земята отново се раздвижи на няколко метра от него. Появи се лице.

Мигел, който чистеше пръстта от лицето си.

Мигел беше оцелял. Неубиваемият убиец, джентилакът от горите на Ираути.

Терористът лежеше проснат и кървеше обилно от рана отстрани на главата, а друга дълбока рана на крака му — дълбок разрез — лъщеше гордо.

Пушекът и прахът от експлозията се разнесоха печално, когато и последните бензинови пламъци угаснаха.

Мигел видя Дейвид.

Терористът се свъси. Свъси се и се засмя и поклати кървящата си глава. После отметна една дъска от гърдите си, освободи се и започна да се спуска по осеяния с отломки циментов под към Дейвид.

Кръвта на Дейвид се смръзна. Имаше нещо неизразимо в бавното и зловещо пълзене на кагота, който влачеше смазания си крак. Примъкваше се към Дейвид.

Обзет от отчаяното желание да избяга от този човешки червей, от този окървавен хищник, Дейвид отново се помъчи да се освободи, обаче скалите и камъните се оказаха прекалено тежки. Затискаха го. Щеше да бъде премазан като вещица с камъни. А сега и Мигел беше отгоре му.

Слюнки течаха от устата на терориста. Мигел разкъса ризата на Дейвид и оголи плътта. Струя слюнка се проточи от широката му и белязана уста. Кожата на Дейвид потръпна инстинктивно от противната топла слюнка.

Тържествуваща усмивка грейна на лицето на кагота.

— Jaio zara, hilko zara...^[1]

Мигел избърса уста, оголи зъби, доближи устата си до голата плът и впи зъбите си. Глозгаше Дейвид жив. Той усещаше как зъбите на терориста се впиват в мускулите на корема му и как ръфат, ръфат, докато Мигел се опитваше да откъсне залък, стенеше с наслада, глозгаше корема на живия човек, смучеше рукналата кръв...

Изстрел запокити Мигел настрани, Дейвид ахна, а втори изстрел пръсна главата на терориста като огромно кърваво цвете, като зловещ червен карамфил. Някой го застреля на място. Над него се надвеси Ейми и още някакви хора. Бяха пропъзтели през светлия отвор и Дейвид гледаше ужасен и уплашен как Ейми, Ангъс и другите махат камъните и го освобождават...

— Хайде — опита да го изправи на крака Ейми.

Той сведе поглед към корема си. Кървеше, имаше следа от ухапване и малко кръв... но беше добре...

— Бързо! — провикна се Ангъс и кимна с глава, сочейки пътя за бягство. Горее като че ли имаше войници. Или полицаи... нагоре в тунела. Ярки светлини. Фенерчета. Униформи.

— Но... — възрази Дейвид. — Но...

Ейми стисна ръката му. Погледът ѝ беше пламенен, неистов.

— Сключих сделка с полицията. Те искаха Мигел, Дейвид. Дадох им Мигел и архивите — заради нас, заради мен и теб. Сега се опитай да тичаш — полицията се бие с хората на Мигел в бара...

— Трябва да тръгваме! — провикна се Ангъс.

Свлякоха се още камъни. Скални късове и кални отломки се изплъзваха, стенички, цялата система от проходи беше дестабилизирана. Покатериха се през отвора в прохода и хукнаха да си спасяват кожата, преследвани от кална стена — всички бягаха, търчаха с всички сили, спасяваха се, погнати от вълна от кал, като от див звяр, като хищно пещерно чудовище с паст от сиви и черни скали, което ги гонеше, опитваше се да ги погълне живи, същински скален вълк.

После се добраха до малката вратичка и грохотът на скалното свлачище започна да отслабва. Отвориха Еврейската порта, примигвайки задъхано, и целите изпоцапани, излязоха в ярко осветената бохемска пивница.

Където стояха и ги очакваха неколцина германски полицаи. А също и чешки полицаи. Сариа също беше тук. И другият полицай от Биариц. И още няколко човека с цивилни костюми и слънчеви очила. Тайна полиция? Какво? Лекарите се грижеха за мъже на носилки. Имаше следи от престрелка.

Един от германските офицери се приближи към Саймън, размахвайки мобилен телефон.

— Хер Куин?

— Да, но...

— Детектив... от Скотланд Ярд. Заповядайте — подаде му германският офицер телефона.

Журналистът го пое и, залитайки, излезе навън. Дейвид проследи с очи и през отворената врата видя как Саймън се разрида, приведе се надолу, залитна. С ръка на очите се помъчи да прикрие засраменото си ридание.

Нямаше съмнение, че Тим е мъртъв. Бяха закъснели, него не успяха да спасят.

Дейвид, Ейми и Ангъс излязоха навън на дъжда. Големи и лъскави полицейски автомобили бяха подредени от двете страни на пътя. Няколко линейки чакаха, просветваха червени светлини, а други автомобили се носеха бързо нагоре по възвишението. Взвод войници с работни униформи стояха в края.

Цареше хаос — полицаи влетяха в пивницата. Носеха още експлозивни или поне така изглеждаше.

Дейвид погледна Ейми — лицето ѝ беше набраздено от сълзи, примесени с кръв и прах. Но беше жива. Невредима. Дали беше

бременна?

Тя поклати глава. И каза:

— Чуй, остави ме да говоря. Знаех, че той ще ни залови. Когато пристигнахме в Амстердам, бях напълно сигурна, че Мигел никога няма да се откаже. Че някой ден ще ни намери. Трябваше да го подмамим. Да го подмамим в капан, където да го убием. Където ченгетата могат да го заловят. Не можех да ти се доверя... Знаех, че ме обичаш твърде силно... и понеже... — Тя примигна и изтри очи с опакото на изцапаната си ръка. — После каза: — Ти никога нямаше да ми позволиш да рискувам, Дейвид, особено ако знаеше, че съм бременна. А бременността беше единствената ми разменна монета, ако се наложеше да си спечелим време в подземие. И точно така стана — правилно се бях досетила — наистина се наложи да си спечелим време. — Погледът ѝ беше спокоен, но и натежал от чувства. — Така че, да, обадих се на Мигел. Издадох ни, казах му къде отиваме. И той ми повярва. Още ме обичаше. Искаше да ми повярва.

— Но...

— Но после се обадих и на полицията, на Сариа. Той говори с германското и с френското правителство. Уверил ги, че ще получат всичко, което искат — Мигел, край на цялата история и скривалището на архивите на Фишер. За да може данните да бъдат унищожени. И всички кагоги да бъдат мъртви...

— Сключила си сделка с полицията?

— Да, и с Мигел също. Трябваше, Дейвид. Но беше много трудно. Мигел трябваше да пристигне пръв, понеже ако надушеше полицията, никога не би припарил. А полицията ни следеше от дни. Извадихме късмет. Голям късмет. Те се съгласиха да ни пуснат, ако обещаем да си мълчим. За вечни времена. Такава е сделката, благодарение на която останахме живи. Всички.

Тя взе ръката му в своята точно както беше направила с Мигел и постави дланта му на корема си.

— Значи това е вярно? Ти наистина си...

— Да.

Той не можеше да зададе страшния и наложителен въпрос. Вместо това се обърна и се загледа към зловещата улица, където полицейските светлини блещукаха тъжно в дъжда като сини звездички на стара посивяла карта.

[1] Баска поговорка: Бил си роден, ще умреш. — Бел.прев. ↑

Саймън излезе изпод душа, подсуши се и си облече някаква риза. Все още чуваше тихия смях навън, радостните шумове на летния отдих.

Отривисто се качи по стълбите. Не за пръв път тази седмица поглеждаше през прозореца към сините и озарени от слънцето Пиренеи от другата страна на долината, посипани с конфети от сняг върхове. После се спусна на бегом по огрените от слънцето стълби в просторната градина на вилата. Искаше да отиде при приятелите си на слънце, преди следобедът да е свършил.

Обаче нещо привлече вниманието му пътъом.

Върху масата в кухнята имаше пратка. Адресирана до Саймън Куин и с копие до Дейвид Мартинес.

Клеймото беше от Южна Африка. Разпозна разкривения почерк.

С изопнати нерви отвори пакета. Отвътре изпаднаха две неща — кичур коса и малко куче играчка. Имаше и бележка.

Обади ми се на този номер.

Саймън се постара да се успокои и се приближи към врата, която водеше към поляните край реката. Набра номера. Нямаше как да сбърка гласа, който се обади:

— Здравей, Ангъс.

— Значи си на почивка с господин и госпожа Мартинес, а?

— За около две седмици.

— Чудесни новини. Скубеш богатите.

— Ами ти? — Саймън копнееше да зададе един въпрос, обаче отчаяно не искаше да узнава отговора. Облегна се на затоплената от слънцето стена. — Какъв е този неочакван телефонен разговор? Мислех, че още малко те гони параноята.

— Е, вече се успокоих. Явно наистина са приели сделката на Ейми. Нашият живот срещу живота на Мигел. Унищожаването на данните на Фишер. Ако планираха нещо, досега щеше да се е случило — минаха вече три години, мамка му. Затова реших да се отпусна. Да продължа напред. Да поиграя голф. Сецаш се.

— Е, радвам се да го чуя. Е... — Саймън проследи с поглед един жерав, който се рееше във въздуха над дългата гасконска долина. — Къде си?

— В едно градче близо до Сидарбърс. Имам достатъчно диаманти да си купувам пастърма.

— Добре...

Саймън отново понечи да зададе въпроса, обаче не успя. Затова попита друго:

— Знаеш ли...

— Какво?

— Ти така и не ни каза. Намери ли Алфонс?

Замисленото мълчание прелетя половината свят. После Ангъс отговори:

— Отне ми шест месеца. Претърсих пустинята. Но, да, намерих... каквото беше останало от него. Погребан е там, в пустинята. Горкият Алфи.

— Помогна ли ти? — попита Саймън.

— Имаш предвид да обърна страницата ли? Да, може би. Мисля, че винаги ще се чувствам виновен. Но пък аз и бездруго си се чувствах виновен. Сигурно е генетично. Като стана дума... — сниши глас Ангъс, — исках да ти го кажа лично, вместо да ти пиша имейл. Ще ми се да съобщя на Дейвид, обаче чрез теб сигурно ще е по-лесно. — Той замълча. — Направих и двете изследвания, Саймън. Успешно.

— Браво.

— Данке. Всъщност не искам да надувам фанфарите, обаче мисля, че съм единственият генетик на света, способен да постигне нещо такова — извлякох достатъчно генетичен материал от кученцето играчка например, но, да, успех. Извлякох ДНК-то на брат ти. И го сравних с ДНК-то от косата на сина ти.

— Къде?

— В лаборатория във Витватерсранд.

Мигът приближаваше. Саймън усети напрежението като стоманена хватка около гърлото си. Ангъс му даде отговора:

— Тимоти Куин, покойният ти брат, имаше класическите генетични маркери на шизофренно умствено разстройство: промени в последователността на ДНК в NRG1 DISC1. — Сериозна пауза. — Мога да заявя с 99,95 процента сигурност, че синът ти Конър Куин няма същите промени.

— Което означава?

— Че не го е наследил. Разбира се, твоят малък Конър може да се спомине от инфаркт на петдесет, това не съм проверил. Обаче няма шизофрения. Здрав е.

Шокиращото облекчение беше като гмурване в прохладен басейн в горещ ден. Саймън въздъхна и каза:

— Благодаря, Ангъс. И?

— Има още добри новини. Беше твърде слабо вероятно Мигел да е способен да създаде дете заради вродените си проблеми. Обаче вече имаме доказателство. Малката госпожица Мартинес несъмнено е дъщеря на Дейвид Мартинес. 99,99 процента съм сигурен. По-хубаво от това няма накъде. Освен това нито Дейвид, нито дъщеря му имат генетичните белези на каготите. Той е баск, дъщеря му също.

— Ами... благодаря ти — заекна Саймън. — Благодаря ти, че направи всичко това.

— О, нищо работа — отговори Ангъс доста меланхолично. — Добре, трябва да затворя. Предай огромната ми обич на Дейвид и на Еми, когато им съобщиш новините... Кажим им, че ми харесва името, което са избрали. Може някой ден пак да се видим. Чао.

Разговорът приключи.

Саймън пъкна телефона в джоба си и излезе навън. Ейми и Дейвид седяха на пластмасови столове до брега на реката — изпълнена със спокойно задоволство сцена.

Журналистът изпита радост, подем на духа. Обаче щастието му бе преплетено с терзанието от тайно и постоянно съпътстващо го угризение. От край време беше така, така щеше да остане и занапред. Конър беше добре, но Тим бе мъртъв. Хармонията на живота никога нямаше да се промени — плътният басов тон на скръбта и звучните трели на любовта.

Седна на пластмасовия стол до Дейвид. Който се обърна.

— Сузи отиде до супера... с Конър. Май за още вино.

— Добре.

— Пакетът — продължи Дейвид. — От Ангъс ли е?

— Да.

Пауза.

— Е?

— Твоя е. Точно както ти каза. Каза го и беше сигурен.

Дейвид кимна.

— Просто исках наистина да се уверя. Не че щях да я обичам по-малко. Тя ми е дъщеря. Обаче... от медицинска гледна точка трябваше да знам. Ами Конър? Той...

— Всичко е наред. Добре е. Чиста работа.

— Добре. Това наистина е добре.

— Дааа...

Двамата се умълчаха. Ейми беше станала и си играеше с малкото си момиченце — русокосото двегодишно дете се кискаше, подскачаше и сочеше птиците по дърветата край реката.

— Интересна работа — тихо се обади Саймън, — дъщеря ти всъщност изглежда като англичанка. Представи си! Има гените на баба си...

— И е наполовина еврейка и една четвърт баска. Май тя е светлото бъдеще на света! А в момента може да казва само: тате ходи магазин. — Дейвид се наведе и се провикна към момиченцето: — Елоиз Мартинес, дръж се добре с майка си. Тя те учи да познаваш дърветата...

Елоиз се усмихна.

Вятърът кротко клатеше крайречните дървета, въздухът беше топъл, но свеж и ухаеше на гора. Дейвид взе чашата с виното си и я вдигна към хоризонта, сякаш вдигаше тост за Пиренеите:

— Разбира се, това означава... че те наистина са измрели. Каготите. Горките каготи. Изчезнали са завинаги. — Вдигна чашата още по-високо: — Вече ги помнят само планините.

Саймън кимна, отпи от сока си и погледна към бълбукащата вода на младата река Адур. Пейзажът беше красив, меланхоличен, спокоен. Реката тържествуващо препускаше през горите към морето някъде в далечината. Приличаше му на засмяно момиченце, хукнало към разтворените обятия на майка си.

БЛАГОДАРНОСТИ

Изказвам признателността си към всички, които подпомогнаха намибийските ми изследвания, най-вече на хората от Канън Лодж, Намиб Дезърт Лодж, Людериц Нест и Клайн аус Виста. Невероятни места. Служителите от Организацията за регулиране на отношенията между слоновете и хората (EHRA), които ми показаха вълнуващите пейзажи в Дамара с намибийските пустинни слонове, ми оказаха безценно съдействие.

Дължа благодарност и на Марк Кърлански и на Пади Удуърт за изключително информативните им книги за баската култура, на всички в Сугарамурди в Навара, на учените от проекта „Разнообразието на човешкия геном“ в Станфордския университет (който през 90-те години на ХХ в. беше прекратен след развихрила се полемика) и на доминиканските монаси от приората „Ла Турет“.

Редакторите ми Джош Кеңдал в Ню Йорк и Джейн Джонсън в Лондон проявяваха търпение, усърдие и проникателност месеци наред: изключително съм им признателен. Благодарен съм и на агента си от „Уилям Морис“ Юджийн Фърнис, и на Джей Мандел от „Уилям Морис Ендевър“ в Ню Йорк.

И накрая бих искал да изразя благодарността си към Мари-Пиер Мане Бозак, която ме допусна в дома си в Тарб, Южна Франция, и разкри пред мен забележителното си родословие.

Тази книга е за Мари: последната каготка.

Издание:

Автор: Том Нокс

Заглавие: Белязани от Каин

Преводач: Надежда Розова

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо (не е указано)

Издател: ИК „Прозорец“ ЕООД

Град на издателя: София

Година на издаване: 2012

Тип: роман

Националност: английска (не е указано)

Печатница: „Инвестпрес“ АД

Излязла от печат: 25.06.2012

Редактор: Калоян Игнатовски

Художник: Виктор Паунов

Коректор: Станка Митрополитска

ISBN: 978-954-733-744-2

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/8273>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.